

سیر - حیدر آباد - گڑھی

5326 von 53110

٢٦

مذہب

43 17

11

12-3-5

301

فانك في فاسه من فاسه

Handwritten text in Urdu script, likely a letter or document, showing signs of age and wear. The text is written on aged, yellowed paper with visible creases and stains. The script is cursive and appears to be from the 19th or early 20th century. The text is mostly illegible due to fading and the condition of the paper, but some words like "میرزا" (Mirza) and "خان" (Khan) are visible.

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ط

فِيهِ شَفَاءٌ لِلنَّاسِ

الحمد لله والمنة

کہ ایں کتابیادے علم طب بان بخانی مفید کیر و غیر
واقفہ بخشش اعلیٰ قاسمی

کتاب کامل در طب

سب فرمایش ط

کتاب محمد تاج کتب
کتاب کتبخانه محمدی ششیری بازار لاہور

ملا علی محمد تاج کتب بازار لاہور

براعت کتبی در آن مجید و حامل شایفہ نے کا پیچہ نکش ل محمد سرحدی بازار لاہور

یافتتاح

بسم الله الرحمن الرحیم

دیباچه

یافتتاح
کرم جنت
سراپا گنج

حمد الہی اول الیکھان لکھنؤ بلون
جلوہ نور ظہور اسد و چو دین سمان
قدر شلال سرگردان بنی سبھو دین
و چہ زمین آسمان اتے بحر عین
آدم حیوان پر پر بندہ کر دے ذکر الہی
داخل کر اسرار پون کر انسان سپایا
آپ س تون حمت لایرے جس مقامی
آپے جنتے بند تائیں آپے عزت دیر دا
پر جی تائیں رزق دہندہ آپے دیون مارا
آپے اس حکمت کیتی آپے حال دسار

او بالون والا بولے قدر شرف بلون
رب آسمان لکھنؤ و اونو زمینانی تے
یاد اللہ دی اندر رحم کر دے صفایں
جو شرف و چہ دریا داں جنگاں اسنام پکے
یاد اللہ دی کون پر کر خالی سیکو کاٹی
سب و چہ اسرار الہی دم جن جیواناں
آپے رزق کیتس داسد آپے کسے جاتی
آپے بولے آپے بولادو لے پکڑ دندو
آپے پالے آپ جو دے آپے کر و کنار
سب کچھ اسد پاروں ہوئی جو تقدیر الہی

سب کچھ جنتیں اسد پاروں اندر و جان
ہر دم و چہ فرما بڑا رہی سہندے کھڑی
چو دان طوق بین بنیادی و اونو لکھنؤ
حور قصور شے جہیری یاد کر بندے سارے
حکمت لکھنؤ رب پتلا خاکو پ بنا
پھر آدم تائیں کنہیکے کیتس عاقل در
آپے اوہ حکیم سیانا آپ شفا کرس د
آپے ٹو دیاں پھر دیاں کھوپے پکڑ بہا
آپے صحت بخش دالا آپے مار گذارے
بر کچھ اسد اندر جو کچھ لکھیا آما بھائی

در لغت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ و آلہ و صحابہ وسلم
جہیز اردو شرف و لڑیا شافعی گنا گاراں
ختم نبیان پیدایار دین و چہ جہان
کل اولیا پھر سار کے اوس لوائے
در منقب اصحاب کبار رض
ابا بکر صدیق پیارا ہا یا زردی کی را
جس نے عدل شریعت والا دنیا کتلیں
چو عطا یار بنی و شاہ علی مہر دان
عزت عظمیٰ رضی اللہ عنہ
جس نے اول آئمہ تینوں کھنڈاں

روز قیامت خا من موسیٰ و عیسیٰ
شفاعہ لڑائی دار شرف و چہ زمینانی
نبیان اسد و محمد خا من و جن مان
چار یا حضرت محمد پھر و مقبول الہی
الف بہت محبت خدود لایا بیقی
تبیجا یار پیارا حضرت اہل عثمان
جس کا فرمایا نے آنسے کچھ تران
کر توں عرض جلیب لڑاں استہدائیں
او کیے دیلے سخن اندر پکڑ کھڑی باہوں

آکھ درود محمد کارن ان اصحاب بار
گنا گاراں موسیٰ و عیسیٰ و آپ خلاص
رب عالم اسدی خاطر کیتا چو دان طوق
روز شرف و بہرگ شفاعت شکل ہوگا
جنہاں رسول اللہ دی شفقت پختی
عمر خطاب پچھوں اس حضرت آنا یا رہ
جس نے جامع کیتا آتا رہ سپاے قرآن
در منقب جناب
خوش الا عظم شاہ جیلانی پیر پیر
مینان ہر اس بھائی و میرا ہے و

کھڑا پکاراں ہر دم اندر دینے رہاں سدا
ایسا کہ پہلوان اللہ تعالیٰ عظمیٰ میرا
فی سبیل اللہ تو کچھ کر کچھ فضل ستاری
مین باری نال ساڈی بولان کس بھر

سیر دل نگاہ فضل دی کہ سی اوہ کتیل
شاہاں نون چاہیکہ نہ گاہی کہ نہ شاہاں
دیندار حکیم غلام دا دہینہ تو کتیل
ہر کوئی سنکے نسخہ حکمت ہوئی ہتھاری

کالج میری شرم ہر اسدن کی کرمیل
تو نہ لانا عظمیٰ میں میرا کچھ بین باری
دین دنی دی مطلب ساری کردیوں سا
ویسا جہ ختم ہوا

در بیان تالیف کتاب و تشریح بدن انسان و جسم

حکمتی کتاب نام نفع کارن انسان
ہر ہر مرض ساں میں تینوں کھو کھی بھائی
ہر اس الشفا کتاب ایہ رکھیا نام حکیم
ہر علامت نیک ہر دساں تہ شتاب
پچھوں ہر مرض اگر ساں سب علاج
وچہ کتاباں و سیا کہند نے حکماء
ار بجہ عصار کھد گہندے عالم لوک
انہاں کو یوں پیدا ہوا سن توں میر بجان
چو نہ تھو کا نہ کس اجا رہا بنایا آسا
لکٹ یران ہو جاسی ویا اور کس سدا
خفیف ہر انسان دی سنتوں متیوں آ
و کھو کھی بدن دا کہ ساں سب و چار
چوئی نے ہو محلیاں جسے اندر ہو
چار محل بناویندے بندے اندر فہم

ہر رحمت دار و کرساں میں نشان
لو کہ کتاباں میں نسخے اوہ کھی بیان
پڑھو جو اسدن سمجھ کے دانا سگر فہم
دستور العمل دا بابا میں کہ بیان
و کھو کھی دیکھ کے ساری طبع مزاج
پر تھو و اصراف انسان اول کراں بیان
پیدا کیتے رہنے کے چار کھو کھی
چار کھو کھی بری بنے کیتے کسے جلد
اک دے موشن بری ہر لکی دار کہا
حکمت نال کوٹ بندید قیدت نال بنایا
خبر باطنی الیدی کند نے دانا
دے اکتالی ہڈیاں بند اندر جان
پچھے تہنہ نے اکھد اندر خبر نہ کو

فصل چار احضار ریسہ

ہر مودہ اکھد چلیف بدن بھیاں
قوت باہ انہاں تھیں جو شاہ کھر
تلی محل لطیف ہے دیندی خوش غذا
اوہ بھی تینوں سیایا رکھیں ایہ گل

ایہ کتاب ہندو چھ ظاہر کرساں کساری
یہ کتاب نال لکھی لاناں میں کس بھائی
نسخہ عمل میں حیثہ بولان گاہر جانی
ظاہر کر کے ایس کتابوں سے تہ کراں
بند دی تشریح ہو کھی اول وچہ کتاب
نبضاندا بیان میں فادرہ کرل عیان
احوال انساندا پہلوان دیاں سنا
جسے اندر اسد دے جامکان
آپ نشہ بند عودی خاک اے نگراں
حکمت ایہ بابا بنایا قدرت رب دیکھا
بادشاہ جس کج چار کسے بندے شاہی
داخل کہ کچھ ناشا ہاشوں اکو نہر دسایا
ناڑیں ہستی بدن وجہ ایہ بھی کراں شمار
ترسے تیراں کان ہیں سن میر بجان
چار احضار ریسہ جانی ہر دے اندر جسم
پہلوان اس داغ ہے نہ ڈاڑھ جان

تیر بجا دل ہے اکھدے بندے دا دیر
دو کھدے جیسے ایس کون رہے
پچھو ایک کتاب اول خدمت گار
و کھو کھی سمجھ توں سہوا یہ اعضا
اشنا خشری اک ہے وجہ صا ہر جان

دو جا بگڑ بھجان ٹول سدا ہے سہیاں
جو تھے خستین نے دل کے اندر لار
نال ادب اندر دے ہوندا زور اور
سر دھوا پوچھا وند اول توں وار وار
اندر اسد کے بدور فی چور دوی جان محل

وفاق نہ کیا سمجھ توں میرا کہیا مان
 جتنا میںوں یاد سی دکھا وچہ کتاب
 ذخیرہ لکھ دیکھ کے کیتا نقش تمام
 ہوش غفل ایہ دونی دل سے اندر لا
 ستوں زحمت آکھ کے دل و اندر جان
 نویں کھنک لگا کر بے کر حکمت بند بوجہ
 بھٹانوں ایہ پکڑ کے باہر کڑھے بار

در علامات مرض

زردی آنکھیں ہو دسی نوی چہ رنگ
 ایہ گرمی اندر جگر ہے رہس ہمیش کھن
 تریہ بہ ہننی تے پانی پیوے زردی زبان
 و التشنہ دیکھ توں حاضر ہو سنگ
 منہ پھٹانے تریہ نہ ہو سی لذت کچھ آوے
 عھونت اندر ہو ہو سی سار کجے دھاے
 بکری نفیس عھونت پیو لبو گندہ سو
 زبان سیاہ منہ کھٹا ہو سی سو رہ سو
 چارے خلط چا رنگ ایہ توں دیدر سہاے
 خاص دیل حکیمان والی ایٹھے شک کچھ
 پنجے گلاس اسدیاں ویکھس جا بجا
 کھاوے پیو نہوڑا بہتا بہل اسد بجا
 پنج ہو اس جسے دچہ ہون اسوں دیوا
 دھنھے ہرگز وید توں قدم نہ مول دھوئیں
 گرمی دا گھر پتہ اس دا ایہ مکان
 دواتی نہیں پیدا ہو سی ایہ گل سمجھ نلون
 ستر پیراں نوڑی ہو جسے دیوچہ کہتا

اچو جوتھی یاد رکھیں عمل حکیم
 اندر ایس کتاب سے دتا ایہ جواب
 نوچیزاں ہو رہندے اندر کینہ لوک
 غم خوشی من چارے کہہ لوی بہر
 دوا اس جی آکھ کے رحمان کجیا
 انہاں چو غائب موت کت کرید چو
 زندہ ہر شے پکڑ کے کوڑی موت فشاہ

ایچکیمان قول ہے دیکھ قیافہ رنگ
 گرمی اندر اسد کہہ توں بہت لنگ
 منہ کوڑا نئے خشکی ہتی پاٹ کھوڑاں
 ہوٹھ کے منہ کوڑا ہو سی گرمی بکیمان
 سفیدی چہر زردی آئے ہو سفیدی
 لذت نفیس گدز ہو کو گھانا پور اکھا
 منہ بادی گندہ ہو سی مٹھا ہون سو

ہر جانب بندید ظاہر ہو کھلو
 خواباں اندر بہت دیلاں گرمی بجا
 دیکھ قیافہ ناں عقلمند کہو دیکھ چا
 حواس خمسہ اس آکھ جانی لہ مال
 دکھو دکھی سمجھ کے دل سے اندر لاہ
 پیچھے چکو اسوں مر کے دجواب
 فتح پاویں پھر اسد اتے آکھ کے
 چارے خلط جانے چارے دیکھ مکمل
 بلغم دا گھر پیراں یاد رکھیں یہ مکان
 ایہ کو مثل کیاری پانی جیسے دیو چاری
 حصوئے جان بندیدی جاکھو نہ ہا

قولوں پنجویں آکھو چھپیں مسکین
 وچہ دستور العمل ہے دسی ایہ کتاب
 باطن اندر ایس ذکر ہندی نویں کھنک
 موت جیاتی چھنی کتوں یہ دھیا
 نوٹھو کا ند کال ایہ ہو سی جان انسان
 زحمت نشانی موت وی لگن کچھ آوے
 کل نفیس ذائقہ الموت لکھیا دیکھ
 زحمت آئی پچھانتوں کچھ کول نہا
 اچویں اندر رات دی بہتی اسوں ہو
 تاپ گرمی دا ہو سی کمری منہ حال
 بلغم زحمت چھہ توں قیافہ رنگ
 بیکہ نہوڑی منہ پانی آوے دیکھو
 جسے لالی چہرہ اکھیں دندیں لہو
 لہو جسے اندر ہو سی دل وچہ کہیں یاد
 ہو رہا ہی چہرہ ہو سی جتہ رنگت
 ایہ بھی رنگ آوے اندر کھنک پیا
 ردگی اندر ہو رہا کھنک دچہ کچھ
 روگی اوپر جا سیکے دیکھس اس حال
 حواس ہوش نے غفل لگائی کہیں سہا
 پنجواں جنر جی دی دیکھ دیکھ کتا
 جیکہ تہہ معلوم نہ ہو سی ایہ حال
 اک جاگہ دچہ پیراں اسوں سر جان
 لہو دا گھر جگہ ہے اس دا ایہ مکان
 لہو جان بندیدی کھنک کوڑی خنکری
 ایہ قیام کرین دل اندر لہو پیر جان

نال ایسک صحت رہندی سارہی نال

کوئی بخار جسے نہیں اٹھ سکدا ہو

محس اپنے تہیں باہر ہو کے جھٹکے ہو

باب بیان معلوم کردن اختلاط ہر پنج قسم

باب بیان معلوم کردن اختلاط ہر پنج قسم

باب بیان معلوم کردن اختلاط ہر پنج قسم

پنجہ بلغم اکھڑ گرمی پنجہ بیان
عفونت پاوے نہ پوئیدین بی نال
اس گرمی نہیں باضم ہوئی تو نہ بخور
ضمیر پوے کوئی پرور نہ پیدا ہو
چو تھی گرمی اس نہیں پتا اس داکھ
اسد غلطی لایعہ لہو ہواں سرے
پیلے بلغم بدن دی ہو سی خندگی
کھنک سیاہ نے جو ڈیہیں پتلا دی
چو تھی بلغم جان توں چہ بیان کتا
اس بلغم نہیں ردگی اندر دم قرار

پنجہ ذات سودا ہے دل دیکھ جان
اول گرمی بخور توں اس عذر نام
صحت دیوے بدن توں قائم نہ ہو
نہ بجی گرمی سفر دی آفتابی اس دانام
لو ہو گرم کر کے بہتا اس کوں توں ڈر
نپ مطبقہ نے خرقہ پیدا سوڈان
قوت جوڑاں اندر دیسی پیدے با
نہ بجی بلغم شوشہ وچ عفونت ہو
جد عفونت یا سیا جتہ کر و خراب
پنجین مرکب بلغم دل دی خلط نال

خلط چار اکھڑ کتنے قسم سنا
پنجہ قسم خلط ہر دھو دیکھ جلا
چو تھا لہو جان توں تہیں خلط نال
قدرت بخشے بدن توں دل کچھ کوام
دو جی گرمی ہو رہے کہا دے ہو غدا
گرمی دل نہیں ہو سیا چلے سفر نام
پنجین گرمی گرم ایہ لہو گرم کرے
یا اس نوں سرسام وچہ کتابت بیان
دو جی بلغم بے مزہ کر دی اہ نقصان
تپ مرکب ایس نہیں حاضر آن کھدا
بہن برص پیدا ہو سی پید کرے اراد
دکھو دکھی میرا ہے نہ کہہ ہو خیال

اخلاط بدن

اہلاط بدن

اہلاط بدن

دو جا ایہ سودا کے گرمی طبع زبون
جدام رنگ نپ چھٹا ہواں اس مقبر
چہڑی خست ایس نہیں جو دامنگیر
قول حکیمان سار بوں لکھیا ڈٹھا
آتش کنوں گرمی ہو سی دہنیں سودا
خلط اکھنڈ چار فی دلک اندر سن
یونانی کہند چار فی اک بلغم اک صفرا
گرم لہو توں اکھڑ کر و خشک سودا

پتلا اک سودا ہے چہڑا طبع دیار
خفقان لایعہ لہو حاضر کے سردن
چو کھا ایہ سودا ہے رد بلغم نال
لکھیا وچو سنور دکن توں سرور
جے کوئی پیچھے تہ توں جار خلط تاثیر
پانی کوں گرمی ہو سی کند نے حکما
بعضہ کہند کہ کیوں خلط نال
لہو تہ بیاں اکھڑے چو تھا ہے سودا
ایہ تاثیراں کچھ توں دل مپر کہیں یاد

خدمت کر سی بدن دی تہ نہ بگاڑ
تہ بجا ایہ سودا ہے خزانہ یا چہ تن
جسے تہ سی ماندگی گرمی طبع بے حال
ہرگز رحمت اوں ہو سی ناہ دوا
دکھو دکھی کھو کے دس توں ایہ تہیر
خاک کوں لہو اکھنڈ سودا چہ ہے ظن
مرکب کرے لہو توں اندر نال
سرد تر بلغم نال اکھڑے گرم خشک صفرا
اندر ہر علاج مے مطلب ہوگ کشاد
ہو د دلیل طبیبی سی توں میتوں گل
کتنی وچہ ہے ہاضمہ ساں تہہ شکل
بہا قوت جانوہرہ ہا سکے دو جی ہے

باب بیان معلوم کردن ہاضمہ

باب بیان معلوم کردن ہاضمہ

باب بیان معلوم کردن ہاضمہ

چارے قوتیں جان توں چہ دلیل

یاد رکھیں اس گل نوں کہ گل نال

بہا قوت جانوہرہ ہا سکے دو جی ہے

ماضیہ تری بجی جان توں دافو چو تھی
 سوہنا نظری آدمی کھانا اس غذا
 قوت معد کال او جانے ماضیہ ہو
 جد پکے اس محل وچ جا کے ادھ غذا
 اک پانی دو جا بھگ ہے تری فضلہ
 فضلہ جیمہ اوسد اجا ندر ویاں ول
 بول جو جاری ہو سیاد دل پچھ پسیان
 ایہ نو دروازے اکھد بند اندر ہو ر
 زحمت کہند ارسوں کوئی سو ر علاج
 ابے وازے جیمین کئی کٹھری جاء
 زحمت نسل دل وار ہوئی پچھ پسیان

کھانا جے کر کھاوسی چکا ہو پس لیند
 پہلا اس دماضیہ ہو جان بھرا
 کیلوں نے کیلوں نے دوسرے معد
 خوب تخلیلی پائے کے ماضیہ ہو یا آ
 پانی جیڑا اوسوں وچہ مٹانے آ
 اس روئے مستقیم وچہ جمع ہو سی جابل
 ایہ جیاتی جان توں حکمت رب بنا
 وکھو وکھئی یار کھانا کی کر نو
 نو دروازے کھد ہن راضی رہی ہمیش
 ست سرول دوتے میں ایو گل سنا
 ایہ دروازے بند اندر قدرن اس بنا

ہاتھ اس وچہ ہے لذت سو دھن
 پھر معد اندر جا لیکے اندھے رہ پھلو
 ایہ دوویں کر دے ماضیہ جو شرباں
 وکھو وکھئی اسے حصے حصے ترے
 وچہ مٹانے آئے کے ہوندا بول سنا
 نال ارادے رہے باہر آئے جان
 روئے بند ہو جاوےں او دھو فضا
 مسام انہا نون اکھد کقام وچہ مزاج
 اسوں کھ نہ ہوئی کچھ ہوا ندیش
 انہاں چوں کی دروازے تھے ہوئی کن بند
 دو دروازے پچھ پچھ جو بند ہوون مر جا

باب بیان علامت نیک و بد بطور استدلال

ایہ بھی نیک نشانیان دل دے اندر رکھ
 وکھو وکھ نشانیان سنا تہ بیان
 او تھے نیرت جیکے توں اس دا کر دوا
 برکت وچہ آوازے ہوئی کہیں نال سیا
 ہوئی ہوش تے مہیز آئے کئی کچھ آرام
 شاہ لنگے کچھ نہ حرکت نا کر خطہ ہو
 جے تاب چر ہو پھوٹی ہوئی آوازے برکت
 اس روگی توں خیر ہے جد کہ چنگا حال
 دارو اس دحق وچہ جیاتی
 لکھ دارو دارو کرے اوکے پیش نبی

دیکھیں روگی جانیکے وکھو وکھو پکھ
 ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی
 اندر فضل کیسیا اسدی ہووس شفاء
 نا چن ہے زور باراسی ہتا مکارے
 کالارنگ تے روشن چہر قوت رب اندام
 اس روگی دا جائے کہیں نشا گراج
 روگی جد کہ خیر ہو جاوے اسوں کچہ حرکت
 ایہ ہیں نیک نشانیان خطہ کرین کو
 نہ حست دیکھ دارو ہوئی کون ماتی
 خیر ہوئی کئی دے لکھ دوا

اس تھیں کچھ تھیں توں پچھ پچھ چال
 روگی اوپر جائیکے دیکھ توں اس حال
 ایہ گل تیرو واسطے کیتی گل آسان
 خواہش کر کے کھاوسی سنگ پچھاپ
 جس روگی کچھ چہر رونق ہوئی چنگا
 پانی پیدا نا جائیں ہتی قے کر دے
 جس ن سہیوئی ہوئی تاب کریندہ
 اسوں خیر ہو جا سیاد اللہ کسی کاج
 ناو لگانے چاں تے چا سی نیک او چال
 دارو کریں توں جائیکے اندر کر دوا
 اوکے ہ مر جاوسی جس دی عمر نہ ہو
 عزرائیل نہ پھووسی دے کے آن فضا
 اس تھیں لکے دیکھ توں ایہ نشانی بار
 بہتا عقل خیر کر جا کے دیکھیں

باب بیان علامات معلوم کردن

ردگی اتنے جانے کے پتہ نہ کہیں قیاس
 ہوئی بیہوشی گل نہ سمجھے اسرار و سہا
 کیرے پاڑے ہونے لگے دہر و شب
 و سخت دور مہنت نے موت کر بندی ثانی
 سکی کہنگ تے تاپ میرے ردگی کچھ نہ کہانہ
 دار و مول نہ کروں کوئی ایچہا تو ادھی
 سچ ہوئی جس بھٹیس پیرس تے تیج تاج
 نال اطلاق ہو جاوے اس نرس موت پیر
 سنگے وچ کہنگارے کھرے باہر مول تے
 اک اکھ کی دوجی وڈی یہ بھی جان مے
 تاپ چھڑے جس شہنشاہ طہر کا پیر کر دی
 نام اللہ لکھ دے کہ بچوں گلین کیر
 قبول پاوے رب الہیوں مست خضر لکھ

ایسے نشان فی موت دی قبر سے اسرار
 دو گئیاں کہیں مر کا متھے کافی نظر کر
 پانی اکھیں توں چل جائے اتھوئی کھنکر
 تاپ چڑھے کچھ ہر شہنشاہ پیرا تے
 سکتا جبارے کچھ کھاوے جہان جاندا
 ہتھ پیر جس سر دی اندر شہنشاہ ہوسی سہا
 سکی کہنگ تے چوہن ہوسی سکتے بیجاو آپ
 تاپ چڑھے نہ کھاوے پیر ہوش تھوہی کچھ
 بہت بیہوشی سر نہ کر دی ایہ جی تیر جا
 جس ردگی دی قوت جا جہا کھنکر شہا اس
 کچھ نہ کھاوے طہر کا ادھی موت کیر دی جہا
 چنگا ایہ جان لوں دینا نام خدا
 سکے دھیرا قیر قیر رکتے آپ ہرے

تاپ چڑھے زور باسی کا بلا سہا
 سہا کا ملا ردی چہر موت کر بندی
 ڈنگا ناک اس تھوہی متھے گل سرن کوئی
 کچھ نہ کھاوے پیر ردگی ادھی بیجاو
 لوہو نالی کہنگار جو ادھی تاپ پیر سی
 مہنت تک پیر نائن دھیر کا اسرار
 ہتھ دست تے ہر کی ہر کی نا تاج
 سہا کا ملاوہ بہت بڑا دھیر کھنکر
 مہنت کھوڑ سیاہی نداں کافی نظر کر
 تاپ چڑھے عیشہ اسون وڈی کھر گے
 ردگی ادھر جائے کہ تھیں نیت خیر
 پچھوں اردو دیر توں کہ کچھ ہو دعا
 اس بھٹیس تے اکھیں سن توں دیکھان

باب بیان قصہ پیر تمام گردھا

لوہو گردی باغ جانی چوتھا ہے سودا
 علاج لوہو اول اس چکر سار بیان
 ردگی ادھر جائے سمجھیں غلط ہنجا
 غلبہ زور ہو جس ہوسی پتہا ابلیک نین
 آکر آون اتل باسی کر سی شور پکار
 اول وقت بہار پچھانی جان ہنہ پیر
 اسوج کی آکھ مے ایہ بھی کہ نظر
 جیکو نال ضرور کہیں ردگی دھیر
 زحمت والا ہو جسے ابھر گرد سوال
 قصہ کہیں توں چہ اندر کیر جان پیر

چوہنہ طمع اندا دیکھ توں کہیں علاج ضرور
 سارا عقد کہوں کے ظاہر کھنکر نشان
 نال اکھیں لکھ خنی چہر وڈا ہوسی وڈا
 نیکر رہتی تار ہسی گل کہیں کمن
 مولی و بھیر شتانی چیلے قار و سرخی نال
 دھو دھکی یاد رکھ جے نہ خف و دھیر
 پندرہ روز جان چہر چھا ہوا زور
 بخار لوہو اندر ہوسی کہنگ نے حکما
 سدھوین دھیر تیر سوس کہ نا قصہ سراج
 ردگی نوں پھر لکھ کر لکھی کسی رب

پسند جو کینا اعتقاد ہوسی بہ مشہور
 لوہو دیاں نشکلیاں دل سن توں یار
 خارش ہتی جسے ہوسی ہکھا ہوسی ات
 دھند رہیٹے ظاہر ہوسن جس سہا
 پتہا سے گلاں کر سی ہو و خف نال
 چیتر بیا کھ جیٹھ مار کر توں قصہ ضرور
 منع قصہ انہاں روناں ناکہ برک وڈا
 جیہر اصلا لو اس اند جان لکھ جائے
 بیوہن چہ اکھیں شین نیک علاج
 زحمت چہری ہو سہا رب کر دی

چنگا رنگی ہو سیا کچھ نہ ہر قصور -
 اس دنا کو فصد کا قصہ کہن دانا
 ساری قوت دور ہو جاوے لائق دیر
 روز صبح و فصد نہ کروں نا کہ میں جہنوار
 عمر ضعیف نہ ہو قوت شمس کو توں در
 لسا بہت کم قوت در استہین دیرین
 فصد نہ کروں اسد اب گل لئے سہمال
 بڑیا اس حالہ لڑکا ہو س جے کو
 بہت ضرورت جبکہ ہو کہ توں کچھ شتا
 نشتر کے ستاد تھیں لیکر خوب بنا
 اسپات سکیلا کہ پیری ہو کچھ تھا ہو قوت
 دوجی نشتر اس تھیں جو بار یک حذار
 دستہ خوب بنا لیکر توں لنگا بھیر
 و کھو کھی انہانوں کہیں جا بجار
 میلا نشتر فصد توں ہرگز نہ درکار
 جتنے کرنا فصد ہے جائز ادفع فصد کہیں
 ضعیف ہو جا سن گردی اسد مٹی چاہیں
 استفراغ ایک کلی بانی خلطان جہنم
 بیشی کچھ پیر ہے جائز قوساں تیش آ

وچہ روز بحرانی لے فصد کروں آن
 جبکہ فصد ضرورت تینوں کہنا رقصا
 فصد نہ کروں گرجی اندر ایچھی لوجہ
 بدہ دار نہ کروں موی وچہ کتاب
 حمل والی ہے عورت جیہ پری اسد نہیں
 اس الہو کدہ نہ موی بہت پرہیز کریں
 اوپر باران سال لے کروں فصد ضرور
 نال ضرورت کچھ کر ایہ ردا بیت ہو
 روجی سنگین چکاں لایں جیہ پری رکار
 بہت باریکی تیز کرپان اسخ ب چھا
 نشتر توں پر دار بنائیں بہت مہین بازا
 ہو لادستہ سنگ ہے اسنوں رکار
 چو قھی نشتر ہو تیری اس نام
 چنگی طرح بنا لیکر روغن خوب لگا
 درد کرے اوہ بہت روگی ہو سی پیر
 جتنے جائز تار تار تینوں ہرگز نہ کریں
 بہت اندام دی رگ فں نشتر چرخ
 وچہ زجیب اکبر اند جائز تینوں جان
 کھانا ہضم نہ ہو کچھ داکہ میں اس

طبع رحمت چہ پیر ہو سی ایچھی قوت بچان
 فے جلاب توں اس دنا کی ایچھی گزیر
 نفع نہ ہو سی ہرگز موی منع کریں جان
 سٹھ سال انداد باہو اسد فصد نہ کر
 دور ہو چھا حمل اسد کہندے ز دانا
 لڑکا چھوٹی عمر و اندر باران سال
 جائز اوپر اس موی کچھ نہ ہو فصد ضرور
 باہیہ ضرورت ہرگز نہ کر ڈھکا کچھ
 کچھ کریں توں اسد ہو لے اک وار
 چار قسم دی نشتر ہو دی کہندے اسد
 دند کھنڈ دارستہ اسنوں لنگا چھک
 تریجی نشتر ہو ہے شکل اس دی نشتر
 شکل کو ہادی دانگ فں کہ اس تیر تمام
 محافظت کہیں انہادی نا لیکر نہ کار
 جس دی نشتر سی کٹے اوہ سریر
 بعد جملع جو پانی پیو اسد فصد نہ کر
 نال ہو دے خاٹاں آون لیکر سوانخ
 وقت فجر پھر کے اندر کرنا فصد نہ
 زحمت سخت بہت اس موی کو چھین

ا کسانا ضمہ ہو اسد ہو ک فصد خدا
 بچھوں اس د فصد کہ جائز ہے ردا

باب بیان شناختن کیفیات یعنی سر و بر فصد

اس مخفی گمان نور کی رگ قفال
 مرصداں سرویان اسطے کینا ہو اسان

سر و بر آکھ دستوں اس حال
 سر سام صدام و دار توں سر و بر جو

سار اس قفال د اظہر کہ ان بیان
 وندیں پیر و نہ پکا ہو سی اوہ کھو کھو

ہو جو علت سر اندر وہ بھی ہو
 نفع کرے گا وہو اسون شہر چکا کو
 سر دیاں مرقان واسطہ پر گد جانی نہا
 اوپر سے اس نارے کے توں سمجھ سہال
 طرف انگوٹھے دیکھ توں رہنمائی اس جا
 ناں شتابی نار دھون نہ جہید کہو کدھ
 جیکو تینوں لوڑ ہے دار ہو کہین

پھوڑا پھنسی جیہڑا ہو سی چکنا
 خناق نے نالینو لیا اس تھین ہو دھ
 اپو چھیا جان تو نہ کو ہو ردوا
 نزدیکی اس سے سجا اوپر پانچول
 تمپہ کے خوب توں اس دلفصد کرا
 اوہ سہرا ورن توں لو ہو باہر لیا
 اوہ بھی دیہ غذا توں دیو چہرین
 شربت مصری پاکھینوں دیہ پلا

ہو جو علت گلے اندر آپے ظاہر ہو
 فصد کہیں سر اردو ایہ گل جان ضرور
 کہ عقل نے نار چھیا جان سخت اندر لک
 بہت بائیک میں دیکھیں اس شکل
 اوہ معلوم جو نا ہو دھفت نام توں جہد
 قوت نہ تہ پچھان کے پٹی تہرت بجھا
 چاول والے دے اسون پالک میں غذا

در بیان فصد رگ پیشانی کوید

اس تھیں گے ہو یہ متھے دی اک ناز
 کپڑا پاکے گلے چہ اوں نوں دیکھے کو
 بعضے کہند کہ اسون باسلیق دی شاخ
 ایسے گل نوں یا در کھ کہیں دانا کمال
 اکھیں اندر خارش ہو کہ اوہ بھی کوڑی
 اس نوں اپنے اٹھ کے کئی دکاندر پا
 جیہڑا نہان محراب افٹھے خاکے ہو
 چنگا منٹا سمجھ لئے خارج کریں لبون
 بیٹی تہرت شتاب توں اسون لئے ہنوا
 روغن گل نے ہر مل پہرے زخم نو کہتہ
 کھانا پینا سمجھ کے اس دگی نوں دیہ

دیکھیں اس نوں جا یکے متھے دیو چکا
 ایہ شاخ ہے سر اردو آئی شکل
 اسد اکھول بیان میں کتنا ایہ فسخ
 خارش ہو چھووسی اسون نفع کر کو
 سیان دھور دہند بھی ہو سی نفع ضرور
 ہو لی ہو لی او سنوں پچر کے دیووس
 نرم رکھیں توں کپڑا بہت ہو مروت
 مت کچھش ہو جاو دھنی نہ ہسی کچھ
 چنگی جا کہ دیکھ کے نہرت شتاب جھپٹا
 درجے روز توں کھول کے دیکھیں اس جا
 حر و دن راتیں اسون کہ بہتر توں
 کدو دھنی کنگھی مالک نال کھول

رگ پیشانی اکھ کے متھے اندر ہو
 ایسھوں تینوں سنال اسدی کھول شکل
 اوڑی ایہو جان توں شاخ ایہی فغال
 والچر گنج ہو رہے ہون او جھتی دھرت
 نازک کپڑے توں اس نوں صاف کر
 انگلی انی نال توں کہ نار طمی تہرت
 جس یدے باہر دی دیکھیں رنگ خون
 ایہ گل زبون نام نوں دل نے اندر جھم
 زخم اندر جے او سنوں جیکو ہو دوسر
 زحمت ہو جاووسی اند کہے شفا
 چاول وچھ توں اسون نال او بیہ مال

باب بیان فصد بافتن در چشم نزدیک بینی

استہیل گد جان دوہن نایس جاں

نک کہیں دیکھوں ہوا نہل جگہ مکان

اوہ شاخاں سر دیاں آیان اکھ لیل

بھی اکیں سیال فی رکھیاں اندھ محس
نفع فصد و اہت ہے کہ اندر لا
از مالش کتنی بہت ہیں بچھل نہیں کوڑ
اندھیرا جاسی کھین سہرا جارہی ہو
ہو لی ہو لی دت کا دیر پتھو دیریں
کہہ دے لو ہوا سد اوڑھ لے لے پار
واد سریدی اوسدی رکھ کر لیں توں
شریت مالکوں دیر توں جیکھ ہو ضرور

ماقیناں نیال آکھ کے یونانی وچہ زبان
ورد اکھیں دلو اسطے اسراف فصد
پڑا لے لے خار ش آکھ کے بندھی
لالی اکھیں سب جاسا نو ہو کہ بچہ
چنگی طرح پچھان کے ظلم کوں لڑا
بہتا گند اوسوں کے کچھ ہو دوا
تیرے دیند راتیں نہ کے ادھ پرینر کہ
نہیں موافق سوں لیکن پر کردور
پاوان لک ساگ یہ کیکے دنی ٹار

بہندی اندھ آکھ کے بنو انہاں جان
ورد شقیقہ ایس نہیں ہو جاسی نہ
اگرچہ چنگا جان توں سہرا کوں لڑا
کیر لے بار بکٹوں گھنوں کٹ کریں
لال تیرید اوسوں کوں کچھ نہ بچہ
پئی نہیں اوسوں رکھ یہ لڑا دل
نازک فصد کا سد اوڑھ دن بہر کہ
حلو اکد وادیہ توں یا سگانہ دی حال

در بیان فصد کا رند

استقبل کے ہند چار پچھان
کوشش کے دیکھ توں آگے گنا کوڑ
گل بہارا ہو جسے بھار کچھ ہوں آرام
حناق دور ہو جا سناے دور بھیر
نالی لہو باریک توں ہتھ نال لپیٹ
کا بیکر دستا توں اسراف فصد کھلا
مشکل کرنا ایس بہہ ہے اوکھا کم
صاحب عقل وقوف باہو گھر جہڑا
نیم نرم وٹیکے دیاں تھنا نال
سنگین نہ جوں توں دویں فصد کھلا
تو نہ نال توں دوسرا جو باہر لیا
رہا سنبھیا رکھوں نہ بچھریں بند
میان بچھیں اندریاں پانان نہیں بڑ
چپکے خوب پچا کے دیوں اس چلا

دوئی ہیمے چہ دو پر وچہ جان
جس توں دھو اہوسی موٹی ہوں زبان
ورد ہو واس گاند اندر تیند لڑا ام
ورد دنداد اور ہووس نیم زبان
پکڑیں جان زبان توں لڑا اس کیجہ
جیکر کھلا فصد ایس سو نہ مراد
جس توں بیکر وقوف فصد کوں لڑا کم
باریک توں کپڑے پائیں اس کیجہ
پکڑ زبان پت لے دیں ناہر بحال
چلا ہو باہر اوسے بولی کر زبان
زیادہ اس نہیں کریں کہہ حکما
راجم تے نہال توں نہال لڑا پار
نیم جہڑا لے اوسدوں نہیں ہو لہ
پانی دی بہر پکڑ پکڑ لے نال

اک سچے اک کچھ کہہ پکڑیں جا ضرور
پکچھ مونٹھ رو دند انہوں پے نشان
کر توں فصلاں ناہراناں دتی یہ
نفع اکہیں توں بہت مستحقان
کہ معلوم توں راج توں نشتر تیر چلا
فصد کے کوئی لیا کا بیکر استاد
کھوے کوئی ایسوں ہو دی بہت مٹا
بہتا زور نہ لائوں ہو لی دیوں دل
اناکھے نظری اوسے نشتر تیر چلا
بنیوں رکھیں ہوٹھ توں کوئی آہ پان
رخم آئے ہتھ رکھ توں ہو ہو ہی بند
پانی وچہ جونا کے غورے اس کر
شورہ دیہ خنائوں گسر تتر دا
رحمت دے ہو جاسا چنگا ہو ہی

باب بیان فصد بگ هفت اندام

اس تہیں گے اکھ دکھانے اک ناڑ
 فصد وہاں اک بجان موافق ہو
 سر و دابل ہے لوہو ہفت اندام
 قرنی صاحب کھڑے جانوں کھکا
 فصد کہیں توں الید اجس کہ ہو دکار
 جسے اندر خلف جیہڑی او بھی ہو دوی
 نسیم نہیں خوب توں جنگی طرح ہنفا
 کندہ ہو کر کھڑے زحمت جاساری
 جد لگ خون سیاہی آئے اسوں بیکار
 پٹی پھیل اسوں نیکہ لا رعبار
 لون دیکھہ توں اسوں روٹی اکیشال

اکل اس نام ہی قیال ہے سی ناڑ
 بچوں و لوہیں اک کھڑے کھڑی
 کھڑے ناہنہ جادو کا یہ نام
 نہر اندن اس نام ہے جیہڑی کھڑی
 لوہو سارے بدن دا آئے باہر دار
 فصد کہیں اس ناڑ و کھڑی حاکے بار
 نشتر لیکے تیر توں نارے او پر لا
 جوڑی نشتر تار توں جوڑی خراج
 مرند زحمت دوی اسوں اندر کھر
 شربت مہری کھڑی اسوں دیکھ
 ست روڑاں پر سیز کھڑا ہوا حال
 زحمت دور ہو جاوے کھڑی حاکنا

اکل ہفت اندام ہے قیال ہوا
 اک سرول جانوں اک سارے جسے
 ڈکھا دیکھہ ستونہ کھیا ایہو جا
 لوہو اس دا آندا سبز نابہر تہا
 خازن برصن بیکار کھڑا ہو دوی
 باہاں کھڑی اس دوی مالش دیکھہ ہنجا
 باہر لوہو اس دوی خون ہووے جہ جاری
 گندہ ہووے آدوی نکال کر دوی سولخ
 سرخ آوے جد ہو اسد اندر کھڑی
 ہنسی اس پر سیز کھڑا ہووے ایہ
 جیکھہ یور بچار ہے شربت دیکھہ ہوا

باب بیان فصد پانچ مگوبہ

اس تہیں گے ہر گے اک ہاسیق
 و کھڑی دیکھہ کھڑی دل چہ بھ فرام
 جتنے بین اعضا اندر دوتوں لیا دوت
 ذات الصدر کج لاج لاج دور کہ لسی آ
 در دوندل جگر دابو بہر فصد لسی دکار
 ہور باطن جیہڑی دم ہے ناوہ بھی ہووے
 تنہی فی دیوہ اسد فصد کہیں
 اسد ہجڑہ شربان ہے اکھڑا تہہ شہا
 جے کہی نشتر اسوں لکے نالی نقصا

شور و ہنری اکھ دکھانے ریفیق
 چچی نکال سہ بطون سدی چچیان
 جیہڑا زحمت در اس نفع کہ لسی دوت
 ذات العرض تے در جگر توں فادہ بہت
 جتنے در اندر دوی ہون نفع ہووی سہا
 سجہ ہتھہ در جگر توں اسد فصد کرا
 در دوسرے دیوہ سبارل دیوہ دہر
 پر سیز کھڑی اسد مچہ شربان
 زنا ہو جاوے ہووی نعلن ہووی

ہفت اندام کہ بیکھڑی دوتیں ناڑ
 اکل سہ دوسرے دوی کھڑے کھڑے
 ذات فیضیت مشربہ سر سام دیوہ در
 در دوسرے فیضیت اسیتھ نظر دہرے
 در رحم توں اسد فصد کہ لسی دور
 کھجے داو نالی توں اسد ہو چھدا
 فصد کہے کالید ہووی بہت دانا
 نال عقل ہے فصد کہ کھڑے ہووی
 اول کھجے فیضیت میری دیکھہ اندر رکھ

<p>نال شتابی اوس داکرتوں ایہ دوا خون سیاوش صبر کنہر دچہرہ لاک افضل کیسیاں میرے محبوب جاری ہوں اوس داکرتوں عقل فہم صاف دسی جان ہوتینوں کہو بندہ چہرہ رون پرانا رکھ کے پٹی خوب بھنھا دیکھ لطیف غدا توں ہونی ہوسی دیکھ</p>	<p>جیکر جاشریان نوں لکھنم بھرا زخم اسدا چھٹ جادی دیوسوی اوچم زخم چکا ہو جا سیا حقوڑا ہوتا حقو نشر بیٹھان مول نہ جا دے زخم کھو قوت دیکھ اناری ہونہ سارا لاہو پیشی نشر تار توں لکے اس نوں ٹھیک مناسب جیڑا اسد نشریت ہوو دیکھ</p>	<p>پیتا بگر بھل نہ جائیں دکھو دکھو کچھ صدگی حقوہ لایکے کر کے ٹکی بنہہ بہت بار یک کینا توں کچھوں اوپر لا نال عقل نے نشر تار توں اسد فصد کر گند الہو خارج ہوسی کرتوں اس معلوم باہاں لکے اوسدی تے پابار یک شریت مصری نا کھوں اس لٹن چاہلا</p>
---	--	--

دال مسکاندی چاول دیوسنوں اسد غدا کہو پالک سنگے دلی ایچہ مناسب آکر

باب بیان رنگ ابطلی گوید

<p>اس نہیں گے جان توں ابطلی باسلیق بیٹھ اسد اکٹاڑے کرتوں یا تحقیق ابطلی جانی اوسنوں چھری بغلاں ول اوڑک سنی نال ہے کہ کے دیکھ بیان جمل عورت دالستیں جلدنا ہو چر جان نشر تار توں اسد فصد کر کچھ نہ ہو نقصان گند الہو اوس دالیا ویں باہر دار منت طبع گھٹ جادی بند شتاب کر جے حمل دالی اوسد نشریت مول نہ دیہ مصری دانہ دیہ توں کہندینے حکماء</p>	<p>دکھو دکھو دیکھ توں فرق نہ ہو کو باریک باسلیق نہیں بیٹھ اسد جانی دور تلی دیواسے لہو اس درکار اسد فصد آسان نہ ہیں کوشریان نشر لیکے تیز توں اسد فصد کر قوت طبع پچھانکے سدا ہو کر دھا شریت جو درکار ہے اسنوں پچال اوپر در دماج ہے ناکیوں اوس یا</p>	<p>اوچھو اوچھو آوندی گول ہو بیان دوا تینوں میں چھو دسیاس داکھ محل در دگر دالستیں چاند ہے آزار دفع حمل ہو جا سیا میرا کہیا مان مالش کر کے اس نوں نشر تار توں پا درو نہ رہی اوسنوں ہوسی در آزار یہ نہیں اس نوں آہنگی کے نال حمل دفع ہو جا سیا مت لھاڑی ایچہ</p>
--	--	---

دیوسن گرم غدا توں حملے دالی توں شورا چا دل گھڑے عقل کریں کچھ توں

باب بیان رنگ حمل اندراج گوید

<p>اس نہیں گے اکھڑے حمل اندراج اس نام ایہ رنگ اندر فصد اس کے تیر کام مہیاں تہیں دوا سدا بگر مول نہ ہو تسمیہ کر کے دیکھ توں کر کے بہت مہیاں مرداں کے ایہ حق وچھوڑے نہ رفیق نکھر آئی دوسن نہیں ابطلی ایٹھے نار</p>	<p>عورت سے توں حق بیچہ ہر گز نہ کر باسلیق مہیاں کر بندھی مکان دچہ کتاباں لکھیا کہندے فصد اوڑک ایچہ فرماوندے باسلیق دسی بار</p>	<p>مرداں دی ایچھو توں حمل نہ چھوڑ رحمت ہوسی اس نوں سدا کچھ ہو کہندو بیٹھ جے جا دوسدی کہندے حکماء اکھلنے باسلیق ہے ایہ رنگ یا تحقیق</p>
--	--	--

فصد کریں تو اس میں امران مباح
کہ معلوم ہوں اور سونو شتر مارین باد
گندہ ہو جے رہے مت کچھ کر فساد
جیکھو دیکھیں اس توں سو دیوں توں بچا

در بیان گرسلم گوشت

بہتر ہے کہ دے انگلیاں مچھان
الطی کو لوں آکھ دو کبھس جا محل
ذات الجنب اس فصد تھیں سو دے دی ماسجان
دور ہو جاو اس تھیں بادی دی لو اسیر
اس فصد تھیں تدبیر کیانی گرم کر دے
لنتہی پائے پانی پیٹھ رکھا
لو ہو کھینٹاں اندازہ کبھس پانی دے
لوں تے تھیں لایکے اور پر ختم رکھا
یا کھوں مصری دے توں شربت اسیر
جیکھو فصد جگر دے ہو سی یا لکھ شربت

باب بیان غوث الشیخ

الہن ہو جب آکھ دے شیگن اسر نام
جیکھو نصرت لو ہو دی ہو و کھو
لے کے اکی ستاروں سر و چاٹ رکھا
ایک حد ہے الہن دی زالاں توں پیچھے
بہتر خضر پیر دی وجہ انہاں دے رکھو
شتر لیکے تیر توں ٹوکا لیتھے مار
اک گس دی ہو کھو زالاں توں لکھان

عورت دے حق و چاہہ نا کر نکاح
چداوہ باہر آدھی اس توں کر معلوم
اپنی بھوت جان توں میری کھوں باد
مصری یا کھوں دیکھو توں سو دے موافق

اس تھیں گے جان توں سلیم کناڑ
چچی انگل وجہ آکھ دے دجی اسد بٹال
اسلم اس نام ہے انہاں جو مقام
کچھ ہنڈ تھیں فصد کریں جگر دے جا
ذات الیچ توں آکھ نفع کی بیری آن
خارش تھیں دی بکند ہو سی دور
دو پیالے پانی پاکے باز دی وجہ چٹا
باہر پانی شتر پیر لکھا دیکھا
مت بے اندازہ نکل جائے سوا انگلیاں
پانی خوب بنا لیکے تھیں خوب سوار
جو کچھ موافق توں سر کھوں دیکھو غذا

اس تھیں گے آکھ دے مار عرق النسا
الطی باسلیق دی ناٹائی ایچہ چل
نگلیوں شاخ سہل بر دی چٹا انگلیاں
شتر اندر دگی ہو سی شتر شری موں
لو ہو ناں تیرے خلط اندر جان
چیرا دے رکھو کچھ گلی طرح ہضار
دجی اٹ لیا کے اوپر پیر رکھا
فصد کریں توں اس لہو ہو جو جاو کھو
بہتر تک خورن سہا ہے اس توں بند کر
اندرا پائے لکھ دے شتر لے تے جان

لنتہی پائے پانی یا توں باہر کھیں باد
چیکھو سندا کچھ لے عاقل و کھو فہوم
پچی اس ہنڈا کے شربت دیکھو پنا
کھانا دیوین اسنوں کھیں کھیں لوں ایچہ

بہتر ہے اوپر آکھ انگلیاں مچھا
کہ معلوم توں اس پچا کے تھیں بھال
ایہ شاخ ہے باسلیق دی آئی انگلیاں
در جگر دے اجاسیا کھندے نے حکماء
مفصد دے ایچہ در توں دور کر لسی دیز
نفع کو لسی بہت ایہ زحمت ہو سی چور
گرم پانی جگر دے سوا وجہ نفاک
مال شتر پیر لکھا دیکھا
باہر ہنڈ لیا کے اسدی ٹاں کھلا
رکھیں ناں محافظت روگی تھیں سہا
فصد جگر تہی آتاں دیکھو غذا خود

رنگین اسد نام دی ہے دوا
چتر وں دیکھو آندے نار کھیں دیول
اوتھوں جا کے دیکھو اس توں کھیں سہا
تیرے قسماں دیکھو کھیاں فی لوہر نام دا
زل کے باہر آدھن تیرے غوث کھیاں
اوتھوں تھیں رک توں انور دے پیچھا
بھار رکھے اس اٹ تے دجا پیر کھلا
چنگی لے پیمان توں انگلیاں مچھا
رحمت دور ہو جا سہا کر مولاں دے
لکھا ایچہ بقرانے اس فصد مشہور

<p>تیزی سے نال اس دالہو باہر کھڑے باوی ترشی کہہ توں مہدی ہانہ جا جد لال ہو داوہ آیکے ناٹ بہوں کو ہم چھاوہم پکا توں کہندے نے دانا پیر پانی جاسا اچھ ہے خوب دوا باوی نقییں پر پیر کہہ پاتینوں اچھ</p>	<p>پرسین دور ہو جاسا ایدرگ چھوڑو پتی پنجیس خوب توں اس پر پیر کر لڈی جھالیدی تانیکے اسنوں اچھ اچھا انگلیاں گٹیوں پر پستی نے دھم پکا کر کے لال توں ہر گز دل نہ ڈر کہنا نا پینا سمجھ کے اس سوگی لوں دھم</p>
--	---

باب بیان قصہ گناہی گویہ

<p>بعض کہتے آسنوں ہ عرق اللہ کہیں آتھے اس نوں ظاہر کہہ بیان بند ہو دن جان اہم عورتی شو اچھوڑو دور مقصد دا دور ہو جاسی لے پیر اس دی اچھ نہ پیر کے لینے سنار پیر کہیں اس لے تے اس نوں جا ایا زانوں چھو پیر پیر دھوڑو پچھا خون پچھا من کے باہر توں کھا نا دیوں پیر پیر کس میں غذا</p>	<p>زالو پیر مقام ہے اوہ بھی کہ کام زانو پیر چھوئے اند اس اچھ کام شکین دور ہو جاسا ایدرگ چھوڑو دور دھم سے واسطے چھوڑو توں زانو پیر کو توں پیر کہہ سنار پچھا حکم بند توں اس اونی دار اچھے پیر لے لے لے لے ناٹ سکنا خوب یہ توں باہر کہہ پیر رحمت دور ہو جاسا سارا اس لے دار</p>	<p>اس نقییں گے سورگ ابل اس نام بالی اس نام کہندے دانا بنصر خضر جھوڑو لین اچھوڑو درد پشنت دا دور ہو جاسی لے پیر دور جگر نے گڑ پولا اچھ بھی کہ پیر بند توں لنگوں اس نوں اتلین بار او پیر نے اس نوں اچھ موندی بار نشتر تیر چھوڑو اچھ فصد کس توں چھوڑو بہر پنجیں توں اس نوں پتی خوب روئی گئے الہی خشت کے پیر جا</p>
--	--	--

باب بیان قصہ صافن من سیکوید

<p>صافن باسلیق دی کو جان محل سگریو ایدرگ صافن نہیں ایدرگ طار شاد و فرنگی لے در کیسی آں جھولا ہورے جے کہہ افسد کہہ کہہ اچھ بقرط نے چھوڑو دوا اہان مرغان واسطے کہہ حکیم</p>	<p>ایہ بھی باسلیق دی شاخ آئی کٹے دل چھوڑو لگا پیر کہہ انوں کہہ سے صافن انوں قصہ کہہ کہہ ہوتا جان طار شاد و فرنگی لے در بھی دور ہو جا دور دھم یا کہہ پیر افسد کہہ فائدہ پیر واسطے کہہ پیر پیر</p>	<p>اس نقییں گے سورگ اچھوڑو و کہیں اس نوں پیر صافن کہہ لگوں پیر داوہ آیکے لگوں پیر چھوڑو توں اس نوں پیر کو کا بند ہو دن اہم عورتی اس فصد کہہ جھولا دور ہو جاسا پیر کہہ پیر سر دا پیر جاوہر کا کہہ پیر</p>
--	---	--

بزرگ کا اوس نور سبک کریم
 مانش کے لنگنوں بت تھیں جا
 اوسوں تیری تار تیرے چمکے دی ناڑ
 بجی بھنبیں نہم نے اوسوں کوں میل
 روگی نوں توں سمجھ کے کہا توں پہنچ

ایسے تیرے ہرے ہرے دی اس طرح توں کہ
 دو دل کے الیں نور بجی طرح بھا
 نور جاری ہو سدا دیکھیں اس رنگ
 قائم دل ہو جا سدا یوں اس ایشال
 کسے روٹی و سونو دیوں سنگاں دال

اس روگی کے سپر بھٹا کی اک سر
 بہار رکھے اوہ اٹ نے لنگدا اوہ
 قدر موافق کہدھ اوسوں کر تیرنگ
 شہر بند یوں باکیم نور کے موری
 پا لکچا دل دیکھ توں سمجھ دیں دال

باب بیان تشریحات نبض معلوم کردن مسکوبہ نبض

دل سے نبض نوں دیکھ کتاب بیان
 نبض مکان کے کہندے تحقیق
 ایک گورہوں سے باطنی سوتی مہرہ دریا
 اسان و چوں کوئی کوئی جھمکے خلط
 جاہل بہت حکم نے نبضات کہیں
 دی نوں کے کہیں کہیں انہا ندی
 گلاں لال کی کہیں در نہ دیکھ
 اسان جیہا دوانہ کردی ہو حکم کل
 ناوہ نام اللہ لکن ناوہ نام رسول
 علیہ باہر علمانہ کوئی نہ علیہ باہر فیکر

دل دی قوت نال ایسے ہی نبض بیان
 شکل تہوں نبض جو شکل جان کھل
 اوہوں پکڑ لیا دی جو ہوسی داننا
 بہت قیاس کے لیں خلط اسان کو
 احسنی کچھ نہ جان کے دیکھ اوہ دوا
 اوہ ہر گز کچھ نہ جانے نا کے انہاں معلوم
 وغاد غفلت کھلی کہے لوکل نہ کہیں
 ایہہ پکڑ ساس کی کچھ کہہ کہہ کچھ دوا
 جاسنے سچو حرام اوہ کہہ اوں فرمیں معلوم
 ایہہ چار گلاں علم باہر کوئی بخا نہ بھائی

عزیزی گرمی لال الیں سبزی بار بھن
 جبر باطنی الیں وچہ لیا دل کھل
 اوہی جال ہے الیں دی در لالے کو
 لہو گرمی لال الیں سبزی بار بھن
 گرمی نوں اوہ سردی الیں سبزی بار بھن
 لوکل نوں اوہ لکھ شیطاں نوں کوں محرم
 لے کے کچھ کچھ اوں کوں کوں کوں کوں
 جان دیاں ہی اک کوئی فنی کئی رہ
 علیہ باہر حکمت ہو علیہ باہر فیکر
 دیکھان کچھ انہاں کوں کوں کوں کوں کوں

باب بیان شناختن نبض گوید نبض

اے دستانہ نوں نبضات د احوال
 د ٹھاوہ کتاب دکھا کہوں بیان
 چارے خلطان پکڑ توں جاہل
 مدھ انگوٹھے دنی کہے اوہ ہر ہر
 پتی ناڑ جو تیرے گرمی شکی حیاں
 گرمی تہوں ہو سدا دل دیکھ کیش ظن

جو کچھ تہوں یاد دی دسل گادہ حال
 استان انہیں جو سکھا ادا وچہ عمل
 گرمی لہو ہو بلغم جانی چو تھی ہے سودا
 انگلیا نوں کو دینی اوہ پر رکھ
 ہو و توار ہو سدا گرمی تاب پچہاں
 منہ کوں کہے یا فیکر انہیں رو دیکھ

پر تھوڑا تیرے واسطے کہ ساس بیان
 دکھو دکھی کوں لے دستان نبض بیان
 جو صاحب عقل نا ہو ہی نہ فیکر
 خلطان چارے سمجھ کے کوں کوں کوں
 جے مرخت ہوے کالی گرمی دیکھ
 شکی نقد کہے کچھ بہتی ایہہ گرمی حال

سوئی بنصر جیتر ہے پر مانی وچ جان
لو سو در کینا اس اند پانی بہت نیا
پانی تیر پھر ہو دس ملے کھانا تو کھا
ابھہ گھر جان سو داوایتھے شک بھائی
جو کبہہ مغلطان اعلیٰ وہ چہ کتاب
مختصر ایہ کلام نوں نے اند جان
ادہاں ایہ قول ہے پھر بھی ستون
ایہو جان بچیاں کنگھی اکھیں یار
چال چلے جان سب ی نر چلے جان
ایہہ نوں جان بچیاں کے سڑی کھین

غلط ہو اکھ دل چہ رکھ دسیاں
مستی بنصر سستی اند پھر بلغم توں
بلغم زور کینا اس اند رجسٹ ہو جا
نرش سواد سیاہی جسے بہت دسیاں کسی
اس واکر نظر کو اند کہ شفا
چارے خلطان اکھ چار طبع
نار کمر سان بنصر نوں پیر چال چال
نار کلنگ دی چال نے بنصر کیدی ہو
بادی جسے پھر نوں ناکر پھیال
لوہو نوں داخل کردی چال خلطان

اکہیں لال نے منہ سرخی مٹھا ہو
سو اد پھکا مہنیانی آیتھے شک
تیر بنصر جیتر می اند غصہ دی پیرانی
غلط ہو سو داوایتھے شک بھائی
ہو رو چہ کتابان بنصر دا زیادہ کر
چار قتم ایہ مرض ہے لکھ گئے حکما
چال جے چلے جوک دی باس اند نا
ایہہ بھی کہ می اکھ نے شک رکھیں کو
تیر چال چلے چہ تیری دلد اندر
ہندیاں بھور وشن ہے رکھہ اپوں

در بیان شریحہ قارورہ میگوید

اس تہیں گمان کے سوں ہو مثال
وچہ کتابان لکھ قارورہ دا باب
ہستی عقل قیاس کہ ہوتا کہ قیاس
رنگ چیز جو ہو دس ہر کہ مول نہ کھا
انہاں تہیں بھی رنگ ہو قارورہ ہو
ہضم ہو کے اندر دل سے لکھ حکما
واسطہ البکہ دے رنگ اندر غذا
سبجیں نال قیاس کے کہ دے دے
اکھوں بد بو طار ہو کہ نالوں تہیں
دو طرفاں تے آیکے ہوتا کہ قیاس
مجر اسد اول نے چھنے اندر پاء
لوگ اندر دس نے فجر کہ سوں
جس دا غلیہ ہو سیا اسد اکیں دوا

قارورہ جس نور اکھ دے اسدا احوال
چارے خلطان سیاہی کا کر بیان
جیکے تینوں ہوش سے دیر چہ رکھیں
ریونڈ کہیں سال پتاں ناکہ کھا
اصلی رنگ معلوم نہ ہو سی اندر
رنگ مرض مزاج دا ایتھے ظاہر ہو
ثابت مرض نہ ہو سی پھر رنگ نظر نہ آ
رنگ قوام دیاں تیری جو تھو سو
دیسوں ہو ہو سی اس پر رنگ دیاں
راتیں سویں ہمارے ہون نرم احنا
پا شبشی اندر یا لیکے اس نوں کھا
گھریاں چا پھر لکے بکھول اسدا رنگ
خلطان چلے کیا رکھو کھو کھو چدا

قول حلیماں پھر بھی مکھیں آن شتاب
چارے رنگ شتاب دوساں تہ جان
جے تینوں کہہ لوڑ ہے قارورہ دے رنگ
ہر دل بھلتا سچ رہندی نہ لاد
لو اندر ظاہر ہو سی ہو رنگ غذا
عاقب دانا ہو لیکے احمق ہو کھلو
دو تہو کہ قارورہ اندر ایہ بھی مثال
پتھو جھگ تہ سو س سفوس وشن خوب
بعد جمل ایہ مردان ہو جی حیرت فاس
رجوع طبع نال ہو دسی ہضم ہوئی غذا
چھنا خوب سفید کہ یاد رکھیاں قول
جیکے تینوں نظر نگاہ کریں رنگ
جویں ہن تینوں دسیا اندر اس کتاب

دیکھیں ناں قیاس کے مطابق کتاب

باب بیان رنگ اور زردی کے گوید

اس تہیں گے دیکھتوں بول کیدار زرد
گو ہزار زرد نہ ہو سیا گرمی سے کہلو
گرم خشک غند جیکوئی اسکا اوپر کہاے
گرم غذائیں چاہئے ناپیں منگے بہتا سرد
جیکر یہ زیادہ ہو سی تپ دا غلبہ
بول ناہنجی چار زرد زکوہ کف رہے
اشقر نار دی اولیچہ بہتی زردی ہو
بندیاں ہو سی اس نون اولک ہو سی آن
اشقر نار دی دبوچ جانی کہندے دانا
حرکت اندر فرق نہ کہندے اچھ حکیم
خشکی اندر اسک بہتی اس تریجہ
بہار شکم وچہ بہت ہے ایس دی حد
زرد بول جے کا ہر اہو سی اوپر چیمک پیار
سوج ہو اس باطنی اندر کو حجاب

اگر می اندر اس سے ایچھ نفس جانی مرد
اختلال طبع داند ہوندا ایچھ نقصان
گرمی زور دیکے اس اندر دینی ہوندا
نارہنجی جنوں کھد کا لڑی دی ناں
درد سر فسخ شکم نون ایچھ اولک جھپان
حرکت ہو سی سونیا رحمت ہو دسراز
چھکنا لڑ ونگ ادھ لہ سی بول کہلو
جے ایچھ بول رقیق ہے رحمت ہو سی
آج نہ ہو سی اس وچ بول نہ بون ہونا
زعفران جس رنگ نون اہو سی نگ کیا
بخار سرد بول جاسیا سمجھت ایہ
غصہ غم اندر ہو سی سفر جاو یا لو
بہتا وچہ صاخ دے جانو ایچھ بخار
تپ رہی کچھ ناں ہو بہتا رہی گرم

بتنی اوس نون اکھد زردی مائل ہو
برابر وچہ مزاج دے اس گرمی ناں
اس تھیں رحمت پیدا ہو سی بہتا ہو دی
طبع برابر اکھد اس دا ہو سی حال
پس ایچھ روایت اس دی بقراط حکیم کہے
تپے سر سام وچہ ایہ گل سمجھیں ساز
اتھمے تپ سر سام نون ارد ہو یا جان
نقص نہ ہو سی اس نون ہو سی نا اقام
اتھمے خطرہ کہتوں بول کی ہو کر سقیم
غلبہ ہے کچھ خون داس سے اندر پیار
رہو بک اندر اس دیا کچھ ہووے کہو
بہتا زرد کہہ سہو ناں زور و زور
جے اسدا زور رنگ کچھ ہاڑ ہو کشتیا
ایہا رنگ چھان تون اندر ہے اس

باب بیان رنگ سفید بول گوید

سفید بول انہاں تہیں چلن ایچھ بھی سنوں
یا کو مہنی سی پیوے بگا اوس و ہزا
ادار رنگ بول اجانی خام حال صفا
مثال پانی سے بول ادھ سی دل وچہ بھل
ادھ بخار داغ توں یا اسدا بار زرد بول
رہو بہتھے اس اسے بہتا کہیں نقل

چھیاں تھوکان تہیں بول سے دیوں سنا
بول سفید تپ گرمی اندر ہو سی اس
اختلال و خفق و ظاہر ہو سی گرم دل وحا
جے گرمی اندر دریاں داخل ہو سی
ضیق معسرے زردیاں اندر ہو سی
رحمت مکتبہ و سیا تشنغ فالج جان

اس تہیں گے دیکھ سفید پیشاب
بہنے رنگ اس بول دے وچہ کتاب
خز بوزہ تر بوز کو کھا دیا کھا دی ترکیہ
بخار دین مزاج رحمت ہو سی خام
دماغ سلاست اس دے بگا ہو سی
احراق مرور اس دی لٹاں ہو سی آد
بلغم دا جے زرد بگا ہو سی بول
بار کشن یا لقاہ اس نون اکھد اندر

بول سپیدی رنگ نال بہتہ کریں چار
 ڈھکھا وچہ کتاب کو ایچہ کے مہمان قل
 جے بلغم فر کرے اندر ہوسی بول سفید
 چھوڑا پتھری وچہ مٹلے ہوسی چھوڑا
 بول سفید پانی مار ہو کھاف رقیق
 بہتا پانی بیوسی بول نہ دیوے دار
 جے ایہ رنگ بول دانت بہت سے
 خورہ دینوں بہت ہلے اندر جان

رنگ لسی کہیں ہو کھانچا آئے
 بگا بول کے کھنڈر ہوسی گھوڑا
 اور ار باجم دایلوں ہوسی کھنڈر
 یا خارش سوزن اندر ہوسی خم قیصا
 مزاج خراب سدنی حمت ہوسی صنق
 جیکر گرمی نہیں ہوسی بول سفید
 دماغ سلامت لید اکبر ان اتقالی

ایہ درجہ تپ دق داندہ ہوسی
 اور کمر جہ دق داندہ دیاں کہا
 یا کوڑی رنگ بول چھوڑا کچھ مٹلے
 یا اندر اوس بھکدہ ہوسی یا کچھ ختم ہوسی
 دیا بیٹس اوسوں ہوندا جان ازا
 تشنج یا لیس وار ہوسی کچھ رکھ امیا
 وچہ اسدے نکیر چلے اوسوں آن

اس تہیں کے آنکے دیکھیں بول سیاہ
 بہتی قم ایچہ بول سے دیکھیں جالنگ
 لہسی بول سیاہی اندر بہتی مدت ما
 ایہ علامت بد سے دوچہ رکھیں ہون
 حرکت اندر اوسد کھنڈے حکما
 سر یا دہ جان تون اندر اس تحقیق
 وچہ تپ نفیس لے کالا ہوسی بول
 اور کمر جادوسی وچہ آن شتاب
 اور رقیق سیاہ جے وچہ ہوسی بد لوء
 ریان ہوسی اسوں ہو در علامت
 سرخ بول ہے سیاہی قدر تیرہ رنگ سوز
 زحمت دور ہو جاسیا نیک ہو کئی الحال
 تنہا رستی اندر کینوں آئے کالا بول
 کچھ اس سے اریہ نالے کالا جا

جو ہے مرض سودا دی اس رنگ گویا
 ہوسی بول سیاہ بچہ کلا ہوسی سو
 سوختہ ہو یا جان تون اندر سوز
 کالے بول کو وچہ ہو دوسر سوز
 بذیان پہوش اوسوں وار ہوسی
 اندر ذات الحجب وکھوسی لول شا
 ایچہ علامت بد ہے اس وچہ کھنڈر
 نہوڑا ہوسی بول جے تہوڑا کا ہو
 سر یا دہ سودا دی اسوں آیل مارو
 وچہ تشنج بول جے کالا ہوسی
 ایچہ علامت نیک اسدی فی خو
 اندر مرض تلی ہے ہوسی بول سیاہ
 پتھری اندر اسد یا دیکھیں بول
 جے ہو کئی دق اس علامت ایچہ بد
 اس نہیں آئے رتا دیکھیں بول
 سرخ بول جے کمر اوسوں غلیظ قوام
 دموی تپ اس کھد ہو یا ہوسا

چھوڑی مرض سودا دی ہو کلا رنگ
 ایہ علامت پتھریکا نا ہیں سوز
 جے گرمی دی رحمت ہوسی کالا ہوسی
 اسوں وچہ دل غ ہے ایچہ کلا ہیں خوب
 محرقہ اندر بول سیاہ نالے ہوسی رقیق
 کالاد چہ سوچے ایچہ بھی ہے اوکھا
 حرکت ہوسی اوسوں ڈھکھا وچہ کتا
 قوت دور ہو جاسیا رنگی مری سوز
 حرکت اندر جان تون روگی ہوسی
 بدلو آوے اوس تھلے ایچہ ہو کوڑا رنگ
 اس روگی تون خیر ہے سچی ہے ایچہ فال
 جان احتراق سودا دی شامت اس گنا
 جسد بول جیوں تل ہے قدر ہوسی کا
 حرکت اندر جان تون ہو دیکا ادہ
 سرخ رنگ پچان تون ایچہ حکیمان قوا
 ہو غلبہ جان تون اندر بدن اس عا
 رد بول وچہ سرخی ہو دیکھا وچہ جی

باب بیان بول رنگ سرخ
 اس سے کہیے ہو دوس مٹھا ہوسی

بہت عقل قیاس کر اس لون ویکھ پچھان
جے پتلا بول کے داہو دے گنگ ناری
ایہ نشانی نیک لوک دی ہے حد
سوج جگرے اندر جانی یا کجہ ہوسے پاپ
ایہ نشانی نیک ویکھ لوں نوچہ خوب
تھوڑا تھوڑا بول کسی لون آئے تپ نیال
تپ نرم اندر اس شے درم پچھانے ہو
ایہ تھماں پنج بول ہے سن لوں کرین چار
چو عفا گندہ ہو سب جانی لون صفرا
سرخ بولے اندر تینوں شے زرد و سوب
ضعف معدہ ادا تھے ہوسے ہرگز نہ خلاف
لغہ تینوں قارورہ ہوسے ہتی سرخی ٹال
ہرگز می چہ جگرے اسوں ہو ویکند لال

جیکہ سردی ات لوں کھائے کو ان
اتھوں سبزی ظاہر ہوسے بول سبز جہا
جیکہ پتلا بہت سبزی ہے اس عام
کہیا ایہ بقراط نے استھے ناہیں کوڑ
ناہانغ عمر طعلاں اندر سبزی ہوسے بول
حرکت درک ہو سیاہی کوڑ اسنگ
پیلے دے حملے ایہ رنگ ہوسے بول
ہر مہینے رنگ ہوتا تھے بہت و چار

باب بیان قارورہ رنگ سیاہ

چکی طرح پچھان لوں کر کے بہت پچھان
مادہ خام ہے اس لون اندر جے جان

جے گزرمی دارورہ اس کرین دا
اس وچہ رحمت جانتوں ہی کا کای
کالا بول ہے سرخ ہی کالا ہوسے
یا کڑے ٹلی رخ سوج ہے ڈٹھا کتاب
تپ گرمی اندر تینوں سرخی درون
رحمت خام کہند ہو جانی شے لال
اندر سنی اندر کے لوں راتو کو لوں
اول وچہ قویچ وکرو جہا صفی جگرہ
پنجواں ضعف ہے گردیان و بول
ایہ علامت بدہ چکی ناہیں خوب
یا خارش جے اندر ہوسے ناہیں

باب بیان رنگ سبزی

رنگ سبز لون ایہ اس و آن
جستہ بلغم سودا لہجاند اوتھے زردی
اوتھے رکھ دے لٹوں ہوسے جگر
بول ہو جی رنگ سماں تینوں قطرہ
قوت غریزی عاوتھ ہی تھے سبزی
کالا بول کچھ سبزی کاٹھ اوتھے تحقیق
سرخ بول تہہ سودی لہجاند می دل
بعد تولد اس و ہوسے رنگ غریزہ
ایچھل دی شکل پچھان تھیں
جگرہ تہہ لون بول و بکونی
نیکی بی سمجھ کے سستوں دید سجان
جے قطرہ قطرہ بول ادہ ہوسے تیش

بہت سی لالی نظری دی ہو نہرت کدھار
جے اندر اس سوب ہے یا کجہ ہوسے
اندر کے اعضا ہے اس لون ہوسے رم
سرخ بول ہے اندر تینوں لال سوب
وڈ کی ہوسے اسوں فخران غالبہ دی ڈول
ہا ہے درم مثانی اسوں گریوچہ ہو
بعض ناچے آئے ایہ ہے ساری ڈول
تیر پچا تہہ ہوسے شکم اندر امعا
و کوکھ پچھان کے ایہ حکیمیاں قفل
سرخ بول وچہ زردی دے تھے ناہیں
ہیں قارورہ اندر اس لون ہو ویکار قفل

اس تھیں ویکھ ہو رنگ سبزی جان
سبزی کھانے ایہ بھی اک مثال
پالک شو مولی یا کو سا کہوں کہا ہے
ایہ ترکیب کب ہوسے زرد بول رنگ
اس تشنچ ہوسے فالج ہوسے ضرور
ایہ رنگ سدا ظاہر ہوسے قسم ہوسے کھا
جے سوب سفید اس اندر پتلا دے رنگ
حمل عورت لوں ہو سیاہی حمل جان متیق
گاہرا ہوسے بول ادہ کتنی داری پار
پچھے اس نفاس دی ہوسے بہت تھیر
وچہ کتاباں لکھیا ایہ حکیمیاں قفل
اک ماشہ تھیل توں چہ قارورہ پاپ
جیکہ بول تے تھیل کھلوسی آن
گرمی اس لون بہت ہے یا کوکھ تیش

ذره ذره ہووسی تیل لوکد تے آ
اد پر اس کے بول کے رہی آن کھلو
جے ادہ تیل بول کے پیچھے تے آجا
لیاں جانی اد سنوں ہووسی آنا
چال پھانی تیل دی کہہ گیا دانا
جیکر جاو تیل طرف چڑھے داو

اس سوگی نوں ہووسی آخر اندر پہل
دکھن چڑھدیکے گوشہ میں دیکھن
اک ٹہنی پیچھے مری اس روگی نوں جان
دکن ہے کئی جاو لیٹوں حال پچھان
اس روگی دا ہو بسیار در قیامت تیل
قطرہ قطرہ تیل دارا اوپر کھلو دیکر

باطن بلغم اوسنوں کہندے نے دانا
ایہ منت بدھی سمجھتے کہیں عہدیان
ایہ نشانی موندی وجہ کتاباں آ
باب بیان فارورہ دھن مسیاء

کے دیکھے تیل نوں اوپر بولے یار
یتھے جانی ادس دی ہووسی شرف شفا
جیکر طرف پہاڑ دی جاو تیل ادیال
اس روگی دا ہووسی آخر چنگا حال
بہت کئی لہندے جاو دیکھن سنوں
ایہ تیل رحمت الیس نوں موندی مگر جان
جیکر اوپر بولے رہی تیل کھلو
رحمت الیس ادس نوں دوا جان آنا
تجر بہ کار ایہ جان نوں اس نوں کرق

کھلے ناہیں تیل ادہ آن اکیٹھا ہو
رحمت الیس ہووسی اس دا ایہ بیان
وجہ بول کے تیل ادہ کھلو چا چکار
دوخی ایہ تندرست ہے حکیم قرشی فرما
نیکی بدی پچھان نوں کدے بہت دوا
جیکر طرف دکن رچاں چلے ادہ تیل
خیر ہو جاو ادس دی دور ہووسی آنا
چھہ ہوج پہاڑ تے تیل جے دیکھیں آن
نال نہلت دی خبر ہو جاوسی ہووسی دوا
جیکر پیچھے لوکد تے جاسی تیل
ایہ بھی اسدے حق وجہ بدی علما
ایہ توں قول حکیم داجانی کہ سمجھ حق

بسم اللہ الرحمن الرحیم باب بیان صفت حق تعالیٰ

حمد الہی آکھ کے کہتی شروع کتاب
اگے اس تہیں ہو یا سارا عمل بیان
دارو شفا کتاب ایہ ہووسی جگہ شہو
مرضان دستان نشان نوں تے طبع مزاج

باب بیان نا شاموئی سرور
ایہ سبب اس ہووسی جہن ناہیں مال
یا مسخر بادام کے کیوے سرے لے لا
شورہ تر کنگرانی

اللہ چاہے ایسوں کوں تمام شتاب
بہون مالک ملک کے بد و کیتی جاو
عاقل دانا سمجھ کے کرے جواب منظور
حضرت محی الدین دی بخت ش ہوئی اکن
جمن ال سے کرے اس دی ایہ ند بہر
رحمت الے ہووسی ضعف دماغ پچھان
دارو کتوں اوس داجلی طرح سمہال
دوہنتے تو عمل کدہا اس نوں یار
حلاوی کہیں علما

پچھے زبده علم داکینا رب اسان
اس دی مدد مال میں آکھان عمل دوا
اولی سر نہیں پکڑ کے دارو کدہ ان علاج
ایہ کتاب منظور ہو روشن وجہ جہان
خشکی چھڑے اس کے قوت ہووسی دیر
کہا اڑا اسدے مقرر نوں ہووسی پر سچان
روغن گل بادام دارو دیں تیل رلا
جمن ال سرے تے اوپر کرے فضل مشان
چوب غدا دیر ہووسی سرور دوا ہوا

باب بیان رونق مومنین

ترہ پہلا اک سیر توں چنگی طرح گھوٹا
سخت روز توں رکھیں اسنوں کج چال
ترے دھندلے دس توں پانی ایچ پلا
ایچ الجھر خاتمہ ہو ایس ہو سی آن
دندے کوٹے چہ توں چنگی طرح گھوٹا
ہو جو لو ہو موش دا دس توں لپٹا
دور ہو جاوے دلچھڑ والاں دا آواز
اکھنیں جاوے دلچھڑ جمن اسدیوال
جے پھوڑی ہو دن سر لچہ گنجا ہوئی
خمران سال پچھان کے لوہو دس کڈنا
اس نہیں آکے ہو توں دار داس دا کہ
گہینا مچاں کا لہاں جاے چار لہا
سبنہاں نوں اکجا کہ مکھن دچہر لا
خیر کرے گا دس دی قادی رب کہیم

در بیان مطلق در در

بنفشہ اک مٹھ لیتوں مٹھ لیکے دا چہان
دہویں اسدیال توں دوزیں سیر سہال
لہاں اوں اوں بھنوں سیراں تیک سہال
اللہ چاہے پیر دی کر سی آپ شفا
فرم طبع جے ہو سیاقبض ہو سی اس دور
دوچہ غذا توں دس نوں کھاو روٹی نال
ہند کوڑا تے زردی چہرہ اوہ بیجانی مرض

گلے ہو سن دال جے ایہ سبب پچھان

ار جھونٹ خون دی والا مدہ جے
لوہے چون نے بارن توں لڑ پوچھ
ہفتہ بجھوں اسنوں دلیوں اداں
چنگا ایہو عمل جے ہو سن دال سیاہ
دال وال لڑی کیا لڑی جی جھان
دورہ بھیدان والے کچہر لامل یا
یا جھجی لے پکاتوں شروع ادہر لا
یا جوکے لپکے ساڑ توں اسدی سٹا
ایچا نعل دا داناہ کہ ہو رجاں
رحمت سدی سمجھ کے کار کی دس
جیکر لائق کچھ ہے اس نوں بچہ کر
پھوڑے دور ہو جاوے دی اندھیر
نیلا تنو خفا مردہ سنگ بھی چار چار
دورہ یواری اوں نوں سر دا پور

جے کسے توں ہو دی ہر زمانہ پیر
دیکھیں بنفشہ توں اسدی کھیلوں
دساں تینوں اسدا چنگا ایچ دو
مٹھ پیر کلچرے تری دار داپہ آن
مالش ہنٹی اسنوں کہ توں لے یار
بتیاں دوزیں گھٹ کے بھیل میں بنا
جے گرمی زار دے ماکھو اور بجار
ما عظم ہوتا دس نوں کچھ ندر فصوص
در بیان در در صفر اوی
پیدا بول زردی ہو سی کر جی ہنٹ

لوہو دس غلیظ ہے سر داند رجاں
سیا ہی الاں جان توں عفونت آگئی
چار پیالے پانی پاتوں اس دی زدیار
تھوڑا پانی لے کے دہو دیں اسدیوال

باب بیان مومنین خورہ گوید

روٹو لے کلو نچی لے توں اسدا ساکھ
لا دیں ادپر دلچھڑ اسنوں دوزن دار
بہتی داری جمل کہ ایہ دار داس لہاں
دورہ ہنڈاں پائے کے کچھ بھی لپکے

باب بیان شرہ سفید در در

جے لوہو دس در ہے احمد اہو چھڈا
یار دمی سنگین سٹوں جوکان بھی لوار
نو شاد سو دا گے توں چار چار ناشٹا
دکھو دگھی بید کے نئے کہ توں یار
پھوڑے دور ہو جاوے دار دہشت شطیہ

رات دے اس پیر ہے ادکھا دس سیر
طبع مزاج پچھانکے ایچ حکیمان قول
خیر کرے رب اسدی ہو سکوت شفا
بج پیالے پانی پائے کجی طرح اداں
پیر سرے دی جاسیالے ہو بجار
تہ بدن دار داسدا پاشویہ ایچ کر
بنفشہ شربت دیچھٹوں یادان اتار
دیکھ پالک کدوا سونیا سنگا ندی مال
جس نوں گرمی زردی سر نوں ہو سی مد
کھکھ تھوڑی تہہ ہنٹی ہو سی اور دھلا

اول اس نون لبیب کہ منٹھے اپڑے آن
دہیناں کے اوس نون منٹھے لبیب کراد
یا توں اوسنوں آئے کے منٹھے ابھروا
کاسنی پھل کلاب دواہ توں لے سجا
پیالہ پانی پاکے اس نون لے جوشا
منٹھے اوسنوں ہوو سی چکی دی سجان
کھنڈ پائیں دچہ اوسد کچھ نہرے قصور
خیر کسے رب سدی کہ نہرے قصور
کچھری چاول ال نون س دی کریں غذا

گر می دور ہو جا سب کون مید سجان
چکی طرح کھوٹ لیکے پانی پائیں یار
چیر ہو جائے اوس نون نفع کس خدا
حطمی خبازی نیتوں دوو تولہ یار
اد ہارے اتار لے ملے صاف کرا
جیکہ لوڑ جلاب دی دو تولے دچہ لہا
یا شربت دچہ نون اوسنوں منٹھے بنفشہ آن
یا شربت دچہ نون اوسنوں منٹھے آن
پاک کدو اوسنوں منٹھے بنفشہ آن

صندل پھل کلاب دواہ لبیبول رلا
ابہا لبیب بھی اوس نون منٹھے بنفشہ آن
بنفشہ نیلو فرے نون تولہ تولہ آن
عذاب سوڑی تترے پائیں آن سجا
تترے تولہ یا تترے بنفشہ دیوں نون آن
چار تولے ابلتاس لے شربت دچہ ملا
یا شربت دچہ نارنج دا چنگا لے سجان
یا شربت دچہ نارنج دا چنگا لے سجان
کچھری چاول ال نون س دی کریں غذا

باب بیان از خون کوند

قارورہ اندر سحرخی دے سر نون سوجا
الہ چاہے ایس دی ہو سی نرت شفا
منٹھے دی نون نون اسد اوسو جھڑا
چار تولے اندر اوسد پائیں ہو کلاب
جے اوسنوں کچھ دے دے منٹھے لبیب کرے
دہیناں لبیبول داکر نون لبیب شتاب
مرض مرکب ہوو سی کون نون آن علاج
بنفشہ خرفہ کاسنی دچہ کپیر کی رلا
آلو پنار ابلتی ابھرتوں لیوس یار
مصری پاکے اوسنوں کے صاف
جیکہ اوسنوں طلب ہو دچہ تولوں آن
لکی کنگ پکا لیکے دچہ نون استیال
اچھا خوب بنائوں کر کے وڈی بدہ
اوس سیر نکا مصری دچہ کدھی پار

سر کسے دے در دچہ زور کدھی خون
سواو منٹھا اس کھیں لالی ابھ علامت
بہنی نیدر اکڈ آون ادھو جان اندر
اولی ہوں سدی سراد نون چھڑ
دور ہو جاسی در دا بھ چکا ابھ دوا
دونوں وقت پلا نون دلوچہ رکھ
ابھ بھی اسد اوجان نون چکا چے دوا
پانی اندر پائیکے اچھا خوب کھوٹا
گر می اندر لبیب دی کھیں طبع مزاج
وڈے کوندے پاکے چکی طرح کھوٹا
چار چار تولہ اوسد کھنڈ پائیں درکار
اس نون پچھے آن کے شربت بنفشہ
کدو پاک ساک ابھ خست کہ ہو ملا
در بیان شربت نابج کو بید
کے لے نارنج نون پانی یہنیاں کڈھ
جوش دچہ نون سون خوب قوام پکا

رات دے ابھ در دچہ ابھ کلاب اس لبیب
لو ہو غلبہ در دچہ بہتا ہو سی آن
طبع مزاج پچھان کے کون نون دوا
قدہ موافق اوسد اسے نون لو ہو کڈھ
نال شتابی اوس نون شربت دچہ عذاب
زحمت سردی جاسیا نالے جاسی خار
صندل کا ہو کاسنی لے نون پھل کلاب
ٹاکی ادھر لے کے منٹھے لبیب کرا
جے تینوں کچھ لوڑے کون نون دوا
مصری پانی پاکے کدے صاف پلا
پیالہ پانی پائیکے اسنوں خوب جوشا
زحمت دور ہو جا سب دار و اسدا ابھ
چاول اسنوں دچہ نون ہونی دیوں ال
شریت دچہ نارنج اگھ سناواں ندہ
پاک پانی وزن کر پانی دیوں جھڑ
شربت اندر پائیکے اسنوں کھیں یار

دو یوں وقت پہچانے ہو سی دور آزاد
 شربت لیوں آکھ کے ایسی طرح بنا
 گرمی اندر دیکھ توں سردی جاسی پھر
 بہت عجائب ایہم ہے اسد اجان دہ
 ترے پیالے پانی پاویں اس اندر
 پانی تیرا حصہ مل توں سہا سال
 قوام کریں توں لیں اچھا خوب پکا
 درد سر داجا سیا جاسی گرمی بھا
 بلغم دخل کرے وجہ سر دستوں دیر
 سفید قارورہ اسد لہ اندر کچھ
 سندھ کبیر پنج تیار بچے لونگ لیا
 گرم کریں توں لیں کڑھی اندر پار
 پاٹو پی کدھر لے کے اسد سر دھو
 جیکہ نوٹ سوار دی ایہ بھی تلیں تہ
 پنج لونگ پنج کبیر کستور می پی پاء
 چارے ماشے کستوری پتر تولہ اک لیا
 نزلہ دور ہو جا سیا دور گرمی ایہ
 ترے نیکے پیہم کے کرتوں ایہ سوار
 نزلہ درد سر داجا سی گرمی بھا
 منضج اسد ایہ ہے درد ایہ توں کچھ
 ملٹھ کر منق منق بچے بچے آن لاء
 پیالہ پانی پاکے اس توں خوب جوشا
 زحمت پختہ ہووسی حاصل نئے عرض
 حباب راج اس توں چپکا ہے جلاب
 نزلہ دور ہو جا سیا سردی جلے گبار

دو توں شربت پاکے آکھ توں پانی پا
 دیکھ توں جتنے توڑے رہی توں بلا
 دریاں شربت بنفشہ گوید
 گل بنفشہ دو توں لیتوں چچا جی کر
 چار پیر توں لیں توں کھین خوب سولہ
 صاف کرے توں لیں توں مصری نشوین
 شیشے اندر پاکے رکھیں چنگی جابر
 دریاں درد سر بلغمی
 نہ پکا پانی اوسی بہتی ہو سی کار
 بلغم لہ نشانیاں اپنے شک کچھ
 نالوں اسوں کھوٹے پانی اندر پائیں
 اچھی طرح بنا سکے متھے لیپ کر
 اس مقبیں جاو درد سر چکا ایہ دوا
 دیو یں رہی سمجھ کے کدھر کے دوی ہڈ
 چارے نیکے پیہم کے ایہ لہو توں
 پنج لونگ تیر جاں چار اسد چہرہ لاء
 مولی لے پی اکھ کے تولہ لے منگا
 حقوڑی حقوڑی دیکھ توں لہ توں یا
 جے تہ طلب جلاب دی اسد کرتوں ہو
 دیکھو کئی سمجھ کے ایہ شک نہ کچھ
 چھ ماشے بر سیا و شان انے انجیر
 گل قند علی وجہ پاکے کر کے خوب ملا
 اک ہفتہ توں عمل کر منضج ہو سی خوب
 حسب خبریاں گولیاں ایہ بھی شیشاب
 خور آب وہ اسوں دچہ مصالحہ بار

اک ہفتہ بیمار لوں شربت ایہ
 دو نویں شربت اک پیر دوہاں کتا
 شربت گرمی تاب لاکھ کے حکما
 نیلو فرو تولے لیکے اسد اندر یام
 کڑھی اندر پاکے دیکھ توں جوشاں
 وجہ کڑھی پاکے جوشن میں توں بھی
 دو توں دیکھ ایس توں دو نویں
 بلغم تہیں جس دے سر توں جوشا
 بھگہہ ہوتی اس پاک بھگہہ ہوتی
 اول متھے لیپ کرے توں ایہ دوا
 نیش نکال لے کے تولہ دچہ لالیں
 روغن کھٹ باونہ لے کے اسد می کش
 دو ہفتہ سرد اسد کیہو تاج رکھا
 تمباکو کڑا سجاں کے تولہ لے نکا
 درد سر داجا سیا نفع کرے سی ایہ
 اس توں ایہ سوار توں نکلی کرے دچہ
 چوک تھہر دل چھہری چار کاشی پاء
 دو نویں وقت سوار توں سار چہرہ
 اول منضج دیکھ بچوں سہل لوٹ
 سوئف دجی لے سوئف لے پنج پاء
 سہو دارو کٹ کے ہانڈی یا لیں
 ایہ وزن پر زہر دچہ کرے توں مرض
 مادہ پختہ ہووسی سہل دیکھ خوب
 استہیں اسد اجا سیا سردا سب نجا
 در جانی کچھ لونگ بھی مرچاں چہرہ لاء

ایہ مصالح پائیکے دیکھ توں لہو بخور آب
چنگا خوب پکائیکے دیکھ توں دیکھ کر
جلاب بلغم دا ایہ ہے ظاہر کران بیان
انیسون اور ہارم لے ادھا غار لہو
و کہور کئی کھٹ کے اسے جاگہ کسوا
تورہ تورہ اک وزن لے روگی تا بلبل کھوا
بلغم دور ہو جا سیامطہب ہر گشتاب
تنقیہ ایہ دماغ و اکہندے نے حکما
چار اشہیں ہر پڑی چار ماشہ ہر
و کھو و کھی گھوٹ کے اک جامع کھا
دیکھ نہایت ادس توں فخر دیکھ خمار
تنقیہ ہو جا سیایہ ہے خوب دوا
بلغم دا ایہ آکھ دے خاصہ جلاب
لکھیا ادس جلاب ایہ مسہل خوب دوا
پوٹلی ادسی بہنہ کے گہے وچ پورا
پچھوں سن توں جھلکے پتے دور کہہ
تدوں سنوں کدھ توں آدھ ہر لالی
چھ ماشہ لے ایلا اچھی کہنہ منگا
دالچکنا دور تی چار ماشہ کثیر ہے
چنے برابر گولی بنھیں پانی پاک دوا
پانی گرم ایہ دیکھ توں من سا دوا

یا حلوائی مال مصالح دیکھ کہ کباب
در بیان حب امارج
ایا راج فقیر درم لے دور ماں تری
سورنجان درم لے کے ادھا درم لے
سوان دا پانی پائیکے گولیاں چھوٹ
تھوڑا پانی گرم توں پچھوٹ سن
در بیان حب صبر
چودر ماں چنگا ایلا مصطکی ماشہ
کثیر ماشہ دوے گوگل دور لاء
اندرا پانی سونف و گولیاں سجا
ایواندر شام دیکھ توں بہر پیا
در بیان حب السطاحین
شام پور دا ایہ قول ہے ہندی
بلغم دور ہو جا سی دل وچہ کھنگا
تھوڑا پانی پائیکے ادس توں پچھوٹ
پوٹلی ادسی بہنہ کے دور وچ پورا
پچھوں سن توں جھلکے پتے دور کہہ
سونا کہ سنہ دے مرجان ماشہ
ایہ و کھو و کھی گھوٹ کے اسے جاگہ کسوا
دے ادس کا لے رکھیں خوب دوا
جلاب بلغم دا خوب ہے و لہو چھوٹ

مرغ کبوتر بکڑا ہوسی یا دراج
حب امارج دیاں گولیاں ایہ بھی کر بیان
عشق پیچہ نورم لے اچھا خوب کھوا
گرمی نے دی امہ درم اوہ سقمونیہ پار
قدر چنے دا گولیاں ہوسی تندرہ مطلوب
دو تو لے نہایت وزن اچھا ایہ جلاب
حب صبر دیاں گولیاں چنگا ایہ
دور ماں پھل کلاب و دیاشہ تری
دو ماشہ توں نمک لے ایہ بھی دوا
چنے برابر گولیاں قدر انہاں دوا
ادس پانی اوں توں دیکھ توں کر دیا
ہندیان دایہ قول ہے ڈٹھا وچہ
ہندی اندر کا آلہ حاض شکمہ وچہ
جھوٹوے توں کے تورہ اک منگا
پوٹلی وچوں کدھ لے جداد ہوسی
گو کا دودھ او سیرے اسد پو چہ مال
کورا کا خدے کے پڑی بہنہ کے د
کبیر گوگل تے شکر ماشہ ماشہ
چنگی طرح بنائے کے اسنوں کہہ
خفتاں دے گولیاں روگی توں دوا
رحمت دور ہو جا سیاسر دی حلسی

در بیان در سوداوی گوید

در سوداوی سر توں ہونستور
سفہ بہت دبلال سنوں ایہ دوا

اس توں سمجھ پیا ریا کہ توں دوا
پہلاں سفہ دیکھ پچھوں کہیں جلاب

منہ کھٹارنگ کالا ہوسی سیاسی اندر
رحمت پختہ ہوسی مطلب جوگ شتاب

رنگ ہر پر ماشہ لیتوں افیتھوں چار یا
چھ ماشہ اسطوخودوس لے تری لکھو چھ
ادھار گنا دھاتوں مل کے صاف کر
زحمت بخشنہ ہو دوسری ست اسادھی
حب افیتھوں دس ٹن یا کو مہل دیجہ

نوماشہ گنا و زبان لے لویس سو نف
پنج ماشہ بادرنجبویہ ایجہ کئی مہر لا
شکر اس وجہ پا لیکے ایفٹون دیجہ سیا
نال پر شانہ دیجہ توں اسنوں اپ غذا
یادید معجون عجاج توں چنگا و سنوں
شریت افیتھوں لیکے اس ٹن ریجہ پلا

نوماشہ لے پر سیاوشاں پنج بلٹی لے
پیالہ پانی پا لیکے ہانڈی دیجہ جو شمار
دارو ہر وزن کر کہ ہفتہ اس ٹن دیجہ
خود آب پکا لیکے اسنوں اتن نے کھلا
روغن بابونہ اس ٹن تیر لیب کر

در بیان حب افیتھوں

غار یقون دو ماشہ بیتوں کٹ کر مازپا
پانی دیجہ توں پا لیکے گونیاں بھیرن

حب افیتھوں دیاں گولیاں لیتوں
افیتھوں ماشہ چار کے بکسل کج ماشہ دو
اک ماشہ توں نمک لے ایجہ بھی ان
دو لویں وقت کھاتوں گرم پانی نال

اس دیناں جلاب دیجہ چنگا ایجہ دوا
اسطوخودوس آٹھ ماشہ پائیں فیفہر یا پیر
سبھوں روکت کے نئے کرتوں چہان
روگی ٹوں ایجہ دیجہ توں چنگا ہوسی حال

معجون عجاج

اسطوخودوس و تولد زردی دیلوں پا
سبھو درو کھو کھو کوٹ چھانکے لے
تولہ تولہ تول کے روگی ٹوں بھادید
گھوٹھنی کھجوری اس دی جان دوا

معجون عجاج بنا توں ایجہ اس عجاج
تولہ نہ پھنڈے ٹوں دو تولے رنگ ہر
نوماشہ غار یقون لے ایجہ بھی ٹونج
نرے حصے یا کہیوں پا توں اس دیوچ
مرض سودادی جاسیا چنگا ہوسی
یا بریانی دیجہ توں خوب پلا رکھ

چنگا مہل ہوسیا دھما دھما کتا ب
تری افیتھوں پا توں عجاج دوا
ست لاجوردی لے توں مقمو نیالاکو
ایجہ معجون عجاج توں چنگی طرح بنا
خشکہ فلیہ دیہ توں یا حلوا کر یں غذا
قوت بہت ہو جاسیا دوا ہوجاسی رنج

شراب افیتھوں

ٹاکی لے اک پاک توں پوٹلی بنھ رکھا
ادیا پانی رہے تاں مڑا اس پانی آسٹھا
شیشے اندر پا کے رکھہ توں سرفوں یار
تری حصے پانی پا لیکے دیویرن لے

شریت افیتھوں پا توں چنگی طرح
چھ تولہ افیتھوں لے توں چنگا ہوسی
پیالہ پانی پا لیکے اس ٹن آن ہو
اس ٹن ملے صاف کر لے دیوچ یا
روگی ٹوں ایجہ دیجہ توں دو لویں ہفت
شریت ایجہ سودادی چنگا ہوسی دوا

دوا ہوجاسی اس تھیں جیھڑی مرض دوا
پانی اندر پا لیکے دیویرن دو ترے دار
چار ہر ادھ کھنار مہی اس ٹوں میا ہال
تری حصے تری پا خوب توں مرقا
تیرے تولہ وزن اسد روگی ٹوں ایجہ دیجہ
الد فضل کر لیا ہوسی اس شفاء

باب بیان روغن بابونہ مے گوید

روغن بابونہ آنکے ایجہ توں کیں تیار

روغن چنگا اکھدے سر دایجہ درکار

بابونہ دے لے توں مہل تانے اک یا

تیل تلخ داودہ سیر اس سے دچہ لاء
اس تھن کچھ تیل اوہ عٹھے دچہ لیا
پانی بند پائیکے کرتوں جویش تیار
پانی دور چھلپا باقی ہنسی تیل
ایہو رسم ہے اس دی دل چہ رکھ نگاہ
اوتے سرون ہو سیا ایہہ شقیقہ ویر
کا ہو کیر افیون سے گوید گودی پیا
کاغذ اوتے لیب کہ پڑ پڑی لاشتاب
ارتی ٹوں ٹوں نیکے اسدی چہل لہا
درد اودہ سردا جاسا دارا ایہہ شقیقہ
استہیس درجے کہ دیکھ ٹوں پھر جلاب
رحمت اسدی جاسا ایہہ ٹوں جانی مرد

در بیان درد سر بہک

جدوں دد پیران ہو سہ سند اور کلا
فجر پیدا ہو سیا اس فن دودام
ہیکر غلجوزن اعینق دی ت چھٹ
صندل دینیاں کاسی البسول لگا
روغن گل ٹوں کے دچہ کافور رلا
کبدن سام دماغ دے دل دچہ کہیں
بنفشہ شربت دیکھ ٹوں لد اجائے بخا

باب بیان درد سر گوبک

جکے محل ٹوں درجے پیدا ہو

شیشے اندر پاکے ڈھٹے سون رکھ
روغن چکا ہو سیا اسون کا دی
اوہا رے نے صفا کرتی تیل دیا
اس ٹوں شیشے باتون پادھن کھین
باب بیان درد شقیقہ

سہلوں عینق پچھ ٹوں غلبہ دوشو پچھ
توتے ترے رتی قول کے در سب نکا
باشہ افیون ٹوں دچہ صندل پانی
نئی کرکے اس ٹوں گوہر دچہ پکا
سندھ افیون ٹوں گوندے چکلی طرح بنا
حب یارح کی گولیاں تنقبہ کر شبت
کھانا پینا اسون دیکھ ٹوں نرم غذا

عصاب الی روپہ اکھیں اندر ہو
ایہہ نشان اسدی دلے اندر جان
پانی پچھے ایس ٹوں جان کفایت
ایہہ گرمی تھیں جان ٹوں اسون معومی
قد و موافق اسدالے ٹوں ہو کر
پوست پانی پائیکے لیب متھے کہ
ردگی دے نک دچہ ٹوں پھر نسوار
روغن گل کافوری اس ٹوں دچہ نسوار
گرمی تپسی جاو سی تپسی گہار
گرمی سے سرد درد دچہ تھندے حکما

درد سر مرکب سردا ہوندا نال اعضا
مشارک معدے نال اس چکر رحم پچھا
اسد نال مشارکت جاسی در کھلا

چانی دن اس ٹوں ایہو حد پر رکھ
پہل ناز سے نہ تھکا اس سے لیتوں بار
کہ اہم یو چہ پائیکے اسون فیہ جو شتا
لیسے طرح سے اکھ سے روغن گل بنا
ایہو درد شقیقہ اکھ اوتے سردی
پچھ ٹوں دارو ہر کر اپنے شک کہ
چکناوب گہسا ٹوں پانی دچہ گلاب
اس ٹوں غلبہ کھسا کے متھے لیب کر
اس کے متھے لیب کے درد ہو جاسی درد
پانی اندر پاکے متھے لیب کر
سہل دیکھ ٹوں اسون در ہو سی درد
کد پاکے دیکھ ٹوں طبع موافق آ
اوتے سرد ٹوں گوندے پکڑے خون
چہ دے دینہ زور پادھی سردا و زخاں
اندر ساری رات سے ہو سی درد ادم
طبع مزاج پچھاں کو دارو کرتوں مرد
جیکر گرمی نہ رہے اسون لیب کر
گرمی درد ہو جاسا کر دارو مولخ
اس رحمت اندھو دمسام رو گیا بہر
کشاودہ جان مسام ٹوں سو سردی درد
بنفشہ شربت دیکھ ٹوں اس پچھٹے جا

در کھلا دیکھ نال سے تینوں دیاں
تلم مشانہ نال اس دلے اندر جان
درد سر ٹوں اس پچھٹے پیدا ہو جاسا

جس محل قفس ہو وہی سبجہ مکان
یاد رہنا اندر ہی یا وجہ دم قصور
محصہ اندر بخشش ہو سنی اس کی درد
اول کریں علاج تو ناسنوں کے کرا
کھی فی کرا دیں اس نعل ہے اندر وجہ
دار دیکھتے تو اس جلاب کرا
نوں تو لے لے کے ایہ وزن منگا
آلو بخارا انہی پانی وجہ بھوار
شیر گرم نوں اس نوں اول اچھا
کہا نا پیدائش نوں سمجھو یہ غذا

بے شک سے نان بکری ہوئی بخارا
او تھو دوسرے نوں موسیٰ فی ایشور
بہنی قے مہنہ کرا اٹھ مہنہ بوجہ ہو
سکھیں پانی گرم نال اس نوں پہلا
بچوں دیکھ جلاب نوں کچھ نہ قصور
چنگی طرح بنایا گیا سنوں میں دوا
شیر خشت یا تھیں جو چھوڑے
پیالہ پانی یا یکے اس نوں تکرر
بچوں دیکھ نوں اس نوں تکرر
کہا نا پیدائش نوں سمجھو یہ غذا

اگر می قفس ایہ پیدا ہوئی سر دیوچہ آزار
بیکہ مہنہ تھیں درجہ ہوئی قے کو بکار دوز
کچھ درجہ کچھ ہو سیا دتھے رے کھلو
بخارا مہنہ دور ہو جاسی مہنہ می کچھ
بخارا اندر تھیں جاسیاز حمت ہوئی درد
آلو بخارا انہی پانی وزن کھرا
نالہ صے کلا بن یا را تو لے ہے
شیر خشت یا تھیں وجہ کلاب رلا
خوب جلاب ایہ ہو سیا اس نوں دیکھ
کہا نا پیدائش نوں سمجھو یہ غذا

سکھیں سادہ
پیالہ پانی پانوں مصری اندر پار
اد پر اسد یوں جھلے لہ کر چھی نال
نرم نرم نوں جوش دیکھ لے اس قوام
پیالہ پانی پاسکے اس نوں تھے کرا

بناتوں سکھیں سادہ سادہ
ادہ سیر سر کھینوں سیر کلاب
اگر می اندر پاکے خشت کھو سار
حد قوام ادہ ہو سیا سیر کلاب لہ
شیر خشت اندر پاسکے اس نوں تھے کرا
سکھیں سادہ کھو سیر کلاب

سر کھ خالص نوں جھکا ہو کمال
نہے حصے پانوں مصری جھکے جلاب
نرم نرم نوں دسنوں دیکھ مہنہ نال
وجہ کرا ای پانوں کھچھی نال ہلا
کچھ تو لے لے واسطے پانی گرم کرا
تھیں مہنہ جاسی ہو سی قبض کرا

باب بیان سرمہ موسیٰ

دوڑی رحمت سرمہ دی ہے بڑا سرمہ
پندرہ نوں ایہ پیکر کے مہنہ آن مرد
ناپ پیرے ہووشی ہوئی شرت نہی کا
متھے دی رگ چھوڑ نوں کھکے دم دی وار
اول ایہ علاج ہے اس اگر قفل پار
مسام کشا وہ ہو دسن بندہ ہوئی کون
وزن برار کے نوں پیالہ پانی پار

سر دے اندر ہو سیا پردہ سرمہ
موسیٰ نبض شنبی ہو دسن کھوڑ لال
ایہ سرمہ لہو ہو تھیں ہو جانی کھنا
بیکہ لہو منع ہے نینوں پی بچہ کرا
لہو جاری ہو سیا ہوئی دور بخارا
آلو بخارا انہی پانوں ہو جلاب
ہانڈی اندر پاسکے اس نوں تھے کرا

اسنوں موسیٰ کھکے لہو کھکے سی زور
بیکہ مہنہ بھکا دے لہو موسیٰ ایہ پال
اول سر اردی اس دی چھپیں نال
موریاں پر پچھ کر لیں چکی گھوٹا ۴
شریت دیکھ عتاب ثریواری اندر زور
نیلو فرتے کاسنی بنفشہ پھل کلاب
نلکے اسنوں صا کر مہری پانوں پار

<p>ایہو شربت ایسنو دیکھ توں دوتروار پاشو یہ کہ توں اوسنوں نڈون تیرات بینی اگے رکھو خوشبو دہیہ ہوا نال خنایت رب دی ہو سی اس شفاء اول دیکھ غزنوں مت اسادی یہ</p>	<p>ترے روز تیرید کر ایے شربت بہتی بالشن دیکھ لوں اس دیکھ پاتوں شیشے پائیکے سرگرسٹو چنگی طرح پچیان کہ سنوں دیکھ کدو پاکد سنوں بھی طرح کہو</p>	<p>رحمت دور ہو جا سپا چنگا ہو سہا لخانے توں آن کے اس توں خوب کہ نالو اد پر رکھ تو چنگا چنگا کہ جواش جوند اکدہ کے مصری پاکد چاول مصری پاکے اس توں دیکھ</p>
--	--	---

صحت پائے نے اسنوں شور اکدو | نیز بیڑا دیکھ توں اس دی ایہہ دوا

باب بیان طریقی لخانے

<p>لخانے اوسنوں کھد کہندینے حکماء دہنیاں توں لہیہ کے وچر لاییں یار سرکاتے گلاب توں شیشے اندریا روگی سے سراد پر اس توں خوب لگا</p>	<p>دار دا بہرہ سرسام دا چنگا ہے دوا دوا شدہ کافورے اچھ ٹوٹے کلا کافور صندل دہنیاں دہی چہ نالو اد پر رکھ کے کہ توں اس کور</p>	<p>صندل سفید گھسا ایکے توں کہیں تیار اکھ ٹوٹے چنگا دہندے سرکے تیار شیشہ ہنڈو چہ پکڑے اوسنوں خوب بہتی دار جا بہرہ کہ چنگا کچھ نہ صو</p>
---	--	--

بخار سے دا جا سپا سرسام ہو جا سہا | تاب ہو شخی دا جادی ایہہ شہوہ

باب بیان سرسام صفوی

<p>ایکھ نشانی اوسدی تپ دا ہونا زور منہ کوڑا اس پیایا اکھیں دیکھ نہ وار قرائطس اس نام ہے خالص یہ سرسام زور سے داری روز دیکھ کہ توں مول نڈر ایہ شہوم توں اوسنوں ساں وچہ چڑھا کافوراشہ اک لے دہنیاں توں لے ترسوں ایہو عمل کرنا نہ پھل گلاب ایہ بھی ہے سرسام دا جانی خوب دوا عمل کریں توں ایسا اتر جائے بخار پختہ دوا دیا دیکھا دیکھ کتاب</p>	<p>بد خواباں پہوشی ہو سکی نہ شہوہ بہت ترہہ تیرے درد توں زور دیکھ اندہر دیاں پردیاں کوئی اس مقام چکھے سرکے درد دیکھ پاشوہ دیکھ جان بخار سرکے دا جا سپا اسنوں دیکھ لگا سینھاں توں کجا کر لو پائی بھینس یار سونگھا بیاتوں اوسنوں تیرے شہوہ کڑی دانی ادودہ لے سر دیکھ ملا درم دور ہو جاوی خالص ہوں بخار بنفشہ آوانہلی اکو وزن منگا</p>	<p>گرمی دا سرسام، ایہ توں جانی سخت مشکل تیرے ہے ایہ گرمی بد بخت نبض نشانی زور دی زور ہو سی رنگ بکھا پہوشی منہ لگا اس جان کریں علاج توں اس دیکھ پاشوہ اسنوں جس طرح ہے لکھیا اسے طرح کر بور اوسنوں سفید واولے اک توں لے گلاب اندر توں اس توں دیکھ چنگا لگا لخانے جیویں لکھیا توں کہ سی جا نالو اد پر لائوں کہندے نے دانا اس تعین کچھ مضحکہ کہ توں ایہہ کتاب پیالہ پانی پائیکے اسنوں آن جو شہا</p>
---	--	---

اس نسخ صاف کر تریخین اس نسخ مار
وزن برابر پائیکے پانی گھست شتاب
عشاب لسوڑیاں پاتوں تیرے تریوچہ رلا
ردگی لون ایچہ دیکھ توں دوزیر پادھی جا
پانی کڈہ تریوڑا مصری پاکے دیکھ
مصری پاکے اوسنوں ایہو روز پلا

تربواری اچھو مکمل کدو بھون سستی مر
پچھو لٹو چلا بڑی جے تہا ہوئی
پیالہ پانی پائیکے اسنوں خوب شتا
اسنوں بھینچیم اوسنوں چھگا سنبھال
ایچہ بھئی اوسنوں غدا ہے بھینچ توں اسنوں
کدو پانک سونوں بھینچنگاندھی ال

نیلو فرتے کاسنی سے توں مچیل گلاب
بنفشہ انیلی پاتوں تولہ لے سنا
اومار سے تے صاف کر شکہ پائیں بار
بجاندہ ہے کچھ اوسنوں ایہو روز پیاں
جو آتش جو اندکڑہ کے اوسنوں دیکھ غدا
چا دل اسنوں بھون کدو پالکنال

شودہ بھون اسنوں مرغ بیراجان | امارانہ تے نالی اسنوں دیکھ سجان -

طریق نمونہ

گل خیراں گل کارے تولہ چاے چا
چنگلے دوانوں کر کے بہت شناس
اگر ہا ہے اوتارے ملے صاف کرا
چھ لے شکہ لینوں اسد یوچہ گزار
چم دی بو جھی دچہ توں ایچہ خوشا ندیا
بندھ بو جھی توں کھیکے شکل اس دی ایچہ

حقہ دایمان سن ایچہ توں آن بنا
عشاب لسوڑیاں لیکتے تے کدو بھون
چھان کنگلے تولہ چا لے کدو بھون
انبتاس بغیر توں ہو پانی وچہ
انبتاس توں کھول کے اسد یوچہ رلا
روغن تلان اے کے اہ بھونچہ رلا
کاسا تیرے مثل فلیدی بو جھی چچا
جد بو جھا خالی ہو سیا اندر کبیا دوا

انداس سرسام مے چنگا ہے دوا
بنفشہ نیوڑا بھون تولہ لے لے
دودلے انجیرے چار تولے انبتاس
پیالہ پانی پائیکے اسنوں خوب جو شتا
خیر دیاے اوسنوں صاف کر تیں بار
حقہ کر توں اسنوں رسم جو س دانا
خوب طرح توں بندھ مقصد اندر دیکھ
اک پیرا رام کدو کی آن اور سٹام

نرت جلاب اس ہو سیا اس حقہ دینال | جو کچھ اوسنوں قصور سے اوہ بھی نال سہال

باب بیان سرسام بلغمی پو

بہت سیوٹنی چپ ہوکل کر سی کو
نہند بہت سیوٹنی دیوچہ ایو کھیں بند
نیشتر عش اس نام ہے کہنا ہیں حکیم
مشکل ایچہ سرسام ہے ایٹھے شکہ کچہ
دوداری وچہ دینہ مے تربواری وچہ رات
تیل نلانا پائیکے سرنے لبیب کرا
سولف رومی تے سولف لے کا زبان

بلغم داسر سام بھینچوں سن تولہ
مہنہ بھیکا اس پانی آسے ہو سنی
کدے ہو ش کدی سیوٹنی ایو پکڑو
ایچہ نشانی الیر دی بلغم داسر سام
ردگی لون اس سقیم تہا ہیں سقیم
گل روغن بھینچ کدھی سر کو خوب منگا
کر توں لبیب بنا کے جاسی ثبات
پاشوہ اس بھیکہ پانی گرم کرا
ملکھ کر من بنفشہ ایچہ بھی توں آن

تپ ہمیشہ نرم اس سر وچہ ہو سی گہا
بد خواباں ہندیاں ہو س اس بھو سنی
سستی نبص ساہ جہر کا آدے اکھیں
سخت گرم ایچہ ہو سیا کہیں یاد مدام
اسد اکریں علاج تو ایچہ نصیحت بکھ
نرتے چیزاں لے ملکہ سرنے لبیب کرا
ہو کر کیسر رنگ انیم لے جانیفل دیکھ رلا
سینتے پانی گرم نال اس مے لنگ دھوا
دارو سب برابر لیتوں کا ہرا کر کے دیکھ

باکینوں پائے اوسنوں نچوڑے پائیں ایچہ
 پختہ کر توں مرض نوں مطلب نیر اسو
 نوماشہ تون سندھ لے اودہ تولہ لیس سنا
 چنگا طرح گھوٹا یکے پیالہ پانی پاء
 جیکو الیس جلاب نقیص صحت ہوس طرح
 تے کوڑیں اوسنوں دار و ایچہ مشہور

جے تہہ لورہ گلقدہ می انہ بھی مچہر لا
 ایہو کا ہر اویچہ تون چنگا ہوس نہ کو
 دودین سونقاں لے تون تولہ لورہ پاء
 مانڈی اندر پائیکے اسنوں جے شنا
 ہور نہ دار و ایچہ تون ناہ کہ مچہر علاج
 خود آب بنائیکے دیہ تون اسرغنا

مچہر کر کے اوسنوں چنگی طرح پاء
 عشق پیچہ تروی لے تون تولہ تولہ
 بنفشہ تولہ لے تون منقہ ولے
 اور پاء سے تے اس تون ملے صاب
 جے مچہر اندر الیسوں رسیا کچہر فصر
 ہور بیضہ لکڑی آن سے اسر پاء

گوشت لکڑ باقتر اوس تون دیچہ | مصلحہ دھو لکڑ شہر دیوس ایدہ

طریق سے تو

جھڑ سوسن دی دتو لے ایچہ بھی کٹ لا
 چار تولے سر کہ پائیکے روگی دیچہ پاء
 ہندیاں دا ایچہ قول ہے دار و ایچہ
 بلغم دور ہو جاو سی جیسی پوری جال

ایچہ نے دار و تے مے بلغم دار و دار
 بی سویان تے مویاں کو دوزن پاء
 پیالہ پانی پائے کچہر جوش دوا
 پیچہر کہیں تون بندھ کے کوڑیہن پاء
 تے کر اون واسطے رازی لینے تون
 ہور نیلا نڈو حقائے تون مناشہ پاء

تے نقیص بلغم جاو سی کہندہ سے
 دود تولے یکے کٹ تولہ دار و دار
 اوس تون ملے صابن کر ماکھیو وچ
 بلغم باہر آوسی بدلان جائے
 رازی کٹ کے اوس تون دیچہ کر
 چنگی طرح ماسکے کے اسنوں پاء

اسی اندر پائیکے اوس تون دیچہ پاء | شستائی تے اس سو سیبا کہیں دیچہ مچہر

در بیان سرسام سوئی

مٹھی نبھل اس تیزی تھوڑی چل پائیں
 رب پاسی مت قبول جے جتنے چاشفا
 نالو اوپر اسدے مالش کہیں مچہر
 چنگی طرح پچیان کے دیوس اسنوں ایچہ
 افیتوں پاء - - - - - لسوڑہ پائیں پاء
 دودین وقت پاتوں دل سے اندر لا
 حربہ فیتوں معجون بچاچھ جان نریق
 باجوہ لیان می ال دپائی ناہ کھوا

ایچہ سرسام سودا تینج نہا شستہ پچا
 تا پیچہ توی بہت اس عشق نہ مسی کچہ
 مہلک مرض سرسام ہر ایل لکڑی ان
 رخن پیدا پیچہر داسرے تل تون پاء
 نرم نرم ہتھ لاکوں سر پر دودہ دار
 گاؤز بان تے سونف لے ہور منقہ پاء
 دوزن برابر پاء ایچہ تون لکڑی دار
 جے تہہ لورہ جلاب دی حبہ فیتوں وچ
 درد سوڑا دی سر دوجہر دیکھ تحقیق
 گوشت لکڑ باقرہ پاء مصلح دیچہ

خطرے اس دیکھت تولہ اندر آ
 کھٹا مہنہ سیبا ہی چہرہ بول سیاہ ہوا
 اور ایچہ علاج کر رب تون منگ و
 کڑی دالی دادودہ لے ایچہ گل مٹی
 منضج کر توں اوسنوں دار و لے ایچہ
 اسطہ خود س پہ سیاوشان ایچہ مٹی
 گلقدہ ترے تولے پائیکے روگی تون
 یا معجون بچاچھ تون دیوس اسنوں
 خود آب پچا یکے دیچہ تون آن غا
 دیوس ایچہ غذا تون لازم دوسنوں
 ایچہ بھی اک سرسام ہے مچہر اس

در بیان سرسام حمزہ گوید

ورم اندر دماغ سے کہی ایچہ تمام
کوڑا منہ کہیں زرد نظر نادر کچھ
زور تاپ پا کر اندر منہ اکہیسی حال
طفلاں نوں ایچہ رحمت ہوندی تھی سر سام
دارو ایچہ نوں دیکھ کے کہ نوں مول ٹٹرے
نہ لوانی ایچہ لیب کر اندر دن رات
کا جو خور کا سنی تولہ تولہ لیا
بیدار مشک دا عرق لے وچہ طبیب شیراز

کہ می اندر ایسی ہوندی ہو لیسار
زور دارو دے ہنہ ہوشی اندر اسد کچھ
نہ بہ ہوشی منہ سکدا منگے ٹھنڈا آب
ہلاکت کہی ایچہ جے سارا مضر تمام
روزی ہنہ لکھی دیوچہ روغن گل لال
سر سام سرید اجا سیا جاسی ہونہ
ایچہ سب دارو کٹ کے شہرت کریں
چنگا دیکھیں جان توں مشکیں فغن خدا
چا دل کر دیکھ توں جے موافق آ

منہ جیہر دماغ دا لیندا ہے ادہ سار
بہت تاپ نبض متواتر ہے ایچہ سدی حال
کہے ہوش کہی ہوشی ہوشی بہت جینا
جو سر سام کہی داندہ دیکھ دارو ایچہ کہہ
اد پرتا اس دے اد ہو لیب کر اندر
کہہ گویاں کے پی لے تولہ تولہ پیا
سہری پاکے اس نوں دیکھ توں تریوہ
جو آتش جو اندر ایچہ توں اسول غلا

باب بیان برسام می گوید

اس رحمت نام ہے کہ اندر برسام
اور تھوڑا سنون جاؤ لگا سر دیوچہ بخار
تاپ پیو ہوشی سینوں سردا جائے بخار
جو کہ می دا سر سام ہے دیکھیں ایچہ دوا
دیکھیں نشانی ایسی دی نا کہ سور علاج
سکت ماشہ پر سیاوشا کی جتنے پام
نکے اوسون صاف کہ مہری ماتون

علامت ہے ایسی شکل جی برسام
زور دگنی اس نوں بچے یا ہو
ایچہ جی مثل سر سام دی ہوندا آزار
ہور دوسوی اندر دیکھ توں دارو ایچہ
دکھو دیکھی سمجھ کے اس دی طبع مزاج
عصاب نوں پندہ لے لیکہ دیکھ دیوچہ
تردن دیوین اس نوں توچہ پندہ
کہہ چال دیکھ توں کہے ردی

ورم جیہر دماغ دے سنوں جگہ معیوچہ کار
پسلیاں پیٹھ اس نوں رہی درد کسا
کہ می اندر اسدے ہوندی بہت سار
ادما دار و ایسی ناں کہ کانی طور
گاؤ زبان سکت ماشہ نادر پیو بیت
پیالہ پانی پائیکہ چٹکی طرح جو سار
دال مسرندی دے سنوں بدستگندی دال

باب بیان رحمت شرمی گوید

رحمت مندی شرمی ہے اس نام
سر نوں توں پیر لیاں ماسے ہوس عقل زوال
اول ایچہ علاج کہ چھ توں کہ قیال
منع جے تدرہ کچھ ہو کہہ کر اندر کہہ

منہ سر سچے اسد گردن شک تمام
لال قارورہ گاہر ابوس میٹھا اسد
یارگ ریز بان دیکھو کہہ ہمال
چیکہ کہیں قس حدیں منہ دی چھ

چیکہ لالی بہتی ہوسی کہیں ہوس لال
مونی نبض شتابی جلیسی لو ہو جان مشا
قوت قدر پیمان کے لہو اسدا چھ
کہ توں تھہر اسد اہوس ناہ دگار

صندل و دیوبند و دیگر توں سرکہ و چمکھس
در در در ہو جا سبیا سر داجاے بخار
یا بلبل و سنوں و دیگر توں آن دوا
آکو بخار ایسی چار چار توں آن
پیالہ پانی پائیکے اک دو جوش کر
روغن گل کلاب توں جسے اوس ملا
باب در بیان لسیان گوگرد

اول ہو جان توں پنتا کہ جماع
چیتا مول نہ رہیاد لشمند شان
بلغم بہت ہو جاوے سی اندر اس سریر
نثار ہے ایک پنتا بلغم ایہہ ہمار
لے معجون فلاسفہ روز توں سنوں و دیگر
یا مصطکی کہند لایکے ماشہ چاکھوا
جے بلغم واکچہ روز اس توں دیہ جلاب
نتر بیر لکھو گوشت اوس کھوا

پاؤں و چمکھس سر منجے لیب کر
مردہ سنگ تے چمکھس لایکے پیالہ
نہ حنف دور ہو جا سبیا کہ سی رپ
کاچہ ماچتے کاسی تولہ تولہ لیا
ترنجبین مصری یا یکے سنوں و دیگر
فالودہ مصری یا یکے سنوں و دیگر
ایکہ بھی سخت تھ توں کہند لایکے
گھاٹا دے مغز توں فوت ہو دور
لسیان ہو دے اوس تھیں توں پنتا
خالی ہو دے مرغ اوس قوت تہن کہ
لسیان ہو سی ایسی بہت ہو دور
اول ایہہ علاج کر اوس کریں واک
دو توں وقت کھو توں ست اسی
دارچینی ماشہ تولہ دہ ہر روز
رفع بلغم ہو جاوے قوت ہو شنب
دور ہو جاوے سی بہت ہو رحمت لسان

ایہا اوس توں لیب کر کہ تولہ تولہ
سرکہ اندر گھس کر توں لیب سجان
عذاب لوسیاں لیتون چالی چالی جان
ہندو فرمایا یکے تولہ وزن رلا
ترے روز توں عمل کر دیو براہیہ دور
حلوانیلا دیر توں اندر مصری ڈال
چیتا بھل ہو جاوے سی عقل نہ رہے ٹکان
اندر اسے سرکہ کہ سی ایہہ فتور
گھاٹا دے سنوں چھری ہو س مکان
بلغم زور پاوسی سرکہ اندر بجھ
ایہہ نشانی اوسدی ہیکہ منہ سورا
جگر روالیہ کے کہند پیچے دانا
مرہ دیہہ ہر روز مصطکی نال رلا
چالی روز ایہہ کھاوے لسیان ہو دور
کھانا چکا دیہ توں اس توں نیک غدا
چکا ہو سی جانتور اندر عقل لسان

باب در بیان تیار ساختن معجون فلاسفہ می گوگرد

بناتوں آن فلاسفہ سن توں بیان
چار چار توں ایہہ سچکے خوب منکا
مکہاں مرچاں سندھ و دارچینی و دیگر
چار چار توں ایہہ لے توں تھو شرا
کہ چھنی نال بلا توں حل کریں ایہہ بار
کریں توام اس سنوں فلاسفہ بنا
مالجیات اس کھوے سن توں شہان

معجون بناوین اب جی جی
بالاں تولہ لیتون چیکا سفہ آن
ہر روز چکر لکھو نہی جگر یا لونہ پاء
اول مالکھوں صان کہ منقہ وچر رلا
تویں دارچینی کے ادہ بھی دچکر
تولہ اس توں ہے ضعیف واک
بہتے اس فائدے کہہ کر لسان

بہتے مغز اخروے دے دو توں ایہہ
سیریکا ہو مالکھوں لے توں دیر سجان
تغلب مصری لے توں کہ وزن ایہہ بار
دیکے جوش نال تولہ مغز دو توں وچر پا
کہ ایسی بہت اوتار کے ادہ بھی خوب رلا
ضعف ماعجے ہو سبیا اسنوں کھاوے بار
نزلہ دور ہو سبیا دور ہو سی سر سام

بلغم دور ہو جا سیا ستریں سب تمام
قوت باہ زیادہ کر سی در دندن گوا

یا ضم کہ کسی بہت ایہ سو ہی بکندیاہ
وانوں قوت خوشی زیادہ کر سی بکندیاہ
جہولہ دور ہو جا سیا قوت باہ

لنیاں جادوئے در پشت دور جاسی باد
روشن رنگ چہرہ ہو سی منو شہوی اد

طریق حلوائے بیضہ

نقوشی اگر جانوں اگر خوش دوا
رزدی چو پیکرے سبب ہی نہیں دگا
برابر اسدی تا کیوں جی صاف کرا
رزدی میدہ با یکے حلوائے بنا

حلوائے بیضہ ایکہ ایکہ کھی لے بنا
مانڈی اندر یا یکے بیار یا بی بار
اگر خوش دوا یکے مانڈی میڈ لیا
رزدی سے مہین کر آٹھ رنگ بنا
برابر اگر کچھ توں دھی وچہ رلا
جتنی قوت اوسون انا حلوائے

باراں آٹھ کے کڑی لیتوں ایہ منگا
چنگی طرح بنا یکے بیضے وچہ لگا
سرد ہو دن ادہ ایکے رزدی کڑی بار
حقیقت وزن ہے اوسد انا سبیدہ بار
ماگھیں گھی رلا یکے مانڈی اندر بار
لنیاں دور ہو جادو سی رب کہ لپی بہ

در بیان رحمت سدری

یا بلغم غلبہ پادسی اس سے معجزو چہر
سردی اندر زو سا کر سی کچھ سے توان
انہض سست چہ اسدی ہی چہر سست
رحمت ہو سی بکند توں سو سی اٹو بک
بیر طہیر اندر لنیاں لے توں بار
ایہ دور سب برابر میرا کہیا مان
یا اطر یفل دیکہ توں اسوں لے کثیر
شیرہ کڑھ خنیاں اس اسد وچہ رلا

ایہ بھی رحمت بکند توں سو سی اٹو بک
نقوشہ ہے اس چہ باضمہ مہم توں غنا
غلبہ اس سے سر سونست کہ نیند اچھ
ڈیرا منگل اس توں دھیرے سے کلا
لنیاں مقدم انہضوں سو سی وچہ طبع
کہ معلوم توں اس توں سدا کہیں دا
سوف رومی کے سونف اگر توں سدا
کٹ چہان کے این توں کھانے کھانا
ایہ بھی اندر اس سے دھڑی جان نہر
نخود آب پکا کے ایہ بھی اس توں لہر

بخار معدہ اجا سیا سردی وچہ تمام
معدہ وچہ قصور ہے ہوندا اس نہیں آ
انہض میرا کہ لپی اد سی جدا کے لنیاں
قوت اس کھٹ جادو سی چہر کی لگے نور
بول رقیق اس دھوس سپیدی رنگ
قوت ہو سی اسوں رحمت دور ہو جا
نگہاں مچاں ہو رنڈہ اچھ لیتوں آن
نقوشی شکر با یکے اس توں وچہ بھکا
مستزادان پا کے حلوائے میں غذا
تتر بیڑاں دی حوسہا غذا ہے ایہ

سرمایں چھترے ہو سہ ایہ بھی کہیں خدا

در بیان دوا سر

کہ سی پکڑ دماغ توں سر بھون انسان
چرخہ دانگ نہ بکند سے دن سب شیار
نرم نہض ہے اسدی سر چہر بہت نکار

دوا سر لوچہ و سبب ایہ بھی رحمت نہ
نگہاں معدہ ہو سیا باضمہ وچہ تصور
قوت دور ہو جا سیا کچھ نہر نہر
شیرہ بھکے نہ لہان چپے چہر ہوس
مرکب جانی بول توں سو سی بیدار

بھویں سر انسان دا اس وچہ شک نہ کچہ
بخار معدہ کچھ نہیں تہہ جاسی سر دلوچہ نہر
زمین آسمان سب اسوں بھونہ نظری
کھاوے بیون اس کے کینا سب حرام
بہت فٹم ایہ مرض ہے کہ نہر بچہ کھرا

خلطان چاہے کھوک دیوان نہ ہوتا
 آؤ بخارا انٹی اچھ بھی لے کے دیہہ
 بلغم داجے زور ہے سہل تھکرا
 قے والی تدریثوں اچھ بھی دیکھیں یار
 سطو خود دس کچھ لے کے پو بھی خون چہ پیا
 برابر دہنیاں اچھ لے پانی گنت جوشا
 چھکی کر کے دیکھ تون پھر سن دید سجان
 سبب ہو کہ باد اس کر یں دوا
 نفع کو لپی بہن اچھ سردا جاتے بخار
 اچھ بھی اک دوا ہے سنتون میر یار
 گوشت لکڑ باقرا مترادس غذا

شریت وہ انار تون دہنیاں ان اچھ
 مصری پاک دیکھ تون ب کرمی بہ
 حب صبر دیاں گولیاں تنقیدہ جلاب
 اندر اس مکان مے اچھ بھی نہ نکر
 بلغم دے سرد وچ گولیاں دیکھیں
 گلفند پائیں چہ او س کر دگی دیکھ
 اطریفل اچھ کشتین تون اسد اگر دوا
 شربت فیتھون دیکھ تون اسد اگر دوا
 در دسر لوچہ دارد دیکھیں کچھ جا
 سنکڑا لنگ ہٹیکے اچھ بھی نہ تہا
 شورہ اچھا دل اسد کر تون اچھ غذا

گر می تھیں اچھ مرض ہے اسد اگر دوا
 غلبہ حیکر خون دا اس دوا ہو کہ
 حب ایاج دیکھ تون بلغم نفع شربت
 گاؤ زبان دہنیاں سولف اچھ بھی نہ
 پچھون جا کے دیکھ تون او بھی لے بہ
 دہنیاں سولف برابر ی فائے گاؤ زبان
 تولہ تولہ دیکھ تون منت کھار کھار
 با مچون کجاج تون اس تون دیوان
 شربت تھچون تون اچھ بھی نہ
 دور ونا اچھ دانہ چین اچھ بھی دیہ
 حلوا میہ کنک دایا بادام کھوار

باب بیان تیار ساختن اطریفل صغیر

اطریفل اچھ صغیر تون چکی طرح بنا
 ترے ترے تولے اچھ لے سنتون میر دوا
 چار تولے مغز بادام اچھ بھی لیتوں پیا
 بد لہ اچھ پائے تون بلکے کر یں سنیا
 دانے ہوون جو اندے پاک لکے دچہ رکھ
 اطریفل اچھ صغیر چھکنا خوب دوا

دار وایک سمجھ کے رکھو رکھ کیا
 تولے چار لیا لیکے دہنیاں چہ لہا
 داخل کر کے ایسوں چکی طرح ملا
 ترے حصے لے مالکھیں اسد لہ چہ لہا
 گدزن چالی روز اس بار کر کے رکھ
 اس تھیں جاوے در دسر تولہ تولہ

ہریٹ پیر آلہ چو تھی رنگ صغیر
 سببے دارد کٹ کے بہت مہین کر
 جے روغن ہتھ نہ آو سی گو کا گہیوے
 بھانڈے اندہ پائیکے اس تون لہا
 تولہ تولہ اچھ بھی دوین وقت کھا
 دوار سرے دا جا سیا دار و اچھ مشہر

قوت معہ دہنوں چہ ہا فیتھ کر | در دہنیں دور ہو جا و دندان سخت کر |

باب بیان جہود سر

لکڑے عقل نہر سیا بہت سہوشی ہو
 در دم وچہ بہوشی ہو سی سینا اوہ دور
 نبض قارہ دہ او س رکھو رکھ بیان

سروے اندر نہر حمت سو سی اسفون سمجھو
 قوت دوسر ہو ہی گرمی شکی زور
 خلطان چاہے کھوک دیوان

باطل حرکت جس نہ نہ ہو دس
 رحمت اچھ جہود ہے نام سنداں
 دیوانی ہو سی اسفون بہت کلام کر
 بلغم باد تون خون دی بہنی کرے لہا
 قسم اچھ سودا دی اس چہ شک نہ کچھ

کر کے عقل قیاسوں میں رحمت ان مجسمہ
 صابن لون موم لے ترے نہوک لیا
 مٹھائیل لگائیے دوبر چڑھائیں یار
 چنگا ابھوجان توں سہل اس کرائ
 درد سر سودا بندے اندر تو چھو دیکھ کتک
 بعد جلاب توں دیویں نرم غذا
 بنیم بخت پکائیے جدا کر کے ایہہ

طریقہ حقہ جہو

منقہ بھل گلاب دے ایہ بھی آن رلا
 ادھار سے اتار لے ایہ واسد چال
 توڑیں تکلان داپلا میں شکر تولہ یار
 اندر دبر ادس دی بوجھی پکڑ دباہ

ثابت کر کے مرض نون اسن کر دیا
 کر توں بہت مہین ایہہ مٹھائیل
 کال ایہہ علاج ہے حقہ اسنو کر
 لول منضج دے کے پھیر جلاب لول
 اسد ابھ جلاب ہے مجسمہ توں یا حکیم
 خود آب پکائیے چاول نرم کھو
 گوشت لکڑ باقر تتر کر بن غذا
 سادہ تولے توں بسفاج تولہ
 لسوڑے تر توں بالونہ بند فیہ
 ایہہ چار چار ماشہ پائیے پانی کھنٹ
 چار تولے اسنکاس ایہ بھی چرلا
 چکی طرح بنائیے اچھا کر بن تیار
 بوجھی دھون دارہ جیہڑا جانے

اول اس دی واسطے شافہ اک بنا
 شافہ کر تے انگلی اس دے ایہہ دکار
 اوکھی مینون کار ہے کر توں مول نہ ڈر
 دائرہ منضج ایس دانالے سور جلاب
 لازم کر توں ایسٹون جانی سگر فہیم
 دردی بیضہ ککڑی ایہ بھی اسٹون دیکھ
 شورہ چاول دس نون خشک دیکھ
 بنفشہ سولف پر سیاہ شان تولہ لولہ
 لولہ ماشہ ایہ لے سبھ اکٹھے کر
 پیالہ پانی پائیے اسٹون بید ادبال
 پھر دوبارہ اسٹون مر کے صاف کر
 بوجھی دیکھ پائیے کاسہ تیر بنفہ
 دوویں چیزیں پکڑ کے دپائیں ہری کھ

جے مینون کجھ عقل ہے حقہ اسٹون کر | جے دوقون نہیں کھنٹیں سنہ چت نہ ہر

باب بیان کئے گوید

روح دماغ اندر ہے اسد اقبیدی عیاجا
 ہو رشتانی ادس دی کھو دکھی بچہ
 ایہہ اک ہو رہیچان ہے منہ لکے رکھ رہ
 بے پانی کجھ لیں تھیں نظری تیری آ
 ایہہ چارے گلاں سمجھ کے اس داکر میں علاج
 رگ قیقال دسدی چپڑیں دیکھ جان
 دہر کر دکنپ لگائیے سرنے چا ہنضا
 گرم دارو نوں دیکھ کے کر لے دکھو دکھ
 کلوکھی دانہ لیکے کبیر پائیں یار

ایہ بھی رحمت بچہ نون سکڑے
 ادھ ٹر دا پھر دا آدمی اجن چیت جا
 سیاہ دم اسد ابند ہو جاسی کھنٹ
 اکھیں اندر ایک نظر کر بن توں جا
 پنہ جے ہے اسد اکھیں دیکھیں توں
 شیشہ اکھوں لیکے منہ لکے اوپر رکھ
 خلطان چارے بچہ دیکھیں طبع مزاج
 خلط جے کوئی ہے اسد اسد کر
 گندہ ہے سرد لکٹے تیل نلاندیا
 جاکھل کدو لنگے دچہ نیون سلا
 کر کے بہت مہین بچہ اسٹون

مرده کر سی بدن نوں سر پاتیک تمام
 چکے بچلہ انسان نوں رحمت ایہ ہو جا
 بعض قار رہا ایس ہر گز مول کجھ
 جے نہ صورت اپنی نظری او تھے آ
 پانی کٹورہ بھر کے سینے رکھ نگاہ
 جے دماغ لکے کجھہ اسٹون اچھ لکھیں
 جیکہ غلبہ خون و ثابت ہو یا جان
 سردی کر جی دیکھ توں اسدی طبع مزاج
 ایہ بھی کر کے گرم توں سر کد اوپر رکھ
 تیل لاندیا پائیے سرنے لیمپ کوار
 اور ک تولہ چارے چارے سر کر پاء

چنگی طرح بنائے اس لٹوں لیب کر	گرم مگوران اسوں سر داپر کر	موافق اسد گرم ہے کہ توں ہوا
جدوں روگ دی ایکنے ہوئی طبع غذا	اسوینے لٹوں اسوں خوردہ کیں غذا	

باب بیان بیماری کا بوسے گوید

ابھی بھی نہ حمت بچہ توں ہشیارہ اسد نام ستنا ہو یا آدمی لیسند اود رہا ابھی بھی نہ حمت بچہ توں کرمی بہت حواد جے غلبہ ہو خون دا اسد افسد کر تنقیہ کریں دریاغ دا اس لٹاں آشتاب ترتیب کریں توں اس دی سہل اسوں بلغم دے سرور وچ لکھنے حکماء رحمت وچ سرور دے ویکھ لٹریں جا	را تیں ششیاں آئیکے پرکے رہن بہا لپوے سینے نے اگر حواد مرکی ششیاں سون وکے ہو کر بار سرور بچیان کے اسد افسد کر جب صبر دیاں گویاں سون رحمت اس دی جاسیار کیری یا لٹریں دیکھ توں اس لٹاں کشت او تھوں دیکھ بتا توں چنگا ہے دوا قلیہ خشک دیکھ توں اس لٹوں آن	بجاری سرورے تھیں آدی طرف دلیری مارا بار کر کے اودہ دی منہ نقیب بنص قارورہ اسد اہنتا کریں خلط ہو کوئی ہو جے اسوں یہ جہا لازم اس لٹاں اچھے ہے چنگا اچھے دوا جب صبر دیاں گویاں چچے نکس جہا اس رحمت دی جان توں دوی اچھے کد ویا لک اسوں ویکھ منگا ندی
---	---	---

باب بیان رحمت خدر فیکو کید

خدر جو اکھن ایس لٹاں اچھے بھی رحمت بچہ کہ خفت زحمت اچھے ہو سیا جے وچہ نام سوندا جاوے اسد انوت ہو سی دور ترتیب خدر دی منہ پانی آفے ایکنے اسدی کیا نا تھوڑا کھادی ہو سی ابھی بیزا اس دحق وچہ اچھے ہے چنگا جان دوا پچھو اس دی واسطے کہہ داتیل منگا نفع کریں ایس لٹاں چنگا سو دے مزاج	مغزے اندر ہو سیا اس ویکھ کہ خدر غلبہ ہو آئیکے سونکے نے اعط اسدی رحمت بچہ توں کرمی فو چیزا ہل اودہ جاوندیا و نہ رہی گل اس لٹوں اکثر ہو سیا بلغم تھیں آن بلغم دے سرور وچہ لکھنے ویکھ مستی ہوئی جس حکمے تھیں لگا مصالحہ پاکے اس لٹوں نیت خدر روغن کہہ بتا توں آکھ سنا دتہ چائے تو کہ توں حق قرطاد لیا	بلغم اسوں جے ہے جے اندر عا مستی ہوئی ہو سیا بدن اندر ہر جا مست مغز اس ہو سیا لگا ہو سی لور سیان ہو سی تھوڑا سٹوں ہو جی دل کریں علاج توں اسوں قے کہ اچھے بھی اچھے گویاں لکھیا ہے دوا چنگا ایس جان توں اس دے علاج کد دیکھ اسوں دیوے توں غذا کد داتیل اچھے آکھ دے بتا توں کہ فریون اک توں لیوےں مچاں توں
--	---	--

طریق روغن قسط

اکتوں توں تچے لے ایہہ بھوئن آسہال
نیل تان دا لے کے اودھ بھی دچہ رلا
سرور میں تون ایہون تیل اپہون تار

پیار پانی پائیکے سہیاں گہنٹاں
کر لڑی دوجیہ پائیکے اس لڑی تان
شیشی اندر پائیکے رکھہ تون پھر پائ
بلغم دور ہو جا سیا اللہ کرے شفا

اڈا رہے اباں تے ملکے صاف کرو
پانی دور ہو جا سیا باقی تیل سہیاں
بلغم دے پائوں ایہو تیل رلا

باب بیان تباہے گوید ۱۱۱

ایہہ بھی زحمت بھگتوں اسدا نام سہا
رات دے اندر ستارہ ہی ایہا پکڑے نو
بنفص قلندہ اوس دے تون خوب سہیاں
اس دی دیکھ مزاج تون کچھ نہ ہو
سرور دی ناز دالو ہوا اس داکڑہ
مغز کدوا لیا پائیکے اسنوں دیہ نوار
دو تیرواری روز وچہ دے تون میرے یار
بلغم دے رور ہے اسنوں تھے کرا
رحمت جادے دور ہو طبع تے اس لاس
شور اکڑ باقرا حلوا ٹی کرے عذا

ستارہ ہمیشہ اندر من تیرا
بلغم تہیں ایہہ مرض ہے ستارہ
خلطان حلے سمجھ کے کر تون تیل
لو ہو داجے زور پائیکے اسد فصد
یا صاف تیل گھسیں پائوں پھر پائ
شرین پھر عذاب ہو کر تون
ایہہ تیل کچھ نہ تے اسنوں میرے تیر
حب صبر دیاں گلیاں جلا دے
حب صبر دیاں گلیاں کھین آں
جادو لے پھرتوں اسنوں شو پوچھ
روگی چکا ہو سیا رحمت ہو گئی

بہت حمار ہی اس میں رہتی ہو
خشکی اس دے مغز وچہ بہتی جاوے
اسدی بنفص معلوم کر کے بہتی تون
نفع نہ ہو دے ایہون کر تون دور
جے خشکی اسد مغز تون کر تیر پھر پائ
روغن خوب بنا تے سرے تیل سہیاں
خشکی دور ہو جادوسی چکا ہو اس سوار
تشفہ کریں طاع داکر کے بہت قیاس
پچھے جاکے دیکھ تون ایہہ بھی پید سہیاں
کد پادک ال منگنی اسنوں تھے ضرر

طریق روغن گل

نیل تان دا دھیرا نہاں دچہ رلا
ایہے طرح بناؤں ایہہ ہے اسدا میل
ہو سہیاں پانی پائیکے اسنوں اباں
کد اھی اندر پائیکے اوس تون پھر پائ

روغن گل تانوں ایہہ بھی سہیاں
شیشی دوجیہ پائیکے اس لڑی تان
جے تازہ ہتھ نہ آوے اس کے منگا
تکے اسنوں صاف کر کے پانی لگا
پانی دور ہو جا سیا باقی تیل

تازے پھل گل پائیکے اک مٹھ سہیاں
چالی روز گزاریں سجدہ اگر پرتی ن تیل
عرق گلاب الیتیل اس دیوچہ سہیاں
اودھ پیر تان تیل بھی اسد دچہ رلا
ایہہ اسد وزن ہے یاد رکھیں ایہہ میل

طریق روغن غنہ

روغن بنفشہ لے کے تیل اکھ بنا
تشفہ ہے پائوں تے اس کے منگا

قول حکیم ایہہ جے لکھ گئے دانہ
پیار پانی پائیکے لے تون ایہہ چوٹا

<p>ادھار ہے ناں اسنوں بلکہ صاف کر</p>	<p>تیل نکلا اودھ سیر اس دیوچہ رلا کرے صاف توں اسنوں شیشی بند</p>	<p>پانی دُور ہو جا سیا کرے تیل جا</p>
<p>ترکیب حسن قرع میگوید</p>	<p>روغن ایچہ بھی جان توں اسنوں بنا تیل نکلا اندھ سیر پانی وچہ رلا</p>	<p>تازے کدو چارے پانی ادھناں کر</p>
<p>پانی دُور ہو جا سیا باقی تیل ہے روغن جویں باوام دا کر کے تیل بنا جیکجہ تینوں لوڑ ہے اس وں کھیاں تھال لسی چہ پائیکے آتش اوپر رکھ</p>	<p>صاف کرین توں اسنوں شیشی پائے ترکیب روغن باوام اکھ تولے مغز باوام لے پھر وہ صاف پانی وچہ چروا توں کھنڈے پائیں دھ شیشی اندر پائیکے رکھیں خوب کھ</p>	<p>مغز کدوے تیل کے اودھ بھی لے روغن ایچہ باوام دا میتھوں سنو کوئڈی اندر پائیکے اسنوں خوب کھ گرم ہو سی جدا کیکے ہو سی تیل جدا</p>
<p>باب در بیان سحر سب گوید</p>	<p>نیزند نہ جوئے کینوں ندر وں شرات اودھ دوئیں کو قسم ہے دیکھو دکھ بیان</p>	<p>نام حکیمان رکھیا اسدا سحر سب عکس کر لیاں اسنوں دل اندر جان</p>
<p>بنفق طرورہ اسدا کچھ دیکھیں ہو نیزند نہ آفے اسنوں بیھو کئے خو - بخارجے بہت دماغ ہے اول کرں جلا بلغم دے سر درد وچہ دیکھیاں قلیب چھ ماشہ ملے منف دے چار چھ ماشہ اسطوخودوس لے ایچہ بھی وچہ رلا پیالہ پانی پائیکے سپہاں لوں جو ش شکر گودا پائیکے ادھنوں پلا دیں آن اک تولہ خشتا ش لے نوٹشے لے سفیم روگی دے ایچہ سرے اوپر دوتر لوار ملا گو کا دودھ کچلے توں عورت دودھ لے ایچہ بھی خوب ددا ہے ستوں سربار یا مغز اندر اسنوں ایچہ حیرہ دیکھ مغز باوام مغز چارخو نہ تولہ تولہ پاء</p>	<p>خطا طان چارے کھ کے کر توں بہتی لوڑ دار و اسدا سمجھ لے کر توں آن علاج جب صبر دیاں گولیاں اسنوں دیکھ شت یا توں ایچہ جلا ہے اس لوں ان کر پر سیا دشان لے نکا د زبان چھ ماشہ تولہ اک توں سونف لے اسی کاسنی بار گودا ابلتا اس ایچہ توں کھ جدا دوتر یواری اس توں ایچہ جو شاندہ تیل بنفشہ پائیکے متھے لے حکیم ترے تولے خشتا ش توں بہت میو کر مالش کر توں سرے تے بہت موافق ہے کیسٹل سفیم لے وچہ گلاب رلا - حلو خوب پکائے کر دیوئیں اس ایچہ پستہ مغز کدوے تولہ تولہ لے</p>	<p>خشی اندر مغز بہتی اس لوں ہا رحمت ددر ہو جا سیا قائم ہو سن کچھ حاکم دیکھ توں گولیاں دی تر تیر بنفشہ تولہ لے توں دودھ تولہ لے نر یہ سوڈیاں توں سر یہ عتاب لے گودا ابلتا اس تولے توں تولے چار ادھار ہے اتار لے بلکہ کپڑ چھ مہل چکا ہو سیار کر لسی کدو دالے تیل وچہ تیل دام رلا گو کا گہو رلا کیکے سر لے ایچہ شرین دیکھ خشتا ش دادیوئیں وقت متھے اوپر لپیپ کر چکا ایچہ دوا ترے تولے خشتا ش لیتوں شینو وک مغز تر بوزے کپڑ لکڑی تولہ تولہ لے</p>

سبھانوں نگہوں توں چپکوددہ ملا
نیز نگہ باکرہ شدہ کہیں غذا

شریت خشخاش

چاہے پھر گزار کے اس نرس دیکھ جاں
کڑاھی اندر پائے اسوں فیروز شا
شیشی اندر پائے کے کھیں اسوں پا

باب بیان صرع میگوئید

جدہ تلے اوہ آیکے ہو واس نرس جوش
ایہ نشانہ جان توں رحمت واکہ سیر
پاسووت قیفال دی اسدی رت چھٹا
اول ایہو محل پہنچے دارد ہو رہ
عقرب قرحاشہ لے توں ہاکیوں کوچہ پار
عسل مردے دپانی پیوے مرگی والا پار
جرٹھارڈ جڑہ اک دی گنہا کٹہ سار
دار و سر پاجاومی لے اس توں تار
اک رقی سوار توں مرگی دالے دیکھ
دیفور ہندی داقول پہ کر توں بہتیار
ایہ دو دین کیرے لیکے جابیں کہیں پار

در بیان بالیخو لیا گوید

ہے کہیں بچے بہنا غلبہ کیے کلام

کھنڈے گہوڑا لیکے حلو او سیک
حلو او دیکھ توں اس نرس کدو مالک

شریت ایہ خشخاش لے توں آن بنا
دس توں خشخاش لے پوست توریہ
اوتھار ہے اتار لیں شیرے نکل
سنگھناں ہووے جے ادچہ اوہ پکیرے
شریت ایہ خشخاش لے ہووے سیک
روگی توں بھرون دین وقت تیار

ایہ رحمت مندی جان توں کا کلام
بھنے آکھن اسوں سر دیکھ کیرا ہو
چمک لے منہ نقیب کھڑے ہووے جوش
نہض کیا فہ دیکھ کے اسد کہیں خیال
اک لگ سٹھہ زبان لے اسن لکھ سٹھہ
دو ماشہ توں دیکھ دنی بالیخو
نرس لے توں ایہو جیکہ دیکھ توں تار
شاہ پوچھم قول ایہ آکھ سنال
وزن برابر لیا لیکے چمک لیا
چلے توں پھر اسوں کدو پھر تار
ایہ رحمت دور ہو جا سیار پکیرے
کیرا اک لے توں اک اٹھال دا چار
سگن جدارہ آیکے کر کے توں سوار
مروط کہا ناوہ سدا کہن لے حکما

ایہ رحمت بالیخو لیا آکھن ایس رو
پوند عقل فساد اس ہوش نرسندی
پاک پینہ جانے ہرگز ناہ حلال حرام

روگی توں ایہ دیکھ توں چنگا ہو رہنا
دال سنگھانی دیکھ توں رب کرسی یہ

ایہ ترتیب بنا توں جو کدے حکما
دو لویں ٹھوک گھوٹا کے پانی پاد لدار
مصری لیکے سیر توں اس پوچہ رلا
اوسے وقت شتاب توں کڑاھی دیکھ تار
دو تولہ توں بھرنے چہ لے پانی پار

دیو تماچہ اسوں لگے بدن تمام
پیدا ہووے منہ وچہ اندھے رہے کہلو
سر مارے مردنگا ہووے لگے ہنہو تیر
بہنا نظری آدمی قادر نہ اسد لال
پاچھ دو دس پینیاں جے کچہ تینوں لوٹ
نرس نہار توں اسوں پھٹے دیکھو
مرے جیکوئی آدمی نوچے ایت وار
ایہ دار لے بنا توں کر کے دڈی بدہ
کچے اندر پائے چلے بیٹھ و بار
کر کے بہت تہین توں اک تی دیکھ سوار
ہو لے اک کھٹے سنوں میرے پار
مغز اوٹھ دیوں آدمی جدارہ پچھے آ
موا فو ہنہ دیکھ توں جیکہ لے غذا

خفتی ہونا آدمی لگے اوسس ہوا
گالیں کڈے چوٹ چلا واپس اسد نجی
چنگا مندہ سمجھے ناہیں کہے زبان ساری

عقل ہوش دور ہو جاوے گی کہ غصہ راضی
 ایچہ سودا علامت آن جانی دکنہ مال
 نہیں توں رنگہ پچان کے کہیں نہیں
 شربت کے کہہ سدی چہ پیدیں گہ فیضال
 ایو چنگا جان توں اس می ہے دوا
 شربت و بہر عنایت اس نوں لیکہ پا
 ہوو معجون بخالج توں دیو پس دید جان
 منفعہ لے جلاب و پچہ نہ بکھس جا
 کہیا دیکھیں جائے میرا کہیا مان
 قلیہ و پچہ توں اس نوں لیکہ ردا مال

دہشت کھانے دو روہ مر توں نہ
 حطاط چاہے پچہ توں پینا کہ چنل
 اکہیں لال شہنہ سرخی ہو کر نہ
 ایسا ہو کر نہ توں آدے پینل
 غیر توں و نوں پیناں ہو بہن پچہ کر
 شربت افیم توں پچہ توں اسد و کار
 جے کچھ اتنی ایرلن رہنہ پچہ کر
 دور و سر سودا اسد لالہ لہر لہری
 ادھا منفعہ و بہر توں دوا و پچہ کر
 خوراب پکاکے دیر توں پچہ لیا نہ دی مال

سر و دنیاں پیو وہ بولے کہہاں اد پچہ کر
 نبض قارورہ دیکھ کے جتہ حاصل
 ادل اسد افیم کچھوں دار و ہور
 گدہ الو ہو کر نہ کے کہیں پچہ کر
 رومی سنگی اسد توں ایچہ بھی ٹرت لوار
 شربت و پچہ شفا شل لالہ گاؤ دبان
 منفعہ کہے اسد توں پچہ جلاب الیا
 معجون بخالج افیم توں شربت پچہ کر
 زخم و دوا ہو جابا ہو سی پچہ شربت
 خوراب پکاکے دیر توں پچہ لیا نہ دی مال

سودائے عشق

دیوانہ ہووے آدمی ہوش نہ رہی کچہ
 ہو سی سخت آزار ایچہ شکل اس علاج
 ایچہ اسد اچان توں چنگا ہے دوا
 زخم و ایچہ پیر پیر لگی اسد لہو قی
 کوئی شکل جے اسد توں اسے مت پسند
 حسن سند کوئی صورتاں اسد یکوں بہا
 کہانے چنگے و پچہ توں چنگے اسد لباس
 فرنی لے فالدو اسد توں پچہ پچہ
 ریتہ لکھری اسد توں پچہ کے دم کر

سودا عشق نہیں ہو سی ایچہ پچہ کر
 کے شکل تہل ہو کے کدرے ایچہ کر
 لگا عشق آزار اس ایچہ زخم پچہ کر
 جے اس حاصل ہوو سی ادہ شکل لدار
 اندر طبی علم دے لکھ کے حکماء
 رنگ نما شے اسد توں لگا کر دیکھ کر
 کھڑک شکوہ اسد داکھنے دلہا بند
 شربت حنبل دیکھ توں لے ہو کر گلاب
 پچل گلاب لیل توں کہیں اسد لباس
 خواب و نقش ہے لکھ توں پچہ پچہ
 لایلا حنبل پچہ اسد توں کہانہ پچہ کر
 اللہ فضل کر لباس پچہ پچہ و دور

مراقب لے لوں کہ سیا لکھ اس آن
 رخت ہو سی اسد توں کہی قیل غول
 طبع پیو وہ اسد دی ہو سی خطاب لاج
 زخم و جادو دور ہو سار اسد آزار
 جے نا حاصل اسد توں ہوو سی ادہ عشق قی
 نہیں لے اسد توں جاکے دچہ باقی پچہ کر
 راگ سرود اسد توں چنگے آن شفا
 کلاو و حطر مشک لکھنے لاشتاب
 ہر رنگ پکاکے دیکھ توں اسد غذا
 ترے حقتے توں ایچہ دیکھ چنگا ہے دوا
 درد ایچہ اسد توں اگر توں آن ضرور

شربت شفا

شربت ایچہ عنایت اسد توں پچہ کر

فتح کریند خوراب پچہ کر اندر آن

دیر توں پچہ عنایت و پچہ پچہ کر

چار ہیر تو رکھ کے اوسنوں خوب چمکا
شیشی اندر پائے کے اوسنوں فیچو شیا

دھار ہے اوتارے ملے انون چمان
تار چھڑے جا لیکاس لٹن میٹھ لیا
ترے ترے تھے دیکھ توں پانی پانہا

اک سیر توں مصری لیکے پائیں دیر بجان
شیشی اندر پائے لیکے رکھ توں میرے یار

ترکیب تیار ساختن شربت گاؤزبان

شربت گاؤزبان دا چنگا لے بنا
بیالہ پانی پائے کے رکھ توں دیر بجان
شیشی اندر پائے لیکے رکھ توں خوب
بہار دیو بس توں اوسنوں دینوں وقت بلا
چنگا ابھ خفقان نوں تالے ہے سودا
باندھے اندر پائے بیالہ پانی پاء
دھار ہے اوتارے توں شیشی لبش نکال
ہو رسولاں توں توں کے دچہ گلاب رلا
دو توں لے دیکھ اوسنوں دینوں وقت نہا
بہترے سر جی کئے ابلدار ہے دمام
دکھا دکھا دکھا دسی ہو سی بہت عذاب
ندر توں اس مرض کو بہتا کہ بر دسیان
پا پیوے سرد شراب نہ یا بہتا کہ دسیان
جیکوئی دیکھے اوسنوں ہو سی بہت حیران
خلطان چارے سمجھ کے بہتی کرتوں لوڑ
دار چینی تے مرجان اس نے دچہ رلا
دو دین وقت کھو انوں اوسنوں ماشی چار
بہتی ماشی ایدھ توں رائیں دے کرا

چنگا ابھ خفقان نوں دچا ہے سودا
چارے پیر گذار کے لے توں حجت
روگی انون ابھ فائدہ بہتا دسی یا
ترکیب شربت صندل
صندل ابھ سفید نوں دے نوں لے آن
اکھ پیر توں بسنوں رکھیں خوب ٹکا
سیران مصری پائے کے لے توں حجت
دھار تار چھڑے اوہ لیکے اس توں ترے

در بیان رخص
لٹا کے پانی پی اوہ پکڑ پیار ہتھ
کھا نہ سکے مول پھر کرسن ہتھ خراب
سردی ترے اوسنوں ہتی ہتھ پکڑ
قوت مخزون جا سیاد خفقان پکی
درم بنض سفید قارور ہو سی بہت
موافق دار دیکھ توں ناگرہ کانی ہو
تو لہ تو لہ ابھ ہے عقر قراتون
ترے ہفتے توں اوسنوں اسیو پیر
عقر قراتون چور توں ایدھ لے ناگرہ

ترتیبہ توں لے سنگا توں چنگا گاؤزبان
اوتار ہے اوتارے ملے صاف کرا
دو توں لے دیکھ اوسنوں پانی دچہ رلا
شربت صندل ان کئے توں ایدھ بنا
سودا ان کئے اوسنوں بورا یوسن چیمان
کھڑا سی دیو چر پائے اوسنوں دچہ رلا
چنگا اوسنوں جوش دیکھ سنگھٹن توں
شیشی اندر پائے کے رکھیں میر یار
ایہ بھی رحمت بچھ توں رخصت ہو اس نام
دھار لے لے لے لے لے لے لے لے لے
ایہ علامت بچھ توں رخصت ہو اس نام
پکڑ پکڑ پکڑ پکڑ پکڑ پکڑ پکڑ
چینا بھل اسنوں دسی ہو سی اس نقصان
کھانا کادرا کھانا دسی ہتھ ہو سی لبش
پانی اوسنوں ایدھ دیکھ چنگا ہو سی
ناکھنوں دچہ رلا کے دو ماشی پیا
رخصت ہو لے کے سرے بہت ملا
سنگھٹن لے کے دیکھ توں دینوں وقت نہا

حب ایارج البینون احب صبر توں دیکھ
پاچھو لیاندی والیکہ بہت مسالہ پا
چنگا خوب جلاب ہے موافق اسدے ایدھ
دار چینی کیمرہ لاجپان نہرہ دچہ رلا

نرم کیمب و غن زینق

تو سے چنگے کٹ کے پیار پانی پیا
نیل نکلا داسے کے اس سے وچر لا

باب بیان فالج

سر تپیرا اس دالے اک پاسہ مار
شیریں میں اچھو سیا بہنی کریں جہان
کھینچے اندر آکھ دے نمونے دیکھ کر
خدا تعالیٰ کے سمجھ لے وکھو کھچ جان
اک ہفتہ اس نے عمل کر کے اندر جگہ
نازل عمل پلا توں مت اسادی ایہ
اس سٹھہ اک زن اسٹھہ جو این پیا
ماکیوں وچر لایکے دیہ توں اس سٹھہ
کنجہ وانیل منگایکے مالش سنوں کر
جے کچھہ ٹیڑوں لوڑیہ ہور دوا بنا
منفج کر ناں الہی شے پچھوں دیہ جواب
لسفاج کاش چورے سور پجان پچھ لا
سہنا نغوں توں کٹ کے پیار پانی پیا
اللہ فضل کو لیا ہو سی دور آزار

روغن زینق سکہ توں سنوں آنا
چار توں مالکنی جو این توں دو
مانڈی اندر پائی کے اس توں لچھو
کولہ ہی دیوچہ پائے اسوں کھ پال
فالج اسوں آکھ دے ادیرنگ اسٹھہ
ایجن جیت ایہ ہو سیا چنگیا چنگیا
اکی پاسے جند ہور دوا چاہے سیکھا
سجے پاسے ہور دوا چاہے خالص ہو
سجے خیر ہو جاسیا اس چہ شکر
دول اس چار دوا نہ کہ ہور دوا
پانی مول نہ دیہ توں سر جھو کچ
ایہ بھی دیہ دوا توں جے ہونق ہو
گوگل پچھو مول توں آگون زن لیا
سہلا دے سٹھہ اک تل لے کوڑی منگلا
بہنی لاش پیتوں ہرگز مول نہ ڈر
روغن بید انجیر دوا چہ دالے یار
پچھہ ہر کسی مرض پچھہ ہر کسی شہنا
اسوٹھ زخمی نے سوکھ لے توں ماشہ
ادار ہے افنا رے ماکیوں ناں رے
کسو تر چھاپاں دیہ توں اسدی کہ غن

پنجابی

رخشہ دا ایہ جان توں چنگا ہے
سر مل چنگاے توں انہاں برار
ادار ہے اوتارے ملے صاف
باقی جو رہ جاسیے توں نیل نکلا
ادار پاسہ ہی پکڑ کے مارے اس
شہنا پچھو آدمی جھٹھ پوسے الس
سجھا کھٹا پکڑے ایہ بھی سنی ہا
جیکر کچے ہو سی اوٹھے خطرہ ہو
نبض قرار دے اسد کہ توں بہت
فالج کہ توں اسوں کچھیں پچھو
پانی دی پیر پیر کرگز مول نہ
بہنہ بیان ایہ قول ہے سجھ اگوں
سہنا نغوں توں کٹ کے پانی کرے
چو اندر کٹ کے ماکیوں چہ کھو
اک ہفتہ مالش دے سٹھہ جی طرح کر
ہناٹ تولہ دیہ کھنڈے نے حکم
سٹھہ تولہ لے توں ماشہ نہ دی
گرہی ملے دی سٹھہ پیر ایہ ماشہ
ایہ دیہ جلاب توں دھترہ یواری
مصالحہ پائے اسوں پچھو آب

نرم کیمب رساخٹن لہسل می گوئیہ

ماوالعلی سٹھہ توں سٹھہ توں سٹھہ توں
چو کتیاں لکھ یاد دایہ مشہور
ایتھ جھٹھے اس پچھیں پانی ہور دور

لشچ نئے ادیرگ دا چنگا جان دوا
ماکیوں لیکے سیر توں تیری سٹھہ
گلاب پائیں چو ایہ دیہ توں قور

لقوہ اس پچھیں جاسیا لہسل می گوئیہ
کر ایسی اند پائی کے اس لہسل می گوئیہ
۴۴ ۴۳ ۴۲ ۴۱ ۴۰ ۳۹ ۳۸ ۳۷ ۳۶ ۳۵ ۳۴ ۳۳ ۳۲ ۳۱ ۳۰ ۲۹ ۲۸ ۲۷ ۲۶ ۲۵ ۲۴ ۲۳ ۲۲ ۲۱ ۲۰ ۱۹ ۱۸ ۱۷ ۱۶ ۱۵ ۱۴ ۱۳ ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

ترکیب باء الاصول

جڑ ہ کبیر دی لیتوں گئیں دی جڑ ہ بار
ہیا نہ پانی پائے کے اسوں لمبو نشان

ماوالا اصول ایچہ آکھ دستوں پتھون بار
جڑ ہ سولف دی لے توں جڑ کھنکھن
دودو لولے ایچہ لے وارو سب شانہ
اوارہ ہے تے البینوں جلدی آکھ

بلغم جاسی مدرہ منہ منہ پتھون بار
سولف رومی تے سولف ایچہ بھی بار
چو اندر کٹ کے بانڈی اندر بار
ناکھیں سوجھ پائیکے دیکھ توں سکرنا

اسنہ ایچہ پتھون ہور جلاب | فالج دے وچہ | سیاندر ایس کتاب

ترکیب بے عن بیدار

مانڈی اندر پائے اس نوں لے جوشا
ہیا نہ دے دھ پاتوں اوہ چمک سکرنا

روغن بیدار ایچہ لے آن بنا
اول ہیاں ہیں کھنکھن لال
چنگی طرح ابال کے اچھا لیں سنگا
دجی وارے دس نوں مڑ کے پتھون

سیرک دے دے اندر پائے پتھون بار
کوٹھے اندر پائے پائیں تپاں ل
لغاری دیوچہ اسدی لے چمک اف
جہنگ دور ہوا سبیا تیل ہے گا

اک نوں لے تیل ایچہ نہایت نوں دے | انبیان جاسی البینیں پتھون کھاو کھاو

در بیان تشنج گوید

چیکر سارے بدن نوں چمکی لگے آن
لگا بول چے ہو سبیا بلغم رکھ سہاں
جے بلغم اس حقیق ہے کہ توں آن دوا
پانی سولف دیکھ توں لکھیا دیکھ حقیق
منہ منہ کرنا ایس دے پتھون رحمت ہو
لورہ ایچہ جلاب توں اس آن سنگ
باروغن زنبق آن کے اس مے مے مے
کتاب اللہ توں دیکھ کہ دھن کہ مڑ تیل
خود آب پکائیے اس نوں دیکھ غذا

تشنج بیدار ایچہ جی رحمت جان
جھولے دی ایچہ قسم دے بولن آ
نمدو اس نوں آکھ لے آکر جان بول
نرم ہوے جے بغض کھیر دے جی جان
اللہ فضل کہ سبیا کہ سسی خبر خا
ماوالا اصول ہے البیدار بھی جان دوا
پتھون دیکھ جلاب لے مڑ تیل
کٹہ و تیل توں البینیں ہستی دار ملا
ایچہ بھی خوب دوا ہے دلہ اندر تے
جودار واد مرنگ اوہ تشنج جان
شورہ دیکھ کبوتران وچہ مصالک

چمکی ہو سسی بدن نوں لے دے دیکھ جان
چمکی لگے اس نوں جھولے سوسا
خلطان جابے دیکھ توں بغض تار واصل
کریم مول علاج توں کہیا میکران
بالا نفس پلا توں اسنوں یار فیق
تیل اندر پائے اس نوں آن پلا
وارو دیکھ جس جابیکے اندر باب اور
دوبخار ہو جا سبیا ہو سوسا
عشہ اندر جابے دیکھیں رنق تیل
دارو دواں اک ہے اکو قیم کھیاں
کٹہ تشنج ہو بھی ہے اس دے درکار

باب بے بیان تشنج مڑ دے میگوید

نمدو بھی کہ مرض ہے سوسا ہو جان
لبیدی سارے بدن نوں اہا گھور

مڑ کے مولہ آنڈے پتھون کہ اپنی جا
بہنے ہی ہو جا دس اس حرکت اعضا

سرد تری اس ہو دوسے بلغم کہ سوسا
نرم نہ ہو سسی بدن اوہ رحمت پتھون

مشکل ہے اس مرض اگر ناہمت علاج
خلطان چائے یاد رکھ سنتیں دیکھ جان
چارہ ہارے اوس دوا اور دیکھ نہ کر۔
ایہود اور ایس کر تون بے درنگ
چربی لینڈن بطور دی پالے چربی شیر
تیل تھاندا تون کے جسے لا حکیم
کبوتر دیکھ غدا تون یا چھو لیا ندی وال
اوپا پائے نہ دالیندا ہے اوہ مار۔
دارد کو تون ایس داجہڑا ہے اور سنگ
جائیں تیل لیا کے منہ دبوچہ رکھا۔
چنگا اسون ایچہ ہے چانن پوچہ چھوڑ
دارد جو اور سنگے سے سوئی وارد ایس
پانی سرد نہ دیکھ تون ایچھا ایس پلا۔
یا زوئی ایس تون دیکھ تون آپ بنا
تیل تھاندا تون کے توبے چار سنگا
تیل جان کلکے آن کے دانہ اک اک پا
تیل چنگا لے صاف کر میں دور کہ چھوڑ
جل شیشہ اوس کے اگے لیا کے رکھ

سخت علامت اوسدی سہو نوج
جیڑی غالب ہو سیا اسد کر س علاج
فاقہ دیکھ تون اوسون پھل دلیہ
چربی لے تون چھو دی بالینڈن
کر کے گرم تون اسون جسے تون پھر
حب ایچہ اوسون پھل تون جلاب
ہو گوشت شورہ روئی کنگے نال
چنگے پھل تون ہو سیا زویان سہو نوج
اول اسون چار روز نہ کوئی دیکھ ودا
دھنہ نے راتیں دس تون ایچو عمل کر
چانن مول نہ پھر سیا ہو دس مل
کو قسم پچھان تون دویاں کو دس
روغن کھنڈہ آن کے ہتی مالش کر
نفع بہت کر لیا کہ سی رب شفا
تیل کھنڈی وچہ پاکے کشا پر رکھ
نال اچہ دے پکڑ کے داد لے ڈوا
ایچہ تیل تون دس تون ہو زویا
نظر رکھ وچہ اوس دے شیشہ پیر
شورہ خوب لیکا کے اوسون دیکھ

دیکھ قارورہ اوس دے نال سہو نوج
چنگی طرح پچھان کے سدی طبع
مال العسل پلا تون اس تون آن
تیل لے تون دالینڈن ان سہو
کبوتر غدا تون لے کھ تون آن
رحمت دور ہو جاسا مطلب کر

در بیان لقوہ
نبض قارورہ دیکھ تون ہو پچھانی
چنگا ایہود اس تون کر تون دور غدا
رکھ اندھیرے اوس تون ہر عمل کر
سرد ہوا تھیں رکھ تون نہ کر سہو
مال العسل پلا تون دیکھ تون گرم
موریں پچھے اوس دے مل تون مل
دانے حب طوک دے نور لے سہو
دانے اندر ایس دے پائیں دکھو ودا
جد مال ہو سن اوہ آئیگے دانے ہا کر
اک ہفتہ تون اوسون ایچو عمل کر
لکڑ کبوتر غدا دیکھ تون مصالحہ پا

باب در بیان علاج چشم گوید

ست پر دے اکھیں اندر تر رطوبت چمکہ
قرنیہ اوس دے نال ہے دوجا چمکہ بیان
ترنجاب پردہ چمکہ تون غلبہ ہے اہ جان
اوسد اندر یاد رکھ عاقل شکر فیم

دو پچھے اندر انہاں ہو چہ شنگہ
سفیدی جیڑی آکھ دے تون مل تون
اسد بہتہ رنگ فی دلوح رکھ دہان
صلہ پچھ اوسد ہو رطوبت نال

اکھیں نور خدایید جہاں نال جہاں
افضل شیشہ نور نے انہاں کر س بیان
مل تون پردہ چمکہ تون ہوا اک پچھان
جیڑی رنگ سیاہ ہے قرنیہ جانی
عکس پوچہ پردہ چمکہ تون چو غدا جان حکم
اس شیشہ رنگ شیشہ آکھ بھی لے سہاں

شکیم پردہ پنچواں اسدے تچھے بچہ
اند رساری اکھدے گھیر اس تمام
نبض بول پچان کے پچھوں کہیں دوا
ہو رنجوبنوں لوڑ ہے عقیق دی کڈ
جیکر گرمی زور ہے سو دشمن ہتی ہو
مصری پانی اوسنوں شربت کر کے دجہ
رموت ہر پچھوئے تھوڑی چھکڑی اپا
ٹھڈا کر کے رکھ توں اوپر اکھیں سہاں
بلغم دا بچے زور ہے ادھ بھی کراں چار
پانی اندر رگڑ کے شیر گرم توں لا
چھکڑا اس دی دود کہ بہیم مہین ہتجار
اکو پیر گزار کے پٹی دجہ کھلا

مستہ چھپواں ایسے پچھے شک کے
قصور سو سی مانجھ اندر دوسو وچہ لکھ
غلبہ ہوسی خون داس دافصد کر
جے اودھنیوں منع ہے استون بچہ کر
گرمی اندر رنجوبنوں دی کڈ
اک ہفتہ اسدے عمل کر شربت ایچہ
پانی گھسنا سکے اکھیں اوپر لا
اس تہیں دور ہو جاسیا گرمی لا در
لالی اندر اکھدے پچھوں گن یار
دو توں لے چا کو چھکا مکر لال
مصری دجہ راکے پانی اکھیں یا
کد پالکے سون دیوین نرم غذا

ستوان تچھے اوسدے صلیب اسدے نام
سرخنی پیتی اکھیں سو سے پانی اڈی
سراردی ناٹوئوں اولی اوسدی چھڈ
پتیں مورین اوسنوں سنگیں یعنی لا
نقشہ اپنی آکو سہارا ایچہ توں سون دجہ
گرمی دور ہو جاسیا اکھیں سو شفا
اروں دالونہ بیوئے اڈی دجہ دھو
چھکا ایچہ دوا ہے رکھہ دل اندر مرد
نا جو کیکے دجہ ہفتہ مہین لا
کھوئے دی لڈ پاکے اس لال اکھیں
اکھیں اوپر اکھدے پٹی دجہ ہفتہ
مکھان دی دجہ دالونوں چاول دجہ

باب بیان سبل چشم گوید

سبل ایچہ رحمت اکھنوں ہنری سرج چا
رحمت سخن ادھ ہوسیا ڈاڈا ہے آزار
تنقیہ کر توں اوسنوں حب جہر بنال
سبل دور ہو جاسیا گرمی رب شفا
پانی پودنہ پاکے کھل گھسائیں یار
پچھوں کپیر چھکڑی سنگ لبری لے آ
ہور نہ کوئی دوا کر ایچہ وارو پاء
ہولی دجہ غذا توں چاول کدو آ
پیدا کوئی ہوئی کے دھیری لدا آن
شیشہ لون لیا یکے سرمہ صاف کر
سرمہ اندر داس توں اکھیں اندر پا

لالی دھکا پانی آسے ہون بچان
جیکر غلبہ خون اسدی چھڈیں نار
دو داری توں اسیر توں چھکا لال
ست گوند لکڑی توں سفیدی سب
چھکا لگا پیہ کے بنیاں کر توں یا
تھوڑا سکے پائیکے سرمہ پیہ لے یا
نفع کر لسی بہت ایچہ الد کہ ہے شفا

در بیان ناخونہ چشم
لاکھ دجہ کوئے دے ہند ہی دجہ
اکھیں اندر پیر توں انگ سلائی یا
ہاتھی دا دند لے کے پانی دجہ

دیسے اکھدے اکھدے چھا دیں نکھار
تنقیہ کر دماغ دا اوسنوں دوتریوار
اکھیں اس دی پاتوں ایچہ دوا اپنا
نواشہ لے رنگار توں سبل مہین
دود و حورت دناں توں اکھیں اندر پا
ایچہ وار دا جن کر کے اکھیں پاسوار
کہا تا پینا سمجھ کے دیوین نرم غذا
نا سورا اکھیں مچہ ہو کے ایچہ جی رحمت
ناخن ایچہ نشانیاں دل سے اندر رکھ
اندر این دالون لیکے بہت مہین کر
دو نویں دے آن کے اکھیں اندر پا

لے روشنائی ہوسنوں کہیں پائیں یار
لنخہ ایچہ ناخون دانامی ہسے مستہو

در بیان روشنائی

مس روپدی لبیا نیکے ماشہ ددر لا | سرمہ انگہ چپکے کہیں کچھ پاء

در بیان موتیا بند

ترے دے سبب نہیں ہوندا یار رفیق
پیشی جھیری آکھ کے اس وجہ غالب ہو
نوقسمیں ایچہ آکھ کے ہوندا موتیا بند
شفیقہ کہنوں اوسنوں چہرے صرور
شیان نارنجی اوسنوں اکھیں اندر پیا
پکا ہوسی اوہ جے را اولاندی ہے کار
دستکار سی اکھ کے آیتوں اکھ بنا
سخنہ مول شوچہ تون ہونی کر ترتیب

ترکیب حبیب

تو لبیل گلاب دے وچہ رلابیں یار
سبھو دار دکٹ کے گولیاں لے بنا

ترکیب شیار سا خشن شیا ف نارنج گو مد

موتیا بند داجا نتوں شیا ف نارنج
پانی پانارنج داکر توں کھل تیار
گوشت خوردہ دوماشہ ہرے ماشہ

سبھو داروے کے کرتوں اوس تیار
کنکے لدی دیکھ تون یاچھو بیاندی
لوم نگہاں مرچاں تخم خشک نال لا
وزن برہرے توں ایچہ داروے سبھو

ایچہ داروے چنگا جان تون تلخن کرسی دور
گوشت ککڑہ باکڑا ایچہ بھی دے تون نال
رنگار بوردار سنی صبر قوطری پاء
مس سوختہ شامخ بھی دوماشہ لے یار

موتیا بند اچھ مرض ہے کہیں اندر
سنت پردے اندر اکھ دیکھو اندر
پانی جاوے اکھ تیں علانی تحقیق
ادھے آگے ہوسیا موتی دنگ شکل
ہوسہو بلا علاج نے اکھ چہرے بانی چند
حب صبر دیاں گولیاں اسنوں ہر تون
داروے بہوے کے اوسنوں لبیا
کچے توں پکا حکیمانہ سلائی گل
ٹھٹھے راس نہ آوندے لیا وراس خند
حریر احولا اوس دی کرتوں ایچہ غند
حب حبیب دی گولیاں سن تون تریبی
ترے تولہ صبر قوطری کبیر تولہ لبیا
تولہ زرد ہر پڑے چھل سدی
اکھ ماشہ توں تولہ گولیاں اسنوں

چھ تھے پردے آکھ لے پیدا ہو کھلو
پانی مغزوں اوس تھے کرے فتور
دھیری ادیر آکھ کے پانی ہے کہلو
بند ہو جاسی نظر اس دھیری لبی مل
اکھ دم داکھ دے کہیں علاج ضرور
حب حبیب بنا یکے دیہ توں دید جان
اسد نال پکا توں موتیا بند ارزار
بعد دسلاں پکا ہوسی اچھو نیکہ حال
کھانا پینا اسنوں دیکھ توں آن طبیب
کچھری دیکھ توں اسنوں کہیں نیم پاء
سردرد موتیا بند توں نفع دیکھ جان حالی
کیتڑ مصطکی لے کے تولہ تولہ پاء
تولہ لے سقمونیا اس دے نال رلا
گرم پانی دے نال دیکھ منٹ اسد اچھ

دل اپانی آکھ بند کر بند چا
کیتڑ اچھ گلاب دیکھو سوخت
سفید قلعی دترے ماشہ لبیں یار
وقت لوڑے ایسوں کہیں اندر

اکھ درملے تونیا وزن پچھانی پاء
کھی نشاستہ دودر ماشہ لے حکیم
سبھو داروے کے بتیاں لے بنا

در بیان گل حشم

دو قسم الی علاج نے انہاں نہیں دوا
پہولا دور ہو جا سیار دگریں بیمار
ایک دور دو نویں وقت توں کہیں چہ پا
سبہر برآمد پیہ کے مصری وچہ رلا -
بیچہ لے توں لکڑی پھلے اسد ساڑ
دو نویں نفوٹ ملائے کے اکہیں وچہ پا
کھانا پینا اوس نوں دیکھ لطیف غذا

پہولا اکہیں اندھو سی بھیج جانے یا
ہستی قسم ایک پہولا جانی اکہیں اندھو
انہاں بالکل بچہ توں لکڑی کے حکم
شورہ سندھ نے پھکڑی سبھ لے لا
پہولا دور ہو جا دسی چنگا جان دوا
دار و انجن ایہہ ہم کہیں باتو یار
سواہ کریں توں لین چنگی بیخانی
گل لارے پھلے پانی کدہیں یار
کدو چاول دال پھرنی نال کھو

القصال بند ہونے انتہیں ڈالنے آذر
سفیدی ہو سی اور سیاہی افقے رہو کہلو
ہو ر قسماں جو اکھ لے دار دگر توں یار
وزن برابر توں کے سر و انگ گھسا
لنگوٹھی پھکڑی لے سندھ رلا -
پہولا دور ہو جا دسی نفق ہو سی بسیار
سرہ کر لے اوس نوں اکہیں وچہ رلا
وچہ عورت داد دہ گھٹنکے اکہیں بیخانی

باب در بیان شبکوری می گوید

اندھ رہتا ہو کے نوں راتیں نظر نہ
راتیں نظر نہ آوتی ہو سی سندھ لا چار
خاٹاں چارے سمجھ کے اس دگرین دوا
گہاں نکیاں پیہ کے لاییں اور یار
کوڑی والی داد دہ لے مرچاں لکڑی
دو مرچاں کا لیان یاٹیکے نکا کر توں یا
سولف نہوڑی توں لیکے پانی کدہیں یار
غصوم رلا کے اکہیں یاہیں اوسوں ہو سکھ

در بیان زکوری می گوید

انہاں نوں ہو سیا کچھ نظری آ
گوشت کاہیں اوسوں راتیں دے کھلا
مٹھڈا پانی سر کے کوزے نال دوا
مٹھڈا پانی دیکھ کے غوطے مار شتاب

ٹپے دن اندھیر ہو سی معلوم نہ ہو
انہاں ہو سی رات نوں کھلا ہو
اللہ فضل کرے سیا ہو سی ان شفا
آتش اور پر رکھ توں انہاں سیکھو
دو تریواری اوسوں لکھیں اندھ یا
نال سلائی نالکے اکہیں اندھ یا
ما کہیں وچہ لایکے اکہیں یاہیں یار
کھانا دلوں اوسوں برابر ہو سی راج
روز کوری جس نوں کھلا کچھ جی
ضعت مغز نوں ہو سیا نظر ہو سی بند
روز کوری ایک مرض ہے کہ نہ حکم
چالی روز پکا کے چوگا اوسوں
اس دی دہار مہین کر چوٹی اور پا
غوطے اندر جاٹیکے اکہیں ہو یار

ایک بھی حمت بچہ توں کر دی ست خوا
دن چڑھے نظری آدسی اکہیں لے لور
لے کچھ پکڑی سرے کر توں چار
جد یا نی چھن لیکے ایکے پانی یار
عنا بنے اکھ رتیاں گہاں یاہیں یار
لکھیا وچہ کتاب دے کر توں ایکے دوا
کناں چوں میل مردی استوں کے سنک
اندھ رہتا دہ ہو جا سیا اندر اس مزاج
گرہما سندھ وچہ رے ہمیش کہلو
دن نوں نظر نہ آوتی اوسوں در چند
اسد دارو اکھ توں چنگا ہو س دوا
دونی نظر اس ہو سیا کہ غذا توں ایہ
یا ہو کدو یا کو یا ہو وے تالاب
خیر ہو جائے اوسوں ہو سی در بخار

ایچ بھی اسدی حق و چہ چنگا جان ودا
اکہیں اندر پاتوں بہنی وار بھرا

در بیان پڑوال چشم

بیخست داری چھکے سی گنیاں وپرلا
پانی چہرہ لیکے گیتس لار اسجا ر
اک ہفتہ توں عمل کر دوسو سن پڑوال
سمندر جھگ اندر نیلی سرورنگ کسا

مرہ لے ہر پڑوال پتوں اس کھوا
مرطب دیچہ غذا توں اچھی اسنوں دیچہ
اکہیں اندر کسے دے جس جے پڑوال
داغ کریں پڑوال توں چنگی طرح بنا
پانی اندر گر کے ابھو عمل کرا
چچر بچے کن نہیں کنے داتوں بہا
چنگا داند اپہہ ہے اسنوں لے سمہا
نال سلائی اسنوں گنیاں وپرلا

مامیاں تے سرمہ لیکے بہت مہیں کر
گوشت حلوا اسنوں مرطب لے دیچہ
زحمت ایچہ لبون ہے ستوں پد سہا
سوئی لے اک گرم کہ مڈہ دالان داغ کرا
چنگی لے ہڑتال توں اسنوں پیریا
لوہو جام چہ کدیا لوہو چچر پیا
ماشہ بورہ ارصنی شبشہ لون لیا
پڑوال ددر ہو جاسیا کہ سی رب شفا

کھانا چنگا اسنوں مرطب کر کے دیچہ حلوا کریں غذا توں دس پاتینوں ایچہ

در بیان ضعف البصر

بڑیا ہو دے آدمی قوت مغزوں ددر
سرمہ ماشہ پاتوں موتی ددر لہ لار
سوندی داری رات توں ایچہ سلائی
رائیں پاتیں اسنوں ایچہ سلائی دت
باسلیقون اسنوں پاتیں اندر پیا
مرطب کھانا اسنوں سریاں کریں غذا
شیاف ہمیشہ عنبرین کہیں اندر پیا

صنف ایچہ جان توں ہند اکہیں دیچہ
ددر وں نظر نہ آدمی نیر کے نظری آ
کھاٹا اکہیں ہو سبیا ایچہ گل جان ضرور
چار ماشہ بورہ ارصنی کسنوری تی ہے
دھند ددر ہو جادسی ددر وں نظری
مصری نہ دسر بے کہ سنندھی وناں
محل جو ہر اسنوں سریاں کریں غذا
گوشت شتریا باکہ دیچہ توں اس ضرور
طعیب لیس اسنوں دیچہ توں سب

موتی نظر ہو جادسی نظر آدے کو
دھند لوکاٹی اکھدے اس دا ایو راہ
زعفران نے لونگ توں ماشہ ماشہ لیا
سہو دارو پاکے کھل چنگا کرے
پانی کڈھ پیاز دا اکہیں اندر گھت
چنگی طرح گہسا لیکے اکہیں سہاں
سہوون چھترے بکسے ایو بہت کھوا
قوت ہو سی مغز توں زحمت ہو دی
جیکر غلبہ خون دافصد کہ اسنتاب

ہو رسد بچے بلغنی ترنت کہ اجلاب

ترکیب کحل الجواهر

موتی نوریں چنگے خالص کر لے بار

کحل الجواہر جان توں ایچہ دارو لے بنا
سویں نہی میں رویدی اک اک دس لیا
سانج ہندھی لے توں ماشہ ددر پیا
دو دین وقت سہا توں کہیں اندر پیا

چنگی نظر ہو جادسی دھند وور ہو جا
سرمہ صفحہ فانی لے توں در مان چنگا
سہو دارو دیر کے انجن لے بنا

باب بیان خیالات

خیالات اک مرض ہے کہیں اندر پیا
اکہیں لگے ایو ستان اسنوں نظری

لکھی چھتر اسنوں نظری آدے سو
بخار معدے نہیں اکھ کے سڑی طرح جا

ضعف معدہ و وجہ ہوسیا یا ضعیف و چھوڑ
کہ کے پاک مزاج توں کر کچھ ہوسیا باب
تو نہ تو راس نوں دیکھ تو وقت نہا
اس نہیں چنگا ہو ر ناگو علی ایس علاج

باب بیان نارسوز و چشم

مٹھ چرنے سے سفید توں پیار پانی پا
چرنے والے پانی تائیں شیر اور پر نہ پا
ایکھ مرہم کے اس بھوڑے سے نہ لا
مرہم ایکھ مشہور ہے کہ توں بھوڑے سے بخار
گوشت خورہ ایلوا سر مچھل انا سر
گوشت نال کہسا نیگہ مرہم لایں یار

اکہیں مرض ایہ ہوسیا ایس سبب سے
لاچی دانہ پودہ مصطکی سے منگا
قوت معدہ ہوسیا یا ضعیف ہو سنا
کہا نا دیویں اور توں سیتی نہ غدا
نارے کوں ایکھ لکھ سے پیدا ہو سنا
برو بے اسدی ت پاگوں گی ہسی
ہتھے نال ہا توں مر کے جا ہیرا
حجم جاسی اور تیل جاس اور توں شہنا
ٹاکی اور پیرا نیگہ بھوڑے رکھ لگا
پتر موڑ بیان پر سے کو توں چہ لکھا
کندر خون سیا و شہنا چہ ہین بجا
استہدیر نہ ہو جاویں پور نہ ختم ہو

شقیقہ کہ توں اور سون اور ایکھ جلاب
برابر وزن لیا نیگہ وجہ لکھند ر لا
ایکھ لکھل دیکھ کشنیزوں قانیم ہو مزاج
حلوا دیں اور سون کھچری نرم پلا
سبکندہ راسدا نام ہے ایکھ کبیرہ مشہور
علامت ایہ زبون ہے مشکل اور دا
نرے توں کوڑا تیل سے تہا لید یو چہ پا
ہتھے نال کہسا لکھ کے بھاڈے پاتوں
اس تھیں چنگا ہوسیا بھوڑا اسدا یار
دار وادہ پیرا لیدے کو توں دار لکھا
گو بیاں کر کے نال پانی دی ونا میل لگا
اکھ خضل کہسیا پور اہوسی دور

باب بیان دگوش و کم و طین و نارسوزی گوید

چار قسم ایہ مرض ہے کناں ہی توں جان
پیرا کٹنے پانی اور سرد یو چہ ہو پیر
پیاز سفید یا توں پانی اور اس کڈیا
زحمت دور ہو جاویں اس کے پیرے کار
ماشہ لے توں ایلوا رنگا لے کہسا
عورت داد و دودہ لے کے کناں اندر چو
ردغن بنفشہ لے کر فی پیر کا فو ر
دور دور ہو جا سہا لکھ کے سفید
لو ہو دا جے زور ہے اس طرح قصہ کہ
دو توں داری لید کناں اندر یار

بلغم باوی ہو گوئی چاکھنک کچھان
اس زحمت و اس کے کس علاج حکم
ردغن گل لید نیگہ کناں اندر پا
کہ ہے دی لکھ پانی اس بخور
عورت داد و دودہ لکھ کناں دچو
سر کر لے کلا س توں دودہ توں ر لا
دودہ توں خضل لکھ کناں پا ضرور
چیکر غلبہ خون و قار و ر نہ کچھان
اول رگ قیطان ہی سدی ت چھان
اس نہیں نہ ہو جاویں کندی پیر

بلغم نہیں جس ہو سہا کناں اندر پیر
اس رنگ دی آیکہ دیکھیں طبع سلیم
پانی ایکھ پیاز واکلا پاتوں یار
کناں اندر پاتوں شیر گرم کہ ہو ر
گرمی استہیں جاسیا کہ سی نفع خدا
دو توں داری لیدوں کناں اندر یار
گرمی استہیں جاسیا کہ سی نفع خدا
ابو قسم توں سمجھ کے داند کہیں سبحان
دودہ عورت واکہیوں دودہ ر لا
دار و دسیا تہ نوں کرا ویدی تہ پیر

کہا نا دیویں اور سون ہو نرم غدا
کہ دیا لکھل دیکھ روٹی نال کھو اور

در بیان کرم گوش

نرے سے بخار نہیں کیرے ہو مکد یار
کرتوں اسنوں سب کے سب کیرے چار
ایک دو تین غلوک لایکے کٹاں پیا
پانی تھے داپا کے کنیں پاتوں یار

کٹاں اندر جے کسے کیرے ہوں آ
گند امتر اودہ ہو سیا چھڑے جد پو
زحمت دور ہو جا سیا ہے اسد درکار
دو ماشہ توں ایو اچنگا لے منگا
دو تیر یواری پاتوں کیرے دور ہو جا
واور ٹنگ تے ایو ماشہ ماشہ لیا

متر اندر اودہ پیدا ہونڈے لکڑ
کیرے اندر متر سے اوتھوں پیا
دار و اسدا ایچ ہے دساں تندر
لٹا کو پانی کڈ کے اس چھ پیا
ہنگ ٹٹا کو ہو رہی پیا مہین
دوویں کیں مہین توں پانی پیا

کٹاں اندر ایسوں دو تیر یواری پا کیرے دور ہو جا ورن اللہ کرے شفا دار

در طہین گوش

اس دیکھ علاج توں کر لے باد بھرا
کے بھی اندر با یکے دو تیرین غلوک
روغن بادام و کٹاں وچہ چوار
پچھوں پانی گرم دیکھ چنگا ایچ دو
ایک دو تیرین غلوک لایکے کٹاں پیا
حسب ایچ دیکھ توں تنقیہ ہو سکی

کٹاں اندر جے کے رگوں کھول کیتا آ
جیہڑے پروا اودہ سے خشکی کیتے بند
دار و اسدا اٹک توں وکھو دھ حد
سر کرے دور ہو جا سیا باقی رہی تیل
اک ہفتہ کٹاں وچہ توں ہو پو پو
نرے ہفتہ توں اسنوں ایچو عمل کر
الٹ کر توں اسنوں بکری بکری
پستہ حلوہ دیکھ توں اسنوں غلوک

خشکی ہو سی متر توں اودہ ہو گ
حکمت کٹاں اندر ہو سی دیکھ کر
چار تولہ گل روغن سر کرے چار
کٹاں اندر پاتوں کر کے ایچو
چار تولہ سے ننت گھو توں فیر سے
خشکی جاسی متر نہیں قوت ہو
جیکے لوڑ جلا بوی اوں جلا
گو ننت سراں بکری سے چھڑے

در بیان صم گوش

با بوز و انش توں سرتے آن ملا
اسد اور و آن کے کرتوں پتھوں
نرے توں سے مٹھا تیل لے کچھ تونوں
باقی تیل جو سیا اسنوں لے تار
سر کرے روغن گل لے وزن برابر یا
کٹاں اندر پاتوں ایچو اس دیکھ

نرے والے پاتوں شربت پتھو
روغن بادام و کٹاں ایچ چوار
ہر مل سنڈھ اچیم لے دو دو ماشہ پا
سبھو اربو پا کے ساڈھیں تیل بنجار
دو تیرین ویلے اسنوں کٹاں اندر یا
دوویں تھوک لایکے کچھ اندر یا
مرطب کھانا دیکھ توں اسنوں نرے غلوک

کہ جی باغیم باو نہیں بولہ ہو سی
ویناں نال پچھو کٹاں پتھو کیر
جیکے باغیم باو پتھیں پتھو اسنوں
ہر مل سنڈھ اچیم لے دو دو ماشہ پا
تس ویکے نرے توں سبھو واد
اللہ فضل کرے یا کٹاں آواز اس
جد سر کرے دور ہو جا سیا باقی رہا
ہر مل حلوہ دیکھ توں گوشت پتھو
پوستے کے کٹاں وچہ پانی نال

در بیان کٹاں آدے گوش

کن بجار جد ہو سیا در و ہونڈ

سوف دی لینوں لکڑی دے مچر
د جا کن دچہ دیکھ توں سرے د اچا

نیری لکڑی اندوی اچھ بھل
و کھو و کھو تر پیا نکل دیکھ توں چھ

دار واری تر پیا نکل سر توں گلا
ا ہو دار ا بس د پانی لے توں کچھ

در بیان رحیم گوش سے گوید

گے گے کسے آوے اس لٹس پاک
با کوئی دھم تقدیر نال اوتھے ہو کھلو
پٹا لے اندوت توں خوب رنگا رنگ
ار داتے لاسکے کٹے و حسیہ رکھا
دودھ عورت دے توں کھپوٹ ل

درو ہو د وچہ ن ر ہی خٹناک
استہ چاری پاک ہو وگدہ سکن
اوس چنگا بیر کے ماکھو د پور ل
اک ہفتہ توں عس کہ ہو دی ر آزار
دو تر یواری ایسوں کئے وچہ توں
گوشت حلو اوسوں دیکھ لیا ل

بھوڑا بھنی اوس توں کٹے اندر ہو
ا بھوڑا حکیم دادل سے اندر من
ٹاکی لے مہین توں ہی اوس وٹا
زخم در ہو جاوسی چکا ہو سی یار
کہا نا پیا اوسوں دیکھ توں پتہ ل

در بیان سحاف یعنی خون بینی می گوید

سحاف اکھن ایسوں ٹوٹے سیر
مکوں لوہو اوسی چو اچو یار
اوہ شکستہ ہو سیا ہو تہہ جان
جے کھٹے پاسے ہو سیا خطرہ ہو اس جان
فصد کہ قبلا اس دالو ہو چھدر
رومی سنگین اوسوں پنی موید ل
چیکر و دیچار ہے خصب تبین بہنا
منقہ اد پر لیب کر دوترے دار بھر
صندل ایسوں لے پاتوں ہو گلا
کوڑا کاغذ لے کے یاد بھسار بلخار
سنگر احس کہر یا اید توں کس لوار
دہنیاں تے خشتا توں بریہ بران
گل ختم گل ارمنی سر دچہ کھسا

بھارا سر بھی سیبانا لے رتی پیر
شاہر گدی اک شاخ ہے پیری سند نام
زخم ہو سی کچھ اوسوں پتہ و کان
جے غلبہ لوہو ہو دی سی باگدی اند
غلبہ لوہو دیکھ کے اس دالو ہو کدہ
دوویں باہاں ہنہ توں دویں ہنہ
نال اندازے ہنہ توں ہنہ دور
دہنیاں صندل لیتوں چھ لار
منقہ اد پر لیب کر اوسوں حالت
ایہو دونوں کس لوار توں لوار
پھل کھٹے کھٹے ایہو بھی لیب خوار
پانی اندر کھٹے مہری پاتوں
منقہ اد پر لیب کر دوترے دار ی

غلبہ بیتا ہو سیا جان لے اس دمار
مختر اندر توں یاد رکھا سدھی جگہ تھا
سجی گھٹی اوس نوں ایدھ جی سلم بچان
اول فصد کر توں بچھوں دارد ہو سر
جے منع تہوں فصد ہے اوسوں بچھ
منقہ تہیں کٹا جے حدت ہو ووت
چٹی مٹی لے کے پانی دچہ کھسا
پانی دچہ کھٹا لیکے منقہ لیب کر
اوٹھانندی جٹ سار کے لیب لوار
ہیرا گوڑا ساٹ کے سار شور کر
جے گدی توں اوسوں پتہ پتہ بیان
شریت ایہو اوسوں دیکھ توں پتہ لوار
بر شختا لیکہ اوسوں دیکھ توں میر لوار

ایک موافق اس کے بہت ہے درکار
ایسا در نہ پچان توں ہارے تے بھران
اس نہ سخت دی حد ایچ ہو سی نڈہ مراد
پیار دل دیکھ غذا توں اس توں خشک پلا
ایک نسخہ بوعلی تھیں نام اس دا بہر ششما -
زنیہ مرچاں کالیاں کپور سفیہ سنجار
کبیر سرنج مشقال لے وکھو وکھ کوٹا -
اس تھیں کچھ جو ان تھیں کرے اسوں وکھ

باب بیان نزلہ زکام

کے چوں فضل آدمی کمندے اس کام
پچھوں سون بیکھ کے کرتوں ہو علاج
پیمائے زدنہاں بتیاں دیکھ توں اس چہ
کا ہر اکرتوں اس داشکے نال پلا
بنفشہ شربت دیہ توں گزنی ہو دی دور
بہت موافق ایہہ ہے کہ کے دیکھ قیاس
بنفشہ شربت خشکاش دانیلو و احان
ویا قوزہ اطریفل کشنیز بھی دستان یا

نہاڑے وچ بھران سے اوہو ہنرہ کر
چوتھے سفید توں نوہن بارہو پچھان
خضہ جلاب کر توں مو لے اندر بھران
اروئی مٹی دال بھران کپور غدا
نزلے لے زہا فاضل چنگا جان دوا
دیہہ مشقال سقم کے چنگی لوڑ لیا
سہناں لڑاں کجا کوہنا شہد رلا
وزن دوا شہ دیکھ توں لگی ایچ کوا
مندے نہ سخت جان توں نزلہ زکام
بہتی مرعہ ایچ پیدا کرے شہ اندر جان
فضل سنگر وچ جادوسی نزلہ زکام
شربت زوقا سیکے ادیا میں گلاب
زکام دور ہو جاسیا پانی چھوچھو
لچی شکہ شربت دیکھ توں کوکھار
زکام گرمی داجاسیا دیکھ توں ایچ نڈہ
اطریفل خون و کبیر دیکھ اسوں کپار
پچھے جاکے دیکھ توں سر وچ پچھان
گوشت کٹ باکوہ ستر اس کہوا

خطرہ ہو سی جان توں سون ہو سی
چودہو پچھان توں اوچہ کہیں
نکھ واندہ ہرگز مو لے مت نہ ہو وکھ
ترکیب بر ششما
بذر انج سفیدے وچ بہرہ مشقال
عقر قرچا تے فریون اکاں مشقال
نزلہ زکام اس توں اندر جوندہ کا
اس دی مثل نہ ہو کر لاثانی ہے
وچہ کتاباں لکھیا نزلہ ہو سی عام
جس کے اسے اوہ جادوسی کرے اوہ نقصان
ادل دیکھ جلاب توں کہ لے صا مراد
سر دی اندر ایس توں دیکھ توں آن ششما
توں پوستے توں توں توں سندھ
کہانی گرمی جاسیا پلا توں ایچ غدا
شربت نیلو فر دیکھ ہو شربت خشکاش
ویا قوزہ دیکھ اسوں بہت ہے دوا
اطریفل کشنیز دیکھ اندر مرض دور
حلوا دیکھ توں سیدیاں جنگی ایہہ

کدو پاک بوس توں یا چھو لیا نڈہ نڈہ
ایا خود آب پکا کیے ایچ توں دیو پس نال

ترکیب نیا ساختن اطریفل کبیر گویہ

یا ضم کرے سی بہت ایچ معدہ قوت ہو
چارے آئلے توں پیڑے و توں چار
اسن پوزیدان لے دودو توں لے یا
حب الفضل و مغرے ایچ دودو توں لے

سر توں قوت ہو سی کہیں لگے نو
دودوے مرچاں توں توں کپور پا
تو دیاں دودوے توں سر وچ ششما
گنجد مقشرے توں خشکاش سوزیدہ

اطریفل ایچ کبیر توں چنگا لے بنا
نزلہ دور ہو جاسیا قوت ہو
چار توں رنگ ہر پچھان چل ہر پچھان
سندھ جلوتری چتر دودو توں لے لیا
ایچ دودو توں لے ریاں دودو لے اندر جو
دودو توں لے ایچ لے انہاں نال

دو حصے پائیں یا کھیں یا کھائے اندر
پھر نافع کر لیا ہو کسی نرس شفا

ترکیب پاقوزہ

پیالہ پانی پائیکے اور سنوں سے
سنگنا ہو سی آئیکے اور سنوں سے
تو لہ چار لٹہ لے پیترا چار لہ
پیدا نہ لے پاتوں وزن برابر بار

سبب وارو ملے کے کو توں حل
پھر نا جتنا ہو دسی اتنا بگا دو
و یا کوزہ اس کے چنگا چان و
چار توں خشک شیش کے پوسٹ چار
اگر بار ہے او تار توں کر صاف کھینچ
پچھون اسوجہ پاتوں بھور لیا
صنم حری تخم شمشلی حباب جامنگ
ایسا بھول نہ کہو توں پور در بار

بھینے دو گندہ کے روگی ایچہ کھو
بھور اظہار جان توں سد می مثل نکو
نزلہ دور ہو جا سب کھنک ز کام گداہ
دو نوں خشک کٹایکے پانی پائیں بار
چو ہی توں مہری پاتوں کر برقع امینیا
وزن برابر لیکے اسدے وچہ رلا
چار سے اس بھولی لے چار تخم خیار
چنگے لکھچھان توں وچہ کدہ ہی پا

حلو اگر توں لیں لا شربت دینال اور پی اندر پائیکے توں دو سہاں

باب فرخہ بینی و چشم

بابوں رگ قیفاخ الوہاس و اچھٹ
نرس وزن برابر لیکے سبے خوب بھو
روغن گل لبایکے وچہ کافور رلا

سببچ ہو دسے تخم و انکول امیو
معدہ گندہ ہو سیا مغز گندہ ہو
جلا لیا راج و بھ توں اندر وچ
کپڑ چھانیں سن ناسین و بھ توں
دو نرسے وار ہی اسنوں ایچہ لٹو
اللہ فضل کرے یا جو سنی در ازیر

نیرے کوئی دس سے مول بہنرا ہو
یا کچھ سببچ اسنوں اندروں سے ہو
پود نہ لوگ برابر سی چھ گود ڈی نال
برو دور ہو جا دسی باہر جان بخار
اس تھیں در ہو جا دسی سا اس بخار

در بیان شدن کرم بینی

اس زحمت و دارد کو توں اندر کو شفا
نال نلی سے الینوں دیکھ لٹو
سور گھڑ دہل لے ایچہ لٹو چھڑا

چیکر نال فضلے نکو چکر پون
مغز و نرس آئیکے آدن ناسانو
کیرے دور ہو جا دسن کمر توں
بھور ناکو و ٹورنگ نکا کر توں یا
ایلو ماشہ رے کے نکا کر توں یا

مغز گندہ ہو جا سب پیدا ہو کھلون
اوٹھون باہر دسی در تھیں ایچہ گل
بہنگ ناکو لیکے نکا بہت پاء
نال نلی دسی ایچہ توں ناسین و بھ لٹو
نکا کو پانی پائیکے دیکھ اسنوں لٹو
بہت کسینوں چھان آدن بھید ہو ویر
چھیداں بھیداں سنوں مغل آئے وار
ایچہ بھی زحمت بچہ توں مغز اس خطی
نرسے خشک برابر سی منجھ لیب کدہ

در سبب کثرت عطسه و خالی شدن مغز و اسیر

نرسے سبب نہیں طبع خراب ہو جا
نزلہ اندر لیں سے سببیش کھو
روغن گل لے اسنوں ناسین و بھ چھڑا

سر بھارتے اکھیوں کوں پانی آ
چا دل تے خشک شیش لے چھیم رلا
بنفشہ روغن و بھ توں ناسان اندر پا

نرسے خشک برابر سی منجھ لیب کدہ
ایچہ روغن و نوں پور لے اس تھیں پیرلا

کو با کجیور لایکے مالشس ہو کر آء
 اطریس دیکھ کشفیوں دوتریو ار کھوا
 ابھ بھی حمت آکھنے بوا سیر وی حد
 لانا لولہ تول کے چھ ماشہ لے رنگار
 دوتریواری اوسنوں چو اچو پار

سور پانی پانی پانی پانی پانی
 یا طبع موافق اوسنوں ت جلا
 کہیں علاج تول لید اول فصد
 پانی وچہ اوہ پانی کے کچھ آف بار
 کھانے تول بوجھ نوس خود آب

دایری وینا اوسنوں پاتوں دوتریو ار
 مرت نک چو اندر ایسہ گوشت جے دوت
 سر ادرنوں کھول تول سرد الہو چھ
 ابھ بھی دیکھ لولہ تول ساں وچہ چھ
 پاتوں بویں اس لولہ خشک لے پلا

باب امراض لب ترقیدن لب

گرمی نہیں اچھ روگ ہے لگے اسوں تا
 ہو دوشٹا ننون ہو جاسیا گرمی لال
 سفیدہ لے ار زبرد اما شہ ہو وچار
 کہ چھی اندر پانی لیکے ترے خفوک ملا
 دوتریواری اوسنوں ہو نہاں اوپر لا
 چھ بی بکے لولہ کے دہیان لال رلا
 تولہ ایسول لے تولہ بیہ دانہ لیا
 ہو نہاں اوپر لال تول دوتریواری
 لے کے او ہستل تول ہو نہاں اوپر لا
 سرادوی نالہ نہیں لے اسدی کنڈھ

پاٹ کھانے ہو چھی لال چا
 نہیں ہو نہاں جے او سرد مریم کینا
 چار موم سفیدہ لے ابھ بھی صبر
 آتش اوپر اس لولہ خفوک گرم کیں
 زخم دور ہو جاسیا چھک ہو سی
 ترے خفوک بچیاں حل کر جی
 وکھو وکھی دہان اوپر لال کینا
 دہان فی خفندی لیکے آتش اوپر رکھ
 خیر ہو جاسی اوسنوں لال شفا
 بلغم دا جے زور ہے جلا بک

غلبہ ادرنوں گرمی بہت بخار
 چھکی طرح بنا لیکے مریم اوسنوں لال
 ترے تولے روغن کل تول ابھ بھی لے منگا
 ابھ مریم اوپر اسد دوتریواری فقت مریم
 لٹا سنہ جوان لے کے ہو سرد سفیدہ پار
 مریم ہو سی خوب ابھ ہو نہاں لال
 خفوک اپانی پاتوں سنگھناں ہو سی بار
 گرم ہو سی جلا بکے تیل ہو سی اس وکھ
 جیکہ غلبہ خون ادرنوں لال ہو چھ
 حب ایار ج ابس لولہ سہل ابھ دوا

دودھ تے چاول پھ تول کد پالک لال
 کھانا پینا اس دایری خفوں لے سہال

در بیان ورم کردن لب

جیکہ غلبہ خون اس دالہو چھ
 نفع بہت کہ سیما ہو سی دور آزار
 پتر گدرا کھ دالے ایسول لال
 اوپرک پانی لے کے وچہ سفیدہ رلا

ہو نہاں جے مریم کچھ لال
 خلط ہو جلا اسد کر نلندہ علاج
 فصد کیں قبیغال اوچکا ابھ دوا
 پانی گدرا کھ دالے وچہ رسول
 چھکی طرح گسار لیکے ہو نہاں جلا
 ہو نہاں اوپر لال چھکی طرح بنا

خلط ط چا لے سمجھ کے ظاہر کر لے ادھ
 چھکی اسدی سمجھ لے جاکے طبع مزاج
 شربت دیکھ عذاب داکہ پیوں اندر بار
 ہو نہاں اوپر اسد اکھ تول لبیب بنا
 جیکہ بلغم ہو سی اس داکہیں دوا
 در دوتریواری ہو جاسیا اسد کرے شفا

ہو غلظتوں سمجھ کھانا اس لولہ وچہ
 چا دق کچھ کھانا لیکے نت دایری ابھ

در شفا دهن و سون گوید

ہو نہ پکے جسے دوا چھالے ہو سون یا
و کھو و کھی ایس دی دیکھ مزاج طبعاً
بد علاقت لڑکیاں جسے ظاہر ہو
و کھلے بنے تھلے پر نفع نہ ہو سسی
چیکر لائق فصد ہے اس دافصد کرا
جیکر تینوں منع ہے اسنوں چیکر کرا
دہنیاں بھل گلا بد کے نا کے کھنڈر لاء
رب شفا کو لیا ہو سسی دور آزار
ہر برائے سماق نول پائیں بھل انا
نیکے دن ابھو نکل کر چیکا جان دوا
کھنڈر سے اس لایک بہت مہین کرا
منہ دے اندر رکھ نول نکل جائے بھا
حزہ کر کے سوں ہے کھاوی کچھ ہو
دو ترواری ایس داد ہوڑا منہ وچہ پاء

باب بیان دندن

دندن برابہر کے بہت مہین کرا
بنفشہ لیکے سو توں دناں رکھ بیٹ
استہیں بلغم جاسیا بادی ہو سسی دور
سندھ سہا لیکے کھنڈی تیرہ نال ملا
گرمی داسے دور ہے کولوں سرد دوا
دندیں بلغم توں دور ہو جاسی دور

کھاؤن ہون کچھ ہو سسی کچھ ہزار
زحمت ایچ شیر خزان منہ وچہ جان
دوغ سیاہ جو ظاہر ہو سسی کچھ ہزار
ہور جسے کوئی نشان آسوزن ہو کچھ
باتوں اس سے منہ وچہ جان کچھ
شیر وچہ عنا و شاتہ ویناں
طبا شیر کچھ پائیک بہت مہین کرا
سبک کر مہین کرا کچھ ہزار
صبر دار و سبک کچھ ہزار
پانی کڈر داکر دامنہ وچہ جان
ایچہ بھی منہ وچہ کچھ توں کچھ
نیلانہ وچہ کچھ آسوزن کچھ
تک کر سے تیرہ وچہ کچھ ہزار
چاول بچہ کچھ لایک اس توں کچھ
پیر وچہ کچھ قسم ہو کچھ ہزار
چیکر غلبہ خون وچہ کچھ ہزار
جے بلغم داندہ ہے مافر قزالیہ
تیرہ وچہ دار و سبک کچھ ہزار
کھای کوٹھی کچھ کچھ کچھ
دور دندن کچھ جاسیا سردی کچھ
سبک وچہ کچھ دندیں کچھ ہزار
دندن کچھ لایک کچھ ہزار
چیکر کچھ ظاہر کچھ ہزار

بلغم گرمی ہو سیا بچہ آکھ و سدا
کندہ کوہ کچھ توں چکی طرح سہال
دار چینی نے مصطکی ادہ بھی آن رلا
داندے سو باندے آسوزن کچھ ہزار
سبک وچہ دار و سبک کچھ ہزار
سنگرحت مصطکی مرچاں نال رلا
دور دندن وچہ جاسیا منقہ ہینی وار
دندیاں کچھ گلابدے صندل کچھ کافور
رکھ کچھ کچھ کچھ کچھ کچھ

نہضت فارورہ دیکھ کے اس واکرین دوا
لا علاج ایچہ کچھ دلوچہ رکھ مہین
ایچہ علاقت بد ہے کچھ دوا
نفع رب کر لیا اندر سدا پیر
اول سبک فیضال داندہ ہوا دس کچھ
کچھ ہزار پاتوں دو توں وقت کھوال
ایچہ دو ترواری منہ وچہ دوا پائیں یا
سرو وچہ طبا شیر لے ہو کچھ رلا
دوا لے بنا توں منہ وچہ وچہ پوا
کچھ داندہ آسوزن کچھ ہزار
کچھ شہد رلا لایک ایچہ بھی کچھ یا
راتیں پانی کھول کے غزہ اوس کچھ
چھکری لے توں کچھ کچھ ہزار
پائیک کچھ داندہ کچھ ہزار
بلغم گرمی ہو سیا بچہ آکھ و سدا
کندہ کوہ کچھ توں چکی طرح سہال
دار چینی نے مصطکی ادہ بھی آن رلا
داندے سو باندے آسوزن کچھ ہزار
سبک وچہ دار و سبک کچھ ہزار
سنگرحت مصطکی مرچاں نال رلا
دور دندن وچہ جاسیا منقہ ہینی وار
دندیاں کچھ گلابدے صندل کچھ کافور
رکھ کچھ کچھ کچھ کچھ کچھ

درد دور ہو جا سیاکڑ امرسی ہو
وانگ نما دوسد اد ہواں لیویں ہو

باب بیان بودہن گوید

دارد اسد ابھر سے اول قے کرا
کستوری رتی میں کے منہ دچر اس لکھا
اطریفیل دیکھیں جائیکے اندر مرض دور
رحمت اسد بدن تھیں سب دور ہو جا

فائدہ بہت کر لیا چنگا اچھ ودا
کھانا دیکھ توں اوسنوں چاٹ
معدہ گندہ ہو سیامنے تھیں
اسد پاس آدمی ہند اکو انسان
بچھوئے پچھوئے اب توں سنا مٹا
ظریفیں کشنیہ توں دوزیں
دیویں اس توں اچھے دور ہفتیا
سنبھل حندل عورے وچہ کاندہ

چھو ماشہ تخم پیازے چھ جوا
پالک کدو نال اس کھانا خوب
عقونٹ وچہ مزاج دسے ظاہر
بدلو آے اوستہیں پیر پیر جا
کبا سبب پی تے نوگتے دوزیں
قوت معدہ ہو سیامنے مقوی
الہ فضل کر لیا تھیں رب
نکٹے کر توں پیہ کے منہ دچر

اچا دل سنوں پھلوں کے خشاک | کدو پاک سبب تھری کر توں پس

باب بیان کثرت آب من می گوید

حسن بانی منہ تھیں دوسری زائیں جان
پانی منہ تھیں اسی ہو سیامنے
اول ابھر علاج کر اسنوں قے کرا
سندہ رائیں نال توں برابر وزن
چھ ماشہ کے کاسنی پچھوئے
مرچاں لکھاں توں برابر وزن لیا

لے مزہ سوزن انکھ پو کھان
کلیجہ ارق ہوا دسہ اسد کدو سی
بچھوئے پچھوئے جلائے ہو جی
چنگی طرح کھوٹا کے وچہ کلقتا
دندان اندر چھوٹوں پانی کر کوئی
ماکھوئے وچہ رلا کے اچھوئے توں دیویں

پچھوئے لگے اسنوں زہر لگے مول
اندرا سہ بدن وچہ پچھوئے
سوف مرچاں کالیاں وچہ پانی
پا بالیوں وچہ رلا کے توں وزن
گندہ لے توں مٹھکی تارے سندہ
بلغم باوی جا سیامنے دوزی

گوشت نال مصالحاں عذوق کھدا | یا چھوٹا بندہ خال سے پانی تھ کر سنڈا

باب بیان پیوستہ بیان

گوچی اندر اسد بہت خشکی جان
اچھ کے اندروں اسنوں چلیے پھون
مصری کھن اسنوں فھرے نت کھوا
برکت اللہ پاک دی ہو سی دور آزار
ہفتہ دیہ توں اسنوں شربت ہو جا
لعاب اسبغوان داد دوزیں آن رلا

خشکی ہو سن زبان تھوڑا پھون
سکی ہو اسنوں پچھوئے پچھوئے
مہتی ابس سبب تھیں سکی سبب جان
کسیوئے دودھ رلا کے رائیں پچھوئے
کھیرے کدو معرے پاتوں مر بادام
حلو وچہ مرطب ہو سی دور آزار
کدوئے عرہ اسد اس لعاب وکال

پا لہ اس مزاج ہے ہو دوس سبب
یا کوئی اسنوں تپ سبب کوئی
ایسے گلوں ایسوں خشکی ہو ندی
اک ہفتہ اچھوئے پچھوئے توں وزن
مصری پاکے دیکھ توں شربت
پہیدانہ دیکھ توں ان کے لعاب
خشکی ہو سی دور سبب اس درویش

بیدار نہ تھے لے بنفشہ وچہ رلا
موافق اسدے ایہ ہے کچھ دیویں ہو

مصریحی کے اسنوں شربت دے پلا
شور اچاول اسنوں تھو وار پلا

در بیان بے مزگی زبان

کچھ سواد نہ آدسی اسنوں ہرگز بار
بنفشہ قار و ہا سدا طبع لے پچھان
جیو اندر کٹ کر کے کر توں چھان
ایسے اوپر عمل کچھ گنگا اچھ دوا
ترے دن دیویں اسنوں بیا آن دوا
زحمت دور ہو جاسیا سارا اس فساد
جیکر گمی اس نوں غرہ کر اس نال
مرے دیویں لے کے دیکھ توں بد بجان

بے مزہ سواد ہے رہی بہت نیر
عققر قراتے سنڈ لے ہو مرتقا
ما کہیوں چہ رلا لیکے جھبہ لالتوں
ہو کر کیس جھل لونگ دود و مار تیا
چنگا جانی اچھ لقل ایسا عمل کما
پھل کلاب سماق لے ہو ہر پیر
سبب کوئی ہو رہے تھل مہال
گوشت دیویں اسنوں وچہ مصالح پا
بے کئے نوں لیکے ہو سی ورم زبان

درد ورم زبان

بنفشہ قار و دیو یکھ توں لے رنگ نہ بان
دل چھڈ قیقال توں بیچار بند چھڈا
جو پتر گڈر دا کھ لے پیٹھری وچہ رلا
اس نوں لے اباں توں گھوسی بہتی وار
سوج جیپھ دی جاسیا اللہ کرے شفا
کھنڈ دیو چہ لالیکے جیپھے بلیں ہتجار

سجے بہتی جیپھ اس ہو سکی آرام
چارے غلطاں سمجھ کے دھوکہ کھیا
پتر گڈر دا کھ دالے منہ دیو چہ
مبیدہ جو اندا پا کے اسنوں لپکا
سر کر ہو رگلاب او بھیجی وچہ رکھ
چنگا تینہ اچھ بھی سا جان دوا
مرچاں لکھاں کہیوں تھوکر

دور ہو جاسی اس غلیں بلغم بونی || شور اچاول اسنوں کڈ کرے کس غذا

درد زخم زبان گوید

جے تینوں نظری آدسی اونٹ غلبہ خون
لو ہو باہر آدسی رو بخار ہو جبا

ایہ بھی زحمت ہو سی جھنڈ زبان
کہ نہ سکے گل کو بہنا درد اس ہو
فصد کرے توں اس دا کہیں نہ دیوں
شاہزادوں لیکے کڈ دا کھ منگا

بنفشہ شربت دیکر توں اسدی کے لڑ
مرطب حلوا اسنوں چنگی دیکھ غذا
قوت جیپوں جاوسی ہو سی سبب
لذت مول آدسی اسنوں پیون
سروی تر ہے اسنوں بہتی جے جان
مرچاں لکھاں پانی کے برابر وزن
منہ دیکر کہیں اس نوں کچھ لکھا
نکے کر کے دیکھ توں ما کہیوں مثال منجا
سروی تری سب جاسیا ہو سی غذا
پیالہ پانی پانی کے اسنوں غب جوشا
مرے دیکر ہر پیر دا ہو ریدانہ جان
پالک کڈ دیکھ لے کڈ کرے کس غذا
لازم نہ پ ہے اسنوں گل کڈا لنگی جان
اگو جیہا درد ہے دینہ تے رات دما
جیکہ غلبہ خون دا اس دا فصد کرا
دیویں رکھ رلا لیکے ناکر وکھو و کھ
دہنیاں کڈ ودا کھ لے منہ دیکھیں یا
دیویں رکھ رلا لیکے ناکر وکھو و کھ
بلغم بادی ہو رہی عققر قراتے پا
جیپے اوپر لالتوں یا منہ دیو چہ رکھا

جاوے پات زبان جیپیں دید بجان
کہا دیویں کچھ نہ رہی درد کھلو
اول چھڈ قیقال توں کچھ بند جیپ
پانی اندر جوش کر غرہ اس کرا

یا شکر لیکے مال توں جیجھے اد پر رکھ
چنگا اسنول لے کڈہ نعاب نیار

دو نویں رکھ رلا لیکے ناکر دکھو دکھ
کھٹا مٹھا اس دے ہر

آلو نہ کہا نادیدہ توں کہ فیالے ڈال

در سوزش زبان

بنفشہ شربت نیو خروچہ لون ابھر پلا
غزہ کر توں ایس ابنتی دار شتاب
چنگے نئے پیہ کے دھوڑ اکبریں نیار
اللہ افضل کر بسیار ہسی امن امان

جے کر آسکے سوزش زبان
معدہ یون اٹھ کے آدھی سر دیون بخار
اسنول توں گہول کے غزہ اس کر
سر دھینی کا فورہو را بھر ماشہ ماشہ یا
دار و داری جیجھے تے ملتوں بہنی ڈا
جو آتش جو اندا اسنول دیکھ توں غدا

گر می اندر اس دے کین
اد ماگر می آیکے جیجھے
بید اند توں لیکے اس
طبا شیر اک ماشہ پائیں

بیان رحمت خنای گلو

جے پانی بھی کچھ پیو سی نکوں باہر آ
نیرے مول نہ جاسا علاج توں جان
خلط طپا دے سمجھ کے اس داکرین دوا
اول رگ قیصال داس دالو ہو چھڈہ
جے کچھ تینوں منع ہے اسنول بچھ کر
رحمت دور ہر جادوسی کچھ نہ رہس قصور
وقع ہو جاسی ایس دی رحمت فالتوں
وساں تیر واسطے دار و پس اک ہو
یاد ہنیاں گڈر دکھ توں ابھی سپاہاں
پانی وچہ ابال کے غزہ اس کر
غزہ اسد ہنیاں کر دودیں وقت نہا
پانی وچہ ابال کے نیل تلاں والا
سنگین شربت لیتوں اندر اس کتاب
دھو شربت دیکھ توں رب کہ لپی بہ

رحمت سخت خنای ہے جسٹو
اسنول پھوڑا ہو سی گلے ہر جان
سوج ہو سی وچہ خلق فے بند جاسی
کلبی اسنول آکھ کے خنای نبون
نبض قارورہ دیکھ توں متاعقل
دواں باہاں مضد کر چھڈیں گت
پنیں موریں بچھ کر بادیرہ جو کال
بچھو دیو یں اسنول شربت رعنا
خیر کرے گا اس دے کھٹے آپ خدا
پانی کر کر دکھ دالے توں دیکھ جان
لیکے پانی اس دغزہ کریں سہاں
توت کا لیدی جڑہ لے پتر نالے یا
اندرون تے رات دکر توں بہتی
گلہ دے اد پر رکھ کے بندہ اسنول
بچھ جے کر دیکھ توں وچہ سرور شتاب
میدہ لیتوں کنگا وچہ دغزہ گل

بند ہو جاسی خلق اسی
بند ہو جائے راہ اس ناک
جسدی باہر آدوسی کتے
دار و کین نہ مولی توں
جیکے رحمت خون دی
شفقہ کر کے خوب توں
کنڈا لو ہوا سد اکھ لے
شاہ ہتوت و رب کا اسنول
جیکے مور قصور گرمی
غزہ کر توں اسد ابنتی دار
بنفشہ دھنیاں لیتوں
سیالہ پانی پائیکے اسنول
گلچہ پدی پھل لے بنفشہ
بد ہار ہسی اد جے دیر
آلو بخارا انبی مصری پائے
تھوڑا کڈ پائیکے حلو خوب

کل خلوید لبیب گرد پر گل دیار
کوں دار دامن دوسان خوش آن
بیوں اس وچہ پانیکے باتوں ہوگا
گل کے لبیب کہ کندے کے حکما
ماثرہ مرجان کی ایکے وچہ گلاب
بندہ کو کے اندر گہول کے خرگوشوں
بجے کوئی سو رہے یا کچھ اور خار
ت ہو جاوے تو نہ ہوں گے ہی نہیں
دراکھ لیا ایکے پیچھے وچہ رلم
کی طرح بنا یکے خرگوشوں

چنگی طرح بنا یکے لابیوں دو تر یوار
سوف رومی کے سوف کے پیر منقہ یا
دو نویں وقت پلاتوں سنوں آن شتاب
چنگا دو اجان تو جے حاصل ہو وایہ
زخم استغینیں جاسیا دیہ ایہ آن شتاب
بنفشہ الہی پیچھے گدڑ واکھ منگاد
موجب اس سبب و دار و کرتوں یار
جیکر سنوں پہ ایہ گل لے پچھان
چنگے نگر پیر کے اس نوں لبیب کرا
کہہ پا لک پیچھے اسدی کہیں غدا

علیہ السلام ہو سیا اسدا کہیں دھیان
ترے تھوکی لایکے پانی گھٹت جو شاء
ہو رہیتوں مرجان شبلی پانی وچہ گہسا
توت شفا ہو جاوے سی رب کیسی بھہ
ہو رگودا ابلتاس دالیتوں تو لوجا
چا کے ہنوک کھوٹا یکے اوپر گل کے لا
دیکھیں چا کے اوسنوں گل کے اندر ہو
ایہ ورم نشانی سر دیاں لدی اندر جان
بنفشہ گدڑ واکھ لے اسنوں دیکھا ہاں
چا و ل و دہ لایکے ایہ بھی الہی کھوا

گوشت نکد باقرا حلوا اسنوں دیہ | فالوہ دیوین اسنوں لبیب کیسی بھہ

در بیان بندہ آواز
سبب آواز بھی ہوئی اسنوں
لی وچہ آواز دے پایا آن شتور
رے خد طاس بھگے اسدا کہیں
یا قوزہ وہ اس نوں کے بہت
می خشکی زور ہے اسدا کہیں دور
ح کرے آواز نوں دیکھ نوں
لجہ اسد سبدن وچہ باد نام دارو
نم دے سرور وچہ لکھیا دانا
کے نیچے کے ماکھوٹوں میں یار
مری پاکے اس چو گولی لے بنا
نہ لکڑی اسنوں کرتوں غدا

ایہ بھی زحمت بچھ توں ہو سی آواز
نہ نہ غلبہ ہو سیا اوپر اسدے یار
ایہ بھی شکل پچھان بلغم کہ سی گند
یا بلغم زور اپا و کسی سام کہ لہی بدہ
بلغم باوی کہ فی سدی دیکھیں طبع مزاج
شریت وہ خشتا ش و وچہ سہر سہات نام
کہیں مہری آن اسنوں روز چٹا
شریت دو نویں دیکھ توں چہ سرمد و جان
قے کریش اسنوں مہل دیکھ توں ہو
پیلے مرجان سنڈ لے دار چینی کچھ لوٹ
تو کہ تولہ روز سے اسنوں دو تر یواری
ایہ گولی رکھ منہ وچہ دند نہ مابیں یار
گوشت پاک دیکھ توں تر یوار پلا
ایہ بھی چنگی اسنوں دیکھ چھو لیا ندی ناں

بول نیکے اوہ جے دے ناہیں راز
جیہڑا راہ آواز دار پندش لبیدی پایا
سستی رگائوں ہو سیا قوت ہو سی دور
اسنوں ناہیں شک ہے یار کہیں ایہ پند
جیکر نہ لاسنوں شربت دہ خشتا ش -
دیا قوزہ دیکھ توں اندر مرض ز کام
شریت دیکھ نار بخدا بنفشہ شربت وید
اوٹھے جا کے نظر کہ لکھیا دیکھ پچھان
قے تے مہل اس وچہ اچھون دیکھیں جا
مصطفی پائیں الہی وچہ سبب زن برابر ہو
ہو رہی الہی دیکھ توں مرجان وچہ لا
آواز ملوہ ہو سی جاسی سبب آثار
یا مٹکاندی ڈال دیکھ نیکے رومی ناں

در بیان فرورفتن ز لودر گلو و تر کیمب و ردن آن

<p>ایچہ توں بھس آن کے کہندے حکما دستار تینوں کھول کے سار تہی تہی کھوہ یا کندہ ہوسی پتیا اس کے چھڑی اندر گل سے نت کیریں دی اس جوک تھیں اسون دسی اندر خون بہت ہوسی تنگ تنگ لال دی سکد جا ایچہ علامت سمجھ کے کروں ایچہ دوا و کھو دھکی دوا نئیں دھا گے ہنہ سجا نکھلے گا جدا ایچے چھڑے اسون جوک جوک باہر آوسی ہوسی ددر آزار جد جلون اس ہوسی مہنہ داندہ بار جو کاں ددر ہوسن کچھ نہ ہن قصور ایچہ بھی جان علاج توں اس توں فے کر ادہا رہے اتارے عہد کر اس نال</p>	<p>چہ کتا باں لکھیا ایچہ بھی ٹھکا جا کسی شخص نے آنے کے رتیں پتیاں اس سبب تھیں جوک اس نگلی نال قضا اس تھیں اسون کے زحمت مردہ جلون ہوسی چہ سنگد کالے ددر خون گھڑی گھڑی اس آوند الو ہونال کہنگا اللہ جفضل کرسیا ہوسی ترنت شفا دیا کہ اسدا ہتھ وچ پچھوں پکر ٹکر جا جلون ہوسے چہ سنگد کہ دین دین ٹکر ایسی طرح توں اسون دوسی دار کرا جلدی کڈہیں منہ تھیں ادہ گل بہر وار پانی گل سیاہ توں مہنہ دیوچہ رکھا توہ کے کے نمک توں خدول توہ یا ایچہ بھی خوب دوا ہے جوک ادہ نال</p>	<p>ایچہ بھی زحمت جان نفس ہوسی نال نقد پتیا اس نے حوض تھیں یا آہا تالار پتیا اس جوک سی اس پانی دیوچہ گلہ لے اندر جا یکے رہی جوک کھ نال کہنگا ران اسون بہتا لو ہوا غلبہ پایا اس نے زحمت ہوس آزار تازہ گوشت بکرے دو پیر لیا دیں بار پیر اول اک لے روگی لاں لکھا ہولی ہولی اسدا دھا گہ چھکیں بار رہندی کوئی جوک ہے اوہ بھی باہر نال عنایت رب دی زحمت ہوسی عاشق جوک ہے اسدی چھڑے اسون سیاہ پانی پائیکے اسون خوب جوشا شورہ چاول اتوں یوس دال</p>
--	--	--

حریرہ حلو اس نال ایچہ بھی ان کہول

باب در بیان فرورفتن سوزن در گلو

<p>جیکو نال قضا ہے سوئی نکالے آن سنگد ادہ جادوسی کھوتی ہو چکار اسدا کہ بن علاج توں ساں تھیں گوئی لے بنا توں دیا گہ یاد چکار لوہ عاشق ہے اس لے چھڑے اسون توں کرنے دیوچہ جاییکے کین کچھ فضل</p>	<p>گلہ لے اندر جاییکے کیتا اس مکان چنگا بہلا آدمی روگی ہو انسان عجب نشاں دیکھ توں کامل ایچہ دوا اسون ایچہ نکالتوں دیا گہ پھر کچا دیا گہ جھک کے کڈہے بھیہیں دید جان آہنرا جان توں چنگا ایچہ دوا</p>	<p>اوہ نظری ہون آوسی ہن دیکھیں بار کھاوے پیوے کچھ نار ہسی ادہ حیران سنگد مہن لے لوڑ کے چنگا میر بسیار سوئی باہر آدمی حکمے نال خدا سوئی اسدے شکوچ بہر گونہ بول سوئی پکر لیا دوسی جلدی باہر آ</p>
---	--	---

شورہ چاول اوسنوں پہلوں میں بھی لکھو یا لکھ کر سنوں بھی بھی کے کہ وہ بہ

باب در سرفسعال

و دمی صحت کنگت بکھر بہنئی قسم چھان
 نزلہ اس سے جگر ہے چاندانہ بدکار
 یا ایہ اندر دم سے یا نال تباہ ہو
 حجاب سینے سے بندہ کر سی سیاہ آواز
 ہر ہر جگہ مرض و چہرہ اگے و سناں یار
 ایس دی آئیکے کہ توں بہتی لوڑ
 ہر داند لیکے کے کہ توں یار
 ملٹھ مرچاں توں تو لکے ایجو بھی مچر لا
 یا توں سنوں آن کے دیوین آواز
 ترے ترے تو لے نگہاں مرچاں پائیں میری
 شربت زوفا دیکھ توں یا دیکھ شغال
 علامت ایچہ زبون ہے لمان سناں
 چھہ ماشہ لے پئی ایچہ بھی وچہ لا
 خیر ہو جا سی اس دی رحمت ہو توں
 رات دنے اسنوں کھنگ کر بہتی بہر
 پانی اندر پائیکے ایہ لعاب کڑھا
 اک توڑا لیسنوں توں ارل ایچہ پھکا
 اک ہفتہ ایجو عمل کر دیوین وقت ہار

جو رحمت نال ایچہ سنوں کل بیان
 اوکھا ایچہ علاج ہے ایس کنگر نجان
 ہمارہ ہو کے ہر مرض نال دفعہ رہے
 یا بہتی بلغم اسنوں پھچرں پیدا ہو
 درد و کھو و کہی کہ ساں ہر جگہ
 مچ بہر پینے پینے پینے اسنوں منگا
 ناکیوں اسوچہ پائیکے دیکھ توں توڑ
 برادر دے کے کے کہ توں چھان
 بیدار نہ تو لے توں توڑ ملٹھ لیا
 چنگی طرح کٹا کے کہ توں کپڑ چھان
 ایچہ دار و اندر کھنگدے جانی بہت
 بیدار نہ تو لے توں توڑ ملٹھ لیا
 تھوڑی مصری پائیکے گویاں کھنا
 جسوں گرمی ہو توں خشکی بہتی جان
 دار دایں وایہ کہ سنوں میرے یار
 ہور بکری و دودھ نال توں توں لیسنوں
 پچھوں شربت دودھ داسنوں چلا
 حدیر دیکھ توں اسنوں حلوا نال کھا

جیکہ پھچرں ہو سی سلق اس یار
 سلق جسوں اکھڑے اٹھ لے پین
 جد پینے وچہ ہو سیا بلغم بہت بخار
 رات دنے پزار اسنوں کہ سی درد کھو
 ایچہ دار و ایچہ کر جے بلغم دار و
 لکڑ سنگی وچہ لے پھکے سول رلا
 ہور پینے پینے کتیرا گوند لیا
 ناکیوں وچہ رلا لیکے دیکھ توں دید چھان
 تولے توں لکڑ سنگی تولے لے کتیرا
 یا کیو وچہ رلا لیکے دیکھ توں سنوں آن
 جے کیسوں ات وچہ کہ سی کھنگ پزار
 تولدالسی لیا توں تولد کتیرا یار
 اک گولی توں اسنوں سند یا منہ چرکھا
 خشکی ہو توں کھنگدے آواز ہو توں نال
 بیدار نہ تو لے توں تولد ملٹھ لیا
 مصری دودھ وچہ پائیکے شربت لیسنوں
 یا مصری مہن اسنوں فخر دیکھ توں یار
 شورہ لکڑ وال دیکھ ترش نہ دیکھ غذا

خالدہ وہ توں اسنوں یا سیوس کر بن غذا ارکی چکا ہو توں کر سی فضل خدا

ترکیب شربت روز

شربت مدفان کے ایچہ بنائیں یار
 بلغم دی کھنگ واسطہ چنگا ہے درکار
 ترش دے لعاب لے ترش لے سوریں پا

دیکھنے لے اچیر توں مقہ لے پنجاہ
دیکھ تونہ حطی لے توں دیکھ خیالی میا
رکھیں اسنوں کچ کے چالے پھر گندار
تا آدے جداد سنوں جو ہے اتوں لاہ

ماٹھ ہفتہ لے دو دتو لے یار
تھم کرفس لے سو ف مدھی ڈھوڈھ لا
وچہ کڑا ہی پائیکے چوہے اوپر چاہڑ
شیشے دیوچہ پائیکے رکھیں خوب نگا

دو تونہ دفا لے توں پر سیا وٹاں دشا
سجودار دکت و دیالے پانی پاور
سیراک مصری پائیکے اسنوں کیں نیار
دو تونہ ابھرتوں چھ تونہ پانی پاء

ترکیب حب سجال

سنت ناشے کہ دمنزلے سے مفر خیاب
وزن برابر پیر دے گولیاں کیں تیار

ردگی لوں پلا توں کر سی رب شفا
حب سجال یاں گولیاں ابھ بھی سنوں یار
صمغ عربی تونہ لے توں نشا شتہ تونہ
لمٹھ اک تونہ پاتوں باقلا تونہ یار
اک گولی دیو سو ندیاں منہ دیوچہ

کینگ گم جی خشکی واسطے جلانی ابھ درکار
کتیر تونہ لے توں سیدانہ تونہ لیا
سمبھارو پیہ کے کدووں گولیاں چار
دو دین وقت نہار توں دیویں اس کھوا

باب در بیان ضیق النفس گوید

ضیق النفس ایہ مرض ہے بعضے کہیں
وامنگیر ایہ جو سیا ایہ واس دی غرض
غلبہ غم جد ہو سیا کر دی بند حجاب
روکی اکھا ہو سیا خفگی ہو س دو چند
منض قارورہ دیکھ توں کے اسدا یار
تقدیمی رکھنوں رہا ہر گز مول منہ در
دو مینے اسنوں ایہو غسل کہیں
دو مینے شربت اس داکرتوں یار
ماکیوں پا کے اسنوں نت نہا دمی
دیکھ ہمیشہ اسنوں ہو کسی اندہ مراد
اک تونہ حجرے شام لے ابھ دوا پلا
سجودا سوچہ پائیکے اسنوں دیکھ پال
سندھ پھکڑی دیوچے سوچل کون منگا
دو دین وقت کہو توں ارد اسنوں ابھ

کوتاہ دمی اس کھدے اکھا اس راہ
ایہ تھماں چارے اکھا چار مین زبون
سینے توں ابھ جائیکے مدھی آن شتاب
وچہ بھی سنے اس کے ہر دم سے فزور
رنگ قیافہ دیکھو رطلان دیکھ چار
ہر جن انداوسنوں کے کراہیں یار
زحمت اسدی جاسیا ہو چن نہیر
یا زوفا تونہ لے کے پیالہ پانی پاء
اک مہینہ عمل کہ چنگا دارو ابھ
ہو چار تونہ لے ایو چنگا ابھ منگا
زحمت در سوچا سیا اللہ کر و شفاء
استہارے پھر کہ مندا ابھ قول
مرچاں پھکڑی لوں کنگن خار رلا
سندھ یا سوچل لون لیکے دی کد ساہ

جھکڑا ساں الیدالی ہے ایہ مرض
جھکڑا مرض ایہ حانتوں ڈھی زبون
دم دار ستہ آون دن لا کیندی ابھ بند
اوکھا ساہ اس دندہ ہوندا آن قصور
موافق اس منزع دے در اس داکر
چارے دیکھ جلاب توں حکمت دیکھ
شریت زوفا اس لوں دیکھ توں ہی
چھہ ناشے پامٹھ توں چنگاے جوشنا
پانی گرم پلا توں ابھ بھی رکھیں یاد
بارہ تونہ ماکیوں اسد بوجہ لا
اسی تونہ لیکے ابھ بھی گنت ابال
کہ توں اسنوں سمجھ کے رکھ کانی مول
دارد سمجھ کے ماکیوں اندر دیکھ
پھکڑ کندی ساہ کہ کندی ہی پاء

باکینوں وچہرہ لائیکے دیکھ توں اسنوں

ہوسی فضل خدا پیدا رحمت کڈ ہے یا

گوشٹ لگڈ باقا چھوڑے کریں غذا

در بیان نفث الدم

اول داغ دو جا معدہ ترچا مفر پچھان

نفث الدم ایہ آکھدے لکھ گئے حکماء

جگر تھیں ایہ لوہو آئے سنگھنناں خن سیاہ

تلی رنگ سیاہ ہے پتلا بہت پچھان

اول ایہ علاج کرا سدا فصد کیا

ہو ترنج محل اس نال ہن رو کریں سہاں

پچھوں شربت اسنوں بخبار دا دیکھ

مرض موافق ایہ دیکھ چکا جان دوا

کبیرا نے گوند گاردی گیری بھی تیں آن

کٹ چھان کے مصری پائیں بھکی خوب

جواش جواہر آکھدے اسنوں دیکھ غذا

چنگی دال پکائیکے اسنوں دیکھ کھوا

نفث الدم ایہ آکھدے ایہ بھی رحمت

لوہو نال کھنگارے ایہ علامت جان

چو تھامری پنجواں پھیرتی چھ پچھان

دماغ تھیں ایہ لوہو آئے خیر نال کھنگار

مری تھیں ادھ پتلا زاد لوچر کہ نگاہ

سارے تھیں کھول کے سے ایہ محل

پچھوں اسنوں سمجھ کے پچھوں سو دوا

انہاں تھیں لوہو آئے چھ پچھیں اسبق

فضل الہی مذک توں چیکا ہوسی ایہ

اس تھیں پچھے ہو توں دے ایہ بنا

ہو را بخبار کشف لے نشا نشہ باسجا

اک توہ پچھیا اوسدی اصل سیکیں یار

کند پاک ان منگی ایہ بھی اس کھوا

چوڑا لکڑا اسنوں ایہ بھی دیکھ سہاں

شربت دیکھ انجبار اکھندے چکا

صندل سرخ سفید دودو توہے یا

انجبار نکا کٹ کے تندی آن رلا

اوہو اسنوں مٹی اس مچہ شکست کجہ

چھ قسم ایہ مرض ہے وکھو دیکھ پچھان

چھ محل اندر بندیدے جھنوں پچھان

معدہ تھیں جدو ہو آئے تھے دیال سیا

پچھوں پتلا سرخی نال دے لوہو جان

رنگ پچھانی خون ایاد رکھیں باہر کل

لوہو تھیں جواہر آئے چھ پچھیں کشف

ایہ بہ ہناور دال سے چھ پچھیں یار قن

دودو توہے اسنوں ایہا روز پلا

اک مشغال لے شادی توں حلال رلا

تیرے ترے مران سہو دودو خرو ورم

ہوہ شربت حذوفہ کوہیکے توہو

یا شدر لے ہیراں دیکھ توں چاواں نال

سنتوں مینھوں لیکے اسنوں لے ملا

چارے توہے پالتوں چکا لے انجبار

مانڈی اندر پائیکے دو پیا لہ بانی پا

مصری اوہ سپر باتوں کڈا ہی دیکھان

شیشی دیو چہ پائیکے رکھیں چنگی چار

ترکیب شربت انجبار

صندل بون گڑ کے یا سومان کہ اء

چنگی طرح اہال کے اچھا جوش دے اء

نرم نرم توں جوش دیکھ جدا چھہ تار

دودو توہے اسنوں دودو توہے پلا

رب دی پاروں سنوں دتی آن فضا

لوہو نال کھنگارے مر مر آوی لوس

در لا چیکا ہوسی دیکھیں کوئی سنگھ

چوڑا لکڑا اسنوں ایہ بھی دیکھ سہاں

شربت دیکھ انجبار اکھندے چکا

صندل سرخ سفید دودو توہے یا

انجبار نکا کٹ کے تندی آن رلا

لہار ہے اہال کے کہ لے کچر پچھان

قوام ہو دجہ آئیکے اسنوں لے اتار

سل جو اکھن اسنوں پچھو وچہ آنہ

تیرے دے سبب تھیں پانی حمت آ

ہنی کھنگارے ہو سیا دستے رات ہزار

ہنرے ایہ آزار نہ جسدی ہو سکھ

لچھول شامل ہو تو اسدا کر میں علاج
 شربت حبیب خشتا ش دا چھوٹا سنوں یار
 دس تو لے لکھتو توں مدگی نوں کھوا
 بکری دے کھر اوڑے کھو توں ایہ عذا
 شیر اکڈہ کے دیکھ توں چنگی طرح مہال
 شربت حرفہ نال دیکھ اسنوں ایہ کھوا
 بکری داودہ دیکھ توں عورت دالے دا
 نرے لقمے ٹکڑا اس نوں سپا د چنر
 آدمی دے تہاں آدمی اسنوں ایہ کھوا
 بیجر اس آن کے اس دے کر میں کتا
 اوڑک سپو حد سی سمجھیں دیکھ مزاج

اول اس دافصد کر چھڑ بن باسلیق
 اسنوں سپو روز وچہ دو توں یاچار
 ایہا اس د عمل کر دھٹھا وچہ کتاب
 چنگی طرح بنا یکے دیکھ لعاب کڈیا
 فرض بنا توں سل دی ایہ اسنوں دیر
 فرض چنگی ایہ جان توں اس ایہی آد
 سپو رگو کی سی فخر نوں اک پیلا دیکھ
 چالی من ایہ عمل کر کھنہ کر میں قصور
 آدمی دے نال آدمی باندھ توں جان
 دیکھ رنگی نوں جانیئے کہا وادہ کتاب
 جے کھہ حیاتی اس دی باقی ہی سپو

قوت اوپر لو ہو کڈ میں سختوں یار
 بو سیناوا ایہ قول ہے دتا ایہ
 چالی روز ایہ دیکھ توں لقمے دیکھ شدا
 جوا ش جو اند اسنوں پیچ یا دیکھ
 قول حکیمان ساہاں دار دچنگا ایہ
 دودہ کہوتی دالے کے اوہ بھی اس
 بہیاں ٹکڑیاں نوں کھنہ اسنوں
 قرشی دے ایہ قول وچہ دھٹھا عدا
 بانہ لے توں جانیئے ایہ بدلا
 اسد بچھے اس دامول نہ کر میں علاج
 اللہ فضل کر لیا تنگی اس د لاڑ

چوڑا لکڑ دیکھ توں کر میں بیجر غذا | سپو یاں حلوا اسنوں بھنوں روز کھوا

نہ کیب قرص

سنت شہ طباشیرے عتے سرطان
 ہو رہو دار دیکھ کے ایہ بھی اچہ رلا

قرص سلے آئیئے لیتوں ایہ بنا
 تولہ حرفہ لے توں تولہ مخر خیار
 کیترا لے لشنا سہ دور دریاں من
 نال لعاب سیخول دے ایہ فیض

چنگی طرح مہال کے پوری لے
 تولہ لے ٹکڑ توں نال ر لائیں یار
 سرطان ساہ کے سامے لے لکی خوب
 چار ماشہ دی لگی کر کے دھو دھکر رکھا

شربت حرفہ دیکھ توں اس قرص لے نال | پہلوں قرص کھوا توں کچھوں دیکھو لوں

در بیان ذات الیخ

ہتیا آپ کھنگ نال ہو سی ادہ بیزار
 خلط ارج جائے سمجھ کے کھو اس علاج
 جیکر تینوں منع ہے اسنوں رمی لا
 لہو او نفوس کڈہ لے ایس گلوں ڈر
 جیکر تینوں لوڑ ہے اس دافصد کرا
 پانی اندر گھوٹ کے زکا بہت بہنچار

ذات الیخ ایہ مرض ہے پچھڑ سوج
 کھچھے پائے اسنوں دیو و بسیار
 ساہ کا ہلا منہہ سکے اسدا اسنوں آزار
 نہض قادرہ دیکھ کے اسدا کر میں ود
 دردایروں نوں تھوڑی ایہ کھلکا
 پچھوں سنوں آن کے روغن موم
 ادہا تولہ گوند لکڑ دی بنفشہ تولہ پا
 شہرہ گرم توں اسنوں کر کے لیپ کر

تاب چڑھے کھنگ نال ہے ہو سی اسنوں سوج
 بسلیاں دیکھ ہے اسنوں ایہ انداز
 اول سدے آئیئے دیکھیں طبع مزاج
 پہلوں باسلیق دالے توں فصد کرا
 رمی اوپر لایکے کچھوں پیچھے لے کرا
 مزاج موافق اسدے کہیا تینوں آرا
 ادہا تولہ بیتھرے ادھا لسی یار
 اللہ فضل کر لیا بخش تیرت شفاء

جے اودہ باقی ہو دسی رہی کچھ بخار
دور بخار ہو جا سیاراضی ہوگ شتاب
تو کہ گذر داکھ کے دو تودے سنا
ادھار ہے اتار لے ملے صاف کہہ
چارے تو لے شکر باتوں تو کہ کھیرلا
درد درد ہو جا دسی ہو سی ددو آزار

ترکیب روغن موم

جدہ پانی ہو سی آلیکے موم کا ٹوری یار
دچہ کر اسی پائے کے اسنوں لے جو مشا

دو جہ پائے اسرافند کبریتس یار
لیتوں اسدو اسطے ایچو جلاب بنا
تربے لیسو یان باتوں تو کہ سونف یا
چار تو لے منبتاس داگو الیتوں یار
شیر گرم توں لیکے روگی ایچہ پلا
تجی خوش جو دلو یچہ توں لے ایچہ غذا
د رغن موم بناتوں تھوں سکھ جان
موم کا فور لیا لیکے دیہ کہ اھی پوار
نال شتابی اٹھ کے کر اھی لے اتار
اک دو جوش دوا لیکے کر اسی لے اتار

جے کچھ پچھہ ہر دے دیہ توں سر ہکا
بنفشہ لے ملٹھ توں نیلو فو بھی لیا
پیالہ پانی یا لیکے ایچہ توں لے جوتا
ایچہ جو شانہ لکھوٹ کے چنگانے ستا
اس شہرین جاوے درد ہو مل اکل غار
چا وں اس توں لے ایچہ کہ رو پاک
چا رتو لے موم کا فور لے چنگوید بخان
آتش ہو پر رکھ توں اس توں جوش دوا
سور تیل تال دا لے توں تو کہ دچہ رطا
چنگی طرح بنا لیکے روغن لے ستا

باب در میان ذات الحجب

ذات الحجب مرض ہے سوچ دھی دچہ ہو
قلبہ تاپ کے درد بادہ سایہ کرینا تنگ
شکل تیوں مرض ہے دل دا ایچہ مکان
مع مزاج پچھان کے اسو پیر شک کچھ
جے کچھ پائے درد ہے نیچوں لو ہو کر دھ
جے گذر دودون جالیے عکس انہار اکہ
یا شربت نیلو فر دا ایچہ توں اسنوں دیکھ یار
السی دھنیاں جہ اندے دانے ایچہ رلا
ایچہ بھی او پر دردے کہ توں لیب بھرا
عنا بسوڑھ لے توں ترمہ ترمہ دانے پوار
دوقا ماشہ چھ لے خباز سی ماشہ چار
تو کہ اکہ سناتوں چنگی لوڑیں بار
لیکے اسنوں صاف کچنگی طرح بناء

کچھ پائے سپٹھ مے مے مے روگی کہو
سیلج بھار خشتی ہو نہ کر کھسی پیر
بہتی سمجھ کریں اس سنستوں دید بخان
اولا ایہ علاج کہ جھوڑیں باسینق
جے گذر اس توں تکرور ظلم ہو کین
سچا کھٹا سمجھ لے اس گلوں محل نہ در
اسنیں کچھ اسنوں ایچہ توں لیب پوار
وزن برابہ باتوں چنگی طرح بناء
دو ترو پوار سی اسنوں کر توں لیب بھرا
چھ ماشہ پرسیاوشاں چھ ملٹھ رلا
خطمی چارے کچھ توں کاسنی چار
پیالہ پانی یا لیکے اسنوں کر تیار
چائے تو لے کہند توں لے بھی سوچ یا

پر دیاں درد مے مے مے مے ہو دس کھنڈ
کا ہلاساہ آرام نہ جے کچھ سب سب
نبض قارورہ دیکھ توں خلط چا کھٹ
قدروا فقی اس کو ہو گڈہ ریشق
پیڑ دے اس پاسیو چھوڑے کسیر
فصد کچھ توں اسنوں شربت بنفشہ دھ
بنفشہ لے گو نہ گذر دی دانہ پتھر پوار
پانی اندر پائے کہ سہو لے کھوٹا
جے درد نہ جائے استخس مہل دید پیار
نیلو فر چھ ماشہ ہوے چھ بنفشہ پوار
گذر داکھ دے پیر پائیں تو کہ لے بھرا
چار توں لے اسنوں لے گو دے توں پوار
شیر گرم ایچہ دیکھ توں روگی توں پلا

اس متین گئی ہو رہی اسدی طبع مزاج

اللہ فضل کر لیا اس داہیہ علاج
کہ دیا لک ال منگدی چاول نال کھلا

جواش جو اندا اسنوں بہر تون

در بیان ذات الکبد

بدیاں اندروم ہے ایہ تون جان نہ بدن
چھہ بینا سلیق تون ہرگز مولیٰ نہ دہر
شریت دہر حباب با بنفشہ ہا یا دہر
تو کے شربت الیہ تون دیوین وار و دار
جواش جو اندا اسنوں مصری پکے دیکھ

سجے پلے درو ہے ذات الکبد کہ ہو
تا پ کھنگ سوچہ ہو رہی مٹا ہو رہی
خلبہ اندا اس دیا چلکے خون
بنفشہ فاروہ دیکھ تون طبع مزاج چھپا
نیو فردا دیکھ تون من اسادی ایہ
جو دار و ذات الجنب الیہ تون کو آ
کہ دیا لک ال منگدی دیوین اسنوں ایہ
بیڑا لکڑ الیہ تون کچھوں دیکھنا

ہینڈھے مٹے درو اس ہو رہی گری
خشکی تریش گری ایہ تون جان
پلے دن جے درو ہے سچو جان
چارہ خلط اس صبحہ کے کہ برین علاج
دو درو تو لے دیہ تون دیوین وقت
سہل لیچہ اس الیہ تون کریں
چادل دیکھ تون اسنوں ایہ چھپا

در بیان ذات الصدر

ذات الصدر ایہ درو ہے سینے ہو سی پیر
رات ونے تدا سنوں مہی درو کھلا
بنفشہ فاروہ یاد رکھیں سوچہ کریں خلیل
باسلیقون آئیکے اس دافند چھڑا
روغن گل شربت بنفشہ پکے دیکھیں جا
بنفشہ شربت نیو فردا دیکھ تون لے شتاب
پیار پانی پائیکے اس تون لے جوشا
نہوگی تون پلا تون چنگا خوب تیار

تپا پکھنگ نال روگی ہوگ سرور
روگی اوکھا ہو رہی کچھ نہ ہو س آرام
خلط اس چارہ سچہ دیکھو دیکھنا
بنفشہ شربت اسنوں کچھوں دیکھ تون
وجہ درو سرور دیکھ تون لے نظر آ
ملکھے تپا کلا بدی ایہ جی لیتوں آن
اد ہا ہے اتار لے ملکہ صاف کرا
رحمت استنہین جا سیا چنگا جان دوا

ایہ بھی جانی سوچ تون سینے لہ
خشکی بہتی ہو رہی پانی پیو
اد ال اسد افند کر ایہ جان
روغن گل دیا پیکے سینے لیس
جے کچھ لڑ جلا بدی ایہا کہیں جلا
دو تو لے پاسا تون ہو سچہ
گودا نہ تاس داکھ تون شین
جلاب موافق ایہ ہے درو تریو

کہو پاک اسنوں ال منگاں دی دیکھ
خزانہ خوب دیکھ لے اسنوں ایہ

در بیان نفث المذہ

سبب ترید اجان تون اسد اندر ہو رہ
درو ال اس تون آوے دہر عمل

ایہ بھی رحمت کچھ تون نفث المذہ
تپا پکھنگ سلہ روگی تپا
پاک سینے تہیں دی خدی ہو رہی
شریت دیکھ خزانہ چنگا اسنوں جان

سینے اندرون اسنوں آوے پاک
سینے سرور اسنوں مٹھی مٹھی
جہر دی مٹھی سرور دی مٹھی
خزانہ کے سلہ ی اسنوں دیکھ تون آن

کثیرا لے نشا سنہ صمغ عربی نال رلا
سودر اس کے کہنڈ اس وچر لا
جو آس وچہ ابال کے پچیا اس کھوال
کر و پاکٹ ل ملگ چورہ کہیں غذا

پاک و در سو جا سیار کبھی بھ
تور تو رہ سبے ماشہ طباشیر لیا
در اسے ایدر روزیوں ک رات
اک ہفتہ ایدر دیکھ توں چکا جان

یا توں پکی اس نون ایدر بنا مکھ دیوہ
لمٹھ تے گل ارمنی مغز مادام لیا
دودہ بگری نال توں پکی ایدر پکا
چھ توں لگھند روز ایدر بھی توں دیکھ

در بیان خفقان

کھاٹا دل توں ہو سیا بیتا ہوئی غم
کچھ اے اسنوں سی امہ بیتا ب
خلطان جا لے لیں وچہ پھیل دل خیال
توہو با سلیقہ واکٹر ہیں نال علاج
جے گرمی دانور ہے کر توں ایدر علاج
شریت صندل سائیکے اسنوں دیکھ بار
سب پر ایدر در لیتوں چنگی طرح گھٹا
کہانے اوپر نہ کہ ایدر بھی نہیں درکار
جیکر بلغم نور ہے ہوئی سخت مزاج
دل معینہ اسنوں کہ توں لیب شتاب
ہول دل جس بہت ہے اسد اگر اسباب
خمر دورہ جا سی خوشی دیسی رب آ
کتوری شہرہ و غفران ایدر خوشبو و دوا
گلاں چنگیاں اسنوں ساز رنگ سنا
بورخو شہو یاں اسنوں شکوفہ رنگ بہا
حب یا قوتی اس نون مفرح دیہہ بنا
تخم شکوفہ آئیے توں روز سنکا
پچھوں مصری پائیکے نال پلاش ایدر
چنگے کھانے اسنوں دیویں چرب پلا

دھبے تے گھراوسی ہند ایدر خفقان
بیتا غم تے فکر وچرون نے عرقا
ایہ جانی خفقان توں لیت کچھ
سبب جے ہو وچون اسد تی علاج
ماہ الجبین اسنوں چا لے در دیوا
گرمی جے زور ہے اس در دوا
کافور تے عرق گلاب کھانے شتاب
جد معده خالی ہو وکسی توں لینا
گرمی خون سب پھیل جانے سنا
کتوری عنبہ و غفران توں گلاب
موافق اسد ایدر دیکھ ان کہوا
اسد اکبر علاج توں عمدہ خوب
افتیموں شربت دیکھ توں چنگا سنا
پر بر رنگ ساز اسنوں ان کہوا
جس نہ لیاں دل راضی ہو ان سنا
سپنے اسنوں سمجھ کھے جنگا
سب گواہی اسد دیکھ وچوں حل
بکریہ دودہ لال توں تخم بلبلو
اند فضل کر لیا ہو سی ان شفا

دل احضار کس ہے تخم ہند بیدان
وچہ اندیشہ رات توں کئی شوس کم
دور اور ایدر رحمت مند دی لے اندر
نبض فارورہ اسد اچنگی طرح مہال
شریت دیکھ عتاب اسنوں ان لیا
دیکھیں اسدی سمجھ کے بری علاج
دہنیاں صندل لے توں لیں گلاب
عرق گلاب لے لے دل معده لیب کھ
ماہ الجبین اسنوں چنگی طرح کر
لازم لینوں اس واکٹر گرم علاج
نوشاد و دیکھ توں اسنوں کر توں
پیار ہوئی ات دن غم دیو چہ بیتا ب
شریت گاد زبان دیہہ اسد درکار
عطر گلاب لے لے ایدر بھی کر لے کھا
عجائب کھانے اسنوں چنگا سنا
بروینے اسد تھوڑے گلزار
پچھوں اسنوں کسے یا توں بیدی کھول
ایہا وزن ہر روز کدوئی لیا
سوداوی اندر اسنوں چنگا ہے دوا

فرنی زیر بریا نیان ترسی و مرعہ

ترکیب یاجمین

مانڈی اندر پائیکے منٹھن بال
جد پھنیاں موسی آیکے ستون
پانی اندر سنون مصری

ککڑا سنون یا چو لیاندی مال
ما الجین پنا توں چکا ایہ دوا
نوبی بکری آن توں بودا وہ جوان
چار توں سر کے لیکے دودھ داندڑا
کپڑے اندر پائیکے کیتوں سنون چھل
پھنیاں ملتوں بدن دن اش خوب
خفقان دور ہو جاوسی نال اجاسی

کدو پالک میٹھ روٹی کنگے نال
گر می نفع کر سیا دور ہو سی سودا
اس بکری دودھ توں سیر لکالے آن
بھگواڑ بیدی لکڑی اسدی وچہ ہلا
پھنیاں بھین کھتوں پانی دکھا آن
چالی روز توں سنون مالش اسدی کر

ترکیب نوش دارو

نوشی و در چکا ایہہ منڈھن
مشک لانی سی لیتوں نالک سنجار
دایہنی جاہ تہی جھنل چر د
د تل توں توں آما پوس توں
جد سکں ادہ آیکے پانی آن
جد پچھ ہوون آیکے آلا من جبال
اک سیر عری سے کے وچکے ہی یا
دور چہرے ہوئی پاتوں آن

مواشی ایہہ خفقان د نفع کر لسی
دو ماشہ ایہ لے سنون پوچہ پا
ست ماشہ ایہہ کیر ست
گو کے دودھ دھ پاتوں نہ دیکھ بھو
مانڈی اندر پائیکے تر تبا بال
پانی سہو دور کر اتو لے توں چھان
پانی پالکے اس وچہ قوام پکا
چنگی طرح بنا لیکے حل کر یں آئینہ

دونوں پھل کلابہ دونوں میٹھریاں یار
لاچیاں دونوں لے توں برہی نال رما
سہو دور کر کے کر توں جھب تیار
اٹھے پھر گزار کے چھاپیں رکھ سک
دو پیالہ پانی پاتوں سنون دیکھ ا بال
سنگھان نال داتوں کدھ پچھانی نہیں آن
آلے اسوجہ پائیکے عمل کر یں توں یار
ڈلی اندر پائیکے رکھیں نال پرہیز

سج توں ایہہ کے روٹی نال کھوا
خفقان دور ہو جاوسی نفع کر لسی

ترکیب قوی مفرح

صندل لہا شہر زرد نال
ابیشیم پست چرخ و شربت
ک تودی نے کافور توں معجون لیا
سہو دور کر کے اس کے وچ لیا
چائے ماشہ دھ توں دو یں قہار

یا قوی مفرح اکھ دیکھ روئے
موتی لے لادہ توں کھریاں حل جان
بادرنبو قیر نقل سانچ معجون قمار
گاؤ زبان ددخ زعفران لے یا
مصری لیکے سیر توں چ کر ہی یا
مچھون بنا کے اب دی نڈر کھ
خفقان دور ہو جاوسی توں ہر یار

ہول دلی خفقان دور دیکھ شہو
چار چار ماشہ ایہ لے تمیز رکھیا مان
ست ماشہ ایہہ چکا وزن دلا
سرنے روپے سے دق لے ماشہ دیا چار
پانی عرق گلاب خوب قوام پکا
روٹی توں ایہ وزن دیکھ چار ماشہ کدوا
خفقان دور ہو جاوسی توں ہر یار

در بیان غش دل گوید

ڈبے دل یا گھبراہٹ غش آوند اس سن
گر می سردی دیکھ توں ایسا سدھی بچہ
نک دے اندر کھنوں دم دم ناسنگھا
شیشہ لے گلاب منٹھے چھٹے مار
گہیو گوشت ہو مطہر رنگ لارن پلا

حرکت اسنوں سبیا نمون چیران
سرکہ دھنیاں میل کے میں ہو رگلاب
ہو مصری پاگلاب توں دمن دلا
تلیاں پختیاں پیردی مالش سہت
تڑی دار گلاب کر گھر ڈکریں غذا
یا منگاندی دل دیکھ یا چھو کرین غذا

ہوش نہ رہی اسنوں شرت نہ رہی کچھ
دارد شیشی پائیکے تروت سنگھا کتاب
ہو خوشبو یاں اسد اگے کھیں یا
قوت ہو سی روح توں فوجت نہتی آد
کدو پالک اسنوں یا منٹھے آن کھوا

باب اس لپٹان

دو طرفاں توں ہو سیبا عوت یا مرد
لیسے کارن انہا اندا کرتوں آن دوا
کو نڈے اندر گھوٹ کے گنجین چہ رلا
تہیواری برود وچہ لائوں ایچہ درکار

اس سو دی وچہ جمیاں بھجی جوت بکھ
ایچہ بھی علت جان قس چیر اندر ہو
سوچ زیادہ ہو دی تھوڑا تھوڑا
پتر گڈر داکھ دادو تولے لے یار
دوہان اوپر چائیکے دیکھ توں لپٹے
گوشت دیکھ توں اسنوں یا چھوٹاں

سوچ ہو دی دو ہنٹے پختے شک کچھ
اندروں اندہ بخار کچھ اوتھے آن کھلو
اوڑک جان زبون ایچہ ڈڈی ہو دس آ
دو تولے سباقہ کھنوں دمن چہ پنجا
او پوٹھے اسنوں تریدن کھنوں یار
پالک کدو دال منگ ککے روٹی نال

در بیان گمشدن چھوٹ

طبع مزاج معلوم کر اس دی میرے یار
دو تولے چنگا دل کے زیرہ سفید رلا
مصری پاکے اسنوں یا توں شربت بیچ
یا لسی کر کے السیدی مصری نال دوا

جس حورت لائے نہ ہو سیبا انہا
بھکھ ایسا تر ساسے دودھ نہ آدی کچھ
مغز کدے کھیریاں دوس مغز پنجا
چارے دار اسنوں ہفتہ اک پلا
دو دور زیادہ ہو سیبا پ کر لپی ہر
اک ہفتہ توں غل کدو دگ لسی دیکھ

لوہڑ کوری بھکھا رہی رور دکرے پزار
مر گائیں وانگوں اسدا دودھ آ دے نیم
الچی دانہ سپورے کھنوں ایچہ دوا
ڈنڈے کو نڈے گھوٹ کے شربت ایچہ دوا
یا بکری دا دودھ لے کے مصری پا پلا
یا شربت نیلو فدا دیکھ توں اسنوں ایچہ

جواش جوا اندا اسنوں چنگا جان دوا | آند پالک دال کچہ جاول آن کھوا

باب در بیان معدن وجع القود

دیکھ توں اسدی دیکے ساری طبع مزاج
معلوم کر لے اسدا سبب بخار فساد

سعد اندر دہو یا یا منہ وچہ فساد
یا گرمی بلغم زور ہے یا ہو سی کھیا
خلط اس موجب اسد کرتوں کھج
اول بھاجان توں اس تے کرا

قوت دور ہو جوا سی گندے ہون دوا
یا کچھ اندر بوجہ ہے یا ہو کچھ فساد
نبض قارورہ دل چہ دیکھیں باور
سہل بچہ دیکھ توں دوسری افضل جوا

چنگا سنوں ایچھے شربت وینار
 بے گرمی تھیں دے کر نہ خو و بیان
 در گرمی و اجا سیا چنگی ہوس تلخ
 نہ بیرہ اتے کجورے وچہ ترے ماسٹیا
 ہو رط با شیر تے مضطکی ہر پشیر آن
 شربت مہری نال ایچھے اول ایچھے بھکا
 کھانا دیکھ توں آنون نر فرساگ پکا

دو دو توے صبح شام دیکھ توں ہر بیار
 انہی شربت سبب دانہ ہو رانا
 ایچھا جانی اسدا چنگا ہے علاج
 سہرور و رکٹ کے کوٹے وچہ گھوٹا
 بھیل گلاب ساق توں بھچھن چھان
 جے ہے غلبہ دارا مچون کوئی دیکھ
 کرد پالک دیکھ توں ایچھا اس غذا
 چاول دیکھ توں اسنوں یا منگاندی

سبب اس دالے سمجھ توں کہہ کے بہت بچھا
 ایچھے چارے شربت دیکھ توں دکھو دکھی یار
 لاچیدہ انہ پودن وچہ لے سولف ر لا
 ایچھے شربت اسنوں کر کے گلقد نال ر لا
 مسیو زن برابر لے کے بھکی توں بسا
 درد جو بلغم باد وارب کہہ لیسے بہ
 گوشت ککڑ باقر میتھری نال کھوا

در بیان اس معده

تے قارہ اس اول وچہ دکھ خال
 ایسا قول حکیم دا سمجھیں خوب علاج
 سنگھیں سادہ دیکھ توں چنگا میر دوا
 جاسی درد ضرور ایچھے دیسی رشتا
 ہر زحمت و ایہار ستہ اول کریں
 دکھو دکھی سمجھ کے ایچھ توں وچہ ضرور
 ماکھیں وچہ لائیے روگی توں دیکھ

اس اسنوں کھجے سوچ مع یوچہ ہو
 تے ہو کچھ اسنوں اس روز بخار
 سردی گرمی اس دمی سبب کے مہال
 جیکر غلبہ خون و افصد کریں توں یا
 درد دور ہو جادسی کہی نفس خدا
 بلغم داجے زور سہ اسنوں فکرا
 کر کے دفع بخار دیکھ پاتوں فتنہ ستا
 گہماں مچاں سڑھو دے اوڑنگ شگا
 بلغم درد ہو جادسی لفتح کہیسی ابہر
 شورہ چاول دیکھ توں گوشت کریں

لازم تپ ہے اسنوں تے درد بھی ہو
 سینا پانی پیو سی یو سی کلج حزار
 چارے خطاں سمجھ کے اسدا کریں علاج
 فصد کہہ باسین دا شربت دیکھ آمار
 جیکر بلغم زور ہے دیکھ توں آن دوا
 یا توں اسنوں سمجھ کے مہل آن دوا
 ایچھے بلغم باد توں جب کہہ لیسے درد
 پودن مضطکی پائیے سبب لے گھوٹا
 ساگ چوہری اسنوں پالک نال کھوا

در بیان فتنہ کبک

محافل جانیں شرح دی کر دی کوننگ
 پہلے سبب تھیں لے کے معده ساق
 جیکر کھلی زور سے کھیں سادہ دکھ
 فتنہ فصل کہہ سبب دیکھ توں آن ضرور
 لاچیدہ اس مضطکی لوٹک لیں توں یار

ہڑکی مندار گ سجد ہو سی ایچھے آن
 بخار بدن وچہ آئیے معہ یوچہ کھنو
 مندی اس پیناں ہے کہ دی کور سنگ
 تے کر ایں اسنوں دار و نال شتاب
 ہڑکی دور ہو جا سیار کہہ لیسے بہ
 جے غلبہ بلغم ہو سیا اسدا کریں دوا
 جھل پودن پائیے ککڑ توں بھتیار

معہ یوچہ قصور کبکوں دیکھ بچھا
 ہڑکی او تھوں جان توں بھنگ پیرا ہو
 اس ہڑکی دیروک دا دساں تند دوا
 بچھوں اسنوں دیکھ کے چنگا دیکھ جلاب
 استھیں ہڑکی جاہ سی وپ کہہ لیسے درد
 کول عیساں سینہ یان دیوان تازہ سنا
 گلقد وچہ لائیے شام فخر توں دیکھ

ہڑکی دور ہو جا سیا فائدہ کسی ایسے
 ماکھو دچہرے لائیکے چینی د بھہ بن
 یا وانگ تھاکو اسوں حقے دچہ پیا

ہو زیرہ درجیاں مصطکی پوٹھے رشتا
 دو نویں قوت ہنار توں روگی نوں
 ابھہ بھی خوب دروا ہے کہندے ہن

ٹائے پاسدائیں لے جس کلاب
 یا ویاں دیویریں سنوں لجاو دیویریا
 دھوئیں یوں سنوں عاقل سکھن

قلبیہ خشک کباب کھتے توں اس غذا | گد دیا لک میتھے چا دل ٹال کھو

در بیان ضعف معده

نبض قاردرہ اس دوا کیہیں آشتاب
 قوت معده ہو سیا سہنیں دید سحان
 ہر پڑچو نہ مصطکی ہوئے پھل گلاب
 ضعف معده اجا سیا فائدہ کسی ایسے

ضعف معده پانچہ توں کت ہوئی
 لازم تاب پائشہ ہوسی معہرہ سچ پڑ
 خدلاں چارے سمجھ کے دار کر پڑ
 سنڈہ سہاگہ تیتھن جی ہورنگا
 وزن برابرے کے کٹ توں کن شتاب
 ہفتہ ایس دوا توں کھلے کوئی

مکھکھ نہیدے نہضن نہ ہوسی کھن
 جو کھاو کھن نہ ہوا دکھا ہوس
 مر با دھیر پڑوایا ہندا توں آن
 انیسوں زیرہ سفیدے عودنیل دچہ
 ماکھو دچہرے لائیکے چہ چھتے دچہ
 قوت معده ہو سیا صحت ہوئی آن

چا دل ہیفہ کھڑکی دتوں اس غذا | روٹی شورہ میتھے ہور لطیف غذا

نکیرہ بھی سبب

چھلکے لے دہاندے اول دور کھڑا
 دوی بے کے کھڈ توں اس چہ پائیشک

مرہ بھی سیند دامیتھوں سس بیان
 ہڑی جاسی در معده توں کھڑن ہو
 پانی اندر پائیکے دوتیرہا جو شتاب
 دہ کھڑ پائیکہ ہی اندر لیتوں آن

ہیفہ تھنے لیں تھن لے ہوس
 قوت دیوے یا خندن توں مشک کو
 جد نرم ہووے دوا لیکے پانی کرکے
 قوام ہووے جد آیکے سبب دچہ

کھاندے اندر پائیکے رکھیں خوب سوا | توں توں دچہ توں دوتیرہا قوت ہنار

در بیان آروغ بسیار

دنیس رائیں عادت اسوں کر بہت دکار
 چھلکی طرح پچھان کے کتوں مول نہ دھر
 یا توں اسوں آیکے اول دچہرہ جلاب
 شربت بیوں دچہ توں یا ویاں دیو
 سبب غنیم داس لوں چکرہ بیتا ہو
 دکار دور ہو جاوے سن الدہ کے شفا
 شتے دار دیتوں اکو وزن پچھان

علت ابھہ بھی کھڑن ہووے سن ہنار
 قصور ہووے دچہ یا خنہ چو کی دچہ
 سننے والے لوکاں سبب میں ہنار
 جے گرمی دار در پنے غنیم کھان
 دکلہ دور ہو جا سیا گرمی جائے
 سنجین سادہ دچہ توں سن وقت
 معده چہ بخار سے استہزہ کھلو
 سنڈہ انیسوں مصطکی لے توں ہور
 دار و سہنیزہ کے لے کپڑ چھان

دتی ہووے معاند راہن دکار
 ایس بیوں جان توں بہت دکار
 نبض غار دوا دیکھ لے دارو سبب
 شربت شیرہ دیکے کھجی گرو سحان
 اکو انبی اسوں دوا دیکھو سچا
 دو دوا توں اسوں یوں ہنار
 معجون کھوانی اسوں علل دچہ
 سونف صفتہ لونگ لے سنڈہ باطری
 کھنڈ دچہرے لائیکے چہ چھتے دچہ

<p>دونوں وقت بہت کم توں دیوں اسوں ایہ</p> <p>حلوا مہرہ کنگ دایا حلوا بچہ آن</p> <p>در بیان قے الدم</p> <p>معدے اندر آس کے لوہو بہت کھلو غلہ ہوسی اسوں ہوہو دی ہوو قے سبب معدہ یا ہو سیا اس داکہ میں دوا سبب معدہ معلوم ہو کی بچوں کیس علاج بچوں اسوں دیکھ توں شربت موڑیوں کتبہ گوند شاستہ پھل گلاب منگا ایہ دارو سہو پیسے کھکی کریں نیار فیرے دیو اس نوں شربت دہال دیکھ جواش جو اند اکثرہ سلہ چاول بچہ لیا</p> <p>در بیان قے خون</p> <p>سبب بخار ہے یا کچھ ہوہو فساد ۴۴ چارے خلط خیال کر سنوں پار رفیق اسوں قے کو توں اول ایہو یار سببیں سادہ اسوں ایہو روز پلا شے روز توں اس توں ایہا دیوں یار ایہا دارو اسوں بھتوں آن شتاب ترے دن ایہا وزن دیکھ شربت اسوں یار چھل کھلے دی آنکے لے فبا شیر ضرور بچوں شربت اسوں نال بلایں یار</p>	<p>سبب ہوو سبب دیوں نرم غذا</p> <p>نال ہوو آدیں قے سینوں یا</p> <p>کینا زرد بخار سے مدد زرد جان دیوں سبب بن سوں قے ہو بہت سبب اس خون وچہ بیان نبض فارورہ اس داکہ پھل آ جگہ معدہ واکھ توں اول اس وڈ دیوں ایہ دوا توں بند ہو جاسی قے ایہ دارو سب برابر کی گھو دیو پھر شربت موڑیاں نال دیکھ چار شربت لوہو دور ہو جاسی قے اس ہوہو مصری چر لایکے مقورہ گوند رلا ترش کوڑا شو تھیں کر سہو نیکال</p> <p>بغیر لوہو قے آس کے منگہ معدہ چھو قصور ہے فاروہ سن غذا یا طبع عفو نہت یا سیا گندہ ہوہو دار سبب بلغم ہو سیا اس داکہ یار خارج کریں بخار توں معدہ چہ ہنجا ہوہو گلاب چہ اسد دیکھ توں آن رلا جے تینوں کچھ لوہے شربت دیکھ ہوہو لاچیدان لایاں ترے دیو ماشا قے بند ہو جاسی اگر می جائے یار بچے دارو کٹ ہوہو دی کھنڈر لاء رحمت ساری جاسی شربت دیکھ</p>	<p>یاد دیکھ مرہ بھی داقوت ہو سی</p> <p>رحمت جانی ایہ توں خطرہ ناک آزار یا طرف جگہ دی خون ایہ جمع ہو یا سی آن یا گرمی دور اسوں پیتا کچھ جے ہے پر بخور اثر لیا سطل کینا میں آسان خلط چارے سبھ کالے دیکھ مزاج پہلوں سابق دافضہ شتاب کر مصطلکی گوند گندی کینا رلا ترے ماشہ کپور توں چنگالے کے پار یا یا کہیوں اند پائے چینی کر لے یار اللہ فضل کر سیا دارو ایہ مشہور یاد دیکھ خشک غذا توں باکیوں نال</p> <p>بہت قے ایہ مرض جان زبون دیکھ ہضم قبول نہ ہوہو دی سنوں جان بھرا نبض فارورہ اس داکہ بھرجا تحقیق دارو کو توں اسد اکہ کے یاد خدا جے گرمی دارو رہے اسد کریں علاج دیوں مقورہ لایکے روگی نوں چلا یا لے شربت سیا دارو یا لے ہو گلاب ترے کوہ گلفند توں پائے گھو پلا انار دانہ سماقی لے پا توں ہوہو گلاب ادما توں توں کے روگی ننت کھوار بلغم دے سبب تھیں قے جس ہو سی آن</p>
---	--	---

اول فے کراؤں پھوں مسہن جان
 لونگ لاجی مصطفیٰ خود سن
 چنگا اہو جان توں مت اساوئی
 ہو رہی سو دے داجس توں ہوئی
 شربت قیموں لال اول پھ پلا
 پیالہ پانی پائیکے ستوں اس جھٹا
 مت فے آسے انہاں نہیں کھنکھو
 اچھ درو توں پیرے کال لاکھوں
 یاد دے کہانے نہرے یا معدیو چہ
 اندر درزجران دے جگر ہوئی فے
 بند کرب توں اس نوں درو جو دکار

اچھ پھیرا اسد توں آن بنا
 سہو درو کٹ کے لاکھوں لکھوا
 ہو لاجی نہ پتھر مسکلی چہرہ لا
 نبض قارہ اسد اسار لے پچھان
 یازنگ ہر رے قیموں لال زبان
 لاکھوں پال کے اسچہ کفوں صفایا
 کیڈا با پرنک توں نروئی ہو لیا
 شام صبح نوں پھ توں مت لای
 اسن فے کراؤں باہر کڈہ غذا
 بندہ کراؤں اسوں مت اساوئی
 کدیا لکھ مینہ کراؤں کرب غذا

بنم دور ہو جاسیا فے بھی دور ہو جا
 معجون کمونی اسوں دور ہو اسی
 وزن برابر لے کے لاکھوں گہن کھوا
 قسم سوادی سمجھ کے اسد کرب دوا
 باد رنجو بہ تے پودے سہو برابر آن
 سبب ہو کدیاں کدیاں کدیاں
 تولہ تولہ لال کے ترے ٹھوک منگا
 بے کھانے پھ اسوں ہوئی گے فے
 چنگا اہو جان توں اسد حق دوا
 جیکر اسوں فے بھی کدے پزار
 گوشت دیویں اسوں شہو خوب لکا

درمیان پھیر

ہیضہ جنوں کھڑکھڑ مت مندی
 دست ہون اس فے بھی مسکھوئی
 نبض قیادہ اسد اوکھیں پیتاب
 لاجی نہ کاسنی دھنیاں نال سلا
 اندر دانہ تولہ لے کے پانی دچھو
 سنجین اس دہنوں باکرہ درو
 نہ پانی اسوں پانی دچھو کھسا
 دور کدے رب اسدی رحمت لال
 بتر جڑھ سونا پختہ نہنگ ہار
 تولہ تولہ دچھ توں اچھ سے دمی
 جیکر درو اطلاق داسوں ہوئی پ
 اطلاق دور ہو جاسی ب کیسی پھ

دست فے یکبارگی ہون اسوں آن
 ہنٹا جیکوئی کھادی ہنٹہ ہوئی آن
 گرجی سڑی پھ کدے درو کرب ختاب
 چار چار یا شہ پھ لے کھنڈ تولہ لے پ
 لکے اسوں صاف کدھری نال رلا
 مرہ لے کھ بھی داسوں گھوٹ پلا
 اچھ فہرہ کھنڈ لایکے روگی لال
 سبب سردی دھو سیا اسد اچھ دور
 وارو سبب ہر پھری کھنڈ دارو وار
 دھراشہ لے لونگ توں فے دچھ پال
 شربت ہوئی موڑیوں اسد درکار
 پالک کد اسوں شہو کرب غذا

خش پھوشی اسوں کدسی بہت پھیر
 مسجد اندر قصو ہے اس لال جو با جان
 جیکر گرجی ہو سیا کراؤں آن دوا
 اک داری گھوٹ کے شربت دچھ پتار
 جیکر اندر اس کد گرجی دسے اچھ دوا
 یا شربت ہوئی سبب دچھ اچھ دوا
 ہیضہ دور ہو جاسیا چنگا ہوئی حال
 مرچاں گہاں حیرت سبب پھیر دھکا
 ودنی لاکھیں آن کے دود دیو پھ
 جھنڈا دچھ پھیر دچھ پانی نال
 کدے رجو دے مصطفیٰ لاکھوں اندر
 گوشت اسوں دچھ توں حوالہ لال

تشریب شربت حب الیاس

<p>شربت ایچہ توں موڑیں کن پش چنگی طرح کھوٹا یکے پانی وچ بھو اوہ پیا نہ پانی کھیں لکے کھوٹا جد چھڑے تار اوہ یکے اسوں</p>	<p>دار واسے سبجے کھوٹے کھوٹے بھجار تریدن گدڑن اسن پانی دن گدڑن چار توہ مصری اسوچہ کڑی پانی کن شیشی دیوچہ پانی لکے اسوں رکھ گار</p>	<p>چھہ توہے دے موڑیوں پورے استنبین تیجھے دے دھبے ابال چنگی طرح پانی لکے اسوں جوش دودو توہے شربت دیوچہ توں</p>
---	--	---

یا تیرے توہے دن کھوٹے لڑیں پلا | اطلاق دوسرے جاسا الیہ کرے شفاء

در بیان نقصان جمع

روندار ہے کوشا وہ بھانکے سی کچھ
ہوتا اسے طبع دل کرتوں چال
چارے توہے ساقی لے جارتی ش
دو توہے سوچیں لون ایچہ بھی نہ رہا
کھانے پیچھے اسوں دل بیکہ دیکھ
ایچا ایچی دیکھ توں پہنہ روزیہ عا
ہریشہ بھیرا اعلیٰ پتی سندھو لہ
سوفن سفا جلتی تری تر کر پاشا رب
توہے توہے سینوں دیکھ توں وقت تہار

ایک کر کے انسان لون لکے ناپیں بھیکھ
چیکوئی شے اوہ کہا دسی سول سوڈا
نہہ رہے کچھ بھی کہہ دسی ایچہ کھانکھ
اک تھوڑا تیرے لولہ وسطے دستان میں دوا
روہیہ لکے لکے گلاب کچی نہ رہ چار
دارو سبھو کٹ کے پھکی کریں چار
ایسے طرح کھوٹوں مت اسوٹی ایچہ
استنبین لکے نہہ توں دوسرا سور
زیرہ مرچاں مصفا جھن لکے لہ
دو دن رہے کے چھوڑیہ کوٹا
رحمت دور ہو جاد سی چنگی بر آزار

لکھا ہوندا جادوسی زور کر سی
لذت مولیٰ آدسی ہوندا بے
ظاہر چار کچھ کے بھنکار دوسر
سبھو دارو پیسے بھکی خوب
سوفن پودہ نہہ آملہ دودو توں
تھوڑی ٹکڑ پانی لکے دیکھ توں
ہاضمہ ہوے اسوں لکے بھیکھ
چنگی طرح بتا توں چھہ ٹینڈوں
لاچیدانہ پودہ پاتوں بھل گار
ماکھوڑے وچہ پانی لکے چھٹی لے
شورہ چاول دیکھ توں کھڑی

مولی لادن پیتھہ کھال کھال کھو

در بیان تشنگی بسیار

مکھ گرمی اسوں تری ہودی یار
دور دیکھ توں اسوں دیکھ کرے مہرب
سکھین سادہ دیکھ توں شربت
مصری پانی لکے چھہ ٹھوکر دیوین وقت تہار

پانی ہوتا پوری چکر کو انسان
تشنگی ہتی ہودی لکے پیاس
انداس دیکھ کرے کڑی ہفت بخار
نبض قارورہ آن کے خفاں کھنڈ
یا کہ دیکھ کا سنی مالے تخم خیار
الو بخار ایشی ایچہ بھی شربت دیکھ

رحمت ایچہ بھی بھو توں ہندی
مڑ مڑ پانی پسی کر توح ایچہ قہ
جگہ سے دلوں اسوں کر مستم
طبع مزاج پچان توں کوہ کے بہت
دھنیل مغز بادام دا شربت
تیرواری اسوں مصری پانی

<p>ہیداد ملٹھ بے ہفتہ سال رلا مصری پاکے اسون پھون وقت اس بھیں خشتی جاسا سد نیال تہ اول تے کرانوں پچوں دیکھ جلاب باغ شور بھی جاسا شد کوسے شفا</p>	<p>تو تلوہ ابھ بھی ملٹھ چھ ماشہ پا یا قرص کافور بنا یکے دلوں وقت کہو ز صحت دور ہو جا سیار کبھی بہ سولف زہر تہ صطکی رہا ہے ایجو دار واس کبیا تینوں آم</p>	<p>بیاد پانی پانچکے اسون بیویں بار پچوں شربت اسون نہ ملٹھو ملٹھ جکا پانچہ نصف ہے اس دایہ سباب پھی کر کے اس نوں ماشہ تو تون جار کدو پاک اسون چا دل کریں عطا</p>
--	--	--

شورہ چاول دیکھ پانچکے ورنہ

ترکیب سیا خشتن قرص کافور

<p>قرص کافور بنا تون چکا ابھ دور ایہ تلوہ تلوہ تے تون ہیداد تلوہ تون خرفہ نالے کاسنی ست ست ماشہ انشانہ ستے ماشہ پا تون کو سب چار ماشہ تون تون کر ابھو قرص ہوا دو نوں وقت نہار دیکھ چکا یاد</p>	<p>دارو اسد سمجھ کے دکھو دکھ لیا پھل گلاب ملٹھ داسا تلوہ ماشہ پا ترے ماشہ کافور تے تون تون رلا دکھو دکھی کٹ کے کر تون کپڑ چیا ایہ وزن بلبر کر تون سمجھو جا اس بھیں پیچہ سیا خشتن قرص</p>	<p>مخز کدے مخز خیار مخز خیزہ طبا شیر تون ماشہ یکے ابھ بھی تون رلا کتیرا لکڑ گوندے صندل پانیں بار نالے سدابہ بخول سو قرص تون شریت طرفہ تون تون کتہ کر جا خشتی دہر ہو جاسا رب کی اسون تون</p>
--	--	---

در بیان ورم جگر

<p>بانی بیتانی ہوی بھکھ ہوی اس بند طبع مزاج پچھان کے دارو کین شتاب پچھوں اسون یکے ابھ تون لپیکر الہی میترے جوتون ہیناں کھجان ابھ سب کھٹ کے مٹھا تیل رنا کل مرطاب جگر دیاں نفع کیری ابھ سکنجبین سادہ اس تون شربت دیکھ پانی دند پانچکے شربت دیکھ کرا دنا روز تے تلوہ یکے دند کھو</p>	<p>ورم جگر دیکھ تون چھیکھے سو بہتاد دتے تاپ اس نم ہوی پیر اچوین بے راعی ہوی تاپ ہوی بھجند اول دارو دین اچھو دین سلیقہ اند چاہے اس می ہوی تون شفا پانی پاکے گوم کر ورم جگر تے لا ورم دہر ہو جاسا کسی رب شفا کاسنی تخم خیارے دیویں گھوٹ پلا ہیداد دینہ لعاب نال پانچکے بار جیکر کھٹکے اسون ترشی مول نہ مصری نیال دیوں شربت ابھ</p>	<p>تپ تے دند زیادہ ہوی می دھو ساہ کا بلا بیڑاری ہوی کسے آن پیر ضلعان سب کے سمجھ کے دیکھیں شفا قد موافق کدہ تون پور رفیق تخم خطمی تے تلوہ سو گور ہفتہ آن دند می داری اس تون ایسا لپیکر بہت مفید ہے کاسنی اسد شیر تہ شریت مصری تلوہ دیکھ نفع کیری آلو خارا تلی اسون مصری تلوہ بار کھانک دہر ہی ہو سیا خشتن دیکھ ہفتہ شربت اسون ابھ بھی دیکھ تون</p>
--	--	---

<p>کاسنی پانی پائیکے دیکھتوں آن بھجار تر تیر دے عنا بے تر تیر نہوٹ پیل بھی دانہ ملٹھ لے ایہہ ماشے چاکر تولد د سناتوں ایہر بھی وجہ رلا ادھار سے اتار لے تلکے کپڑ چھان تریواری نوں ایہ دیہ لیلین مہل پار درم جگدی باسیا ہوسی دور آزار</p>	<p>ملین مسہل اسنوں دیکھتوں آن ضرور آلو انلی دیکھتوں دود تو لے لیا کاسنی سوکھ رلائیکے بیج بیج ماشہ پیالہ پانی پائیکے سہو د پھ بھوا چار تولے کھنڈ پائیکے رنگی نول پھ ہوڑ جے اسلتا س دی تولد پاتوں جو آتش جو اند دیکھتوں ناچے جال دیکھ</p>	<p>آدن دست جے اوسنوں جھنڈ نیلو فرقیشتہ ایہر چھ چھ ماشے پھل گلابے پر سیا و شان نون نون چارے پھر کڈار کے چوش دیو ملین مسہل اسنوں چنگا ہوسی چنگا استہیں اس اہو ہوسی دور کدو پاکٹے ال منگدی دیکھتوں</p>
---	---	---

باب دے بیان ضعیف

<p>فوت جگدوں جاوسی ضعیف ہوسی اس آن یا گرمی دی بھس تہیں ہوسی مد کھلو نبض قارورہ اس مد دل چہ سمجھ علاج شربت دیکھ انار دار ربانا رکھو ہریڈ بھیڑا آندہ حنسیاں دچہ گرمی دور ہو جا سیا دار دچنگا ایہر اکٹھ تولے لوہے چون لے پھوٹا لی پھ اوپر لوہے چون دے سر کر لیتو تار جد سکے ادھ آئیکے کھن کرین نوں یا چنگی طرح بنائیکے تل دے اندر پا اس تھیں چنگا بو سیا بھس جانی چنگی طرح بنائیکے اسنوں صاف کرا گھنٹو کوکا اک سپر اس دیو چہ رلا چنگا ہوسی جان نوں جاسی دود دار سڑمہ انگول پیہر سکھندہ کنگ لا دود تولے ادھ رز دیکھ اس روگی نوں</p>	<p>بھس ہوسی بہت جے سولقندہ جان زحمت لہی ہوسی دل چہ رکھ بیان گرمی سردی دیکھ کے نالے طبع مخرج یا شربت دکانڈا لیموں اجا بد امیر چارے کٹ کے پانی دچہ بھوا بلغم بھس مرطبار سی گرمی ہتی جان چنگی طرح بنائیکے اس نلے مسکا جد سکے ادھ آئیکے اسنوں کھن کر جانی لہو پیکے تھچکی واری تار دچھرتی نوں اسنوں کہیں دچہ رلا لوہے چون دود ایہر نہنیاں دچہ ہوس ترے پیرے تر پھلا نکا کولوں یار گوگی لسی نال نوں تولد اس کہو پاہور منور پیرا نہ لیکے تولد دیکھ سنگا کھیو کوکا دچہ رلائیکے قندہ پانا پا بچھوں لسی اسنوں گوگی دچہ پلا</p>	<p>یا المظانی اس دسیا اس تھیں مشکل ہوسی مرض ایہ صنف ج پھلوں گرمی دیکھ کے اسدا کر انلی الودہ نوں فائدہ ہوسی تلکے اس نوں صاف کر پائے جحر پاد دایہ بھی دساں تینہ کجے اندر پائے کے سر کر پائے ہور پانی لے انار داسدا پیر جد سکے ادھ آئیکے اسنوں کھ گوگی لسی جھوہوسی چنگا اس لار یا توں لوہے چون دود تولد لوہے چون تر پھلا کر لے حل دود ہفتہ توں عمل کر اسنوں دچہ گو تر دچہ سواریاں حرن تار کر ای دیو چہ پائیکے حلو اکبر روگی کھیو نال دیکھتوں نہ ہر گ</p>
--	--	--

بھنس جائے گا استھیں زخمیں ہو رہی در
 کچے اندر پائیکے اٹھ تو لے سر کر پار
 گو کاہیں رلا پیکے ٹی اس دی کر
 سردی ہوے آیکے ٹی باہر لیا
 چھ تو لے پانوں تر پھل چار تو لے لیا
 گودیاں کر تو لے کے پیر یکہ مقد

ہو ہے چون مٹور بھی وار ہے مشہور
 جد تنکے اوہ آیکے کھل کر پرتیں یا
 تختا پیاں دو دیں دیکے ٹی دچا وہ ہر
 کھل کر پرتیں توں سنوں سو توں پارتیک
 قند پرانا سولہ تو لے وہ بھی آن لا
 لسی گو کی ٹال توں مخوے گولی دیہ

اٹھ تو لے ہور منور لے دکا خوب پیا
 سرے داگوں سنوں کر مہین بچا رہا
 چنگی طرح ٹکائیکے اسنوں اک لگا
 سرے داگوں سنوں کر مہین بچا رہا
 چنگی طرح گھوٹا لیکے مشور رلا پرتیں یا
 بھنس وود چو پارتیک کر پرتیں پھ

انوں نہ دیو بس کہاں ان رو کی گویاں | اللہ فضل کر لیا ہو کسی چنگا حال

در بیان استشفاء القنبہ

مقدمہ استشفاء دالبٹھے کران بیان
 ورم نہ ہو سی پھیر کھڑی دیکھو
 مشکل جانی مرض ایہ چون چسپے پیر
 خلطیں چا پے سمجھ لے کر لے دیکھو
 یا عرق گدڑو کہ دا پھیر ہی دچہ لہ
 مقدی جگر جان توں پھ پانی پیر پار
 ہور منقہ تولہ چار لے کیر تولہ پار
 قوت جگر سے ہو سیا دیکھ توں پھ پانی
 چار چار ماشہ ایہ دیکھ توں دد پرتیں یا
 دو و دو تولہ دیکھ توں سنوں دد جان
 پانار دگ ایہ آکھ ودر جہ پھل جان
 خود آب پکائیکے اسنوں بھیا دچہ غذا

اوکھی ہو ندی مرض ایہ سنوں دد پرتیں یا
 کھوٹا کھوٹا اتا پکھ لازم اسنوں جان
 ٹال طبعین اسد دخت لائے دیر
 مقوی اور دجگر لے کر توں اسد پانی
 پانی مول شو یو یس ملو یس قوت کھو
 بہتے روز پلا توں دلوچہ رکھ دس بیان
 درلوں خوب رلا لیکے ہفتہ اک کھو
 دا چینی تے لونگ لے ہور منقہ پار
 خود آب غذا پیر اسنوں کھے پار
 بلین مہل دیکے پاک مزاج کھے پار
 چنگی طرح بنا لیکے وار دیکے سچاں
 قلیہ دیکھ توں سنوں پھ صالغ ار

ضعف جگر نرس ہو سی سرد القنبہ
 باغم زور اپا دسی سردی اسنوں ان
 بنف نثار در داسا نظری اندر دیکھ
 عرق سونف کاسنی دیکھ ہفتہ دچا
 منقہ لے اباں توں دیکھ پانی پھ پانی
 قوی جگر لوں کر لیا قوتہ سرکشی
 چھ چھ ماشے دیکھ توں رو کی لوں یا
 چارے کھو کر براہی دچہ کھنڈ رلا
 بندوسی شربت معتدل ایہ مقوی جان
 استشفاء اور جہ پھلا استھیں پرتیں یا
 فرق لے کر کھو اسنوں پرتیں یا
 خشک کر کے دیکھ توں نفع ہو رہی یا

مقدمہ رکھیں لیدی ایہ خود آب غذا | لازم اسنوں پرتیں معتدل دوا

شربت پرتیں معتدل
 سوا القنبہ استھیں دند دفع طرور

ایہ شربت بزوری معتدل اسنوں
 معتدل قوت دلیا جگہ دلیسی آنا
 باغم بادی دور کر لے کر توں ناں شو

اسنوں لے بنا توں میر اکھیاں
 درد جگر دچا دسی چنگی دوا کما
 نرسے تو لے جو کاسنی تر تولہ کاسنی

جڑھو سو افندی چہ اے رے رے
چھو اندر کٹھ کے دہ پیا لے پانی پیا
کڑا ہی دے پائے کے قوام خوب کر
قوام چنگا جہو سیا جھڑ کے رے

تخم کر فسن تر تونہ پائیں تخم کر فسن
چار سے پھر گنڈر کے لے توں آن
سیر کیا اک کھنڈے لے اھی دیوچر پیا
شیشی اندر پائے کھنڈے سنوار
نخود آب نال ایسے اس کی کھنڈ

سبھو در لے کے خود تخم حیار
اور مار جھڑ اتار لے بلکے صان کر
دو جی واری ہسنو ٹھکے جو شہر دیا
ترے ترے توں لے اسنوں توں توں

در بیان اقسام استنقا

استنقا تر قسم ہے مہلک مرض مزاج
رگماں بھی فی ترے کچھ مشہور تمام
بلغم شور ہو جاوے پھر جگے جگے
صنف جگر دہ جان ہو سی در زہور
استنقا دا پہلا درجہ لیتوں پھر پچان
لحمی قیام پھر پیدا ہو سی ہسی دور کھلو
چٹلی طر پچان اول سدی یار
پھچھو تھے کہ توں منہ سا ڈی پھر
ریناں کھو دھال توں رہا پھر پھر
رہا اسنوں توں و دھو توں وقت نہا
جیکر اسنوں تاپہ دودہ نہ پور پیا
معتدل اچھ شربت ہے دیکھ توں دید جان
عرق سونف کھائی گھر داکر دارا
مقوی جگر جھا کھڑے اچھ جگر کار
دوا شہ نگہاں پائیکے سبھو گنڈیں یار
پھچھو کھچھو عرق پلانوں جھنڈا

ترے لے دیکھ رک بنی کلن سوس علاج
پالگندی جہو سیا جہو اندر یار
بلغم نال لہو کھڑے لے کر سی یہ نقصان
اول سوج پیر اندی لے توں لے پیا
انگل دھرتوں پیرے توں پیا لے پیا
دھنگ چڑ پیرے جسم پیرے پیرے پیرے
بھڑقل درہ دیکھ کھائی اطال پیرے پیرے
ترے توں لے ان کے کھنڈا نو پیا
دست آون ہے اسنوں پھر پھر پیرے
اس لے پھٹک دھنی دوسہ مال پیر
نفع ہنوسی سنوں دوا ہوس کر زار
ترے توں استنقا لے توں پانی پیرے پال
پانی مول دے توں عرق دھن پیرے پیرے
داجینی پیرے شہ پیرے پیرے پیرے
وچہ کھنڈ لے لے پیرے پیرے پیرے
نخود آب نال مصلحاں پیرے پیرے
نقہ دیاں میں ساں تینوں آو
پرے پانی پیرے پیرے پیرے

لحمی طلی جان توں نری جان قیام
کرمی بلغم جگر و پیرے پیرے پیرے
کلیجاسج کرے اس اندر قوت ہو سی
پچھو دھان پچھو دھان پیرے پیرے
گھڑی دیکھ پچھو لے پیرے پیرے پیرے
سبھو بند ہو جاوے پیرے پیرے پیرے
دل اچھ علاج کر مہل اسنوں دیکھ
ترے توں لے کٹ توں کھنڈا پیرے
ریوند مال سبھو پیرے پیرے پیرے
او کھنڈاں پیرے پیرے پیرے
بزدی شربت اسنوں پیرے پیرے پیرے
پانی لے کھنڈاں سنوں پیرے پیرے پیرے
پیرے پیرے دیکھ توں اسنوں پیرے پیرے
لا چیدا نہ چھہ پیرے پیرے پیرے
دو ہفتے توں پیرے پیرے پیرے
ہو دیو پیرے توں اسنوں جو موافق
نام جلودہر الیہ اندھنی اندر جان
ادہ پانی لے کھنڈاں پیرے پیرے پیرے

بیان قسمتی

شکم اشد اسہول ہو جس سے شکم بھر کر
 کہ معلوم توں اس لال خطا سے بچوں
 ہولی ہو لی اسوں سے ہر حق کر
 چنگی طرح گھوٹا لیکے دیکھ توں پائے چار
 ہو دوویں سو نفاں لیتوں سربیناں چکا
 اس پانی دیناں توں پیوند دیکھ پائے
 قادر دیکھ توں سوں پانی بند کران
 پانی دیکھ نار داکا سنی نال بنجار
 مارا اصول سوں شربت دیکھ نار
 باجوں عرق صول دے ناگر کالی کوڑ
 سکینجین بزوری سوں توں توں دیکھ
 آپے دعویٰ ہو کے خوشی سے پائے
 سجے کھئے نشتر میں تالے دیکھ جھرال
 ہو جو کھانا خشک تالے بھی آن کہوں

جدید حیلے پانی شکم وچ کر رہیں
 اول دیکھ علاج کہ اس سوں جلان
 دار و دیکھ پشوں اسد بول کھولا
 عرق سونف کاسی اسدیناں لال دیکھ
 چھ چھ ماشہ ایکھ لے پیار پانی پار
 چار یا شتر روز توں سوں یونہی
 اتفاق دیکھ توں جتنا ہوس تین
 کہ کے خشک کہ بابے یا خود کھولا
 یا پانی دیکھ نار داکا سنی نال بنجار
 یا باجی گواہا سوں شکم اوپر لاء
 اکو ہفتہ دیکھ توں فائدہ کر ہی ایہ
 سمجھ کہ توں نشتر میں دینی گردیا
 دیکے تالی زخم وچ پانی سب نکال
 تیر روز توں پانی ایس اسدیناں

نصف قارورہ دیکھ کر می سزی جان
 دار و دے توں آئیکے اسوں لال شینا
 توں تار پیوندے توں توں ترو دی پا
 دست آورجی اسوں رب کر لی ہے
 اس توں پھابال توں او مار جو نار
 پانی سونف نار دیناں پھو داغ دلا دیکھ
 غلبہ کرے تر دیکھ جے شربت دیکھ نار
 جھکھ جے ہر اس سوں پوچھ خشک پائے
 پیاس ہو جے اسوں پانی دیکھ نہ ہو
 اک ہفتہ ایکھ اسوں میں پائے لپکے
 اوڑ کٹا ہے علاج ایکھ اسد دیکھ کر
 ایسا قدر چھانکے چھو لپدی مقدار
 بچھوں سوں دیکھ توں خشک آن پلا
 ہر تال گندہ کھ نہ ختم فی چکا ہو

سکینجین بزوری گرم

سکینجین بزوری آسے کے لیتوں ایسا
 ورم دور ہو جا سیا استہائیں حصوں
 اک تولہ بی کھکڑی سب گٹھ کے بار
 ادیا سے اتار توں ملے صاف کراد
 سو توں لے کر لیکے اوہ بھی لال

تاپ پرانا جاوی نالے ہنستا
 سونف کاسنی تخم کہ فرغ دے تولہ پا
 دو پیالہ پانی پاکے بہانہ ارکھ بچار
 ادھ سیر کا مہری پائیں آن تخم
 تار جدیدے جدایکے اسوں ادھار
 دو دو توں دیکھ توں پانی تالے نال

جگر توں قوت دلیا اسد فائدہ
 جڑ سونف تے کاسنی توں توں لیا
 چار سے پہر گندہ اسوں طبع جتنا
 کٹا ہی دیو چہ پائے لکے سدا کر قوام
 شیشی اندر پاتوں چنگی طرح سب لال

در بیان قسم طبی
 لے ہوں اخصا ہو شکم زیادہ ہو

طبعی احوال میں شان تینوں کی
 اندر ورم ہو جا سیا اسوں غلیظ
 مسام بند ہو جاوی رہی رد کھلو

تو دہر اسوں کھ گنتوں بچان
 دو ڈا ہو جی شکم اس میں کھ نمیز
 نقارہ وانگوار اسد سوزی شکم آدار

ہندو ہمارے جو شکم تر و جھیلے ساز
 اول اس دور باں میں آن کرے
 ریو نہ چینی ترے لے اس دھال لہا
 ترے در و کٹ کے پھکی کرے ایہم
 چکی لے دیکھ توں دونوں وقت نہار
 یا ایہ چینی دیکھ توں لکھی دچہ کتاب
 جو کھار چہ ایہ پلا سول توں آن
 تھے دی جہ نہ کٹ لے ہو کچھ رلا
 گر م پانی دے نال توں لہر در کھو
 اوٹھا اندرون اسوں ماکھیو گھٹ
 زحمت قائم ہو دسی لہ اندرجان
 ماکھیوں دچہ رلا کے ایہ توں دیکھ
 قوت جینی ہو دسی اس توں دیوں

نبض قار ورن اس دہنتا کرین طلال
 ہو زحمت توں جان توں چنگاویہ دور
 ترے ماشہ لے لاکھ توں دھوتی سنی
 اول ایہ پھکا توں سکھیں پھپھوں
 مار الاصول توں اسوں تازہ روز
 زحمت اسدی جاسیا ہو دسی شتاب
 ریو نہ ریر نہ ہنگ سکھنے توں لے پار
 ایہ دار و دستہ ابری کو وزن منگا
 استہیں زحمت جاسیا اللہ فضل کرے
 تاپ اندر نہ دیکھ توں کہند نہ جھکا
 جیکر گدی اسوں دیکھ توں تخم خیار
 گدی دور ہو جاوسی چنگا ایہ دور
 یا سکھیں اسوں بزوری لال

خلطان چارے سمجھ کے لکھیں حال
 تولہ سبز رٹے نہ لے ماشہ پار
 ایہا درد اسوں دیکھ رٹے چار
 تولہ دیکھ سکھیں نہایت اسوں پار
 درد اس دے یکے دیکھ توں دھو شہا
 تر پھلا دادہ سوکے دھنیاں چہ رلا
 سولف جو این بار بنگ تر کرین شمار
 چٹا اندر کٹ کے ماکھیو دنی پار
 سکے ڈھینگر قدرتی رب کو افرہ
 تاپ اندر درد اسوں بہت کہ نہ
 خبر بوزہ مغز تر بوزے کاسی پائیں پار
 قاتر دیوں اسوں چنگا ایہ تدبیر
 قبض ہو دسی اس توں دسی قبض کٹا

ہو ر پائیں ملک کتاب توں خشک کرے دیکھ | بخود آہ ال ملک توں دیوں اس توں ایہ

باب پہلین پران

جس ان توں مجھ توں ہو سی آہ پران
 درد اکھیں دل گھٹے ایہ گدی اسدی کچھ
 گدی ایہا درد اسدے غبار لے پار
 پیر نہ کہن اسوں کیجے جو انسان
 اول دیکھ توں کاسی یا سکھیں پار
 زحمت دور ہو جاوسی نفع کہ لسی
 کاسی دیکھ کرے کاسی پانی دچہ گھٹا
 ایہا شربت اسوں دیکھ توں سہتی
 بار بوزہ توں رگڑ کے فجر کا شہد

اس کہ ہونک جانتوں پین سپان
 زردی سار نہ لے چوین بہتی سہ
 سرتا یہ اسوں دسی آن بکار
 رنگ بول داد لکھے اسد اکریں علاج
 تولہ گھوٹ لے کاسی سکھیں لہ پار
 درد تو لے اپنی دو گو بکار پار
 اندر داندہ تولہ پاتوں مصری یہ بہا
 ہو رہنیاں کھیرے کاسی وزن پار
 شربت دیکھ اندر توں اسدے جہنیا کو

کھان پین دی اسوں ہی طلب کچھ
 بکار پندیت جاسیا اس دچہ شک نہ کو
 الہ سبوں اس توں ہو سی آہ پران
 زحمت اسدی کچھ سہ چلی ڈھونڈ لہ
 ایہا شربت اس توں دونوں دیکھ
 پیالہ پانی لے کے ایہو لے جوشا
 دونوں غلو کر رلا توں مصری پائیں پار
 درد تو لے توں گھوٹ لے مصری پار
 سکھیں دینہ دینار توں فخری شہد

اللہ چاہے اس وی کر سی شفا
اس دادار واکھ توں سہل کر

در بیان رسم الطحال

باکھ گرمی ہو دھنی یا ہوسی غلہ خون
کچھ پائے اسدی سلم نالہ پھوڑا
اول فصد کر ایسکے پچھوں داخ کر
کر توں اسنوں سجھ کر گز مول شہر
کو را کپڑا استیں دو گز لیون آن
کھو سہ دی سجھ کر او پر اس رلا
کو لے دی اگ تہو لکھ او پر تھو پڑیا
کپڑا سجھ کر لیون تہ توں ترن اور پٹھا
لکھن ال رلا ایسکے او پر ڈھم دے لاء
اللہ چاہے اسدی ہوسی ترن شفا
لکھیا وچہ کتاب کہندے نے کسا
کہ توں خوف نہ ہو کہ کھن کہ ہو چار
سیکھہ باقی نوڑے دساں تہہ دووا
پتھہ دور ہو جادوسی دور د گئیے آء
قرص کپڑاں اکھدے چنگا کھوڑا
رحمت دور ہو جادوسی کہ بخار شفا
دور ہو جاسی ایسے قہیں چہ غلبہ باد
تہی جو پتی چنگی تہ توں یہ ضرور
یا جینا جو این لون کے چھان کھنڈا
گور کریں توں لہی بہتی واری آء

دو جی قہم ایہہ ہور ہے اسدازنگہ
یافے کر ایل اس فون پچھوں سوڈا
یا چا ورا ال سنگندی پچھوں اسدازنگہ

جیکر کے انسان فون ہوتے نرم محال
تپ لاقم اسنوں تہی ہوسن بیاس
ایہہ بھی رحمت اسدی جان بہت ہون
جہہ گرمی دا زور ہے بنجھو پھان ہون
وچکار دہنی دے کوسم کو چکا جان و
حاشیاد پر ویکھو اوہ تعویذ ہی بار
ستے نال بنائے پانی کے بھان
ٹھیکر کی فہم تعویذ چنگی طرح مارکھ
سولی سولی اسنوں نال گیر سیاڈ
پکھہ تہاں جداسد اپانی ہوسی جاری
ایسی مرحم نال ہی کر سی رب شفا
وچہ ذخیرے اکبری ڈھٹا ہے لوالی
بولی آزادی آہنا پیوسے فخری آء
رحمت دور ہو جادوسی لکھ گویا گایہ
دارو کر توں اس امیر لوبہ بھرا
یا سر کہ وچہ پھیں کے پانچ پیر یار
دو نوں بیس اسنوں پھ توں آون
یا گوگل ارزق ایسکے تہ ترن شفا
نفع شتاب کر سیاسی ہوسی ترن شفا
قلی شورہ مصبر سہاگ نترے نے و
پو ٹلی بنھ کے اسدی بہت شکور کر
سوئے رلا سکے ایہہ بھی کریں شکور

ایہہ یرقان سیاہ ہے کر سی آن شاہ
ہر آتش جو انداوسنوں کہ پانک

دیکھ توں اسنوں جانیسے دارو کر سی
در دھوسی بھی اسنوں پچھوں کر سی
جیکر غلبہ خون اس وافصد کسار
سلطان چلے سجھ کے بار کھنڈون
ایہہ عمل تعویذ اس قہیں ڈھم دے کہ
لکھ لے اسنوں سمجھ کے سو تیری
اوہ کپڑا پر سوچ دی چنگی طرح پڑا
رکھیں نال شفا فکت کہو نال کھو دھم
ایہہ حکمت جان توں ڈھم کر یار
تدوں رحمت اسدی نور ہو جاسی جاری
دوا کامل ایہہ ہے پتھہ داجن دوا
حکیم قرشی ونا ونا یاد رکھیں نال
فخرے شام پلا توں ایہہ اسنوں یا
ایہہ کیتا عمل حکیم نے بہتی تھان ایہہ
سکینین بزوری اسنوں پتھہ دوا
نہار دیویں توں اسنوں تہہ پڑا
جیکر غلبہ باد اسنوں پتھہ دوا
ایہہ بھی اسد فخری وچہ چنگا ہے دوا
شریہ دور ہو جادوسی ترن شفا
سر کے دیو پتھہ پتھہ تہ توں پتھہ
کالے چھوڑے لیون سوزیور وچہ دوا
اس قہیں ہو جاسی پتھہ پتھہ پتھہ

چھ چھ نائے سنوں شریٹ نال بھکا
 سیکھن بھنگ جھکھائے بھجی نہ بھجان
 سوزیرہ مرچاں تری نار دانے یار
 سڈنہ الاچی بلکتے پوسٹ اچال
 چھ چھ نائے سنوں خیر دیوین شام

اکو اچھا گل کہہنی دار بھرا
 ایچہ دار وکٹ کے ماکہیوں چھوڑا
 پڑ پڑ پھیر آکر سونف اتے جو کہا
 موحرس مصری کالی جھون پاستا
 زحمت دور ہو جاسیا جادو دست
 یا چاول نال رلائیے دیہڑی وال

سوز پھل انار جلتی سڈنہ پاتلی آن
 اورا تولا تولا کے لسی نال کھدا
 دیاوے ہو کچورے اندر جو لے وال
 سب برابر کٹ کے ماکہیوں سوچ رلا
 چاول دیہڑی خٹکوں گو کی دیں نال

دربیان اطلاق مرکب

اطلاق جو اکھن سڈنہ دن بہت
 دکھو دکھی سمجھ کے پچھوں کریں دوا
 جیکو بھل کپاہ ددست ہو سی جبار
 یا هر دے وانگوں سٹہین جے بے بو
 سوزی ہو کے کیوں سلین جو کیر
 موت نقارہ سرتے وجیا اس نو
 رنگ سیاه دستاں اندر بیہوشی جلن -
 سو درد و غمش کسی جوسی زور آدر
 قاروے اندر دیکھ گت ہو دینم باد
 نال ہی شے دیکھ توں لکھ کے شفا
 سوز کچوں توں انہاں نال لہ لہ
 رہنہ دارو در بیان کہ چکی طرح
 تریدن دارو اسوں بھا بھکی دچھ
 یا حسب الاس دچھ توں جان دستار
 حطی اسوں بھی تخم پیاں لے آن
 جوا این پوسٹ کھنڈے بھکی گتوں کن

سمجھیں توں ایچہ بیٹھے بہت کرا خیال
 ایچہ رنگ نشانی اسدی بھجان
 یا پرچکے مور داس گھر موت آدر
 ایچہ توں رنگ بھجان کیر یوں جا
 کھانا کچھ نہ کھا دسی کھنڈن
 ہڑکی ہو سی ست مروڑا کا لہی ساہ
 ایچہ بھی ہے گھر موت دینے پچھان
 ایچہ بھی سب نشانیاں مہینہ کھنڈ
 غلبہ بنم دارو داخلان کھنڈ یاد
 انار دارو سونف سڈنہ لکھنڈ
 دارو سب مری کو ورن لیا
 بہو دارو وکٹ کے بھکی لے ہتا
 خیر کرے اسدی موت دی ایہ
 بھجیوں دیا بیکے چا کے بھجان
 پاکے کھنڈے موچر سبھی کھنڈنا
 لسی دیناں سنوں دارو ایچان

اول بہ علا متاں بھرتوں جان بھرا
 نیکی بدی جو اسدی جیکو سب
 ماکہیوں دیرنگ سے یارنگ سہڑو
 اس رنگی داجا اتوں ہر گز نہ وساہ
 سوزی ہو لے جاتوں نا کہ اس دوا
 کھنڈے سستی سوچ اس لہ بھی جان فدا
 سوز اسدا باہر کے کھنڈ لکھنڈیاں یار
 نیکی بدی پچھان لکھنڈے کھنڈ
 اول دارو ایچہ کر پچھ لے سہا
 پوسٹ دہلیاں گوند لکھ دی گھنڈ
 سونف کچور سڈنہ ہر گز نہ کھنڈ
 اک تولا لکھے سنوں لسی نال بھکا
 اول دچھ حاض توں شریٹ اخبار
 گیری تے بلکتے دہلیاں نال رلا
 تولا تولا بھی سنوں لسی نال بھکا
 پوسٹ کھنڈ لکھنڈ لے ادیا تولا

ترے روز ایہ دیکھ توں سی اندر
دیا دے پھڑپھڑے متھن اپا پان

پوست کھنڈ جو انس پکی کر کے دیکھ
ہو رہا میں توں میرے دل کی دیکھ
ہو رہا میں توں میرے دل کی دیکھ

اوپر توں لال سی دیکھ توں سنوں ایہ
جواں چا دل تھے وال سنگ پالک میں غدا

سولف مقلیات

ایس بھول تخم کنوچہ تخم حرفہ لے آن
ایہ ست ست تاشہ لبتوں اکوڑن لا
ایس بھول کٹ توں ہو رہا کھوٹا

بھکی مقلیات دی جگہ جان دوا
ہو رہا میں توں میرے دل کی دیکھ
تخم زوفا گل سے تخم حاض چھپان
طبا شیر گل رمی گوند نشا پتہ
مڑا ایس بھول رلا توں بھکی لے ہنا
بچھوں شربت موڑیو من اساتھی

اطلاق گرمی دا جاسیا فائدہ کر کے
ہو رہا میں توں میرے دل کی دیکھ
تخم خیر و تخم کنان تخم ریحان لیا
تو لہ تو لہ وزن ایہ دوا رو لے توں
نوا تاشہ توں لیس توں بھکی لے دیکھ

سولف صلیب

ایہ چارے دار دیکھ بھکی کر توں یار
طبا شیر بند البنج برابر وزن سنگا

سیفون لیس بناتوں سد سنی بیان
تخم ریحان ایس بھول گوند نشا پتہ
ایس بھول کٹ توں تے کٹ ہنوار
سپہو دار کٹ ایہ توں کریت تیار
جگری ایہ اطلاق ہے لوہا دھول
کھدی کہن سنوں وانا دھو جیکم

چنگا ایہ اطلاق توں بزد کہنید بیان
تو لہ تو لہ لے توں اکوڑن سنگا
چار کاشے گل رمی ایہ بھی دھول
ایہ بھی شربت لال ہے اسفون وقت بند
جیسو پانی لوہو دھو بھکی ست بیان
ایس ست تھیں ہو سیاہ گی ست بیان

در بیان اطلاق خون

ایہ دو قسم اطلاق ہو کھو دھو چھپان
اک دن بون ہننے آندے رات آرام دی ہو
جیکر غلہ خون واس دافند کہ ۱۶
یا شربت موڑیوں اسنوں دیکھ توں میریاد
ہو رہا بھی دایا سیاں دا دیکھ

اک ہو میوچرات دا گدن سنی آن
چنگی مرین بچھان کھار دے دیکھ بیان
دلہے اندر رکھ توں باسلیق چھوٹا
یا سنفہ اس توں تو لہ روز کھوٹا
اک ہفتہ روز کھوٹوں سگر رینی

اک بلتیں ہننے آندے دن توں جان کھوٹا
خلطیں اندر نظر کر چا دے ہو دھار
بچھوں سنوں دیکھ توں شربت ایہا
سینہ سپہیاں آن کے ثابت دیکھ جیا
یا تخم چار توں لیکے مال شربت میوچان

در داری ہر روز توں دیو بس لکے ایہ
وچہ اسد توں آن کے صدل گریہ تیار
عناست رب دی لنگتیں بہت موافق
پیالہ پانی پاک دے دارو سب جو شفا
چا دل بچھو اسنوں دیکھ توں انبال

اک تو لہ اندر ہون لبتوں بہنا
تاشہ کھوٹوں دوا تاشہ یا چار
یا دھنیاں کھیر کھاسی بہت لکے گویا
مصری پاکے اسنوں توں آن پلا
چا دل پاک دیکھ توں کدو کیں غدا

پانی اندر کھوٹ کے شیرہ لے کڈا
ایہ بھی خوب پلا توں چنگا جان دوا
شراب اندر دوا بہتی دار پلا
کھاٹا دیو بس سنوں دیکھ توں مال
چا دل بھری پلکے کھوٹ دی دیکھ غدا

باب بیان زخم روده

چونکه نال قضا می زخم کینوں ہو
لو ہو اس شخص سے کسی کے دیکھو
سبھہ طلاق ایہ کہہ دیو اندر جان
خلط پچھانی یار توں ایہ حکیمان قتل
یا شربت دیر سیدو ایاموٹیاں داوید
تو نہ تولہ ایسوں ایہ رز کھو
بیضہ مرغی لیکے پانی وچہ اہل

اندر روده شکم وچہ رسی در کھلو
وٹ مرور و اسوں ہو سی ہتیا
کہ کچھ در او ایہ طبع مزاج پچھان
از اسوں یہ توں شربت پچھان
شربت وچہ شمش دامت اسوں
ہوئی سبیر وچہ پانی کھس یار
رزدی دہوں کہ کھکے دیہ دل نال
شورہ جیاد دل اسوں پچھان

باطن زخم اودہ اسوں روده انجان
دہنی دیو وچہ در و دیگی سپہ لا جا
نبض قار و دہ اسد دیکھیں جاکل
چیکا ایہ جان توں ہو سی دور آزار
ریو دہنی لیتوں وچہ رخ گل لال
مالک کیوں وچہ رلا سکے دیو دہ تیر لال
کہ و پالک پیٹری اسدی کریں غدا

در بیان اطلاق حیر

آ تو ہو ہر دل آوند ہر دھڑلہ یار
او خٹھے بھی غل آٹکے کہ سی بہت شور
یا جگر ملی طلاق ہو یار زخم اندر جان
لو ہو آوند دل آوند اسوں جان حیر
ایسوں پچھان توں چیکر ہر کچھ نہ آ
ایہا کاذب جان توں سارے کہند
چیکر اودہ یہ جگر دے توں فصد چھٹا
چیکا عمل دیوے کہ توں مول شدر
فے کریں اسوں ایہ بھی کافی جان
اول ختم پچھان لیکے شربت نال دوا
ہو رابغول نور دے مصری دوا
شکر پاکے دیر توں ایہ بھی جان دوا
ختم چاہیے کہ دیر شربت موڑ نال

دستان اندر جانتوں مندر گنہار
دقسان یہ مرض پچھان صانع
سد اسوں ہر سیدو دید وچکار
جے صرف کاہوی لو ہو اسوں یار
یا یو ایہ اسوں ہو ہر کچھ آن
سکا سفر رسیا پیر تے کچھ
صاف اسوں اکھکے کل دوا
ادل اودہ دیکھ توں خبر آکول
بایق نہیں اس دوا ہوت حید
حفظہ جائے دیکھ توں مرض اندر گنہار
چیکا ایہ علاج ہے دیو سوزیلان
شربت بھی یا سیدو ایہ بھی جان
نکھن وچہ رلا لیکے دیر توں دوا
ادھی ہنی یا یوں اک تو نہ ہے جان
خیر کہ سرب اس دی ہوئی ریحان

زردہ دست آوند ہر دھڑلہ یار
دو نویں دیکھ پچھان توں کہ بہت بیان
وچہ روده مستقیم شے سہ ہر دھڑلہ یار
ایہ توں پچھیں آن کلا سدر گنہار
جے نال در دے نکلے پیٹھ دہنی دیر
صاف اسوں اکھکے کل دوا
چیکر نکل آسوں اس توں ایسبول
نبض خلط پچھان توں حکیمان قتل
چیکر اس زخم سے حقہ اسوں
آکھیا کہ توں جائیکے آتے کام
ہو شربت دیر توں موڑ لال ختم
نرے تے تیر دیکھ توں پچھانی
اودہ سیر دودہ لے کو گا گائیں دا
گرم پانی دیر نال دیکھ پچھان
چادل کہ دال منگ پچھری کہ پچھانی

تھوڑا گھوڑا چہ پائیکے اسٹون کھو
ایسٹون چہ راسکے آتش اوپر تہا

اک تولا ایسٹون لے چار شکر لیا
سرور کیں توں دسٹون روگی دیہ
گھوڑا یا میں چہ ایسٹون لٹاؤ گی

ادھ چالہ پانی پائیکے شربت کریں تیار
اسد نیال توں دسٹون پھر پی کے چہ

در بیان درمغض

نبض بچھا فی اسدی کلاک بکس لیل
بخار دور ہو جا سیاسٹون یہ جان
یا تو لے توں مصطیٰ پودہ چار کے
خیر کر گیا اس دی صاحب مستغفور
آوا بی بھی لے شربت دیکھ توں یار

سیٹھ دھنی دے درجہ ہو گیا نبض آن
مغض چہ آکھن ایسٹون حمت مند پی
طبع مزاج بچھا کے کلاخانڈی
یا توں اسٹون کے بخون کوئی دیکھ
وچہ گلفندہ لایکے وار دیکھ کھو
جے گرمی وار دیکھ سکھیا میں آن
مصری پائیکے اسٹون مت توں حمت
کدو پاک ستیہ چہ بھی یہ توں

قبض ہو دے وچہ شکم دینا پرچھان
پیکھ دہنی دے دنگی و سہیش کھو
اول دیکھ جلاب توں حبت باج آن
ہینا اسٹون جان توں نفع کر لیں ایہ
در دہنم داجا سیابا ہو جاسی دور
یا نبلی آوا اسٹون یو میں کچھ مسکا
شورہ چاول اسٹون یا چھو لیانڈیل

در بیان کم شکم گوید

قبض کر بیٹے بہتانی لیشانی جان
اعور و دیو چہ فی رہند یس دہنار
ترتبی قسم جان توں قوت کر دی دور
وچہ رودے مستقیم دے ہندو ادھام
اسدی جاکے دیکھ توں سلطان طبع مزاج
پچھو دار دہور توں کر لے اس سدا
سٹھا تیل دوتو لے توں پکڑا شو مردہ
یا باب رنگ اک تولا ایسٹون ہار دودھ
استہیں دوز جادو سن کیڑے صبر دور
تردی ترش قسطے ایہ توں آن
استہیں چکی اسٹون توں آن
چگی طرح بنا کے شکر اس چڑھا

جیکر کھان توں کم ہون بسیار
اک گھڑیاں انگلے کھانڈے اندر کچھ
سوزش کھنگ بچھ اسٹون روک حقیقت
جیون گوشت اندر شکم دیکھ شکل نہائی
لٹا ہو سی آدمی ایہ کل جان ضرور
ایک لٹانی ادھنڈی خان رش سفر پی کچھ
چارے نساں بچھ کے پچھوں کریں چہ
کیلا تو لے دو لے چہ چہ لاییں یار
چگی طرح رلاکے مجرے وہ لنگ
دکھو ٹھی پیر کے وچہ کہنڈر لاییں یار
خیر کرے رب اسدی داروہ مشہور
سہو دار وزن اک پچھلی کر کے دیر
کیڑے دور ہو جادو سن جبہ ہو حال
شوہر مہربان رنگ تورا لود یار

شکے اندر جان توں سہ دے فٹماں چار
سلب ہنڈاں کھانڈے ایٹھے شک نہ کچھ
کدو ادھ لے آکھ وچہ قسم ہے یار
تووں اندر ادھ دایچی رکھد جان لٹان
چوٹھی قسم ہے آکھ چھوٹی اس نام
ماہر آون دیر پچھیں جد حاجت ہو سی چہ
اول تے کریں اسٹون چکی ابہ دوا
رائیں خلوا دیکھ توں پلا میں مچر سدا
ہور چار تو لے اکھڑا مفر توں لے ترو پی
ایہ بخون بنا پیکے دیو سن وقت ہنار
سہو کہیلا بارنگ حب البلی مسکا
گوکا دودھ پیالے کے وچہ لاییں یا
یا توں دایکھ کر اسے سے بتا
چکے پیر کے شاد کریں تیار

ایچہ بھی شائد سنیں مصری پوچھ

چھوٹے دروہ جوا واپس رکھ لی ہے
 بدوہ روٹی گنگائی شو جیاد ان لال

حلاوت و به غدا تو را منگانی

سیدان حضرت

ز حسن ایچہ قریح لہج دی مندا ایہ آزار
 بہت کچھ بد ہو جاسیا ہوسی دکن
 بہتی نے اس دی ہر دم ہوں ملی
 ایچہ علامت برقعہ کیلن لہج
 قویح ایلاوس آکھدی ہوسی لا علاج
 بیٹھا مول نہ جاسیا ایہ اس دراز
 ہر جو قسم قریح دی کوکو کوکھ ہالی
 یا سبب طحال پر ایچہ بھی لیتون جان
 اول ایسا کاتوں حقنہ و علاج
 غلبہ ریح دا ہو سیا ایچہ گل لہج
 آکھ پائے پکاتوں اسوں میریاد
 لہج دور ہو جاسیا اللہ کے کشفاد
 بچون کدنی دیہ لول اسوں سلام
 جی کر کے خوب ایچہ دیکھ لول اسوں
 جگی طرح سے کٹ توں مٹھائیں رلا
 ہنخ کشا ہو جاسیا آریہ ایچہ مشور

آوی اس قضا بھی جس نے سوئی بار
 یہ سوئی اندر شکم کی ہڈی سنو
 غلبہ پیر اس پاوی کہ ہی سنجال
 قے کیے جد اوچر پچھو آئے بو
 جو کہا و اس قزو کو گندی سنجال
 مہلک ض ایہ جانتوں ٹھاوہ کتاب
 سنی لری حید مرض پر کہ کون سنجال
 فیاضہ بنی سنجال کے پھیل سنجال
 جے یہ فضل کہ یہاں جلی ہو سنجال
 اسو یلے یار توں کیے اچھو
 سٹھا ایل لگا کیے بندہ توں شکم سنجال
 بہا اسدا عمل کردی دودر بار
 فیض دور ہو جاسیا ہو سنی اس آ
 کو گلی سے رضاوں تیس سڑوہ لایں
 سنی ایچ بنا کیے سڑوے و پر پڑا
 دور سر کہ دے گدا سنیوں کو لایں

چهار ابدی نه نکلیه قفس هو سوس آن
 ردی چیکای مار سی نکمها هو سوس
 ناکو در دوسن وی نه کچه آن بول
 ایچ نشانی سمجه تو فی لیج ایلا دیس
 اکو در و دیوے هسنو مجسین بلر
 کتنه نهایی عمل یی کتیا سیراب
 سبک سوز گردیج جکوس لیج
 دیکو کچی اس یی کچی بدی سنان
 حیکر اسه شکم نوں نفخ سوزی کچان
 آشای توں مانده اوهر که خوب یکا
 لکی ایجا مانده دی چکا جان در
 آبه در و دیو جا سبیا هو سوس در آذر
 یا شاه اسد یواسه ایستد آن نیا
 ایچ چارک فکوس مجسین کور کشت
 اس نفیس در دقو لیج واسلا هو سوس
 خنور دایق طراسه سوز ایچ کچا

گرفتند و بر سر خندان بچسبیدند و پستان

سید

شفته غنمی ایچیه در لیشون
 در لیشون ساقون ساقون
 بنفشه بیل ایلچی راپان
 در لیشون ساقون ساقون

گرفتوں اس وقت سمجھ جائیگا کہ انکار
ختم کر دے سو باند کا اسے بھیج دے
کا اچھو ہے بی لکے ست ست اٹھ
گودا اٹھاس داؤلہ تولہ آن

بھری پٹھان وادہ لڑنے کا تہیہ لے کر
ایک یانی پائے دیھتوں چورن

اس دیوچہ ایس پاتوں ملکہ صاف کر

شکر سٹھائیل توں ایچھی ویر لاء
اللہ فضل کر لیا کر توں سون وڈ

لو جی اندر پائیکے حقہ اس نوں

دورم مقدر خاشران

جیکے کسے جاکر تھیں ورم مقدر وچ
تھوڑا تھوڑا اسوں پوری اس ناں

سفر اور پیرائیکے لہسی دور و کھلو
تا پ ہوسی کے اسوں وچھی کر

اچن چین اس ایسکے ہوسی ایہا
خلط طاس خوب پچیان توں لکھو
ہور جے نیموں لوڑ ہے صاف ویر چھو
ننھے وار دکھ کے سفرے لیب کر
دور ہو جا کی استہیں دور وری جان
کھا دور ہو جا کیا کر توں عمل شتاب
کھٹا مٹھا اسوں ہر گد نہ کھو

راکھنے اور ہمسایا استہیں ہستند
جیکر بادہ خون تھیں اس وادھ کر
دوریاں گیار جا کے رت لکھو
ترہیم عتاب پاپڑہ ہفتہ پائیل یاد
خاشران دور ہو جا کیا کم کے حسان
جیکر خاشران بہت ہے سفر لکھ کر
ایس جہیز تھیں اسوں بہت ہنر
روٹی لنگ دی ناں وچست ایسا دتی

منہض کار و ویر کھو توں لکھو
کے ہتھوڑاں دی باسیلنی چھوڑا
ہور گڈ واکھ پوڑ کے صدل وچہ لاء
یادونی باکیٹیل پائیکے شربت ویرانار
جے خاشران ہستی اسوں ویر ہو جلاب
سر کر و عن گلے دور تر لوار ادا
خٹکے ویر پاتوں ال سنگا دی ویر

در بیان بھگند مقدر

مقدر وچنا سون اس صحت اچان
سفر پیر سیکھو ویر سببا تھوڑا
ہمیشہ جاکر اسوں جانی رنگ لون
دار و کر توں البید اکھنہ ویر حکیم
قوت اوپر اسد لیتوں خضد کہھا
پچھوں اس نوں مقدر توں تبت باجوا
ٹاکی اوپر لایکے کر توں لیب اس آو
پنج ست داری اسوں بھا لیب کر
ٹاکی اوپر لایکے بھا لیب کر
گڈ نمبہ کوڑ کے نیز اس سنگا
چھوڑا ویر ویر ویر ویر ویر
شکر چاول اسوں پاتوں ویر غدا
پیر ویر ویر ویر ویر ویر

بھگند کو سون کھٹے ایہ گل میر جان
کرک پانی استہیں وگدار سیکھ پار
مصلک مرض ایہ جانتوں ویر سہی
چگی طرح پچیان کے عاقل سگ ویریم
ہور گیتوں صانن اسدی چھوڑیں میر یاد
چھوڑا دور ویر ویر ویر ویر ویر
سجی چونہ پیر کے ایہ لگا میں آن
چور حرکت تی سوار ویر ویر ویر
بھگند لیکے کھوڑا توں او لیب پار
مرچیاں دور ویر پائیکے اسوں گھوڑا
مٹھا تر شہر ویر ویر ویر ویر ویر
روٹی لنگ دی ویر کہندینے حکماء
باہر آوے اسوں ویر ویر ویر ویر

در بیان پیران مقدر

پیران ویر ویر ویر ویر ویر

پیران ویر ویر ویر ویر ویر

چہرہ رورہ مستقیم نرم ہوئی اٹھان دہندری اکھن اوسون ہیندیوچہ سپی ساڑیں سواہ کرماجوجہرلا پھلیاں لکھچھکڑی دوسرے پھل	قبض نہ رہی دوسون کچہ نہ رہی آن دارو کرون ایسا دوسال چہرہ جداوہ باہر آوسی دہوڑا ہین اپا سرمد انگون سیکے دہوڑا کر تیار	سستی رورہ ہوسی سفروہ باہر چنگا دارو ایس داسنتون میریلا ماجو پھل ناروہ ہور لکھیں نیال اک ہفتہ توں عمل کرچہرہ ہوسی یار
--	---	---

کھانا قابض دیر توں خشک اوس پلا | یاد دل سرمدی دیکھ توں دانال رلا

در بیان بواسیر کورہ

ہتھیں اس رسم شام سے پیر مول
منہ نہیں ایسا جانتوں اسدا دیکھن
پانی جاری ہو سیاہ روم وگد چل
شکم اندر اوہ آیکے قبض کر لسیا
علاشتاں ایہ پچھان بوا سیرن مجہ
دارو دوسال تہہ توں کرون اوس
رجمی سنگیں لاکے چتران دی ت کڈہ
یاجب مقل بنا ئیکے ایہ بھی اسون
خیر ہو جاسی دوس دی کسی لب شفا
ہوئی ہوئی دیر سے سبکے کڈ لیا
باہر لکھکے اہنا تون پھوں لیتوں وڈا
سوہکے وگن آپ بھی چتر چڑھو سچ
گوشت خورہ موڑیوں پھیں کچھ بچا
جگلی طرح بنا ئیکے شفر ایس کر
پانی اندر گھس کے ایہ بھی ایس کر
ہر یا ہرل فریون ہور لکھیں نیال
دہوڑاں دیوین اوسون سفروہ اندر
تونسو دہر رے لونگ دیوے یاد

بواسیر ایہ آفہ سفر یہ لیوچہ ہو
اول ہتھ دوجا پیر تیر چا منہ چیرن
پڑھا پھر وارہ سیا ایہو کریں شغل
گلاں کر سی ہینیاں بیٹھا کلا آن
دیر اندر ایہ ہو سیا جڈن ظاہر ہو
بند ہو جاسی انہیں سالے بدن بخار
نبض پچھان سدی تے دیکھو نول
اول سدا فطد کر باسلیق چھدا
پچھوں دیکھ جلاب توں آفتوں آن
مچھن خبث اٹھید توں ت کپڑا تے
ہو چنگا اسدا کٹنا کامل ہو اسناد
اکو داری کٹ توں ستر تیر چلا
ریٹیم دی لے نار توں موکے چک نیفا
چنگا ایہ دوسرے جھڑپوں سکوار
سور بخاں سے وچ پا توں سہو آن
سوہکے دور ہو جاد سن اندر کر شفا
تیزاب ملا ایڈا توں چنگا دارو آن
کنجے لے کالے سپدی چنگی طرح کھال
دہوڑا معجون ایہ اوسون چنگا دیکھنا
در توں آفتوں لے گوگل دوشمار

چھ مکان نے ایسے ختہ پکڑی خوا
چوہنھا نک پچھوں کہیں ختہ لکھ پچھا
نک ہمیشہ اوس اوگداری ہی یار
رہن اکھیاں چٹاں گنیاں پھوں لال
لہ ہوجاری ہو سیلا فطد پکڑی خوا
ایہ علامت بوا سیر دی عورتہ جانی
خلطان اے بیان کر سچھیں اسدی شغل
پچھوں اعلیٰ اوسدی صاف دی رگ چھدا
دارو ایس کتاب کے پچھے دیکھ بیان
اطریف منقن بنا ئیکے چالی روز کھوا
اول ہو کے اسدا کڈہ لینوں لکھوا
پہلو رومی لکھکے ایہ لینوں کٹا
وڈھنا اسدا خوب دستان تہہ وڈا
منع ہے جے وڈھنا تہہ بھی سکوسا
وزن برابر توں لے گوڑو چرہ گوتا
ہوہ بھلاوے ہر تال تے تہہ لیا
ہوہکے دور ہو جاد سن بوا سیر دستان
سہو دارو سبیل کے آتش اوپر تار
بوا سیر اجان توں کالے ایہ دوا
نکے توں لہ سدا اکلا لاج وائے

مستحق مصطفیٰ دو تولد لوگ کتولہ سو
تولہ کے اک گھبہ کر جی مانندہ پا
کر اسی اندر پائیکے کر معجون تیار

دار چینی دو تولہ پائیکے چنگی طرح کھو
کر کے گرم تلوں اوسلوں دار و دروچہ لا
ادیا تولد اوسلوں ایسا منت کھوا

دو فی باکیوں پائیکے ایہ معجون بنا
پچھوں اندر اوسلوں باکیوں پائیکے
دو ہفتہ دینے اوسلوں چنگا جان دوا

گھبہ تے دی کنگ دی کرتوں چوب مند | گوشت لکڑیا کر معصا کہ کھشت کھوا

ترکیب تیار کر دین چنقل

سکچین تولد لبیا تلوں اشق تولد لبیا
سبہ دار و کٹ کے کچھلی طرح بنا

حب مقل بنائے کندیہ حکماء
ترے تولے سبز سریر لے ترے کو گل پا
بدلایہ سکچین اوس دی ہے دوا
ست ماشہ دی گولی نہ لیں کھار

بواسیر دے واسطے چنگا جان دوا
دو تولے تروی پاتوں عمد خوب سوار
اشق پانی وچہ پائیکے چنگی طرح کھسا
فجرے شام اچھو دیوں سونوں دقت

ترکیب تیار ساختن اطر فیض مقل

اطر فیض مقل بناتوں اسون خوب سوار
ترے تولے آلمہ کو گل بیج منگے
پچھوں دار و کٹ کے سبہ و دروچہ لا

بواسیر دی واسطے چنگا ہے درکار
گوگل پائیکے آنکے وچہ پانی دریا
دو فی باکیوں پائیکے پانی وچہ جوشا
ست ماشہ لے اوسلوں پچھو تلوں

ترے تولے سبز سریر لے ترے سبہ پا
چنگی طرح حل کر اوس لوں خوب سوار
باکیوں دیوچہ پائیکے اطر فیض کرین
قوت سعدہ بیوسہ پائیکے کر سی باہ

ترکیب معجون خربت ابرو

تولہ لویہ چون لے اسون صاف
نیل بادا ماں پائیکے کرتوں کھل خجرا
ھر بر پھیر آلمہ مچاں لے تلوں آن
دانے سوبانہ کنڈ ناگوں سوار

خربت الحید معجون اچھو چنگا جان دوا
مصبس و رہو جاوسی نالکری سوار
سر کر اس وچہ پاتوں بارہ تولہ لبیا
جد لویہ چون آنکے سر و انگوں
چتر کسٹل سندھ لے تھراں پچھا
دو فی باکیوں پائیکے کر اسی دیوچہ پا

قوت سعدہ بیوسہ پائیکے کر سی باہ
نفع کر سی بواسیر نوں س دی کرتوں لوڑ
پندرہ روز گزار کے باہر کر ٹپیں بار بار
تدو لے سونو چھوڑے کھری لے کر سی کو
ست شت ماشہ لینوں وزن برابر پا
کر معجون تیار تولد چنگی طرح بنا

ترے تولے ماشہ اوسلوں کھار و کھوا | اللہ چلے ہے اوسلوں ہوسی نرت شفاء

در بیان درد گردہ گوید

قبض ہے جکر اوسلوں بند ہو جاوے
ہمیشہ جکر اوسلوں ہوسی سونہار

گردہ اندر وچہ ہو کسی کینوں آن
رنگی ادکھا ہو دی نہ ہو می لہیار
ایتھے خطرہ رکھ تلوں لکڑیا کر ہول
جسے مادہ خون دیا کر جی اذور

ایہ بھی زحمت کچھ توں اسدی شکل بچان
آرام نہ آوے اوسلوں ہوسی بہت پیڑا
اول جان اس لوں کنگری ہو کر یار
شکل ایہا ندی سمجھ تلوں کر کچھ چنگی لوڑ

بنف ناز دره او سار کیمس مریا
 البلی صافن البلی با سینی چھڑا
 گری در درجہ اسون باقی رہی ہو
 بی گاجراں سے بایک لکھی طرح گھوٹا
 جیکر بلغم بادوا غلیہ ہو جو دور
 دور ہو جاوے بادوا اس چنگا جان
 بلغم دے جو دوسرے حسب بلغم
 قوت دور ہو جاوے کسی کچھ نہیں تھلن
 تھیں لٹا دے جے گھاٹا قوت باد
 ایہ بخون بنائے جگی طرح سوز
 پیڑہ مرعی دیکھ توں جیگی اس غنا

ہو طبع مزاج چچان توں کھینچا جا
 جے گرمی اندر ہے اسون کھجلا ب
 ایہ کھسپ توں اسون دارو کر کوٹ
 گرمی اندر اسون لپکے پر توں
 دارو کر توں نہاوار کبے بہت
 ہو چچان کنکنا توں جوئی یار
 مہن چگا ہوسے فائدہ کسی ایہ
 سستی قوت ہو سیا گھاٹا قوت
 جیسے ہر دم اسد سی بہت سیا
 خود آب بنائے دیکھ گاندی
 یا حلوا پیڑہ اسون ایہ بھی دیکھو

سبب ہو خون اول قصہ کرار
 گرمی اسدی کڈھ دیکھیں شل
 مینہ مینہ گاندی اسینول منکار
 در دور ہو جاوے اسد لے اندر جان
 جے غلیہ ہو وے بادوا اسد اصول
 پوٹی بھکے انہا ندی کپس کور جان
 جے گرمی ضعت ہو ایہ سبب گجان
 سمیت دور ہو جاوے حاکت ہوں کو
 دارو اسد ایہ کڈھ ساس تینوں یار
 شورہ دیکھ توں اسون روئی جان
 ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷

نر کیتیا ساخن چون فلونیا میگو

چار توں بڑا بنجے پر جان چارنگا
 شت شت ماشے ایہ بھی پورازن
 سبب دور کٹ کچگی طرح سوز
 الٹا چاہے اسون توں گریہ آ
 شکی ہو سی اسون لکے بہت نو
 غلیہ ہو سی پیڑہ کر توں چنگی لوٹ
 جیکر غلیہ خون د اسد و افصد کر
 شربت جیکر صفا ایہ توں بھتی جا
 جیکر تینوں لوٹ ہے اسد اگر حباب
 کہ روکھ سربانہ سے دے ایہ پیڑہ

نر سٹے افین کیکس توں پار
 در درجہ کچھ توں دور و ماشیا
 دھن راہیوں لکے کر گچوٹا
 سبب ہو وے دم دارو کرے اندر جان
 گرمی زور اپاوسی شکل اسدی ایہ
 بول توں دیکھیں اسد بنف کچانی آ
 صافن البلی اسدی با سینی چھو
 پچل خطمی پیرانہ لیکے پانی دیکھو
 سوچ دور ہو جاوے خیر ہو جاکتا
 اسد جواند یا لکے مینہ کچانی یار

سبل فریون لے عقر قر جا ر
 موتی بھی آنو دیکھ توں ماشیہ لیا
 پیچ پیچ ماشہ اسون مجری گھوٹا
 بہت تاپ ہے پیڑہ اسد بھوں چھوٹا
 سوچ گرمی توں سیاہ داسوی
 خلا شان چارے سمجھ کے چھو کپس دوا
 بنفشہ شربت آنکے اسون دیکھ توں
 کڈھ لعاب توں اسد اتھری پیڑہ
 ہوا لے اسینول مے خطمی دانے یاو
 پانی پاکے گھوٹ توں لپکے دیکھو

گرمی اندر اسد بہا لیب کرار
 گرمی اندر جے گرمی یا کنگ
 ہو سی لال فضا دے او تھے ہو کیکر
 اسد چاہے اسدی گرمی ر شفا

درد ہمیشہ اوسنوں گرتے رہی تار
 دکھوتر رہی اوسنوں ہا کہیں نہ
 اول اوسنوں ٹیکے کے گریں تار
 چنگا اندر عمل سے ایسے جان دوا
 ترے ترے شمشیر سے چرچا میں
 غمزدی شکہ پا کے شربت کرتوں آن
 اس بھین باہر اوسی کنکر اوسدی تار
 ماشہ سنگ سے پھولے پیاں
 پانی مٹی کدہ کے چھانٹے جو کھار
 پنج داری ایسے دیکھ توں کنکر باہر آ
 چربی کالے کاوندی وچر لایں تار

اوسے پائے اوسنوں ہوسے بہت تار
 کہ کہ ایں اوسنوں اوسے پھول
 بچھوں میں جھلا توں کڑی بچار
 سونف کا مٹی سے لیتوں ٹھوکر کن
 پتر سرد پائیکے سبھو کٹ، بچار
 سہ سنگ پھو توں دل ایسے بچکا
 ایسا دیکھ توں اوسنوں اردو تر تار
 انگور انجیر اوسنوں مویاں کھو
 مشورہ قلمی پائیکے ترے شمشیر تار
 اکڑی رات انگوڑی اسی ساہوکار
 کنکر اس دی استہین سے آئے تار

وچہ داری کد اوسنوں ایں ہو حلال تار
 ایسے علامت کھتوں کنکر مٹی سے ڈھل
 پاتوں شربت اوسنوں چھریو د پلا
 رہنیاں کپیر کہکڑی ایسے پھیلا
 پیالہ پانی پائیکے کپیر لیتوں چھان
 بچھوں اوسنوں دیکھ توں شربت اھیلا
 کلبہ دیکھ توں اوسنوں پانی پھل
 پانی گپیو شمشیر ایسے مٹی سے روز پلا
 دوتوں گپیو پائیکے اوسنوں دیکھ پلا
 سونف گھوٹ کے سوچہ ایسے چار تار
 گوشت کڈ باکر مشورہ کریں غذا

ترکیب شربت کھجور

شربت کھجور اوسنوں تار
 سطل ایسے دوا ہے کھیں دلیر تار
 پیالہ پانی پائیکے دیکھ توں تار
 ترے ترے کھنڈ ایں چھریو پھل
 ترے شمشیر کھجور توں لگا بہت

کنکر مٹی سے دوا ہے کھیں دلیر تار
 سطل ایسے دوا ہے کھیں دلیر تار
 پیالہ پانی پائیکے دیکھ توں تار
 ترے ترے کھنڈ ایں چھریو پھل
 ترے شمشیر کھجور توں لگا بہت

اس بھین دوسرے جاسیا کنکر مٹی سے ازار
 سطل ایسے دوا ہے کھیں دلیر تار
 پیالہ پانی پائیکے دیکھ توں تار
 ترے ترے کھنڈ ایں چھریو پھل
 ترے شمشیر کھجور توں لگا بہت

در بیان دوا بے طبل

بہو کل سوزیدی کہو ونگار
 کردہ اس صنف سے ایسے کھان
 مسجذاج پچھان سے پچھان

دوا بے طبل ایسے مرض بکون تار
 پانی بہت پیو سی رہی بہت تار
 شد اں کھو ونگار ایسے پانی تار
 چندیاں صبر آندیا پانی دروازہ
 اوزک ہو سی اوسنوں دوا تار
 بھن بھن پانی مٹی سے کھان

کردہ تہیل یہ ہو سی اوسنوں دیکھ سنا
 دوا بے طبل اس آکھ کے چھان
 اکٹوں بھر بھر آوسن اکٹوں خالی جان
 خفی ہو سی اوسنوں گرتی بہتی بچہ
 ذخیرہ اکیر دیکھ توں عمل اندر ایسے تار
 ہود حلاط چائے پچھان

تاپ کر کے مرض توں ہو سنی مراد نرے تو لے دیکھ توں سونیں میریار مصری پاکے دیکھ توں بکر لپی ہور بھی دیکھو بتوں شربت وچہ لکھ دودھ تو لے اوس لیں شجر شام پلا جیکر بلغم ہو سبیا دل کے اندر کچھ ماکیوں وچہ رہا لیکر دیکھ توں سون	کر توں اسدی آئیکے دل ایہ دوا مصری پاکے دیکھ توں شربت کیر لکھ شربت مصری دسوں عذہ ہو پلا اک ہفتہ توں دسوں دیر شجر لکھ جیون کر تینوں دسبا کر توں گل ضرور سجوں جنت الحیدر دیکھ توں شربت کچھ کر دیا پاکے عیترے کرین غلہ توں	کھٹا سٹھا لوڑ کے دوانگور منگا کھتے لے مار توں ایہ بھی شربت سر کر دیکھ توں دسوں نال بلب ملا دو نو لیں لگور توں نہاں رب کربلا اللہ چاہے اسدی ہو سنی حجت جافل کیسر لونگ گوزن برہنہ پلا بیضہ لکھ سالنہ پامصالحہ وچہ
---	--	---

باب ۱۱ مراض مشانہ می گوید

مشانہ داحوال سن تھوڑا جیہا یار لکھے بول محافظت تے نگہبان کجیاں ماسکہ افح جان توں حافظ جان وچہ وچہ مشانہ بول بھر پانڈہ ہے کھلو وچہ مشانہ بول ایہ پڑے آن قرار جیہڑی قوت ماسکہ حکم رکھے ڈول اک کچھ لکھے اسد وچہ پڑے راہ عورتاں اندر اک ہے اس چہرہ لکھ	دبر خستین دے ہوند ہے وچکار چار قوت لکھ جان توں اسد مہر ایہ چارے قوت جان توں لکھے راہ دو گرے دلوں طرف پہناند پڑے راہ نال راہے رنڈے لکھے باہر وار قوت جیہڑی جازبہا فکیر می آن لوں جیہڑی لکھے دیکھ توں راہ عورتاں لکھے واسطے جیہڑی لکھ	بیضہ دوانگور شکل اس دی جان وچہ مشانہ پہناند جانی بہنار جیوں وچہ مہر ہو سبیا ایویں لکھے راہ بول اس راہے ملا وند طرف مشانہ آ دافہ قوت ایسی جاری کرے بول حافظہ جیہڑی لکھے نگہبان لکھے جان مرداں اندر ہو وچہ دیکھ توں لکھ جان اکوٹھل لکھے رکھے یاں لکھے جیہڑی لکھ
---	--	--

مرداں دیوچہ راہ دے دھواں توں جا چرکا کر دے لال دھواں لکھ

درم مشانہ ہو دسی کے فن آن تاپ ہمیشہ اوسوں ہو سنی سیدار جو آجو اوسی تھوڑا تھوڑا بول محسک مرض ایہ لکھ جان دلوچہ جیکر غلبہ خون دا اس واقعہ لکھ جیکر تینوں لوڑ سے جنت لکھ چھوڑ بچکوں ایہ ہو لکھ کر مشانہ لکھ	درم مشانہ ہو دسی ناہو سنی تاپ دیکھ فوافر اسد چار سکر ظان جان ایہی ضامن اسدی تیکھیں لکھ توڑ مشانہ اوپر درم دے لالوں دھواں	پیر دیاں دیوچہ سوج کر توں دھیاں بند ہو جاسی بول چہرہ دیوچہ سوج سوج اسن ہر آدسی ایہ اسدی دل خار درہ دیکھیں اسد بقیہ کجیاں ان اولیا سابق توں سدی چھوڑا بخشہ روغن لکھے ایہ بھی لالوں یار پس خطمی تے یاوہہ بخشہ وچہ راہ
--	---	---

گدڑ داکھ جو اندر سے دانے ایچ بھی لکڑی
 گرم کر کے ایچ بھی دوتہ لیا ر لڑا
 ہو پانی گدڑ داکھ دا وچہ لکڑی تاس
 چکھوں سنوں دیکھ توں سورج تاپ
 جواش جو اندر دیکھ توں ریت دوتہ
 کدوی چھل لایکے صندل چر لاء
 ایچ سبھو دارو لے کے پانی وچ کھوٹا
 اچھا سو لیا سطر وار دے رکھ
 بلغم تھپیں جے او سنوں سورج داکھ
 باتوں او سنوں آیکے فے شتاب

پانی دیو چھوٹ توں کرے لپ سچان
 اہیا او سنوں لپ کرے گرم سجانی
 شکریا کے او سنوں دوتہ لیا ر پلا
 پانی پاکے کوٹک چکے خوب پکا
 آکھانی دیکھ توں چھ جواش آکھال
 بی لے کبیر کھڑکی کد داکھانی
 مصری پاکے لپس وچ شربت پلا
 ورم دوتہ جواوسی گئی داکھانی
 ایچ رحمت مندی توں کرے قیامت
 ریحون بید ایچیرے تاش اسدی کر

او پریشانے ایسک اہیا لپ کرے
 دارو اہیا جان توں کھنڈ مشهور
 نرم طبیعت اسدی سی جسم آن
 ایچ بھی او سنوں لپ کرے او پریشان
 جے گرمی دارو ہے بہر لپ کرے
 ترے ترے راتے ایچ خوفہ سجانی
 دوتہ لیا اسدی او سنوں سو دوتہ لیا
 حیر ہو جاسی لپ کرے گرمی دارو
 دارو الاصول توں سو لیا ر پلا
 ریحون بالورہ او سنوں لپ کرے خوفہ

اکد پاک میٹھ کر گوشت روز کھوا

یا چھو لپاندی دال دیکھ باجر ب غذا

باب بیان در دمنانہ میگو

دیکھ دمنانہ درمے ہوئی کینون
 کر کے دیکھ قیاس توں دیکھ توں
 جے گرمی دارو دیکھیں آن مزاج
 چکھوں دیکھ توں او سنوں لپ کرے خیار
 گرمی دارو جاسیا استہین اسدی یاد
 کر توں اس داسجھ آن شتاب علاج
 شربت یا نار توں دوتہ لیا دیکھ
 ایچ بھی اسدا جان توں جے سنو آن
 شربت پرانا دیکھ توں جے سنو آن
 حبیب ایچ دیکھ توں ہوئی حشر

خلطان چار دیکھ دیکھ توں
 جیکہ خلد خون اس داکھ کرے
 چینی طرح پچان کرے توں
 کبیرے لپ کرے سادہ کوٹک پلا
 ایچ شربت او سنوں دوتہ لیا
 اطریق دیکھ کرے توں او سنوں لپ کرے
 در دمنانہ جواوسی نفع کرے
 بلغم داکھ زور ہے دارو الاصول
 برودی گرم کھیند دیکھ توں
 مالک کد دوتہ لیا ر دوتہ لیا

دیکھ دمنانہ دیکھ توں اسدی لپ کرے
 باسیق توں لپ کرے توں شتاب
 شربت دیکھ شتاب اول اسدی
 در دمنانہ جاسیا کرے شتاب
 جیکہ غلبہ دارو کا ہو دیکھ مزاج
 توله توله او سنوں لپ کرے
 یار ریحون بید ایچ توں دمنانہ او پرلا
 بلغم دوتہ جواوسی دوتہ لیا
 جے کچھ لپ کرے او سنوں دیکھ
 گوشت کاکہ باکر کاکہ توں کرے غذا

یا چھو لپاندی دال دیکھ باجر ب غذا

یا چھو لپاندی دال دیکھ باجر ب غذا

نور کب شربت الاصول

نور کب شربت الاصول

نور کب شربت الاصول

<p>دو نویں سو نفاں اینتوں ہو کر خوش جرٹ سو نف دی جرٹ کوں نوواں شاہ اک توبہ پر سیا و شان ایچ بھی وچہ لا</p>	<p>سنت شکت ماشہ لینوں کوں جرٹ بنفشہ جہ کبیر دی مشک مالان بیادہ پانی پائیگے اسوں سچو شا ماکھوون پاتوں تہ روگی نوں آن</p>	<p>ملٹھ ایہ سا جڑ کر ضریہ ماشہ سا دی ماشے ساٹھے تہ تہ ترے پائیں پائے تووں لے اتار نوں سکے کپڑ چھان</p>
<p>ہو راسنسا جاسیا بلغم ہو سخی ور دو نویں سو نفاں اینتوں تود توبہ پا سہو دار وکٹ کے پیالہ پانی پا کڑا ہی دیو چر پائیگے سیر کھڑ پائیں</p>	<p>چھو لہ ودر ہو جاسیا ایچ توں فری جرٹ سو نف دی جرٹ کوں کبیر دی مانڈی مانڈی پائیگے سہو دار وکٹ چنگی طرح جو شا کے کوفو ام لے پار</p>	<p>سکھین بروری لکے ایچ بھی لے بنا بلغم بادی ودر مشانہ چنگا جان دوا تخم کاسنی تخم کوفو تخم کثرت لیا ایچ ودر ودر توں کے سہو سہو سہو سکے اسوں صاف کبیر دلیتوں چھان باراں توں لے سرک پاتوں دیکھ جو ش</p>
<p>فجرے دیگر دیکھ توں تہ تہ توں لے آن اک ہفتہ پورا دیہ توں اس لوں شہرت جان</p>		
<p>باب بیان سنگ شاہ بنہ ہو جاسی بول اس کچہ آدمی درد نلا نوچہ ہو سیا پد کچہ شکت اول ایچ تہ پیر کے کرا میں آء ضمہ چنگا ایچ جان توں دلیہاں رفیق ایچ چارے ماشہ اوسوں مجھ کو دور دور تی اوسوں فجر شام کھوا سنگ بیو دلیا ٹیکے پانی وچ کھسا یا شہوت سنگ بیو دیکھ اسوں کھیا خطرہ اسی جان اچے رب کھی آء کھینونے روٹی دیکھ توں سورن مال شکت بول دم ایچ اکھ کڑ کو دیکھ دیہاں یا ہینا غلبہ خون دا اوہو جو جسے زور</p>	<p>پتھری جنوں اکھ کڑ بہ مشانہ ہو اوکھ اینتا ہو دسی روگی سدا یاد کلہ کلہ کڈے بول اوہو ہونے سول خیر ہو سسی اس توں کھٹے پیر ل پچھوں دیکھ جلاب توں کسی رب جو کھار سو باگہ اوسوں شہ دیکھ رہتا ہے تہ اوسوں نفع کر لیتی بھی کالے کانڈا مسخر توں اس تھیں آء نہ تہ تہ ماشہ اوسوں شام کھوا ادھک اسدا جانتوں حیر و دان چیرن جینگا اکھ لاس دا دوا دور بیان بول دم لگے رجب اوسوں کرے اوپر جا اس تھیں لہو سمجھ کے کبیر توں لوڑ</p>	<p>پڑہ جیڑا ہے اسوچہ سگھو محکم مرض ایچ اکھ کڑا دوا تہ آء تھوڑا تھوڑا میل اس چوا چوا روگی خطرہ جان توں دن کھو سول جیکر پور ہے اوسدی چھدین باسلیق پانی مول نہ دیکھ توں ہنٹی وار پلا پچھوں ہو لے ساڑ توں اوسدی شکر ناں ایچ دیکھ توں بکری آء اللہ چاہے اوس دہو دسی در آء کار گر اسدا کوکڑ ہے دیکھ مزاج چرب غذا بہر اوسوں تیار کتا بول لہو رنگ آدمی جے کے انسان زخم ہو سکی کچہ اوسوں دھو لہوا یا بہت جمل عوہ کہیسا توں پٹال</p>

<p>جیکر گریو پورے اسمی لال ہوئی وہ بول اول با سبیتی دے لے کوس فصد کرا قدر موافق دوسرا ہو او حقو کر دہ ہو ر صندل سے اتفاقا گیری یعنی پا گر دہ جگر چھان کے دتر پو او لو او پا شربت صندل دیکھ توں دھنیاں پانی چاول دیکھ توں اس سنو شکر چاول مال</p>	<p>گوشت پانی دیکھ کھسکی ڈول نبض چھانی دسوی پچھانی حال پچھوں صاف دسوی ایہ لکے توں کدہ پا شربت دیکھ خشک خاس دیکھ کا دوا پانی مال گھوٹے کے ایہ توں مسکے یا قرص کاوری دیکھ توں نفع کریں خشک دیکھ پلا توں چال پاک دال</p>	<p>صنف کر دے جیکر توں مسکی یہ سہال لو ہو پتے وانگ ہے ایہ گلے سہال دوہیں طرفیں کدہ توں سجے کھے دا ہو ر شربت دیکھ انار دھنیاں مال چکا پا میل بھل گلاب سبے ماشہ چار کا کچ قرص بنا لیکے ایہ ہی اسوں دیہ پا شربت دیکھ انار د صنف جگ داجا</p>
--	--	---

ترکیب ص کا کچھے گوید

<p>سوزاک دور ہو جا سیالے بول اندام مغز بادام کا کچ لاشا سنہ لے سی تری ماشہ لے افہم توں بھی آن وزن قرص ایہ کر ماشہ سا دھج چار</p>	<p>اوی طرح بنا توں چٹری سد چال مغز بیکرے کھکڑی مغز تر اندام انگڑی لے گوند توں خون سیا شرب پا پانی دے لے کھکے قرص بنائیں پا</p>	<p>قرص کا کچ بنا توں چکی طرح سہال صنف جگے زخم کرے آدو تیر کر کدہ دانالے توں گوند کثیر لیا سہو دار دکن کے اکے جا بک رلا</p>
--	--	--

اک جگرے اک شام توں ایہا روز کھو او | حرف پچھوں کھوٹ کے مصری پا پلا

<p>صنف جگے کر دے اندر نفع کریں بول لدم اطلاق جو سہو جان کھو چھل بیضہ کڑی لینوں اے لسا لیا دھنیاں گوندی دیکھ ڈیکھ توں کٹ چھانکے سہو دار و ایہ توں کر تیار اک قرص دیکھ اسوں فجر شام کھو</p>	<p>قرص کا ویر بلالے عمدہ خوب دوا لو ہو ہر جادوی اندر تھیں جو ہو سنگ لے مار خود و اتوں میر بد لدار دو دو ماشہ ایہ لے اکو وزن سجان بذر النعیم ست ماشہ پائیں ایہ بھی آن رلا چار چار ماشہ وزن کر ایہا قرص بنا</p>	<p>تولہ تولہ ایہ لے سہو دار و بیار انہاں دو ہاں سواہ کر کے جا بک لا خشک شمسفید سیاہ ڈیکھ ڈیکھ تولہ پا ایسغول لعاب اسد چ پائیں پا شریت حرف لال دیکھ پچھوں اسوں پلا</p>
---	---	---

اللہ چاہے اس کی کرمی آپ شفاء

<p>ایہ بھی رحمت توں ہو کرمی سون آن یا حیض والی حورث نان دوسری بہت یا چہ مثلے الینوں کرمی ہے زو کرمی ہو وچہ بھی اسدی ہندی جان</p>	<p>سوزا کے سوزا کیسوں سہا ایہ جان کرمی اندر اسد یا پیوی کچہ شراب یا کرم غدا جس کھا و سوسو بہت حور ایہ رحمت اکثر کرمیوں سہا سوزا</p>	<p>باب در بیان سوزاک گوید با کرمی اندر جگے بہتی ہوسی پا سنو بول سیدھے اسد ایہ بھی کر توں پا</p>
--	---	---

زخم سپاری وچہ لہو آب بول
 خلط پچھانی اوسہ کی کر کے بہت
 پچھوں دار و سوز کردساں ایہ تندر
 کھیرے ماشہ چارے چھ الاچی پا
 سبھ دار و کٹ کے نوہ مصری پار
 کھٹا مٹھا اوسنوں مول دیو بری
 جے اسنوں کچھ قصور ہے کر توں نہ
 وزن برابر لے سکھو کھی پار
 لسی گو کے مدد دی کچی کر توں پار
 پاک مثلاً بھوسہ سی کر توں پھر ضرور
 یا شورہ قلمی یا سسکے پانی دیو چھول
 شیان ایہی لے گول توں ٹنڈی وچ
 بنادق بزوری اوسدا چھکا جان دا
 جحر دار و بے کر توں ضرور
 چھل گڑی مٹھ لے پیا لہ پانی یا
 مقوڑی شکر یا نیکی دیر توں دھج

پاک پور الہی پچھ کیساں قول
 جیکر غلبہ خون و اباسلیق چھوڑا
 چنگا دار ہے ایہ سنوں میر پور
 دو ماشہ لے کا فور توں کر ماشہ کثیر
 پچھکی خوب بناتوں سبھ کوٹ چا
 چنگا جانی ایس دا ایہو خوب دوا
 ایہو اسد حق وچ چنگا ہے درکار
 ایہو چا سہ دار و کٹ چھکی خوب
 پچھوں سنوں پچھ توں لسی بہتی دار
 فہندی دھنیاں کانی ایہو بھی گھوٹ
 اس وچ ڈنڈی رکھ کے کر توں بکول
 یا کا کھنچ قوس کہو اوسنوں کی میر پار
 پچھ توں اسنوں آئیگے نوہ نوہ وقت
 جو کہار الاچی پچھکڑی یا لیکو چلا
 کوڑے کچے یا نیکی راتیں رکھ بھو
 دودھ چا دل میا اسنوں ایہا کر غنہ

نبض قرار دیکھ لے بہتا کر تپاں
 کچھ پتھوں اوس دا لیتوں قصور
 زبردے سفید توں نور اک منگا
 ترے ماشہ دھنیاں کانی یا نیس میر پور
 نو ماشہ نو وزن کر ناں کچی لسی
 جیز سو جادوسی الیدی اندر کر و شفا
 شورہ قلمی بگا زبردہ ریلو لکے جو کھا
 دودھ سنوں نیکی پچھکی ناں پچکا
 بہتا بول جہا اوسی رحمت بہی در
 مقوڑی مصری پاکے دھن دار پوا
 یا پچکاری اوسنوں چکی طرح کر
 شربت خرفہ نال بہ دوزن و وقت
 سوز اک جاواک بول کھلو وچ
 ترے ماشہ ایسوں فجر و منت
 لکے فجرے اوسنوں کرے کیر چہاں
 روٹی گریو نہال دیکھ ایہا اوس کھوا

لون نہ دیوین اسنوں نہ گاندی دل | چا دل دیکھ توں اسنوں پچھے گیمو دیناں

تکریب کر دن بناوق بزوری میگوید

مغر کھیر تے مغر کد و خرفہ وچہ رلا
 دودھ توں دایہ لے چنگی طرح سوار
 سبھ دار و کٹ لے بھی کر توں تیار

دایہ دہنہ تولہ ایہے اختی توں توں پار
 کندم کھنکھن لے کھیر پوچہ رلا
 شربت کھنکھن توں توں توں وقت نہار
 یا شربت مصری لے ایہ اسنوں سہال

بنادق بزوری بنا لے چنگا ایہ دوا
 سوز اک دور سو جانی زخم گدی دجا
 بذرا البخ نے گو نہ گدی خون سوس
 سٹ ست ماشہ ایہ لے پور لول
 اول ایہ پچھکا توں شربت خرفہ نال

تکریب شیان ایہی میگوید

شیان جین لکھے جانی دل دیناں
 مقولہ سپیدہ دینے کھیر ماشہ چار

دار و ایہ بنا لے چکی طرح سہال
 چار ماشہ انزروت لے چکی طرح سوار

دو تولہ گوشت لکڑی دو ماشہ کنڈر لیا
چھاویں رکھ سکافوں کے خوب تیار
بچکھاری کرتوں دس سوں کلیند پوڑ

سبھے دارو کٹ کے سپی اندھا
عورت داودہ آن کے بنی اوگسا
راہ اندرتوں بولنے ارطیر چھڑا
بوجھی کاسہ نیرتال کرتوں بھرتیار

پانی پا تریل داتپیاں کرتوں
بیج ماشہ روغن گل ایچہ بھی دھو
حقنہ دی ایچہ کل پور حقنہ اسٹو

باب در بیان تقطیر البول مسکویہ

لازم سردی اوسوں چہ مثلے ہو
ضعیف مثلاً ہوسہی بول نہ دینا
سپوں اوسوں کے اطرین دیہ کبیر
دولوں ایچہ بنا سکے کٹ توں خوب تیار
یا کالے نل توں سکے ہی طرح کر دیہ
دو تولہ ایچہ سہی طرح گھوٹا
یا لیبوں موٹوں متھراں ہو منفہ لیا
دور ہو جاسی اس تقطیر البول ازار
خوفہ لیتوں کاسی نالے کھ حبار
ایہا شربت اوسوں دولوں وقت پلا

ایہا عادت بول دی رہے ہمیشہ کھو
اول اسدی سمجھ توں ساری طبع مزاج
اسحق وچ جان تولہ جنگی ایہ تدبیر
تزیجا حصہ اوس دے وچ قدر لار
خیر ہو جاوسی اسدی رب کہیسی بہ
ماکھیں وچہ لایکے ایہ فوس دیوینار
بہ ابروزن رلا لیکے ماکھیں وچہ رلا
جیکر گرم مزاج ہو کرتوں خوب دھیلان
کاہو کہد سلیار اسکے ماشہ چار چار
سرمہ کے سفید توں یہ مہین پنجار

چو آچو بول دا آوے کے فوس
تقطیر البول ایچہ اکھہ کلاں کے
قوت چھڑی اسکے ست ہوسہی
منض قارورہ دیکھے سارہ کیریں علاج
تل سفیدہ تمہری برابر ایہے تیار
ترے ترے ماشہ اوسوں بخری شام
کلوچی لیتوں متھراں کنڈر تال رلا
ادھا تولہ اوسوں دولوں وقت پلا
تولہ تولہ اوسوں بھرتوں وقت نہا
دارو دساں تہہ فوس سنون پھان
بہو دارو کٹ کے مہری وچہ رلا
ماشہ شربت نال دیچہ چککا ہے ایہ

کہ دیا لکٹ ال سنگ چاول کہ میں غذا

گوشت لکڑ باکرا دیچہ وچہ مصالحہ ہا

در بیان بندہ بول

یا گوٹ اس ضعیف نے زور نہی کچ
سستی آسے اوسوں بول بندہ بول
اول اسون آیکے ایچہ آب زن کو
پانی پائیں گرم توں پچھ سن ہر فیک
جے رب چاہے اندر اسکی کے بول
چہ ماشہ سنگ لکڑی نالو تہہ پنجار

بندہ بول کے اجیکر تال قصا
یا سبب لکڑی یا پتھر داجان
اسحق بندہ بول جاسیا بول اسد توں کچ
منض دیکھ توں اوسدی لے دیکھیں بول
دھنی نیکیہ اوسوں پانی گرم بھلا
پانی گرم کر لیکے اوپر مست نہا
چککا جان دولوں ثابت رہے قول
دور دور توں اس فوس ایچا آن پلا

ایچہ بھی زحمت بھرتوں ایدھی ہوا
یا ضعف مثلاً ہوسہی بھی کیریں
یا سردی وچہ مثلاً ہوسہی غلبہ اسد اجار
خلط ل چار کچھ بلیو کہیں ڈول
جے نہ قوت اوسوں پھیں دی تفر
دھار چند کے پاتوں ایچا اس کہ
ہورودہ کہوتی داوہ بیلا کہ توں
کھلے بول نہر اوسد کہ سی فضل خا

یا شورہ قلمی سے کہو یہ بول سکویہ
 وچہ دستور علاج دے ٹھا ہے قول
 ہو رہا شورہ قلمی لے توں سوہا جے کھل
 کچھ کھچکاری او سنوں جکھڑیہ

بالوں لاہور دی او سنوں دیکھو کچھ
 پاکیسو بال توں دھیمی تنجھ جھ
 مولی پانی کڈ کے دیر لایس باور
 جے اسنوں بہت بجار دیر جلاب

رہ چاہے تے او سنوں کھلا اوچل
 گرم گرم توں او سنوں ہننی وار کھا
 ہو رہا تنکا دالے کے اسد پیر لا
 حسب ایار ج فیض اور پھیرا ہو

خودا سدیہ توں اس دی کہیں غذا | یا شورہ مکڈ باقرہ اور فی ٹال کھو

در بیان سلسل بول گوید

صنعت مثالی وچہ بھی بھیک اسنوں
 وچہ مثالی اسکو سی آن فتور
 جو این جھٹ لونگ لے ہو رہا سندو لا
 ددنی باکیوں پائیے اسنوں سمجھ کھو
 جے کہ جی وار دہ ہے ہوسی اسنوں آن
 تولہ تولہ ابھیر بھی داند سبہ منگا
 ہو رہا کاسی خورہ کھوئے شربت لے بنا
 ایسا اسدا عمل سے یاد کہیں ابھیر قول
 چاول شورہ دیہ توں دھنی ٹیکے نال

سلسل بول جو اکھدیہ جی جھ
 وگدہ می بول سن در دن رات
 یاسٹ قضا تھیں اسنوں کچھ گوی
 بنظر قار وہ اسدوہ بھی بچکان
 دار چینی ہو رہا چاں کو دنن رلا
 خبث الحیدر جوشن سنوٹ بھی آن
 کہ توں دارو الیہ جی طرح کھن
 طباشیر پنج ماشہ ابھیر بھی
 پچکی دیتوں سنوں شربت نال کھن
 خود آب توں سدی ایہا کہیں غذا
 پالک کہ دیر توں یا سنگا ندی

بول جاری رہا اسدا چوٹک نہ کچھ
 روگی دکھا ہو رہی ایہا اسدی بات
 یا گد دیوں قوت اسدی ہو جادگی دو
 خلط طاق جے سچے توں جی طرح سچا
 ترے مانگے لے کیر ترے سہ پیغم رلا
 اسنوں یوں یہ توں لغز کہیں آ
 کا جو ہار مانگے یا پیر لالہ و سیاں باو
 کٹ چھان الیہ جی طرح سوار
 گدھی در ہو جادوسی ٹالے سلسل بول
 دوسپانہ ظہیر سوں نالے دور کھو
 ر ر ر ر ر ر ر ر ر ر

بہان در خواب من بول می گوید

وچہ مثالی اسنوں قوت ہو رہی
 راتیں عادت بول دی ہے ہمیش کھو
 لے مسر جھو نایکے دودو تولے یا
 دودو تولے او سنوں بویہ قوت نہا
 کٹ چھان کھما کیوں اس وچہ تیس

یا بلغم غلیظہ بوسی کہی وہ فتور
 بنظر دیکھ توں سدی ٹالو کھن بول
 چھہ تولہ کونڈ کڈی لیتوں بھی جوا
 ہو پود نہ کڈے یا لیوں کھن پھیر
 ترے ترے دیر توں ددنیو سچا
 خیر ہو جادوسی ابھیر دی نفع کہیں

ستیاں جویاں تہ توں جیکو کہیں نہا
 ابھیر جی زحمت کچھ توں کہیں نہا
 باقوت اسدی ماسک اندستی سو
 خلط طاق جے سمجھ توں جکیاں قول
 چنگی طرح کھو ٹالے وچہ کاغذ لایا
 دودو تولے لیتوں ساسی سچا
 یا مچون سفہ پنج ماشہ دیر

سلسل بول واسطے بہتا ہے در کاغذ | جو ار شرب الحیدر ایہ چنگا جانی

ممانند قوت ہو سبباً ہوس قوت
 بہر امانہ نے توں وزن برابر
 اس شخص بچے ارسنوں لیت کھڑا
 دارو سبجے رلائیے اس نوں کین
 ماشہ ماشہ ارسنوں یتوں روزنا

روشن رنگ اچھ کر سیا یا ضہہ کر سی آ
 مرجاں سندھ تے سنٹھراں جھڑا
 تیں بادامان پا کے جنگی طرح گھوٹا
 دونی ہائیوں پائیکے دارو سندھ رلا
 تولے اوپر آئیے اسنوں دیکھ کھڑا
 زحمت دور رو جاوسی ہوس سی دور

چیلے سبز ہر بڑی ٹالے رنگ
 کھٹیا ندی چیلے کے ایہ بھی لیتوں
 یا گو کا لے گھوٹوں سوچے پائیں پار
 پیلے روز توں ارسنوں ماشہ چار کھو
 ایہا ارسنوں روز روزہ تولے سودا

باب بیان قوت باہ کوید

نولے بارے توں دارو میا جا
 گڑ بہانا پائیکے جنگی طرح گھوٹا
 ہوس سپاری تیلیا سولائیے آن
 پاتوں اوہ سپاریاں دودہ دیو چرلا
 ہور منقہ توں چھ تولے پائیں کن
 اٹھ سر سہا ہی مصری بیکے ایہ جھج
 جے کو کھا لے الینوں دودہ باچار
 دو پیازہ کے کے ارسنوں گوشت کھو

دارو قوت باہ داحا سب سناں
 پہلا وہ لیتوں تیلیا سود کھو پائیں
 پہلا وہ تل لائیے تول کٹیں پار
 گو کے دودہ کٹال توں تولہ روزہ
 حمام دسے دچہ پائیکے کٹیں تل
 ہوس بہن سرخ سفید کھو قوت لے
 دارو سب کر اہی اندر پاتوں دچہ
 دودہ تولے دہ تول کھا لے کولان
 عورت اوپر ہوس سی بہتی دارو سوار
 یا حلوا بیضہ ارسنوں گوشت کین

دیکھ توں اسن بیکے کر کو دینی
 بوجہ این تل لے چالے ٹھوکر منگا
 کچھوں منگھو بی داجو این کٹنوں
 شہر توں دیکھ توں شہوہ کر سی
 گو کا دودہ اک میر توں کر اہی
 دودہ تولے ایہو کٹ کے کین تیار
 گھوٹو گو کا دچہ کر اہی بار تلے پا
 قوت بہتی ارسنوں ہوس سی مرد جو
 نرشی نہیں پر بیر کر اسی ناہ جلا
 یا چھو لیاندی دال دیکھ روٹی کین

سرخ دیکر کے قوت باہ کوید

گرخی سردی دیکھ کٹا طبع مزاج
 معجون حبشہ الحیدر یتا لے برشتا
 اکھوٹ چھوٹا مصطکی کیستہ
 دکھو کھٹی کٹ کے کر توں آن تیار
 دو ہفتہ توں عمل کر ایہا اس داکم
 یا کیو دیوچہ پائیکے ایہا روز کھو
 ہوس سندھ سناوہ بلی ثعلب توں

طبع مزاج بچھان کے کر توں اس علاج
 سور شقاقل نوگے جھٹل ثعلب پار
 سندھ الچی تے پیلے سنے منتر تمام
 دونی ہائیوں پا کے اسد بوجہ رلا
 چرب غذا دیکھ ارسنوں جہری دے کار
 دودہ تولہ ارسنوں مشام خیر ایہ دیکھ
 دارو چینی نے مصطکی ایہ بھی لے سجان

دارو قوت باہ داد سناں تینوں ہوس
 چٹکا عمل میں آپاں کینی بہتی نور
 وہ معجون فلا سفہ دوا المسک
 اندر جو جولوڑہ چلوڑو نال رلا
 وزن برابرے توں ایہ دارو بہتو
 تولہ تولہ ارسنوں دودہ توں وقت کھو
 سور نیچ خونچون بیکر اہا برابر روز
 بچھوں دودہ پلا توں منٹ ساڈی
 وزن برابر لے کے کٹ دارو کھنڈا

تو نہ تولہ اوسنوں دودہ دینا کھو
ایک بھی قوت باہ داجنگا ہے دوا
بھکڑا تا لکھنا جانلو تری جنگی ہو
لسوڑے کچے آن کے ایک بھی پائین
تو نہ تولہ اوسنوں اچھو روز کھو
ہو رتوں اوسنوں لیب کے اوپر کھو
تو ترے تولے ایک ہے جنگی طرح کھو
ہو رتوں جی بھی لینوں بھید اندر دود
حلو کر کے ایسا کہ تو لیب پہنار
اک ہفتہ توں اوسنوں ایسا لیب
اک ہفتہ اوپر ذکر دے ایسا لیب
استحباب کرے نہ مول اوڈنی ٹھیک

ہو رتیں چھو ہار توں توں دودہ
قوت ہو سی اوسنوں کمر سی شفا
تخم پیازے تو دوسری نخل گنگ
وزن برابر کے دودہ کر پس تیار
ایک بھی اسد حق و پر چنگا جان دوا
فرہ تماں ہو دوسری نکل اہننا جان
اندر جوئے جھلن پائیں چہرہ نازنی
کڑا اسی ربو چہرہ پا تو چربی دودہ جو
دو ہفتہ پترے کے ذکر لیبیں یار
ستا ہو یاد کہ اس جاگھے گا
ہو رتوں ساجے شیر دوسری نکل
بادی ترشی دودہ نہ سہا لے سہا
گوشت کنگڑا باکرہ کھانا چرب کھو

چھو ہار دوا دل کھادی بچوں دودہ
ہو رتیں توں توں موچر سسلار اندر
ہر مل موصلی تجے گوند لگادی پار
دکھو دکھی گھوڑے ماکہ بیون دودہ
بہنی قوت ہو دوسری گجے مرد خدا
گند دے جو کاں لیکے دولوں لکھ
تو نہ تولہ ایک لے کٹ کے کر پس تیار
دار و بھری ہوئے پچھوں پائیں یار
ذکر دوا لے دیکے سوتر دی بھڑ تار
ہو رتوں دودہ نے اسگندے دودہ
اک ہفتہ مالش کہ توں کہ ہو رتیں
حلو ایضہ اوسنوں یا بیضہ کہیں غذا

ترکیب المسک حلو
موٹی لے لودہ توں ہو رتوں
بھین سرخ سفید لے ہو رتوں

دوا المسک بنا توں ارد حلو یار
قوت باہ داجنگا توں اوڈنی
کلی تے لیشم چپ لے ہو رتوں
دکھو دکھی کٹ کے ہو ماکہ بیون

پچھو جو ہو رتوں دوا اوسنوں کمر سسلار
دوا باغ معدر دوا اوسنوں کمر سسلار
دودہ لیتوں حقربا سسلار
چار چار ماشے اوسنوں فخری شام

باب بیان دودہ شل می گوید

قوت جہر می مسک کھٹ ہو کھٹ
یا سعدہ اس صغیف ہو ایف
حد نہ لے عورت کھا دوی حبیب
گل کی کہ سی مردادہ اکس شامل ہو
بنف فارور کچھ ہینا کہیں قیاس
پچھوں دیکھ جلاب توں چکا ہو

یا نیا دودہ کتا راہ منی جان
یا گدیوں قوت کمری ہینی کمال
دخول ہو سی اہنیں شرفند دلیہ
دخول شلانی رن جی دل داند بکھ
طبع مزج پچھانے کہ توں شل
دکھو دکھی سمجھ لے جہر دوسر

جے کسے انسان توں جہر ہو رتوں
رحمت مدی مرد توں دوا کر پس سہا
یا تری وچہ دوا غدی ہینی ہون
یا منی تیار دسی لے اپ پی
دودہ مردہ ہیا لے توں شل کھو
راضی قبول کوشک نہ آنی کچھ
ایکھا جان علاج توں لے کر
ایہا قول حکیم یاد رکھیں گلی

ہر ہر جگہ اوس داد شانہ دوا
اسد حق وچہ جانتوں چکی اچھ تدبیر
پیالہ گو کا دودھ لے اسوچہ بابہ بیا
شام فجر ابہ دیہ توں نازی روزینا
ہو رہ شمشاد سونوں زینیاں اٹھ کھو
فائدہ بہت کر لیا اس حق وچہ اچھ
چار چار ماشہ لے توں ارد سبویا
پنج پنج ماشہ اوسونوں فجر و شام کھو
خشک دیہ پلا توں وچہ مصالحہ پیا

دیہ توں اسونوں آنکے کرسی رشتہ
دو توں لے ایسٹول لے چکا خوب
ہانڈی ہانڈی لے کے کو توں کھینچا
دو ہفتہ توں عمل کر اچھا اسونوں
ترے ہفتے دیوہیں سونوں سالہ دو
کیسہ لونگ جلوتری جھل مچاں پا
دو ماشہ لے سفید توں کستور کی چار
بہنا ہوسی اسونوں بہتین جان شیر
۰ ۰ ۰ ۰ ۰

ایسٹول می اوسونوں اول دیہ توں
چھ ماشہ اسوچہ مصطکی پیہ مہینہ لدا
خوڑی کھنڈر لائیے اسونوں چاکھو
منی سنگھنی ہوسی مساک کر لیا
یا توں دار و اسونوں اچھ بنا کے دیہ
مہینہ سرخ سفید لے ثعلب رلا
اچھ بہو دار و کٹ کے یا کھو نوچہ رلا
قوت ہوسی اوسونوں کمر ہوسی
دو پیالہ گو کشت اوسونوں رائی کھو

باب بیان کشت ختمام گوید

ستیاں اندر خواب دیہوسی کشت ختمام
قوت اسدی بہن دی باہر کڈی بار
حصیدہ لایغ دی قوت ہوسی دور
ایس سبوں بہت ہی ہوجا سی ختمام
پوست دیوہیں لیکے توں خوب کھو
ادہسی کھنڈر لایکے دیہ توں مسلمان
اس نفیس دیہو جاوسی خلل ختمام
ادہ پیالہ دودھ دا اس وچہ کا پریا

منی اسونوں جد اوسی ہوسی ختمام
ستیاں وچہ دلیل دکر سی اوہ جماع
یا گروے لے اوسکے ہوسی کچھ قصو
عجا مہاروندہ توں سیار میں یا
دو توں زخمیاش توں کٹے مچرلا
پنج پنج ماشہ اوسونوں دو دیناں
ستیاں اتیر اسونوں ہوسی بہت کرام
ایہ اسونوں دیہ توں تیری دار جان

اچھ بھی اسونوں جان توں منڈا آزار
جاگ اسونوں جد اوسی ہوسی بے مزہ
ہا گروہی اسونوں سہتے دل تمام نماغ
دیہ توں اسونوں کھنڈر دار و دو توں پوار
دو توں دھیناں لیکے پیہ کھنڈر آن
دو توں ویلے اوسونوں فجر و شام کھو
ہو رہیں دباوے دی لہنڈی توں اک مٹکا
اک ہفتہ ایہ دیہ توں لے مچہ رکھ پیا

حریر دودھ شمشاد سونوں وچہ خشک پلا
اٹریفل دیہ کشنیر توں لے بھی اسونوں

چاول مسٹر لایکے کچھڑی کر میں غذا
اختتام درہو جادوسی اسونوں دید سبحان

در بیان آئین منی مذی گوید
باہر آئے ذکر نفیس منی مذی لآن
وچہ مثلاً اوس توں ہوسی بہت

رحمت سمجھیں آئین پر میوں نا مہر
سوسنی صورت دیہ کھے حرص کھو
پر میو حرص لے اچھ ایہ ازار چھیا
دساں تینوں اسد چکا ایہ علاج

جوانی اندر کینوں اچھ کل ہوسی عام
لو کر ہو ویشیا اس اوتھوں پیدا ہو
منی مذی اس حرص تیر ہوسی اسدی دور
دیہ توں اسونوں لے کھنڈر ہوس مزاج

دوسالان داسنل سودی بیاوردی جان لوٹے کر کے ادس کچھا دیں کھڑکا اٹھ تو لے ساگڑہ کے جنگا لے جھننا گھبوں نے کھنڈر لایکے کڑا ہی پائیں دودو تولہ ادسنوں فخر شام توں دھیر دو تولہ گوند ککڑ دی کٹ کے خوب رلا کلوچی منٹھڑاں ہور موٹو ہون چرلا ادھی کھنڈر لایکے پھیکا کبیریں نیار	اس عمر دلوٹا ہو کھنڈر اسدی جان جدا وہ سکے آیکے اسنوں کٹ پچا بارا تو لے کھنڈر لے چھ تو لے گھبوں آٹا گوند رلا لیکے پھپھوں پائیں پیر میو دور ہو جادوسی نفع کربانی دہنیاں نکا پیہ کے تولہ پائیں تو نوماشہ ایچہ لے ترے ٹھوک منگا ایچہ تولہ تولہ ادسنوں دھیر توں	اکو جڑہ اسن ہوسی باہر کٹ لیا اٹھا اسدا کٹھ کے ککڑوں کپڑ جھان چار تولے گوند ککڑ دی لینوں کٹ پچا حلو اسدا پیٹھ کے ککڑوں خوب نیار تو لے ترے ہور تچے جگلی طرح کھو تو لے اتفاقا تولہ مپسل اٹار نوماشہ طباشیر توں بھر رلا بیل بار دو لوں ویلے دیہ توں اسنو وقت لیا
---	---	---

دال سنگاندی دیہ توں یا مالاندی دال خشک دیہ پلا توں دو تر یوار سہال

باب بیان تر کریمیاک می گوید

بند سبز نہ ہو کسینوں سوچیا اترال یا قوت ماسک جھہ توں گھٹ ہوسی آن ایں سببوں اسنوں ہوسی جھب خلاص ہور چنگا نہ ایں تھیں دھوے کر سدہ دوماشہ دا نے بہنگ ککڑ کیسہ دیا پا پوست پانی پائیکے گویاں لے بنا جے ادھ ادھی رات توں ٹوٹے کر جھل بند سبز کھنڈی بہت ادھ چنگا ہے در دکھو دیکھی پیہ کے باکھیل وچ رلا دو فی کھنڈر لاکے دھ توں اس کھوا	بتلی منی ہے اسدی پھپھیں ٹال خال یا چھوٹی عمر لے کینا بہت جلا شنا خلاصی یاد سی کچھ ہو قیاس ترے ماشہ حصل مصطکی اقبیہ ماشہ حق فرجاد دوماشہ پائیں ککڑی فی گولی دالوں وزن کر ماشہ تب بنا پو پر پھپھوں اسدی خلاصی ہوسی آ کلوچی تے اجمو توں سر مل سٹہ نیم ترے ترے ماشہ دھ توں دو تولہ چھ ماشہ توں وزن کر دو تولہ لے بار	یا بند کٹ ادھ اسدا نیارہ ہوسی آن یا جریان اس پر پیہ ایچہ جی دیکھیں جا اول اس بھی دیہ توں رو دساں تہ ہر مل نے جلوتری ایچہ ماشہ دھوین دکھو دیکھی پیہ کے ککڑ جاہگ رلا شام دیلے ناں وعدہ دے گولی دھو دار و دساں ہور اک جھلوں کسین وزن برابر لینوں دار و سب حکیم دو تولہ پوست لیکے دو تولہ خوب کھو پیہ پر کھو اتوں ہوس بد سبز نیار
---	---	--

اٹھ کے ادھی اتوں صحبت کر سی آن اک پیر تیں بعد اس ہوس خلاصی آن

حلو امیدہ سیویاں گوشت کر میں غذا جادول کھڑی ادسنوں خشک دھ پلا

باب بیان فتن جھنن گوید

کھسکے نل جے کسہ پھنن روک پیمان
دو پتے دہنی پیٹھ نے اچور دال

فتن جو کہن سینوں کل حکیم پو نان
کچھ سجے نلاندہ رستہ انہاں سہال

اک سے پتا دل ہے ایک کھجور جان
جے کھجے پاسے ضربے نکلے کھجے دا
مصلک جانی مرض ایہ لسان سے آزار
جہب نظام سوس دلدی اند جان
کر تیر علاج دی دساں نندہ دوا
استرہ لیکر کچھ کر دو گندھ صاں وچکار
کر کے دھم جدا اوسدا پختہ چنگا ہو
جے دو دوس برابر ہو دن دوسرے پائیں
نفع شتابی ہو دوسری عینوں سے پچھان
دو ماشہ لے لیم توں ایہ بھی وچرلا
ترے دن اسنوں لالوں ایہا لیسوا
اک ہفتہ توں اوسنوں ایہا لیسوا
دیہ کوئی اد سنوں حمت توں لے
بابرنگ ہر رے مر جان پائیں
ہاکیوں وچر لیکر دیکھ توں وقت تہا

لگنی کچھ ادھان لال تضا دے آن
جے دریاں نوں ضربے دین پائیں جان
کیریں علاج ایہ سمجھ کے دکھو کھی بار
ادیر بار دیر مس کے مشکل ہوں علاج
سچا کھجبا سمجھ لے پاسا رٹھلجا
بوڑا روندار کھ کے اچھ ادیر پار
سجے ہو ضربے کھجے دھم کرا
جے رتھ ہے اوسدا ہوسی دساں دار
پوست بھگ دو دلو لے لے لپیاں
سبھو دار وکٹ کے پوست پانی پا
لنگوٹا کس کے تیر کر اسدالتون پھر جان
جیر ہو جاسی اسدی کر می رب شفا
معجون کوئی اوسنوں توں ان کھو
لگیاں سبیر پر لے پچھے تفکر جان
خشک دیہ پلا توں ہو ر منگاندی مال

جے سچو پاسے ضربے لے سچے باہر
اودہ رودہ شکوے پتلاوے آن
باران سناں سیدھو ہوسی کو دسان
حرکت ہو سوسی دسنوں پتی وچہ مزاج
اول اسنوں ٹیم کسیر انگوٹھے من
ترے دن اوپر اوسد دودھ کدا چور
کھجے ہو ضربے جے سچے دل لودا
دار وکٹوں اوسدا قابض پتا آن
ناز و پائیں کھیکڑی ایہ تو لہ لہاں
لاناں پر لپ کر ایس پانی دیاں
پانی مال نہ بھٹوں سکی تھہ سجان
جیکہ غلبہ باد اوسنوں ملائے وچ
پنج پنج ماشہ دیر توں لپسی باد گوا
وزن برابر ایہ لے دودھ تو لے بار
دو پیازہ گشت اسنوں دے کنگ مال

باب دہ بیان معلوم کردن حقیقت نال از حمل در رحم

میکوید

عورت و احوال بدن سناں تنقوا
جس وچہ لطف ہو دوسری شک جانی کچھ
منی رن تے مرد دی جا کر کوٹیاں
مرد شتابی ہو دوسری گدوں میں مال
منہ تڑپس ناسا ریفق اودہ وچہ رحم دیا
اودہ لہو آوے بدن توں ارحم دکان
جہ بند ہو جاسی منہ رحم دیا خون آئے کچھ

سارا ذکر اس رحم دا کہو دکھ سنا
دیکھیں قدرت ربی ایہ بھی اک ممکن
ہستی لذت رن توں آئے مرداں ہار
ایتھے ایہ سبب سحر و اراہ تنگ
لہو جیض نفاس اوجسح ہو کھلو
جد لطف اندر رحم و دوسری تہیں ہو
حمل ہوئی تھل تھل ایہ گل دیں کھم

رحم مثال صدوی وچہ مشاں سمجھ
جس شخص پیدا ہو دوسری ایہ بندہ انسان
چرا خورت ہو سیامد اس عقیس مثال
مرداں راہ کشا توں آئے حال تنگ
عادت اوپر اپنی جاری ہو سوسی آن
ہوسی خوشی ہزار دن راضی ہو کھلو
بند ہونا ایہ خون داعون بہت

ایک روزی اس ہوسا دیسی رب فرزند
جوانمردا ہوسا دیسی ہوا زانہ جان
اسو لیے لطفہ رحم وچہ نال ادا دے جا
چار حصہ اس مٹی میں کیتے رب جہ
دو جاقطرہ اوسدا دل دشن نگہ چرخ
ایک چار اعضا نہ کیں اول بیکار
لطفہ اندر رحم دے قائم ہوس مقام
جد لطفہ ہوسی آن کے سرخی رنگ نہ
چو دیں روزیں ہوسا مضمضہ
نریکی حالت ہفتہ اندر ثابت ہوسا
کیتے قدرت نال رب سہا اعضاء
پنجویں حالت تریجہ روز دی کے
اندر قول حکیم کوٹھا ایہ بیان
چھویں حالت اکھ کے بچاہ اللہ
مدت ایہ فرزند دی پتر جس نام
اسی او پر پنج روز حق ہوسی
اوڑک دوترے سال دی ایتھے نکد
حکم نہ ہوسی رب داجیکہ باہر آ
مدت پچھوں و سنوں پیدا کر سی آن
دوسو تے دور و زوچہ ادا جسمی آ
اسی روزیں شکم وچہ حرکت کر سی
جے مدت ہے سو روزہ چالیس حرکت
جہ کہ اوسنوں خیر ہے کہ نہ ہوسی آن
اسنوں جانی ایہ توڑح وچہ ہوسی غام
اوسے ساعت اوسنوں ہوسی حمل دواع

رب نیاز اپنی قدرت اس دکھا
شوق مر و نر سنوں بہتا ہوسی
اوہ لطفہ اندر رحم دے کر سی جاکام
چار قطرہ ہوسا چار کے اعضا
تریجا قطرہ بچہ توں ہوسی جگر پچھان
پچھوں ہور اندام سب کر سی بیکار
حکمت ایہ قول ہر وچہ دستور بیان
مضمضہ کر سی رب سقلا در بے نیاز
اس نہیں کچھ ایسا مضمضہ ہوسا
لہو جاری وچہ اوس کہ ہوسی تمام
چو کھی حالت ہوسا باران پچھان
ایہ بھی قول کتاب اشک کر میں کچھ
اسی او پر پنج روز ایس ناو جان
اندر مدت ایس کہ ہوسی سب سمیان
مدت پتر گشت ہی ایس ہوسی جان
ایس مدت فرزند بھی ہوسی آن نیاز
قال ایسے رب دی غائب جم وچہ ہو
اسنوں لدا پاک وچہ کہیا رحم لکا
جس بدن پچا ایں روزیں ہوسی آن تمام
اوہ ست ماہان جسمی کہندینے حکما
اوہ دوسے چالی روز وچہ پیر ہوسی
دوسو ستران روز وچہ جسمی ہوتیار
اوتھے کی سبب اکھ ماہان شجیو بیار
رحمت اسد بوجہ بھی ہوسی ہتی خام
ایہ گھر جانی حمل اخلایک یار

پچھہ پیدا کرے گا اس پچھیں آپ خدا
جد شوق دیوچہ آیکے کر سی انوجام
رب مضمضہ کر سی ایتھیں نال تمام
پینے قطرے ایتھیں پینا ہوسا باغ
چو کھا خستین لے قطرہ سمجھ بیان
اک ہفتہ پچھوں اوسدا ہوسا تمام
اوتھے جا کے دیکھ توں کے خوش بیان
حکم نہ ہوسا رب دالے با ہر دار
ہور چھپا دیا نوجا اوسدا انونہ کر خدا
ثابت کر سی رب اس قادی لے پرواہ
داخل ہوسی اوسوچ روح جسمانی
اس حالت نہیں ہوسا روح جسمانی
اندر مدت ایس کہ ہوسی سب مان -
اسی روز پچھہ توں شکل فرزند تمام
و کھو کھی سمجھے سا لایہ بیان
تھوڑی مدت حمل ہی پنج جمید جان
شکل کر نکد ہی ہو کے رہی وچہ کھلو
جہ حکم خدا دہو صیا پوسی سوچ جان
ستھیں روزیں شکم اندر حرکت کر سی
چالیس روزیں شکم وچہ جسکہ ہوسی جان
اوہ اکھ ماہان جسمی جمیدیاں سو کٹھا
نویں جمیدے جسمی برابر وزن پچھان
اسنوں کی ہو جاوسی ہوسی کینوں پتر
ساعت اندر زحل دگر سی اوجام
باد و ہوسا جانی حمل اس می جھدی دار

اندر قول حکیم کے زحمت ابھرا
 بچہ وچہ مزاج سے پختہ ہو س
 اولاد نہ ہو سی جسوں اس نون
 اولاد نہ ہو سی اوس نون
 عجب ہو سی اوس نون
 یا پانی عمرے اوسوں جاوے دانت مدام
 یا اگر اس ضعیف یا ہو سی دماغ
 یا وچہ مثالی اوس واقف ہو کھلو
 درد ہو سی اس دن نون
 یا وچہ رحم سے استہیں نون
 یا غل بوا سیر و رحم اس وچہ ہو
 رہو اوس و رحم و اوس و ترو
 بہت رطوبت رحم وچہ ہو و اوسوں
 یا لو ہو بند ہو سیا اندر سے کھلو
 شہب فادورہ اوس و اختلاط
 اند چاہئے اوس سی کسی تروت شفا
 یا توں اول و سوں چلی گئے
 دو تریواری اوسوں وچہ حیض چرکا
 ہو زردی بیضہ مرغی تھوڑا موم
 چرکا توں شافہ اوسوں و تریواری
 پاک ہو و حیض نہیں شافہ کرتوں
 دار و دساں ندہ توں شافہ کرتوں
 پاک ہو وچہ حیض نہیں شافہ کرتوں
 دار و دساں ندہ توں و کھو و کھو
 سب جے بوا سیر و اس اکریں و

اوڑا و مر جاو سی ہوسی تروت لٹا
 ابھر سبک اوسوں مر سی و ہیا
 یا بچہ اندر سے اوسوں کھلو
 بہنا اوسوں سبک سبیل کیر سبیل
 عفر اکھن مردوں میں وچہ شک
 یا پانی عمرے اوسوں مر سی و ہیا
 ایس سبیل اس کھر لدا وچہ رخ
 سبک فر و کیر ہے یا ہو سی ہیا
 منی نون ہو سی رحم اندر اس
 یا اٹا ہو سی رحم اس یا سیر چرکا
 یا پھوٹ اندر رحم و اوسوں کھلو
 باد و طرفاں وچہ کنوں گد و نون
 نون منی استہیں بچہ گل جائے خام
 ابھر سبک گلاں یا و کھو و کھو
 ہو حقیقت اوس سی واقف ہو توں
 یا سدی اندر رحم و یا ہو س طبعیت
 چنگا اس و کھن وچہ اچھو جان ودا
 ساذج کیر کو یا منقہ لیتوں ہار
 چنگی طرح بنا کے شافہ توں جا
 ہو رہا کا سے کاوند بگیاں ودا لیا
 جاوے خاوند پاس نہ ہو سی جس تیار
 موڑیوں انی متھن حیض نال رلا
 جاوے خاوند پاس نہ ہو سی جس تیار
 یا اس حدس باہر آئے نو ہو یا
 وچہ محل بوا سیر بچہ دیکھیں جا

ست ہاں چہرہ جیسی اسدی سنو گل
 رکھے گارپ اوسوں مر سی و ہیا
 عفر عفر اکھن اس نون
 عیب مر کے رن و کھو و کھو بیان
 ابھر سبک اوسوں شلی منی یا خام
 یا چھوٹی عمرے اوسوں مر سی و ہیا
 یا اس وکھو و کھو سے ضعیف ہو
 ابھر بھی اک سبک اس و اچھیں راز
 یا ونگا ہو سی کہ اس چھوٹا تو نہ جان
 یا پیر سے اسد و کھن اس وچہ شک
 یا کمری عمرے اوسوں لی کینا خاوند
 براہر ہو نہ ہو سیا ابھر بھی لے سہال
 سبک بہنا اوسوں وچہ حیض اہو
 برقمہ دار و کیر چکی طرح ہو شیار
 جہر ادا کھیں سب توں اسد اکریں ودا
 کیریں جلا ب حکیم توں ہیوں میں تھیں بچہ
 یا پچھوں سنوں انکے شافہ وچہ بنا
 تریواری دار و کٹ کے توں خوب
 پاک ہو وچہ حیض نہیں سنوں شافہ
 شافہ توں لایکے دیکھا دار چرکا
 جے رطوبت بہت اسدی کرتوں نوڑ
 وچہ کتوری پلکے شافہ خوب بنا
 بند ہو جاوے حیض جے اسد اکریں ودا
 دساں گے ندہ توں دار و کھو و کھو
 جے اسد سے منہ رحم و اچھ توں

دوسوں سدہا کر سیاہاقل دانا کن دچہ محل قوت باہ دے وار دے لیا	دل گرے دماغ دی قوت مریچکا منقوی کرے اچھا اچھا دار دے پتھار	کچھ جا کے دیکھ توں دار و کریم سبحان منی جو اسی پٹی اسدا کہیں دوا
--	---	---

باب بیان ناشدن محل عورت مسکری

جس عورت توں محل ہو سی ایش کرین دچہ عطر عقیقہ جاوے کہہ توں اسدا ابرو	سب حقیقت اوسدی معلوم کر توں کچھ دساں میں تندر توں سول کرین	اس سکے عیب تاب میں سال تینوں یار جیہڑی مسکری محل دچہ ظاہر کہ اس بیان
ایک عیب عورت دے محل دچہ عیب خوشی نہ ہو دے اوسوں لے ہو دے	دکھو کھی اہل اندر سستوں یار دوا دکھو آسوں جان توں ہوسی با دوا	رنگت چھوڑن صحبت اندر بہتہ ہو و زرد دار و دساں تندر توں سنا دے بنا
یاکہ سوتیل تاندا ابرو بار لیتوں آن ایکھو شاد اوسوں کر توں دے تیر یار	دو نوں تنہو لایکے شاد کہیں سجا اس شخص تچھو رن ادھ جاوے خاوند	پاک ہو دچہ جین نہیں شاد کر توں یار اللہ محل ہو دے ہو دے پوری آس
جس عورت توں محل ہو دے تیر یار ایکھو علامت اوسدی دل دچہ بیان	رحم لگے اس چہڑی ہو دے تیر یار مسخر کیا دے لے توں پتہ یا مرغابی	منی نہ داخل ہو دے چہڑی دے جان دو نوں تنہو لایکے شاد کہیں سجا
ایکھو شاد اوسوں دے تیر یار محل کوئے رب اوسوں اسیا جی دل	سرخ دے ہو دے اپنا پاک ہو لسی آد جس عورت دے محل ہو دے تیر یار	ایکھو شاد چاہرے جاوے خاوند کول اندر صحبت مر دے پتی ادھ ڈرے
ایکھو شاد اوسوں دے تیر یار جس عورت توں محل ہو دے تیر یار	دو نوں برابر لے دے دیتوں دے بیان ایکھو لایکے اوسوں شاد دے تیر یار	چنگار لے دے توں ناخن پاٹ لے جاوے خاوند پاس ادھ کہہ توں آن بھرا
پانی لے جانوں دے ہو دے تیر یار پاک ہو دے جین نہیں شاد کہیں سجا	پیر پیر لے لے اس دے دچہ رلا جاوے خاوند پاس ہو دے تیر یار	شاد کہے اوسوں ایتوں دچہ چٹا جس عورت توں ہو دے تیر یار
دو تیر یار اوسوں تیر یار دو تیر یار اوسوں تیر یار	پتہ لے توں چڑی اجڑی تیر یار پاک ہو دے جین نہیں شاد کہیں سجا	یاکہ سوتیل دچہ لایکے شاد کہیں تیار جاوے خاوند پاس ادھ لے دے تیر یار
جس عورت توں محل ہو دے تیر یار جس عورت توں محل ہو دے تیر یار	جس عورت توں محل ہو دے تیر یار جس عورت توں محل ہو دے تیر یار	صحف و چہڑی لے لے لے لے کا فور کستوی لیتوں یاکہ ہو رگلاب
سارے کہے اوسوں تیر یار سارے کہے اوسوں تیر یار	یا نعت الحین آیت جو آتی دچہ تیر یار یا نعت الحین آیت جو آتی دچہ تیر یار	باران اسی ورد کہہ توں وقت سبحان باران اسی ورد کہہ توں وقت سبحان

<p>شام فجر توں اوس نوں پانی پھیرا دیو پری جن ہوتا داند ہوئی ازار ایہ بہت قسم دا عجب سحر ہوتا ہے ہے فرمان حکیم دا کہ توں شتاب مہر چپکا گوگل لیتوں ساق پتلیک جان شاؤ کر کے اوسنوں توں نہ بھڑکا</p>	<p>اللہ جائے اوسنوں سوئی شفا پاک سہو حص نہیں صحبت کرے آن ایہ بھی قول حکیم داد سیاتہ شمار یتاے شیر دا ہونہ گھاٹاں پار ماکیوں وچہ لایکے شافہ کرے سجان جاوے خاوند پاس وہ شافہ کرے کیا</p>	<p>الم لشرح سورۃ پڑھے دم کیڑی جاو کاوند پاس پھر ہوئی حمل سجان اس پھلن گے ہو راکھ کھا وچہ کھنڈ اک دوجے وچہ لایکے شافہ دیکھ لو بڑی نے خر گوش داپتہ سے مرگا اللہ چلے اوسد ہو سی حمل شفا</p>
--	--	--

ابھی غنا توں اوسنوں قابض بہت کھوال | جاوے دیکھ توں اوسنوں یا منگا ندی ال

در بیان شناختن حمل عورت مسکونہ

<p>ایہ نشانی حمل دی ساری پہنچ سببیں اسنوں آکے عاقل شکر نشا مست ن اوہ ہو سی ہوسی اوہ کزور وچہ مثلاً اوسنوں ہوسی بہتاد بند ہو جاو کھیند اوسنوں چہ فال ایہ گل ن کھتی وچہ کر توں پسند دل پھرے نہ گھاہر گچا ہو سی آ نیار ہو سی وچہ شکم وچہ کڑوٹل</p>	<p>اند قول کتاب د شک کہیں کہیں جس فیلے اندر جم دے منی حوٹل جسہ بہار اوسد ایہ گل جانی ہو اس ویلے شوق رندی ساری ہوندی حمل ہو سی اوسنوں زحانی دلینال حمل اند اوس پھلے کھا ہو سی بول عورت دا ہر چیز دل گذرے دل پیا جداوہ اندر شکم کہ ہو سی کل تیار</p>	<p>ایہ بھی اک تدریس بہتر قول کتاب بند ہو سی مہینہ زخم دا تھے رہے کہلو جے دوجی زاری سنال صحبت کرے کر مرد نہ بہار اوسنوں ایہ گل جان ضرور بیکر وچہ اوسد ہو سی منض بلند چھپا وچہ حمل سے رتی بونی نڈل دوجی سیکال ایہ یاد رکھیں اوہ دل داخل روح رب کہ سیار ہو کر نہ ہو</p>
---	--	--

باب بیان شناختن آن کہ در شکم عورت مسکونہ

بابی مسکونہ کوئید

<p>ایہ توں قول حکیم دوجہ پہنچان ڈٹھا ایہ ذکر میں وچہ کتاب علوم دوجے لے دودہ کہ سی وچہ جوا پتر اس د شکم وچہ کہ توں دیکھ جان مرطبی حمان اسدا بہل ہو سی آن</p>	<p>خبر خیب شکم دی عورت دیوے آن جے عورت پکھے تہہ لڑ لڑ کا بڑی پانی پاکتال وچہ اوپر اوسد پیا جے پانی اوپر دودہ دیوے سی آن کہلو پتر ہو سی اوسنوں ہ بھی سبک کچا</p>	<p>خبریں عیبیہ نوں سبک اس معلوم دس توں اسنوں پکھے بہا قول صحیح دودہ اوہ تہلے جادوسی پانی وچہ جان جانی سکے شکم وچہ اوڑک نوں دوجی ہو جے کھیا حمان اسدا بہار ہو سی</p>
---	---	---

<p>سمجھیں یہ بیان توں عاقل سگرہ نصیب رنگ جسو ہنسارخہ ہوجس غنچہ یار دعویٰ کرنا عیب دا یہ گل ناقص ہو</p>	<p>ہواک ٹول حکیم دا رشی کہے حکیم یہ نشانی کوڑی دی دل دکاند رجا خیر عیب ی حق توں جالے خالق ادہ</p>	<p>دہی دیوے گا اس لوں اللہ پاک پکھیاں پیارے نگ جس دا جیکر ہو سی آن پڑ ہو سی دسوں کہہ توں جا ہنجا</p>
--	---	--

باب بیان محافظت حمل می گوید

<p>جو لفظہاں ررحم دے قائم ہو سں مقام دل چاہے ہر چیز تے منگے بہتی وار فصد جلاب موقوف کہہ سواں چاٹھنا حرکت ہو سی دسوں بہت پرہیز کر شریت دیکھ کجہ دسوں مصری پاب دارچینی اس لال دیہہ ماشہ اک بھکا ردی دیال دیکھ توں بھی چھو لیاندی</p>	<p>کوئی چیز نہ دیہ توں گرم کھٹی یا تیز کچا رہی ل اس قے کرے اوہ بار ایہ نصیحت جان توں دل دکاند کجہ جساع کہہ موقوف توں نیڑ سواں غجہ خوشی عورت توں ہو سی فکر ہو سی ہور سکھیں دسوں یہ توں آن پلا جے چاہے دل اسد ادیہ توں نہ تیر لالہ ایچا اسوں آن کے نت غذا کھول</p>	<p>حمل ہو جی جس نون بہتی کہہ پیز دل چھٹکے اس تے دہو سی بے آرام سر چیز ہور دیکھ توں گرم نہ دیو سں کجہ ایسے سول نہ رہے اوہ سگرہ کیمیاں چچا عزم اندیشہ اس توں ہرگز کوئی نہ ہو جودل چاہے اسد ادیکھ توں آن شباب توں بہ دیو سں دسوں گلختہ مہر بہار</p>
--	--	--

باب بیان نرم کردن پائے عورت حاملہ میگوید

<p>ایچہ بھی اک سبب اس لوں کہہ بیان عورت دسوں دیکھ کے دیو جی در ریونہ گدڑ داکھ سے چنگی طرح گھوٹا دور تیر لاری اسوں کر توں پیر جان دست پانی دچہ پاکے کیر توں بار چا دل شور ادیکھ توں نہ لکھو کمال</p>	<p>پیران اد پر دسوں ہسی درد کھلو جیکر دیکھ دسوں خطرہ بہت کرے دار و دساں تہہ توں کر توں میریا ہور سر کہ نہک کھوٹے لیب کہہ توں آن تولہ تولہ اسوں لکھو روز کھوٹا کھادون توں توں اسوں چھو لساندال</p>	<p>حمل الی جس رن توں مسج پیر کر ادفقوں ٹٹھ جارا یہ پیر پیر پیدان ایچہ بھی جانی روک ہے ہوشی آن کھلا دو تہ لاری دسوں پیران پیر لا سولف گلختہ لاکے دیکھ توں سوز آن عورت نہادے اس لال در تیر لار</p>
<p>رحم اندر اسں کچھ توں ایچہ بھی اک ہنجا اند وقت جماع دیکھ لایا مرد تیران نال اسد دیکھ سوں سوزن کر توں آن پھل کمر دی پالتوں باجو پائیں نال</p>	<p>حمل اند جس ن توں دہو آدمی بار کیا ہو جی حمل اس جماع کہہ سی آن سلاہ یا گرجی غلبہ لو ہو دچہ ہو سی کجہ قصور ستھر ان پھل نال دے ہر پائیں نپال</p>	<p>در بیان آن حنفیہ حمل گوید اس سبب اسوں بہو کینا دور رہ چنگا اسد کھوچہ ایچا دارو جان</p>

اک سیرتوں وزن کدو سب گھوٹا ایس پانی کے نال توں شربت نہال یا ضرر نہ چنگا گھوٹے شربت کو توں مصری پاکے اسون در لعاب شربت	بہنا پانی پاکے اس توں کجوشا دھنی تیکہ اسون پانی چہ ہسا شربت صندل دے ماشہ اس کجوان فروغ کا فوری دیکھ توں ارادہ مشہور	پانی پاکے اسی اندر خون و پھال بند ہو جاسی خون اس چنگا ابرودا ہو رہد ارادہ کدو کے اسون در شربت یا شربت آلا اس اور ابرو فانی ضرر
--	--	---

سور شربت صندل دے ماشہ ابرو بار	نہو ہند ہو جادوی ہوسی حمل نسیار
چا دل سہرا لکے کھجوری کمری غذا	دال سنگاندی دیکھ توں خشک ہو رہا

در بیان آمدن خون در حمل می گوید

جس عورت توں حملے اندر کو ہونے پد یا چوتھے نو ہوا دسی عورت ابرو چچان دار داد سب جان توں شربت صندل دے طبائیر وچ پاتوں برادران لیا ہو رہا پانی گل ارمنی پوست یا نال تاکے پانی نال توں ابرو در کھو چنگی طرح گھوٹا لکے سرکہ وچ پد بند ہو جاسی خون ادہ من اسون دے	اندکے حمل دے ہوسی درد آوار پیدا دے بھوتوں حمل کچا اس بار ایس توں تخم ملنگا نال ہر کچا میل ابرو سہو دار دے کٹ کے پاکہ پورن یا ابرو وزن ہر بارے توں لکے کدو بار یا ابرو چچان اندر کدو کچری لیتوں نہرے ماشہ داروزن توں گوئی کچا ہو رہا برادر لاجی متھوں صندل دے	در دھنی آدھی تیرے عیدین جان نہرے چچو چچو جان توں خونی پنجانی ہو رہا جو پانی کچو کچو چچو چچو نہرے تیرے ماشہ اسون توں دھنی نہرے ماشہ وزن کدو گوئی سبنا وزن ہر بار لیتوں سستون دھنی اک اس کوئی اسون شام خجروں پنج پنج ماشہ ابرو چچو دار دے سنگا
--	---	---

ماشہ اک کا فوری کسٹوری رتی چا	سہو دار دھنی کے دیکھ توں در تیر پوار
خالض دے غدا توں اسون خشک پدا	یادال سہراندی اسون چا دل لکے پدا

در بیان تعطیل ملاوت می گوید

لکے دھنی جس نون چچا پان جان ایہ بھی اک سبب کے توں اندک دانی اسد کدو اس دے گل پدا دانی اس ہتھ پا لکے لیا وکبار ساری اوہ تیرے کچو کچو کچو	پزوی وچ اسد اسد کدو جان یا اوہ موٹی دے وچ ہوسی چترنگ چنگی ہو کدو کدو کدو کدو یا ہتھ پا وچ کدو کدو کدو کدو دار دے کدو کدو کدو	یا اوہ لسی ہتھ پزوی کدو کچو یا اوہ سافر بار سچو کدو کچو کدو کدو کدو کدو کدو کدو جو کدو اس سبب دے سنا نیش اسکند شربت نے کدو کدو کدو
---	--	--

<p>وزن برابر لیا یکے خنکے خوب کھوٹا دہنی نیکر اوسوں سارے لپکے گاجر دے بی کے پانی وچ پٹاں در ہر دل مٹھا تیل لپو دہنیاتوں ہا لپکے توں اوسوں دہنی ہر دوا سنگ کہن رباتوں لٹ کھیتی بچھا شتابی بچہ اوس د آدے باہر دار</p>	<p>تیل تھاندا پا کے پائیں پانی جان اوسہ چاہیے اوسدی کمری آپ نکلا دہنی نیکر اوسوں سارے لپکے اسی تل وچ پکائے تیل کٹھیاں اک حکم دار داکھ کایہ کہ میر سیار بچہ باہر اوسی کہندے بنے حکما ہر دے نہ چام چہ کد شافہ کونوں</p>	<p>کہ ماگرم توں اوسوں کر کے لپکے جان بی سویاں کھیکے سوئی پائیں بار بچہ اوس د شکم تھیں نکل شتابی ر دخن پیدا بچہ داسد کوجہ ر لار حکیمان اوجہ توی ہ اوسدی دیکھ جا ایہ سچے زانو اوس دجے کہ سچے دیکھ خاصیت اوسدی باہر آیا جان</p>
---	---	--

<p>در بیان حمت شکم گوشت جد نو مینے اوسوں گزر کے پار رات دے لے اوہ ہر دسی ہنی پشیاں دار و کرتوں ایس دابہ کے بار حکیم خلطان لے پچھان توں یا حکیم دنا ہر دار و استنقا واکرتوں بھی آن تولا تولا اوسوں دونوں وقت کھوٹا ایہ کوا میں اوسوں دونوں وقت</p>	<p>جے زن کیسوں وشی حمت یا بجا معلوم نہو کسی کیسوں حمتے نشان تہ ثابت کینا اوسد لوکاں آزار مدت اوسدی اکھری برساں فریاد چنگی طرح پچھان کے عاقل گھر فہیم اول اوسوں سمجھ کے دیوین بچا بچا سہ لفظیہ دار و کرتوں دید سبحان پچھوں پانی گرم توں و تریو دار و ہر خضرہ کہوٹ خیا توں اچھے آن</p>	<p>ہمیشہ حملے وانگہ شکم رہے گا سکو اوسوں کھد کھل ہو یا اس جان رہی نا امید اوہ رن ہو بھت جیران کہیا حکیم بقراط نے دلو پچھ بچار نبض قارورہ ایس او کھیں جگر جا دیہ حب یا راج اوسوں دوزیو اترتا ر دخن پھلے لے کے ایہ بھی آن رلا جے گرمی خشکی اوسوں دہنیوں و سنگین سادہ اوسوں رہ بھی آن</p>
---	--	--

<p>عرق سولف تے کاسنی گدراکھ بھی دیہ شورہ ترمز رخ داکرتوں اوس غذا</p>	<p>الہ چاہیے اوسدی خیر کہیسی ایہ باتوں بخود آب پکا لیکے روٹی نال کھو</p>
---	---

<p>در بیان کثرت حیض گوشت یا بہت لوہو وچہ اوسد دور کر سی آن یا غلبہ اندر اسد کثرت لہو و ایہ سبب پچھان کے دار و اسدا کر دھو دھکی دیکھ کے لوہو دیکھ توں چھوٹ</p>	<p>جیکے عورتوں حیض بہتا آوی یا پھٹ اوسوں رحم وچہ بھی کھین یا جمیاں مہر رحم دی ایہ سبب پچھان یا پھوڑا وچہ رحم دے اوسوں سوئی دانی کولون پچھ توں سن حمت داکھ جے زخم ہو کچہ اوسوں مہر سفت</p>	<p>لوہو و اوسوں اوسی چلے وانگہ سنا ایہ بھی زحمت بچہ توں چھوٹے ساریق یا نال قضائے اوسوں ضرب ہو جے گو یا غلبہ ہے بر اسیر داد سون کھیں جا جیکہ طبع خون دالہو اس داکہ اندر اسد رحم د شافہ دیکھ چھوٹا</p>
--	--	---

دار و پہلے زخم داکر تری جیہ کیا
چربی بکری لیا نیلے اوہ بھی چم
سور سرہ بگا پانی کے گوند بکڑی
دار و اس کے کرتوں آن نیا
ہفتہ بیتوں کھل کر ہن دار و تون
کپڑے اندر چھانکے مصری پالیال
اس نقیب دوسو جاسی چھوڑا اس
پھر سٹے اس کے سٹے لیتوں داکر
دور ہو جاسی و سدا چھوڑا اس
دفعہ کر تون ایس داکر کھنڈی
فرجہ اور پرا و سنوں کان لایس بار
دفعہ اس کے درکار کر تون آن

مرحم کے بناتون ہی حکیم قرار
کڑھی دیو چہ پانی کے مریم کر تون
ایک لکا کر کے خوب تون شافے بنا
پتھرے تون موڑیوں سے تون
ہفتہ بچھون اسون شافہ کر تون
یا اور اگ و چہ پانی کے دودھ پڑھا
خیر سو جاسی و سنوں دوسو جاسی
ست گشتے وہ سوا کے بیج نامہ فی
ہو نہ دار ایس داکر تون دوجی
یا دل یا سبقت داکر دوسو جاسی
کا لیس داکر سنوں تون آن شفا
حلو دیو پرا و سنوں چھوڑا ندی

روغن لے ساق گاؤں داکر تون
شاؤ کے اس داکر زخم چھوڑا
جیکر چھوڑا ہوسی زخم اندر اس بار
دراں بہار بیکے دوسو تون ل
لوہے چوکی دودھ دوسو تون ل
دوسو تون اور عشا نیلے اسون دوسو
جے کہ سور قصور سے سلیا لے
اک ماشہ تون دوسو تون ل
جیکر غلبہ خون داکر تون تھے سور
استہیں کئے دوسو تون ل
ننقیہ ہوسی اس داکر تون
یا شورہ چادر تون ل

ہاٹ بیان خشتاقی رحم می گوید

احتیاق رحم داکر تون شفا
اندرا اس داکر تون شفا
قوت دل باغ دی دوسو تون
مثل مرگی دیکر تون شفا
مرگی داکر تون پانی شفا
ایہ نشانی دیکر تون شفا
منی عقوت با وسی سرفردی
طبع مزاج پچھانکے پچھون کر تون
تلیاں ہنڈھے پیر اندیان کی طرح
پارسی سنگین ہنڈھ تون شفا
جے خارج ہوسی داکر تون اس دوا

محلک خن جیہ ہوسی رت تون
عقوت ہوسی داکر تون شفا
عقل فکس داکر تون شفا
ہوشن رہی و سنوں داکر تون
اوس تون دل داکر تون شفا
سبب منی نہیں و سنوں شفا
مشکل تینوں مرض ہو داکر تون
اول اور ویدہ کر اس داکر حکم
ایہ دار و اسون ہستی دار کر
یا اور دوہا تلیاں رمی لایس
ایس داکر تون اس داکر خارج منی کر

ایہ بھی اک سبب منی عقوت
استہیں پیدا ہوسی سنوں آزاد
ند ہوسی عش و سنوں ہستی ہوشی
ساہ کا ہلاتے رنگا ہوسی پچھان
احتیاق تے مرگی اندیا ہوسی شفا
لیان ہوسی چر ایس دوسو تون
جس دیکر عش ہوسی پچھان
چنگی ایہ تیر عاقل گڈ محمدیم
یا حکم کر کے اس داکر تون شفا
دور کر کے رت اس داکر تون آزاد
بار روغن کے بار و دار و غن تون

کستوری لے دو رتیاں سن پیچہ رلا یا حنفہ کر توں و سنون چیرا و چیرا ایک تیر کر و سنون ہوسی دو قصور ہوش تے نہ و سنون و رہوسی غشیاں مچون کوئی و سنون جنگی جانی ایہ ایہو قول حکیم و اباسلیق چھڑا	کہ پکاری اوسنوں بھتوں ترلوار منی گندی رتبہ سی ہار کڈ و تمام نیرے ہو کے اوسدی کن چہ مار کیں چنگا اندھن چہ دار وایہ توں جان جیکر تاپ اوسنوں کچہ ہوسن قصور یا توں دو نویں پٹیاں جنگی طرح سنھا یا گوشت لکڑ باکر و بھتوں سنھا	منی خارج اسن ہوسی ہوسی درازار جیکر خوش نہ اوسی ہوش نہ ہوسی درازار یا توں سن و کول ہوسن ہیرا ہندوق یا مچون نچلج توں اسنوں کے دیر رنگ پچھانی اوسدا سرخی ہوسن در کہ دپالک و بھتوں کہا دن لکے یا
---	--	---

سنگ اور پتھر میں پھنسنے کا علاج باب درم رحم مسکونہ و حنفہ

درم رحم جس رن توں ہوسی آن بنجار یا مردہ اس و شکم و چہ ایہا جانی فیض ایسے سنون درم رحم دی جان در دسکر و بہت اس ہوسی آرام جے اس اثر رحم و ہوسی بہت قصور ثابت کر توں مرض چھگی طرح پچھان اول اس و ایٹھ کے ایہ توں کہیں علاج یا صافن نہیں اس و اتھوڑا قصور با کہ ملین توں اس سنون اس و دیناں آلو بخارا لے توں و بید دے کل بھرا ملکے اسنوں صاف کر کر توں کہ چھان ایہا شربت و سنون و تر یواریہ یا توں اسنوں آٹکے ایہا لپ کر بنفشہ دہنیاں کا سنی ایہ توں لے سجان وہنی دے پیٹھ و سنون ایہا لپ کر خیر کو سب اوسدی سنتوں مکر بار	سوج پوے و چہ رحم و ہوسی آن ناز یا گرمی اندر اسد کہتا بہت بجلع در دہو و چہ شکم و بہت تانا پہ پچھان پیٹھ و دہنی و گرم کچہ ہوسی اسنوں خوش ہوسی کجا ایسوں ہر گل جان بنفشہ پچھانی اوسدی قار و بھیر بار قے کو توں و سنون جنگی ہوسن مزاج یا توں اسنوں آٹکے شربت دیہا چھگی طرح بنا کے جو شانہ دیہا چھ ماشے بنیو فرے دھیر سوڈ دیا چار توں لے انبلا سونو پچھ لپا میں آن پاگہ رڈ اکہہ کما سنی شربت کریں تیار خلل و رہو جادوسی چھکے دوا میتھر کے پائے کے اسی و چہ رلا دو تر و داری اسنوں کر توں نہ ڈریں بہو جادوسی فیض اسنوں گنا شکم و چہ	یا ضرب ہو و کچہ رن توں باندھو فیض ہو و داخل کر مچھ نہیں اسنوں ہوسی غلط و سنون مرض و ہوسی مثل سرسام سوج زیادہ رحم و چہ بہت ہونی جا ایہ گل علامت ایسدی کھوٹھ پچھان طبع مزاج پچھان کے ثابت کریں آن یا توں با سلیق و الہو اس چھڑا یا شربت دیہہ توں کہوٹے خرد رحم بنفشہ توں لے توں و چہ عتاب رلا پیالہ پانی یا پٹکے جو شانہ کر تیں چار توں لے پاتر پچھین اسنوں صاف بنفشہ شربت یا پٹکے دیہ توں و تر یواریہ آر دھوئے با قلا پھر خطمی و پچھان ایہ توں لے دار و لے کے چھکے اس نہیں و رہو جادوسی سارا ایہ پچھے جا کے دیکھ لے کریں علاج توں
--	--	---

کے اور کوہ صحرانہ کے پتھر

یا درجہ محل بہ حیض کے با محل کے گندہ کچا
کدو پالکے سنوں میں تھوڑے تھوڑے

اور تھوڑے اردو سمجھ کے کہ تون میں
شد و پادول دسوں میں تون میں

جو آتش جو انداز بہ تون میں کدو
زحمت دور ہو جاوے کچھ تھوڑے

باب بیان در پست کے گوید

جے درد کے تون میں ہو سہی پائے
ران ٹلے اوہ درد بھی اکو جیہا ہو
معجون کوئی دیکھ تون میں سنوں
رب سچا ہے تے اوسدی سونگ
اسوچہ پانی پاکے کر تون میں
گرم کر میں تون میں سنوں تلے صاف
جے بلغم اوسنوں بہت اول تھے کہ

ہو سہی بہت آندار پیردگی پاؤند
سبب بلغم بادو جیکہ ہو سہی
یا ما لاصول پلا تون میں سنوں
تا رامیر انور کے دانہ اس منگا
کندھی اوپر اوسنوں میں کپڑے
مالش کر تون میں اوسنوں میں سنوں
یا حبیب راج اوسنوں میں سنوں
مصلحہ پاکے اوسنوں میں سنوں

پشت بہادی ہو ادری پست
چنگی طرح پچھانے اوس دوا
یا تون میں سنوں میں کدو
تھوڑے سنوں میں سنوں
سورہل موم تے تیل کے چھیندے
ملنوں میں کدو میں سنوں
وال جھولیاں دی پست تون میں

باب بیان عرق النساء می گوید

رینگن درد جہاں کھڑے اس میں بیان
چتروں پیرا اٹھ آندے میں گنڈیاں
سبب اس معلوم کہ خلط اس میں
بہتر خنصر پیردی رگ میں
ہو رشاخ عرق النساء میں
بہتر فصد ہے البین و تون میں
بلغم دا جے دور ہے دھیم کپڑے
بر انداز کہہ کے اک جو اوپر ان
بلغم والے تون میں فائدہ بہت کرے
چتر درد اس ہو سہی تون میں
حب چلاہیاں گوہیاں یا حب

قول جہاں ساریاں پوچھ رکھ بیان
روگی لنگا ہو سہی مل کے اوہ
بہتر فارہ اس میں بھی دیکھ ان
اول نا رابہ ابدی چھی فکلی فصد
رینگن دور ہو جاوے تون میں
حکیم قرشی فرما دے اس فصد تون میں
اوپر گئے باہرے چھ انگلیاں مقدار
نہرے رندا اوپر اس اک ادرہ چوا
در و رینگن دا جاوے تون میں
جیکہ بلغم بادو ہے ادر جلاب کہہ
خیر ہو جاوے سہی و سنوں میں

ابہ جو درد اک نا ہو کہہ عرق النساء
سارے لنگوچہ درد میں سنوں
جیکہ غلبہ خون دا فصد کپڑے
رینگن دور ہو جاوے سہی
ہو رشاخ عرق النساء میں
بہتر فصد ہے البین و تون میں
بلغم دا جے دور ہے دھیم کپڑے
بر انداز کہہ کے اک جو اوپر ان
بلغم والے تون میں فائدہ بہت کرے
چتر درد اس ہو سہی تون میں
حب چلاہیاں گوہیاں یا حب

ایہ بھی اسدین دھچک جان دوا

گوشت کڈ باکرہ یا چھو لیاندی دال

مناسبت دال پنوں سے بھی دوناں

باب در بیان درد کمرے گوئیہ

جیکر کلاں ان منہ کا دے ہو و
بلغم زور پا دوسی دکھا ہو سیر
اسکند ناگوری سندھے کو گلاں توں
گوگل نوں ناہ گٹ نوں گٹ کر تیار
کر اسی دھچک پا توں کلا دے آن
سہو دار دہو توں پھون پھو
دو نوں دقت نہار توں اک گے
پچھوں یہ جلاب توں بلغم دا دوا

ترکے دھچکے توں عورت یا مرد
ادل دستانہ نوں عملی دارو بار
دودھ توں ایہم چنگی طرح سحان
سیدہ لیتوں کنگ داہور قند پرانا
پچھوں گوگل پائے دیوین خوش سجا
حلو کر توں دساو چہ کر اسی پا
پیرنگی جا دوسی رب کر لسی بہہ
گوشت کڈ باکرہ یا چھو لیاندی دال

سروی دیو چہ پھون سو بہت پیر
سروی بلغم جاسیہ اسد درکار
سچاں گہاں پا توں توں تولا بار
اٹھ توں مبدہ سنگ دسوں قندرا
جد گوگل حل ہو جا دوسی مبدہ سنگ
گوئیہ پیر بربری ایہ توں پیر
بے تینوں جہ لوڑ ہے اسوں
سز پیر ادیر توں سنوں سمہاں

در بیان وجع الورد

بے دیر پائیں دسی کو چہا یار
پچھوں دارو ابراک توں ادھیان
یا حبیب دیر توں دیکھ جب جہاں
اک ہفتہ توں عمل کر دے شفا
زحمت سدی جا دوسی کر سی رہنما
بہار لیتوں لوڑ کے سب وں برا
گوگل سے دھچک پا توں حل کریں یار
ازیر دقت نہار توں سنوں دیو

وجع الورد کبھی جان توں چرڈو چکا
اوٹھوں ٹھکے جلوسی ترک دھچک
اس بلا بلغم رل جا دوسی دے یار
ادل فے کر توں پچھوں دیکھ جلاب
بلغم دور ہو جا دوسی چنگے ہوں سمہاں
بابا اصول دیو اسوں تازہ کرے یار
چکا ایجا جاتوں اس دھن دوا
چار توں کوکا گہو لو اٹھ توں گفندان
پچھوں دارو سہو پا حلو کر تیار
خیر سو جاسی سدی سوئی در آزار

اوٹھوں ٹھکے جا دوسی نوں توں
ایہ بھی درد توں کر کے دیکھ دین
نبض قارو دیکھ کے سلطان دھچک
زحمت دور ہو جا دوسی سہی نشتا
ہنور روغن پیدا بخیر دا شور کڈے یار
روغن پیدا بخیر داپلے دیکھ ہنار
اسکند ناگوری سندھے گوگل سونکا
گھوئے گوگل لیاں کڈے سچاں
تولا تولا اسوں پور وں کھو
ایہادار دیکھ توں ہے اسد درکار

گوشت کڈ باکرہ یا چھو لیاندی دال

پیر جان

پیر جان

در بیان وجع المفاصل

سہو سدی تپاں سیرا جوسین

دروہے ہوئے کینوں دال جان
سوج ہو سدی رنگنوں دھچک دین
نال سو جت پ بھی شک نہ کریں کچ

چھو لا اسوں کھو کینھنا چکان
یا بلغم زور پا دوسی پالکے اس
دروہے کچ چھو دوسی جوسین

بلغم زور پاوسی سہر بند وجہ آن
ہو مرکب مفرد جب تو ایچہ گن گنا
ایس سبب دی سچھ کے کہ توں جی تو
دیکھو دکھی سچھ کے کہ توں دس دوا
سردی گرمی یاد کو ایچہ جی کہیں میان
دو توں کو چھ سنا توں چنگی جو بنگا
ست ست ماشا یہ لہر سچھ فو کچا
سوف سورنجان کاسنی کٹ کے پانی پا
پچھوں غالب توں توں چار رانہ پان
مرکب جھو لا جادوسی دیکھ توں آضد
جیکر غالب خون دا اس دافصد کرا
قد موافق اوسد لہو کڈھ فریق
شور اکڈھ مال توں روغن سیدانجیر
جھولا بلغم بادد چنگا سے دوا
یا توں اس سے واسطے ایچہ دوا
لونگ رسن ناچنہ کہ توں کھر لہجی
تیرے ماشے توں تول کو گولی اکا
خیر سو جاسی اوسدی کچھ نہیں قصہ
یا معجون سو جان دیکھ توں لہ توں پا
دشاں اسکے لپ میں نہیں کہ توں
گرم گرم توں اسوں توں بیکر آن
ایہا بیپ توں اسوں ہنی وار کرا

ایس سبب بھی اوسوں جھولا ہوا پار
ہسک مر فٹ ایچہ آکھدا عاقل سکھ نہیں
یاد رہد نفوس اوسدی سنیان سہر جان
نہضن قارورہ اوسد فخر و کھیر
جیکر بلغم ہیئت ہے اول سے کرا
پھل گلاب تے میلوفر سٹھا پائ
ریخ دانہ لے آو جانا تے سوڑہ پا
پیالہ پانی پلے کے سچھو لے جیٹا
چار توں لے یا ترہ جینیں دیہ توں کول
اس نہیں جیکر اوسو سیا اسوں جھولا
تنقہ کہ توں بدن اسفت اندام
ایچہ بھی چنگا جان کو لے سور دوا
توں توں دیکھ توں اک ہفتہ اسوں
صوب ہزاری اوسوں دیکھ صغیر
سو گندہ اسگندے عطر قرحا لیا
سچھو داند توں لکے ترے ماشہ
دلوں وقت نہا توں ایچہ دوا
ہو سٹھا تیل ارٹد بابو نہیں لا
ایچہ معجون حق اوسد چنگی سہر دیکر
مہندی سے صابون توں سہر سوجان
دو تہ پوری لا توں ایہا لپ سجان
گوشت کٹ باکلیا چھو لیا ندی دال

بلغم دی اسوں ہوسی ایچہ آن
جیکر غلبہ خون دا کرمی اسوں نور
ایچہ بھی قسم جھولیدے جانیں ہوسوں کچا
خاطر چاکر سچھ کے دیکھو دیکھو کچا
بلغم دور ہو جادوسی فیہر جلاب دوا
پر سیاوشاں سوف لے کاسنی مالک آن
چھ ماشہ سوجان سٹھاں بھی آن لا
ادھار سچھ اوتار توں لکے کپڑ چھان
شیر گرم توں اسوں دیو میں سہر جان
رشت دور ہو جادوسی اسدی ترشت
جے تیوں کچھ لوڑ ہو چھو دی باہن
روغن سیدانجیر دال لا اصول بلا
سور شاہیو حکیم اقول میں دیاں
شاہیو حکیم ایچہ آکھدا چنگا ہوس سہر
اجو دیا ہا جعفل کو گل یا توں پا
رس سونا پچھ پلے کھر لکے کرا
جھولا نفوس جادوسی بلغم ہوس دور
لاش کہ توں اسوں سوزی سور گوا
جیکر درد وجہ لہر سہی اسوں ہوس
گوگل وچہ لکے پانی پار گھوٹار
درد دور ہو جادوسی اللہ کو شفا
چھڑی شیر اسوں یہ بھی اٹھو ل

جب ہزاری آکھدے ایچہ توں جان صغیر نسخہ ایچہ شاہیو دچنگی ایہہ سیر

باب نمبر کتب صغیر ہزاری صغیر

رنگین جاسی استنبیں جھولا ہو دی
مرچاں لبتوں کا لیاں سب توڑ توڑ
اوہرک دی رس پکے گولیاں بھینیاں

ہندی کے پھر قول پچھو اڑو مشہو
مرچاں مٹھا تیلیا اول خوب بھیا
کر گولی دا وزن توں اک تھی ہفتہ
ادھا پچھوں لونگ مے تھوڑا کھو

ایٹیم لے مٹھا تیلیا شکر بھی مٹکا
ایٹیم شکر لے پا تو جیگی طرح گھوٹا
اک اک گولی سنوں فخر و شام کھو

ترکیب حضرت امی کبیر

زبان نے مٹھا تیلیا شکر سے مٹکا
سمان سو ماگ لے توں بھری پا ہنجا
بہ سیاب سیاہی کھول وچ پکڑ بھجنا
سوٹھ برابریاں سبھو لے بنا

حب ہراری سینوں سے کبیر
رنگیں دور ہو جاسی جھولا نہیں
لونگ ہر تال تے آنو لاسا اڑو
ایٹھ دارو سب لہرے کے چھو چھو
ہر دارو سبھو پاکے کر توں کھول کھول
اک ہفتہ ایہ گولیاں سنوں بھو

ادسنوں لے بنا تو جیگی ایٹھ ندیر
نقرس نوں پھ لفع کر لسی بلغم جو اڑو
جھول مرچاں سندھ تے سپل پائیں یار
لے آنو لاسا ریمیا توں اول کھول
سبھو دارو کٹ کے اس وچ باقی پا
شاہید حکیم چار دی نہیں بھ لٹکا

ترکیب معجون سولہ بجان

ہر زریہ چترے توں ست ست پائیا
ست ماشہ جو کیندی ستے توں بھجان
سبھو دارو کٹ کے ایٹھ رلا میں یار
انش ادیر رکھ کے اس وچ جوش و دا

سور بجان معجون لٹکا ایٹھ پائیا
تو لے سور بجان مٹھا بھجان
ہر پڑ سبز تے سندھ لے دو دو پائیا
ست ماشہ ترو دی لبتوں وچ کھوٹا
وٹھو وٹھی کٹ کے دارو کین تیار
دارو سبھو پائوں وچ کر ڈاھی یار

جھولا کنٹھیا جاسی نقرس سوس آڑا
لگھاں مرچاں ہندی نو تو ماشہ آن
نوماشہ سفو نیادہ تو لے بوزیدان
روغن وچ بارام لے ترو دی چرب کر
سبھو دارو لے کے وچ کر ڈاھی پا
حل کریں توں رسوں کر معجون بنیا

تو لے لولہ ادسنوں دروین وقت کھو

پچھوں پانی او سنوں یہ توں آن پلا

اک ہفتہ ایٹھ دیہ توں چنگے ہون سہاں

جھولا بلغم جاسی جلتی اس دے نال

باب بیان نقرس مے گوید

دل پیٹھ الٹو ٹھکے ہو دی درد و شام
وہ درد ہتھان چہ ہو دی سنی توڑی مرد
مر کبفر وچ توں ایٹھ گل لے بھجان
پچھوں لے سندھ ام والو کینوں کدہ

نقرس رد ایٹھ ہو دی جھکے انسان
انگلیاں چہ درد جوڑیں سیریاں
اوڑک اسد و رہے گئے زانو نیک
گئے نیک سہاں سنی نوں نول بھیا
نقرس قارودہ اسن فخر دیس
رحمت ہو س غلیظ جو ایٹھ کبھی کبھی
مر کب رولید و سان نہ بھرا

پنٹھیں سپرین اوندی جوڑیں سیریاں
نقرس رسوں آٹھ جوڑیں یہ اڑو
ورم جوڑاں چہ ہو دی ایٹھ گل جانی ٹیک
سارے اندر پیرے اس نوں سوس وڑ
خلط چارے سمجھ کے پچھوں پھ دوا
جیکر غلیظ خون دا با سلیق توں چھوٹ
ایٹھ چوٹا ندھ ادسنوں دو تر توار دوا

<p>دو تولہ لے بریٹوں تولہ فستین کاسنی تخم کرنس دایچ پنج ماشہ پار گودا ابلتا سر دیا پار تولہ لے پار ایچہ جو شانندہ دیکھ تولہ سنو دزنو یا جو شانندہ اوسنوں سونڈ خانی لسفاج نے پیڑہ تولہ ماشہ لیا تو ماشہ بھل گلاب ماشہ نزدی پار مانڈی اندر پانکے اسنوں خوب شا شیر گرم تولہ اسنوں دیوین ایچہ پار اندر زحمت اوسد ایچہ بھی کسی</p>	<p>نہ ماشہ لے پارہ چیکنا مسین پیالہ پانی پانکے تولہ لیں اقبال شکرہ پانکے تخمین اس سپہ دیکھ رنہ ایہا اسد حق و چر چیکنا جان دو مرکب اسنوں اکھدی منت ساوخی کاسنی نالے سونڈ پنج پنج ماشہ پنج ماشہ سوچا مسین ایچہ بھی اد پارہ اذنا تولہ لے کپڑ جھان چیکنا جانی ایچہ تولہ اسد حق دوا گودا ابلتا باک ایا چھو لیا ندی نال</p>	<p>ابلی تولہ چارے گودا و ترہ ماہ اد پارہ سے تے صاف کپڑ جھان روغن لے بادام دا گھنوا پانی چھ پار اللہ چاہے اسنوں ہوسی زنت شفا دو تولہ لے سنا تولہ کدھر ہر گھان پنج تخم کرنس لے چیکنا لوٹ ہنجا ر سبھو دار و کٹ کے پیالہ پانی پار شکرہ تے ترخین تولہ پانی آں جھو لے ایچہ باب چیکنا ہوسی سونڈ چاول شورہ دیکھ تولہ جو مناسب حال</p>
---	---	---

باب بیان الی میگو

<p>درد ہو و چہ لنگدے دوا فی اسدا نام بنی دیوچہ اسنوں کندل یا کھنوں ایچہ زحمت بلغم باخین بارو دوی فصد کرن تولہ لیں با سلیق چھ پار چیکر گوفی ہوسی تخمین اس پلا منفع ایچہ دوا ہے جو اسد درکار دور ہو جاسی اوسدی زحمت دوی</p>	<p>پائے اندر گرہ ہوسن اوس شام چیکو دیکھ اوسنوں کسی بہت دیا ر مرکب اسنوں اکھدی زحمت جان تولہ فرغے کرن اسنوں دیوین سو حلا کچور نے گل اسنی نال اندر کسنگا ہو ریل تاندا لے کے روغن بارو اللہ چاہے اسد ثابت ہون با چھو لیا ندی نال دیکھ روئی گودا</p>	<p>ناٹیں دانگ سپولیاں بنی دیوچہ یون ایچہ کی ہویا لیں بنی دیوچہ آزار اڈل ماد خون دا اس گریں دوا کریں تھیکہ اسد زحمت جانک یا مار الاصول دیکھ تولہ سنوں پھل پار دو ٹیس تیس لے کے مان خوب کد کوشت کد باک اچا دل کریں غلا</p>
---	--	--

باب بیان داء فیصل گوید

<p>دو خلطان ایچہ سمجھ لے کر تولہ آن دوا لہو کدھیں اسد گندامیرے پار جے اسنوں کوئی زخم ہے بنی دیوچہ</p>	<p>دوا الفیصل کر مرض ہے پیر بنی دیوچہ اڈل سرخی لنگوں ہو سیانک اول با سلیق دالینوں فصد کد پچھوں دیکھ حلاب تولہ اقبول آن شکل دس علاج ہو مان ہوس دوا</p>	<p>ہاتھی لے لنگ دانگ بنی سے کھنوں دو ٹیس مٹماں ایچہ فی اینٹھ شکت کچھ یا پنبیا نون کچھ کو اسنوں دزنو پار یا شربت دیہ حلاب اسکچہ پین جان زخم دیکھ کو اسنوں کر تولہ ایچہ علاج</p>
---	---	--

مالس کر توں دسمنج جکی ہو س مزاج
 جے بھند نور ہے تے کو شتاب
 چنگا اسدے حق وچر ایہا جان دوا
 گوہارے توں گا وندا ہو دیکری جان
 اللہ فضل کر ایسا ہو سی ترن شفا

روغن گل تے بابونہ دیوین تیل
 پچھوں سنوں پھرتوں پراج دیا جلا
 افاقہ تونہ بیتوں مصری تونہ بار
 سمیٹھے سواہ انگو دی سہوار آن
 مچون سورخان دیہ توں تونہ تونہ

اک ہفتہ کولاش اسن اللہ کے شفا
 یا توں سنوں آن کے ایہا لیب کرا
 سرکہ خمر لایکے لیب کرس دووار
 سرکہ اس چہ پاکے ایہا لیب کرا
 اس نہیں دو رہو جاسیا سارا اس انار

شورہ چادل دیہ توں یا چھو لیا ندی مال
 چرب غذا میں پھرتوں روٹی سوری نال

باب در بیان درد ناخن می گوید

درد ہے ہوو کے نوں تانی می پیرا
 دروٹی وچر اسنوں یا ڈی کہ گند
 زست اندر ناخن ایچہ توں پچھا
 چنگی ایچہ تیر ہے کر توں دو تر توار
 ادھی پانی گم کر چکڑ کر تیر تیر آن
 ایہ دلد اسدے حق وچر چنگا ہے درکار
 ہو در داند نہا ندے داکر توں
 پاپتر ڈیوں کے نیکے خوب سیا
 ہو مفر کھرٹ نکٹے زبرد لیندن
 پچھوں دارو گم کر مال اسدے بندھو

اوکھا ہو سی درد تھیں ڈوٹے نشان
 یا ناخن اندر توں ہو سی کچھ قصور
 یا سیای نہا تے ہو سی یازدنی آن
 پتر تازے اک دے ایچہ توں کھنگا
 ہڈی بھی سارے پیردے ٹکڑ کر سجان
 یا توں سنوں پچھو کے ایہا لیب
 گوہا بکری گا وندا کر تونہ لیب سجان
 سرکہ اسدے پانیکے کر تونہ پچھا
 سرکہ دیوچر لیب کھنواں اوپر جان
 سیای رسی دیوچر چنگا ہو سی
 دہندرا لیب تاپا کر تونہ چھ بیان
 پھر تھوڑا تپ لکھتیں کسان بہ شرح
 وکھو وکھی سمجھ کے میرے یار

بلغم نہیں ایچہ جان توں دھندلے سرور
 درد ہوو توں ہو سی سنوں آن ضرور
 دارو ایچہ ہے تلی داکر توں میر یار
 اوپر تیرم کھٹے کے پانی سے کھٹھا
 اس نہیں دیوچر دوسری دوا یار
 یا تیل بابونہ سے کے ایچہ بھی ادس ملا
 گرم گرم توں دسوں ایہا لیب کے
 دارو ایہا کھین تونہ دتر تیر اور شان
 دتر تیر اور دسوں ایہا لیب کرا
 جیر کے رپا لوں مارو کھیر آسان
 برکت اللہ پاک می ہو سی ترن آسان
 جسے یوم تے دق جیسے تیریا خلطی
 حمی یوم جس کھڑا پ رزد جان
 روح نہیں گرمی دینوں ہو سی آن ہمار
 ظاہر جسے ہو دسلی جیر تپ سنوں آن
 بھگد عل اسف اسدے دیو میر دل جان
 پچھوں روح کھر سی بافی جسے ہو

دھما مہیا علاج

نوسہ تان پھتے ہے وچر کا اخبار
 اکثر دتر تیر وچر دو رہو جاسی آن
 جیکر می دل توں ہو سیا جھے آن بکار
 ایہا اسدی شکل ہے دلوچر کھڑ
 حرارت جیر یہ اسن جچہ ہو سیا

غلبہ کنی روح توں دل ہو سی آ
 دسکے سب اعضا دہ ہو سی سیا
 تپ تپ سنوں کھٹے اسدے سیا
 اصل پکڑ اعضا سب توں شغلہ

<p>ایہا عادت اوسدی رہتا ہمیش کھلو بچھون روح نوں ہوسدی ہوتا کرکھو سارے جسے اوسوں پرکھو تاب کھو</p>	<p>خلطی تپ دا پھٹکے ایچھی سنیں بیان لہا عادت اوسدی رہتا ہمیش کھلو جسوں عادت اوسدی رہتی ہوئی بار</p>	<p>حرارت غیر بہ خلط نوں گہمی کرکھو بچھون روح نوں ہوسدی ہوتا کرکھو داخل جہ عروق ہے ہوسدی آزار</p>
<p>جے گرمی زور اوسدی ہوسی عفت ہو ایچھوڑا جہ صرف بین کیتے بیان</p>	<p>غلبہ نوں تاب دار ہے ہمیش کھلو ایچھوڑا جہ صرف بین کیتے بیان</p>	<p>جے گرمی زور اوسدی ہوسی عفت ہو ایچھوڑا جہ صرف بین کیتے بیان</p>
<p>باب بیان تپ حتمی یوم کو عید</p>		
<p>اول میں تپ درد داوساں تیز گرمی ہوسدی اندر نوں بچھو</p>	<p>سبب نشانی اوسدی کہ کہ خوش بیان رقیق قارورہ بچھو نوں غلبہ ہوسی بار</p>	<p>سبب نشانی اوسدی کہ کہ خوش بیان رقیق قارورہ بچھو نوں غلبہ ہوسی بار</p>
<p>نفق نوں تراس دی قوت وچہ مزاج اڈک درد ہوساوسی مہلت اپنی نال</p>	<p>غلبہ ہوسی تاب دار ہے ہمیش کھلو ایچھوڑا جہ صرف بین کیتے بیان</p>	<p>غلبہ ہوسی تاب دار ہے ہمیش کھلو ایچھوڑا جہ صرف بین کیتے بیان</p>
<p>در بیان تپ حتمی</p>		<p>عظم ہوسی جسست جہ تپ حتمی ہو کھلو قارورہ درد غلیظ ہے اندر کج جان سکینہ کج باتوں شربت دیہ انار دہنیاں سوچہ پائیکے سینے لاشتاب</p>
<p>کہ دیانک ال مندی جاو دیوسن بار</p>		
<p>در بیان حتمی یوم حتمی</p>		<p>تپ کے نوں ہوسی عفت ہو نزار نفق بچھو نوں قارورہ زور دیکھیں اوسدی تنکے ساری طبع مزاج صندل ہو کافور کلاب لایا بیان اللہ چاہے اوسدی سوسنی شفا چا دل کھنڈ دیہ اوسوں وچہ جھٹ</p>
<p>حتمی یوم فکری</p>		<p>بہتا اسد فکر دل کرتوں ان بیان رقیق قارورہ اوسد انکے ہوسن زور نفق قارورہ اوسد انکے ہوسن طبع مزاج</p>

<p>پچھوں کر توں اوسد اچھا کر علاج بنفشہ شربت دیتوں سور کلاب صندل دھنیاں دس دی سبب لایکریا</p>	<p>شریت صندل دیکھ توں سور شربت زبان دو تریواری اوسوں شربت ایچ پلا کدو چاول دیتوں مالک کرین غذا</p>	<p>سکچین سادہ دیتوں سور کلاب یا شربت نیلوفر وایا شربت دیکھ تار بادال منگاندی دسوں دئی نال کھار</p>
<p>حمی یوم بجانی</p> <p>کر علاج توں اوسد اچھا کر علاج تاپ درر ہوجا دسی سور اچھا کر حیرہ کر خشخاش دیتوں سور</p>	<p>تاپ سینوں دسی بخوبی نہیں جان دیکھیں نفع توں دسی سور بجانی لعل شریت دیتے خشخاش دیتے بنفشہ پا سور بادام خشخاش بھی سرکلیپ کر سور دمن پھیر بادام داسد سور دھوتی دال منگاندی دسوں دئی نال کھار</p>	<p>ایچ تاپ اک قسم کینوں خوش جان طبع مزاج پچھاں توں اچھا کر شریت گاؤ زبان دیتوں سور دو لوہے ٹھوکر مالکے سر دادر لار دیکھ غذا توں دسوں چاول کد نال</p>
<p>حمی یوم از سدی</p> <p>سردی نادر دسوں تاپ کیرن زور موافق دس مزاج دے کتوں دیکھ علاج یا لکھاں مرچاں سنڈیا لکھاں پائیں آن یا کھیں پا کے دسوں توت پیال</p>	<p>تاپ سردی نہیں سینوں چلی ہو سہ ضعف توت دسوں قارو دانی یار ایچ نشانی کچھ توں کسے پستی لوڑ بزدوری شربت اوسوں لیتوں گرم دو تریواری دسوں سور دیکھ جان یا دچھ حمام پٹا لکھاں دسوں سور</p>	<p>ایچ بھی تاپ اک قسم ہے بھجیں دیکھ جان خلبہ موسی تاپ دسی اور سبب کر توں در داسد دیکھیں طبع مزاج یا جھلن پانی گھوٹے کالہ پود چلا یا تورے گھوٹوں دانی یا بال یا تھوڑا تھوڑا دسوں پانی گرم پلا</p>
<p>یا تھوڑا آب دیکھ دسوں یا چلو لیاندی ال یا منگاندی ال یا چھ مٹا لکھاں پائیں نال</p> <p>حمی یوم تقبی</p> <p>توت جسموں جا دسی درہ دسی کچھ دمن لے مادام داوچہ خشخاش لا عرق سولف دیتوں لے گاؤ زبان ہے موافق اوسد دیو بس وقت نہا</p> <p>حمی یوم فرعی</p> <p>ہفتہ تواتر اوسدی خلطی اندر جان</p>	<p>تاپ جے ہر دے سینوں چلی ہو سہ نفع ضعیف اوسدی پیر رنگی پول نرم تاپ ہے دسوں سور گول اسدی کچھ ایہا اسدی بدن نور اش کر توں یار یا بید مشک دیتوں نال کلاب سجان کدو پالک پیچھر کتوں ایچ غذا تاپ جے سور کینوں پائیں جان ایچ بھی تاپ اک قسم ہے بھجیں پیر یار تپ لازم دسی سینوں توت دیکھ جان</p>	<p>سبب اسد ہر دے نہیں خلطی کرسی آن ایچ علامت بھجے اس تاپ دسی طبع مزاج پچھاں کتوں سور سور دمن گل مالکے کتوں پستی داسر جو آش جو اند دیتوں یا شربت دین یا منگاندی دال دیتے چاول نال کھار بہت خوشی سور دسی سینوں سور خوشی اندر یہ سور دسی پائیں آن بہت کیرین شناس توں کتوں سور</p>

<p>دار دیہ توں سنوں دیکھیں مینج چھ تولہ سوئف لے چنگی میر بار تولہ تولہ اوسنوں دیویر وقت کھو بنفشہ شربت دیہ توں شوخو وائ یادہ چا دل دسوں یاوین چھو</p>	<p>الاجیدانہ لے توں توے دودھ گا سبھو اردو کٹ کے کر توں آن تیار شربت صندل دیہ توں سکھیں ساویر دودھ تو لے دیہ توں دیویر وقت کھو ہو کر ویا لکے دیہ توں یا منگاندھی</p>	<p>الانچی بچی اکٹوں تولہ اس وچ پار اٹھ تو لے لکھندے اسد وچہ رلا شربت دیہ توں سبب اوسنوں وقت کھو جواش جو اندکدھ کے اسدی کرین ایہا دیہ غذا توں سنوں سہاں</p>
<p>حمی یوم از خواب ایس سببوں اوسنوں تاپ چھو ملے آ طبع مزاج کچھ پائے کر توں تھال دار واسدا ایہ کر وچہ حسام خفا ایہا اسن اعلیٰ کر دوار ی تپا</p>	<p>تاپ چھو کر سببوں تھیں ایہ جان بخار بہن تھیں اسدے ہو کس کجند سبھو حقیقت اوسدی کر توں آن دو اول درو الیہ واد سنا تھیں یار پانی پیتا کر م کر اوپر سر کر یار غجو آب دیہ توں صندل اچھو بھجی</p>	<p>لہتی نیند اوسنوں ستار ہی آن کر مئی روح توں جو سدی لوچہ کر کہیں بند نبض بلند اس بچھو نغز و زخمی قال دور ہو جائی تاپ پاس لے ہو بخار ہو روغن گل لیا کیکے جسے ملے یار یا دل منگاندھی دیہ توں چاول ٹال کھو</p>
<p>حمی یوم استغفری ایس سببوں جو سدی اوسنوں تاپ کھن ادب مکتد اوسنوں اول لبیب کر سبھو خفوک گھوٹ لیکے دل مکتد لپ مصری پاکے اوسنوں دیہ توں دوزیر لار</p>	<p>تاپ چھو کر سببوں کھیاں کھیاں کر مئی اسن دی روح توں بیتی ہو سدی یار نبض قل رورہ اوسنوں دیہ جان صندل اچھو گل کاب کچھ موزیوں آن دو نمبر یواری لبیب اچھو لار لکھو نا شربت دیہ انار دموڑ پوند آن</p>	<p>ایس سببوں اوسنوں ہو سدی تاپ شتاب قوت جموجاوسی دست کھریں دیار دارو کر توں وسدا ساں تندرہ دوار افاقیدہ وچہ لیکے پا کلاب سجان لعا سبب اوسنوں بیدار لے یار دودھ تو لے دیہ توں سنوں دیہ سجان</p>

چا دل دیہ غذا توں لے منگاندھی وال پا سدی دیہ تھیں توں اسنوں دے تال

<p>حمی یوم غشی دارو کر توں وسدا ساں تھیں آن ہو عرق بید مشک ڈال بھی لے سجان</p>	<p>تاپ سببوں غش تھیں جو سدی آن بھلا صنف نبض توں ختلاف جو سدی آن بھلا شربت صندل اوسنوں لے دیہ یار صندل ہو کر کافور لے دیہ یار گل</p>	<p>حرکت اسن کر روح توں کر مئی ہو سدی آن ایس سبب تھیں ہو سببیا بندا دیہ بھول پا شربت کا کوز بان د عرق توں آن چنگی طرح کھو ٹالکے سینے لافتاب</p>
<p>حمی یوم سار دو</p>	<p>سریع الہضم غذا دیہ چنگا ہو سدی بل تاپ سببوں چھو کئی درد دیہ بھلا ہا ذات لجنبت پاندنا عرض کھن</p>	<p>سریع الہضم غذا دیہ چنگا ہو سدی بل اند کر وچھل کر سببوں دودھ کو ذات الصد معلوم کر ذات الکبد کھن</p>

پہلوں سے ہٹ کر ہڈیوں کو بچھوڑ کے اور سدا دار کو توں سے	ہو رہے کوئی در و درت جلاب کر بنفشہ شربت دیتوں نیلوفر والور
---	---

جواش جو اندھ توں سے کس غذا پاک کدو وال منگ چاول روز کھوا

تاپ کسینوں سے ہوسنی تہی تہی تہی سرعت تو اندھ ہوسنی قارور زینل آلو انبی دیتوں شربت ہونار ہو رہی پانی دودھ وچہ پائیکے لسی کتوں	حتمی یوم از سنگی	خشی گئی ہو سنی سدا دار توں جان و کھیں سونج جاسے طبع مزاج سہال خزہ کپڑے کاسنی ایچھی لے گھوٹا مصری پاکے اوسنوں دھتوں دوزیوار
---	------------------	---

سر کھو گلاب لے پانی وچہ رلا جواش جو اندھ توں سے کس غذا پاک کدو وال منگ چاول روز کھوا	مصری پاکے اوسنوں دھتوں دوزیوار روٹی دھتوں کنگدی یا منگاندی وال
---	---

تاپ کسینوں سے ہوسنی تہی تہی تہی ماندہ بہتا ہوسنی جاسے ہوسنی نیل والوں پائیکے شیرہ اوس بلا ہو چاوال لافٹ چھتوں اوسنوں کد	حتمی یوم از گرسنگی	فاقہ بہتا ہوسنی تاپ ہوسنی اوسن اس دھتوں دھتوں دھتوں دھتوں ما کھیں باوام لکے اوسنوں دھتوں کھنڈے دودھ لکے دھتوں دھتوں
--	--------------------	--

تاپ کسینوں سے ہوسنی تہی تہی تہی بنف سیرج جواش دھتوں لکے اوسنوں سبب چھپانی اوسنوں دھتوں بار جوار ہو رہی جلاب دھتوں اوسنوں دھتوں	حتمی یوم از سدا	اودہ ہوسنی دھتوں دھتوں دھتوں تاپ ہوسنی دھتوں دھتوں دھتوں جے سبب تھون والوں دھتوں دھتوں سدا دھتوں دھتوں دھتوں دھتوں
---	-----------------	---

تاپ کسینوں سے ہوسنی تہی تہی تہی بنف سیرج جواش دھتوں لکے اوسنوں سبب چھپانی اوسنوں دھتوں بار جوار ہو رہی جلاب دھتوں اوسنوں دھتوں	حتمی یوم از سدا	معہ کسینوں سدا سدا اندر بار رگ لے باسین توں دھتوں دھتوں سدا دھتوں دھتوں دھتوں دھتوں سدا دھتوں دھتوں دھتوں دھتوں
---	-----------------	--

تاپ کسینوں سے ہوسنی تہی تہی تہی بنف سیرج جواش دھتوں لکے اوسنوں سبب چھپانی اوسنوں دھتوں بار جوار ہو رہی جلاب دھتوں اوسنوں دھتوں	حتمی یوم از سدا	سدا دھتوں دھتوں دھتوں دھتوں سدا دھتوں دھتوں دھتوں دھتوں سدا دھتوں دھتوں دھتوں دھتوں سدا دھتوں دھتوں دھتوں دھتوں
---	-----------------	--

جھیری روٹی کنگدی دھتوں سدا پاک لے توں پھر دھتوں کنگدی نال

حمی یوم از شیرین

دار واد سنوں دی توں کتیاں جیئیں

پانی پاکے اوسنوں دے تہیوار پلا

یا سکھن اوسنوں دے دے تہیوار

شریت دیہ اندر توں پائیلو فردیوا

تا پکینوں سو سی پتلا دوشرب

گرمی غلبہ پوسی تا پک لپی جوش

کتنے شربت اوسنوں دے دے پیر

سور شربت دیہ تار بخاریا لیموں اجان

ہو خور کھیر گڑ کے دیہ توں دے دے جان

اس تہیں دیہ جادسی خمری اسدا پ

گرمی نال غنیر جگر لوں گرمی بہت

نال شے انسان دا ہوسنی جگر ہول

سر کے گلاب توں پیر اس کہند رلا

سور نلی آلود پتوں دے پھر توں خور نال

مصری پاکے اوسنوں شربت پیر پلا

جگر جادسی اوسنوں دے دے پیر

کدہ پاکت پتوں یا مگندی وال چا دل نال جھڑاں دے اوسنوں جگر ہوال

حمی یوم از نرلہ

دیکھیں مادی آجیکے ساری طبع

دیا کوزہ کبیر دے اوسنوں بہتی وار

نوا ماشہ ہفتہ تے توں نریرہ سوجا

پنج ماشہ منقہ لیتو خشتا مکتولان

اد ہار ہے اتار توں ملکے کھچن

تا پکینوں دے جادسی خمری اسدا پ

تپ نرے تہیں کینوں ہو لکے یار

نرلہ نرلہ پادسی سرنوں پوسی پیر

پچھوں سدا سمجھ کے کتوں آں علی

یا ایہ اس دیہ وسطے جو شاندا کھنا

ماشہ چار ملٹھ لے نریرہ عناب لہ

خشتا نرے گھوٹا توں کپیا لہ پانی

تھوڑی کندر لایکے ہفتہ دیہ جان

روٹی دے جادسی خمری اسدا پ

نرلہ تپ اس پادسی سر وچ بہت بکا

بہتی ترے تہیں کینوں ہو لکے یار

شریت دیہ خشتا شاد اول سنوں یار

اک ہفتہ توں اوسنوں سیار دے پلا

چار ماشہ ہفتہ لے پیر سیار دے پلا

سبھو مرد پاکے اچھ توں لے جو شتا

ایہ جو شاندا اوسنوں دیہ جان

کدہ پاکت اس لوں حلو دیہ شتاب

حمی مطبقہ از عفونت

جد عفونت پادسی ہوسنی تا پک بھر

اک سو خس اکھدے اک مطبقہ جان

اس وچ گرمی گھٹے کھنڈے پیر

عفونت اس وچ گھٹے کھنڈے پیر

بول سرخ غلیظ ہے بد لباس وچ

سر سام جانی البر دے اوسنوں

اندروں بھران دے خمر کا اسنوں

بہت مہوشی ہوسنی تا پک بھر

لوہو گندہ ہوسنی جسے دیوچا

مطبقہ اندر جانتوں بہت عفونت

سوخن جس اکھدے کھنڈے پیر

نفع ہوسنی کجہ اوسنوں لہ

مطبقہ اندر جانتوں بہت عفونت

دست آدن کجہ اوسنوں لہ

جے ناقص وچ روزی ہوسنی اسنوں

سر وچ ملہ اوکھا لیسنی رملی سوکھا

تا پک خلطی جگر اکھدے اسنوں

اسنوں دیہ پچھاتوں کسے بہت ہسیا

دو قسم ایہ تا پکے کھو دکھ بچان

خون غلیظ فی الیہ وچ جے سبکلو

خون گرمی اجداسی اچھے میکھ شناس

عظیم نفض اس ہوسنی توں بہت

محرور دی ایہ مثل ہے نر پچھان

سر وچ مہول دے اوسنوں لہ

تا پک زیادہ ہوسنی اوسنوں خطر

عفونت کو یا مرد ہے ہوسنی خمر جان

اکثر تاپ ایچہ ہواسی الیں عمر چرخان
دو قسم ایچہ تاپ ایچہ کو جان علاج
بہ چھوں جے نہ نہ لڑے با سلیق
جیکہ تیغوں منع ہے اس دھند نہ کر
یاری سنگین اسنوں جو کان نرت لو
بکران دالے روز توں ایچہ بھی کھمال
نرے جلاب نہ رہ توں نہ ایچہ جیت نہیں
شریت دیہ نارنج داہور ہیون دایہ
لعاب الیں لوں آکدہ کے سوچ آن
بنفشہ شربت دیہ تول نیلو فردا جان
یا شربت کدو اسنوں ایچہ بھی آن لہا
شریت تخم خیار دایا طرفہ دایار
مصرعی اس وجہ پائیکے لے قوام کد
ہور کد کد رکھنے کاسنی دینیاں چنے
سینے اوپر اسد لالوں دد نریوار
تول دو ہریڑے پاپڑے تول پاپ
چار تولے اہتا س لے پاپڑے دین

ایس عمر وچہ کسے نوں لہو نہ کر
فصد کر دیں الیں داویکھن طبع مزاج
قدر موافق اسد الو ہو کد ہیں یار
پچھ کرین توں اسنوں اس گلہ موں
یارنگ پیشانی دسی جیڈین سیر
فکر نہ کر توں اسد اسد الو ہو کد ہیں
فصیح چو توں اسنوں شربت میہ جلاب
دو نریواری روز وچہ دیہ توں اسنوں
دو نریواری روز وچہ دیہ توں اسنوں
چپکا اسو یق وچہ شربت ایچہ چخان
کدے ہور انار توں مجھے مٹکا
مصرعی پاکے دیہ توں دسوں تریو
یادہ قمر ص کا نور توں شربت تریو
میں گلاب کدور دیہ ہی لے جوشا
جیکہ لو جلاب اسنوں د جلاب
پپالا پانی پائیکے دونوں کد جوشا
اسنوں لیکے صاف کر چکی طرح بنا

اسنوں دھند تاپ
عقوت ہوسی اسنوں پچہ
اول ہفت اندام اس دھند کد
دو رہو جاسی اسد اسد ہونا بخار
سوزین نہیں اسنوں لیتوں پچہ
دو رہو جاسی اسد اسد تاپ بخار
اس دھند کد فصد توں کد نہیں
ہور شاہنشاہ دیہ توں شربت شربت
ہور کجین اسنوں سلوہ کان پلا
دو رہو جاسی اسد اسد تاپ بخار
ہند دالے اپانی لیتوں مصرعی پلا
دونوں لے پچوڑ توں پانی کد پلا
ہور گلاب دے پچھ لیکے پچہ چپا
خوب موافق اسد کد جی کد کمال
سہو دار دکت کے لیب کد نہیں پلا
زحمت ہودی دور ہوسی خیر شربت
دیار ہے اتار توں لیکے پچہ چپا
دو نریواری ایچہ توں پانی کد پلا

تاپ دو رہو جاسی ہوسی خیر شربت
ہور کد پالک دال منگ چا دل لکھ

چپکا اسنوں ہوسی آن جلاب
جواش جواند اسنوں اول میہ غندہ

حمی یوم غبالص

گرمی ہستی الیں پچہ خالص جان بھرا
ترتیکے دن مڑا دسی حاضر آن کھلو
اوڑک باران سعتاں ایچہ کد لہی
دواند کد طیب کد دو رہو سی ایچہ

غلب خالص اس نام سکر کد دیکھ چخان
اکدن تاپ ہودی دجے روز نہ ہو
پہلی نوبت ایسی ہوسی سعتاں
اوڑک یہ سعتاں ایچہ اسنوں تاپ

تب غلب جمنوں آکھد اسد سنی پلا
لغض دجہ راج دے تاپ سنی پلا
تاپ ترتیکا آکھد اسد سنی پلا
نہ نہ ہوسی بدن پچہ عود نہ کد سنی پلا

تا پیکر و جانتی کولدا از پیکر
 پهلوی چرخ بیاورد پیکر پیکر
 خشتی بستی و سولن جیسے سستی بار
 دار و کون در سالانه رفته و رفته
 ہو خضره کبیر کمانی کا ہو شہ
 دران و کون و سالیانی کے یار
 شربت دہ نار خدایا بیوں یار
 پانی اندر گھوٹے سینے برکت
 جلاب نہ ہر گز دہ توں متا پیکر
 پختہ کرا سنا پنے من مست سادہ
 پیالہ پانی پائیکہ اچ توں لے جو شا
 قبض دور ہو جادسی دست ہوش

چرخ ہا بہت ہمیشہ او دگی سو بچال
 لون کند و ہو دس پات کھوون دال
 بول سرخ بد بو آویہ گل سچ بخار
 پہلو و سنو توں کچھین سادہ یا
 اس شربت دہ کمانی کچھین نال
 بزوری شربت و سولن بھی توں کون
 ہو شربت بھی انار دا شربت دہ
 ہو پاشو یا دھونل بھی کون
 جیکو دس جا بے دگی ہوگ خوار
 ترے توں انہی توں آویا
 نہ چھین تولہ پاک اس لے دہ پیلا
 اندر دست تا پک و سنو دہ بچو

سور لو بستی سب دوی ننون داسنا
 ترے بہتی منہ کوں اسے بانی سو نال
 ویکھیل سدی بیٹھے سادی طبع مزاج
 وچہ دزے دیہ توں سنو دہ توں پوا
 مرہ کا چہ کا و سنو جیسے آوی یار
 بنفشہ شربت نیلو فرور شربت دہ بچان
 یا صندل آجاندہ مستی وچہ رلا
 بخار دور ہو جادسی سراسر دہ جان
 اول سنو آیکہ دارو منفع دہیہ
 بنفشہ تولہ لیلکے اسدیوچہ رلا
 ترے بدن دیوں و سنو ایو دہ بچان
 پالک کد و دال منگ دیہ توں نال قبال

باب بیان حتمی غیب خالص گوید

غیر خالص غیب است و بیان
 دھکا وچہ دستور و کل چھ لکھا
 اول بار اساعتار نیت اسدی
 تھر تھر کئے آدمی ہو سی حال تیار
 جد مرہ کا آوی و سنو ترے نال
 عفو نال اندر ایس کا دیہ بھی گل بچان
 بول سفید ہو سی دیہ طبع مزاج
 پالک و سنو کبہ بہت پیلا
 ترے بہتی ادہ پانی پوچھتی ہو جان
 کون و دال دس چھٹی سوس مزاج
 اول کچھ کچھین سنو دہ توں پوا

بلغنے صفرا بھی رکد اسوچہ آن
 بہتی چھ فقیر نے ڈھٹا ایہ بیان
 اولک چو سی ساختاں زور کر لکھن
 سر بخار سہی اسد ہو دہ بچانی
 مرہ کمانی ایہ سو بیا اسد و چہ بخار
 ردی ہو دسی بول وچہ ہو دسی یار
 ملاطفت کریں طبع کون اندر ایس علاج
 مرہ کا بہتا و سنو نہ دسی اندر بول
 منہ سکے اس لکھن بھر کا غلبہ کر سی آن
 جو دار و خالص خب اسد و چہ جان
 یا شربت دہ نارنج و اس لکھن بھی پوا

چھ مہینے و سنو رستی تا پ ایہ یار
 مہلک مرض بجانتوں سستی تا بچان
 بہتا اندر ایس کے پالکے آ
 ضعف معے وچہ ہو دسی تیجہ شک کچہ
 مرکب سنو لکھدی و خلطان رلیاں آن
 سفید فارور ہو دسی سراج جان بخار
 جے گدی بہتی آدمی نالے تا پ اس آ
 دست آون مرہ تا پ و ایہ بھی سدی
 ایہ علامت نشی کھنکھن اسد کر سی علاج
 دیہ اندر ایس تا پ و کار و اسد آن
 بنفشہ شربت و سنو یا نیلو فوادہ

نفع کہیں ایسی نول ساڈی ایہ
وزن برابر ایہ لے دار و سپہ ہار
اوہار ہے اتارے ملے صاف کرا
جیکر بلغم نہین ہے غالب چہ مزاج
جے کچھ اوسنوں لوڑ ہے دیوین جلا
اسنلتاس نہین تو لے چار چار
تا پی در ہوا دسی بلغم ہوسی دور
فصد کر تیں اوسدا حکمت اندر قول
اندر اوس علاج دے دیکھیں توں حال
فصد کریں توں این ارب کہیں ہی ہ
اول دیہ جو آتش توں گرمی اند ہار

ترکیب سکنجبین گویہ
ہو جڑ کر فس جڑ مو فصدی جڑ کنیری یا
نانڈی اندر پائیکے اسونج شوق
کریں قوام توں اوسنوں جنگی طرح جوشا

ترکیب سکنجبین گویہ
اول پانی پائیکے ایہ توں لے جوشا

در بیان جچی محرقہ
داخل چہ عروق دی ہوسی سون جان

ہو رانی آلو یکے عناب لہوڑی ہا
ہندہ ہور ملٹھ لے ماشے چار کیا
مصری اس چہ باتوں لے چار سچا
سکجبین عملی دیہ توں سد ہونج
اسنلتاس نہین توں آتشاب
دیہ توں اسنوں گھولے جھا جھا کر
رب جاسے تے اسدا ہوسی دور
ہو در تے اسدا اوسدا کھیں طبع مزاج
حکیم علی سلطان لے دنا ایہ فرماؤ
ہو رے تے حقتہ کچھ توں اسدا جان
بلغم توں خود آب دیہ کیہے اب نہار
چاول دیہ کچھ اسنوں شعلے نال کھا

سکنجبین ہندی گرم ایہ بلغم جان دوا
کاسنی تخم کر فسے تخم کشوش منکا
ترے جڑ مان سے اوسری دیوین چار
اوہار ہے اتارے توں پھر چار
ہو سر کرے سولہ توں اسدا بوجھ
درد توں اوسنوں دیوین شام

سکنجبین دنا وید توں ایہ بھی رہنا
سیراک سرکہ لینوں سیراک کلاب
جد سکھنا ہوسی آیکے سرکہ کلاب
ترے ترے توں لے دیہ توں دیوین ہا

جے کہیں محرقہ تاپ ہو ویا ان
ایہ جے قسم بھر توں محرقہ ہو
دل معده نہین جگر توں غلام لکھی

بنفشتہ نیو فر بھی سپہو تفکر لا
ہیا لہ پانی پائیکے ایہ توں جوشا
رنگی توں بنوں دوں دیوین چار
یا بزوری اوسنوں سکنجبین ان
چھ توں لے باکلاب توں لے توں پانی
جلاب چھکا ایہ توں سنی سنی
سرخ تے سنگھنا اوسدا جیکر ہو کر
جا کر فصد ہے اوسدا چہ دستور علاج
بقراط حکیم دیوین چہ کیہیا دکھا
جے نہین کچھ لوڑ جو کہیں اوس بھرا
ہو ر کر پالک وال سنگھ بھی کریں غدا

تا پی بلغم دا جاسیائے استقاء
سولہ رومی تے سولہ فصد و درد
سپہو دار و کٹ کے ہیا لہ پانی یا
کر اہی دیوین چہ پائیکے سپہو سنی
چھکا دیکے جوش توں اسدا کریں غدا

تاپ بلغم دا جادوسی ہو بلغم درد
سیراک مصری لیکے کر کھھی پاشا
کر قوام توں اسدا شیشی پاشا

بہنا حق قیاس کر اوسنوں لے پچھا
غلام اس صغرا نہین عفونت باسی آپ
دو چا جانی شہر نہین ہوسی تاپ بار

دل سینے اندر کچھ توں عفوئت ہونگا
 ضعیفان کا یہ حق چہ ہوسے ناپ بڑا
 اگر می اندر اسدے کمرے عفوئت کن
 مڑے کا مول نہ آئے اسنوں کو پھیرا
 بھانبر بھڑکے اسنوں انگلیں سر ہوا
 بیہودہ کے ہوشی عقل نہ ہوسے لگانے
 خشکی بہتی درد سر ہونے خشکی اس
 مطبقہ محرقہ کچھ توں کو قسم بھلا
 اسوچہ گرمی گھٹ ہو لو ہوا لین دین
 چنگی طرح چھانکے کرتوں اس علاج
 ہنڈے شربت دیہ توں اسدے کمرے
 خرفہ کھیر کا سنی تری تھوگ گھوٹا
 ایسا شربت اسنوں یوں بہتی وار
 چنگی طرح گھوٹکے پانی پاتوں آن
 فصد کیس توں اسدے باسلیق شربت
 شربت دیہ نارج دار یا لیموں دیا
 ایچ بہتی داری دیہ توں میوہ بجان
 جیکر اسنوں ہوسے خشکی بہتی یار
 منہ دچہ بوٹلی رکھہ توں اسنوں بہتی وار
 ہور قمر کپوری دیہ توں شربت خرقہ
 بلبلن دیہ توں اسنوں سکریسی بہ
 سپہو دار ولایتوں وزن بڑا جان
 قبضہ در سہ جاوسی بخار بخا ویک
 ہور حقہ کچھ توں اسنوں چہرہ اوچہ سر
 گرمی اندر ایہ دیکھ چنگی ہوسے غذا

ضعیف کبیدن ہوسے یہ محرقہ ناپ
 قوت ایچ لیا وسی ہوسے ناپ دوار
 دیکھیں گنگان دا جے ہوسے اسنوں
 اندر دزجران ہوسے اوہ لا چار
 ایہ باطن سردی اسنوں ہوسے اندر وار
 اکبیر چہ پیرا ہوسے کوئی نول چھانے
 لہو نول آسے ہور دندان نہیں جان
 گرمی اندر محرقہ بہتی ہوسے آ
 کھنگ ہوسے چہ محرقہ تھوڑی تھوڑی
 بنفص قارورہ دیکھ کساری طبع مزاج
 خرفہ لیکے گھوٹ توں پانیں تخم خیار
 پانی پاکے ایس دچہ شربت بے بنا
 ہور سینے اوپر لیب کر ایچ توں جان بھلا
 کپڑا سیکے ایر نال سینے رکھ سیان
 نالے سعت اندام دافصد گیر توں آ
 ہور انبی آلو دچہ توں سروا جاوی بھلا
 بنفشہ شربت دیہ توں یا نیو فردا کا
 بہدان ایسٹھول لے پو ملی نہہ بنجا
 یا آلو بخار کے اک دارہ منہ رکھا
 خیر ہو جاوسی اسنوں بکری چنگا چار
 ابلی آلو سبے کے عناب لسوڑی پار
 پیالہ پانی پاکے اسنوں رکھ سجان
 نیلو فر گل خطمی ہور لے بھل گلاب
 بنفص دوار ہو جاوسی قوت ہونگا
 چا دن چھہ دیہ توں مصری پاکے

لو بھگند رموت کا اس لیچاے ناپ
 جہنم سے صغرتیں ہوسے عمران
 دچہ سیما ہی اسدے آتش دہا
 گرمی اندر اسدے آتش دہا پار
 باہر حستہ اسدے انفقہ اگر مہویار
 منگے پانی سرد ہو بہتی ہوسے پاس
 ہوسن اکبیر دیکھیا کچھ گل بے پچان
 مطبقہ اندر کچھ توں عفوئت ہوسے سخن
 خشکی گرمی اسنوں ہوسے بہت خفا
 اول شربت دیہ توں گرمی دور کرا
 مصری پاکے دیہ توں شربت بہتی وار
 سکھین سادہ پاکے اسنوں دیہ توں پار
 صندلے کافور توں ہور گلاب
 جے قارورہ سنگینا ہوسے سرخ پیشا
 قوت قدر پچھانکے لو ہو کدہ بھلا
 ہور ہندوان اسنوں سردیو چپچچان
 یا پانی یا نار دارب کرسی بھلا
 مصری شربت نال ایہ نہہ کیر توں پار
 سیما ہی دندان جیمہ دی اسدی لہ
 دارو وقت جلاب توں ہرگز مول نہ
 بنفشہ ملٹھ توں ہور انگور شفا
 بلکے اسنوں صاف کہ مصری پاکے دیہ
 شربت کہ توں اسدے مصری پاشا
 جواش جودا دیہ توں مصری یا پلا
 ہور کدہ پاکٹ ال میچہ جے اسدے دکار

در بیان حمی محرقہ بلغم میگوید

سبب بلغم شوردا محرقه اندر هو
نطق گرمی نال ہے احمد بہت بجان
پچھل اس کا حق چہ کرتوں سودا
ایہ بھی اس دی خن چہ چکاپے دیکار
نیلو فرے پھل گلاب چہ چہ مانیان
ٹھنڈا کر کے اوسنوں مصری پاپلا
سولف پا جو اش جو اندا چگی طرح لکا

صیغہ فاسق چہ ایہہ مارو ہو کہلو
بنفش فلورنہ دیکھ کے قوت طبع مزاج
سکجین بندری معتدل اسنوں پلا
بنفشہ سولف ٹھنڈے چہ چہ باشیا
پیالہ پانی پاکے دیہ توں جوش بجان
دو تر لوری ایہ بھی دیہ توں سنوں آن
شیرہ کڈے توں اوسدا ایہا کی غدا
کد دیا لکٹال دیہ یا منگانہ ٹال

بہنا عقل قیاس کہ اندر اسد جان
خنہ کو ایں اوسنوں دل ایہہ علاج
ہو را ایہہ جوشا ند دیہ توں لکھنے پیر
عنا ب سولف دیہ توں منقہ پنج رلا
ادھارے اتار توں ملے صاف کر
جیکر لوب جلاب دی پچھوں دیہ بجان
یا نحو آب دیہ توں اوسنوں دل دہ نال

در بیان حمی غلبہ میگوید

غلبہ دایم تب کیوں ہوسے بچہ بھرا
تا پ اوسنوں جد ہوسے دی گوشتی
یا جیکر چھتا پ دوسنوں مرٹھکا ہو
نوبت محرقہ وانگ ہی اندر اسد بچہ
جے تھوڑا غلبہ ہوسے گرمی تا پ لٹو
تا پ زیادہ ہوسے بخار ہوسے اسر
کہ علاج توں اوسدا شربت دیہ تارنج
مصری پاکے توں دوتراور
پیلوں توں اس تا پ توں دیہ جلا زیا
کہ توں حقتہ اوسنوں جائز آن شتاب
مل کے اوسنوں صاف کہ مصری پاپلا
کہ توں پاکے ایچھے دیہ بجان
در بیان حمی غلبہ عیشیہ

اعفونت اندر اسد گرمی نہیں ہوجا
مرٹھکا اندر ایسے ہرگز ہوسے یار
یا وچہ روز بجران دودا ہو کھاو
جو علامت ایسے اوٹھے تا پیں یا
اک ہفتہ توں یہ تا پ ہوسے آپے دور
بنفش فوارنہ اوسدی سرعت ہونچھان
یا شربت لبسون دیہ توں ہو جاونچ
یا عرق دیہ توں کاپنی یلادہ گاؤ زبان
روگی ہو گھا ہوسے ہوسے تا پ خوار
یا اکوٹلی لٹوں تر ترے تولہ آن
دوترے روزا یہ ریجوشا ند اوسنوں
دیہ جواش غدا توں مصری یا پیل آن
تب عیشیہ ایہہ ہے کہنے حکما

اندر سا بدن د گرمی گرمی زور
اندر روز بجران د کچہ مرٹھکا ہوسے یار
گھٹ ہوسے وجہ ایسے گوبت نہیں کہ
نوبت ایسے وانگ ہوتا کہیں دجا
جے عفونت ایسے ہوسے بہت بھرا
زرد قارورہ اوسدا گاڑا ہوسے آن
ہو شیرہ توں کاسنی نالے ختم خیار
یا پید مشک دیہ توں ایہہ بھی لے بجان
واجب حقتہ ایسوں ٹھنڈا چہ کتاب
بنفشہ تولہ لبسون پانی یا سجان
ہو علاج اس تا پ دا غلبہ صاف
ہو کر دیا کڈے توں یا دال منگانہ دی جان
بچہ علامت ایسے ساری ساری

<p>نوبت اندر ایسے غش سوی سران دل معده نے جگہ نوں لہندی گئی سا جد ورم معده کے جگہ چو سو یگی اس آن بچھو وارو اسدا کہ توں آن علاج جے اس اند غش وی فے سو سی اس یار دہلیاں نے کافور توں پاکے کو بگھوٹا ہو صندل تے کافور توں بہ فرزند چھا ہو رخصتی شربت دیہ توں سنوں وار یا غور رب انار ایچ بھلی رس پلا نیز فسخ رب لیا سو سی دوا منظور</p>	<p>پہل نوبت ابہر ایسے بچان طبع پھوہوہو ہو غش سوی سران خشکی بہنی اسنوں کی پے زبان جے ساکت نہن اسد فخت ہوئی امید رکھ توں یسری کہیں علاج بانی پا گلاب واسل الیپ کر ہو رشک معطر اسدی جاگر خوب کر شربت دیہ نارنج دایا صندل داجا شربت ہو انار دوا چہ انار لا جو آشنج اند دیہ توں چہ گلاب</p>	<p>گرمی اندر ایسے مہتی ہو سی ہار غش دور ہو سی اسدا بہنا تاجان نہن بچانی اسدی فخت کھراج اللہ مالک اسدا کہ سی مرگٹ ہو صندل ہو رگلاب بید نہنک چہ پا کپور اینیک الیپ نال سینے اوپلا کول کہیں خوشبو توں ستی اسدی پلا سکین سادہ دیہ توں ہر لیون آن تاپ خشک جادوسی حجت ہو سی دور ہو مہری پلکے اسنوں دیہ شتاب غدا</p>
--	--	---

کہ دپالک اسنوں دیہ توں آن غذا ہو چا دل ان گاندی جے موافق کر

در بیان نپ مواظبہ کوید

<p>نپ مواظبہ کھد کے بلغم نہیں ایچ بچہ راجا سی اسدی ایچ بھلی لہنوں خوب سہا جد گندیان یہ ہو سن تاپ پستی نڈیا لے بکندہ اس توں ایچ گل اسدی بچھ جے کہنے اسدا رانے پلا لکے یار ظاہر جے ہو سو سی رستی تاپ کھلو بچھو اسدی بچھ کے کہ توں بھندہ پیر نال سکین اسنوں پانی گرم پلا بچھو لارو اسنوں تے توں لویں کن سوفور دجی تے سوف مے پیر برابر پا ہو سکین اسنوں لہنوں آن پلا جاگم ہوری اسنوں سکین دیہ پلا</p>	<p>عفو نہ بہتی اسدی چہ شک نہ کہیں کج عفو نہ ہو سی بہنا نہیں اند جسیار ایسے سنوں اسنوں غلبہ کرے آزار ایسے نوبت اندر اسدا جے گوم کر غلبہ کرے تاپ پلا آدی باہر وار ایچ علامت اسدی کہ توں سچو در تے کہ میں اسنوں اصل میرے دیہ اس متھیں فے اسدی سی سنوں میرا معده فخت اسنوں بہتی ہو سی سہو دار دکت کو گھنڈیا پیر وچہ پا شربت ہو انار دوا چہ گلاب لا منفج کرے اسنوں بچھو نارو دیہ</p>	<p>خاص بلغم دی کھدی بچھو توں متیر نال انہاں تھیں ایہ تاپ بلغم نہن بخار جے سردی نہن رسی شہر نہ ہو سی کج چھ ساعتان بچھو اسنوں زہن پان اور کچھو ساعتان نوبت اسدی ہو نہن قرارو اسدا دل کہیں آ فے دے دارو ایچ لکے اسنوں فے کر بلغم جامی اسدی ہو سی دور بخار مصلحتی تخم کرفس پوڈ وچہ رلا نور نور اسنوں دیہ توں دتیر وار تاپ غشی جادوسی کہ توں ایہ دوا دوا لشرہ اسنوں خوب جلا پیا</p>
---	---	--

اس تہیں دور ہو جاوسی رحمت اسدی بار

اللہ فضل کرے یا ہوسی دور آزار

ہو شوریہ دیدہ بیڑیاں مصالح دار پلا

غذا رہے توں اوسنوں خود آد بکا

ترکیب دواء التریبہ میگوید

دواء التریبہ بتاؤں بلغم داجلاب

خارج ہوسی رہنیں بلغم اوس شتاب

تا پ بلغم داجا سیا ہو بلغم جا کونج

دور دشکم داجاوسی دور کرے سی بج

تری تری تری تری توں لکے چکی خوب رنگا

چکی طرح گھوٹا لکے آٹا لے بنا

سن ماشے اسٹا سٹا داسے مصطکی بار

کھنڈ بربر بربر لاییں سپکے کریں تیار

چھ ماشے وزن کر تیں اس چھکا

تو لے فوج اٹھ کے دیوس اس کھوا

شریت وہیدہ گلقدہ دایچوں اسنوں بار

نال چکی دے گرم کر دیہ توں کھوار

یا شربت بزوری معتدل ہر صندل آن پلا

چھکا اوسنوں ہوسی سہنیں آن جلاب

دار و دیہ نال اوس د چکی اوس چھکا

صحت کرے رب اسنوں ہوسی حیر شتاب

در بیان حمی دی بلغمی می گوید

بلغم تہیں دی بلغمی سل اسنوں ہوسی آن

ایہ عھونت یادسی عرو قاید پوچھ جان

داخل وہ عرق دایہ اندر ہوسی تپا

لازم اوسنوں اسندن مجھے رہتے رہتے

تپ مہنہ اسنوں آکھدی ایہ توں تم پچھا

جے کہنک ہو چھ ایہ کشتہ دوق جان

آدھک تپ دوق ہوسی اسنوں میر تو

نبض مرکب دی بلغمی ہوسی رنگار

سے اٹھا ران اسختان اسنوں پ زور

پچھوں نرم ہو جاوسی ہو رگہ کی زور

جور سرخ قلدہ ہوسی غلبہ ہو جان

غصہ کرے توں اوسد چکی طرح بچھا

لوہو با صلیقہ اس لے چھڑا

موافق قوت اوسد لوہو غصہ کرے

جے غلبہ کرے ہوسی بلغم ہوسی نال

مہل دیہ توں اوسنوں چکی طرح سہل

سو پچھیں دیہ توں وہیدہ گلقدہ رلا

ماء الاصول اوسنوں اچھ بھی آن پلا

بہنا دیہ گلقدہ توں اندر تاب اسنوں بار

قوت معد ہوسا جادو تا پ بخار

ہو دیہ توں مصطکی وہیدہ گلقدہ رلا

ایہ تولہ تولہ اوسنوں وہیدہ گلقدہ کھوا

یا شربت گدازبان بلدیویر اسنوں آن

ایہ بھی اسد و حق وہیدہ شربت نیچا جان

ہو فرض زوری اوسنوں کھین نال کھوا

سکچین بزوری اوسنوں اسد نال پلا

اسنوں خیر ہو جاوسی اللہ فضل کرے

سکے دیکھ کر توں رب وافر ہے

پالک متبھرے اوسنوں جے کہیں غنا

ہو کہ دیہ اوسنوں جے بھی آن کھوا

ترکیب قرض وادی

ایہ قرض درد بتاؤں چکی طرح سوار

تا پ مرکب بلغمی دور کرے سی بار

ہو بلغمی تا پ داجا می شیک دوا

تا پ پرا نا جادوسی کرے رب شفا

جوہر سوس دی دوق لے ایہ بہان

ترید اوو کٹ کے کر توں کچھ چھان

سب اچھ کلاب کے دوق لے سہل پا

چار ماہ توں زن قرص بنائیں کہ

در بیان حیحی غشی

نوبت اندر ایسا ہے بیہوشی غشی ضرور
رہی کارنگ بچہ توں ہوس ہونہ سیا
پسپاں بچہ توں نفع ہوئی اس بار
توں بدن دی جاسی حشران یا کوچہ
اندر نوبت ایس کے مشکل نہ علاج
پہلوں حقہ اوسوں کہ توں نال قیاس
ہو مالش ہستی ایسوں کہ توں ہیراں
جسے سارے اوسد مالش خوب کد
جواش جواں دگدہ کے خرفہ دیہ نال

در بیان حیحی بلغمی

اودہ دوجا باہر آدمی جسے زرد کرے
جے باہر نہ پچے اسد اندر سردی مرد
اندر باہر تپ ایچہ ہوس ہر ابر بار
ایہ بلغم تہین بچہ توں ہوسی آن چڑے
جے قوت محکم ہے اوسدی قوت جسے
خیر کہے گا اوسدی خالق رب کریم
جے غلبہ بلغم بہت ہے تو کہ توں بار
انہوس مٹھلی لے توں گھنڈ پا سجان
جے اندر اوس جکار ہے دیہ توں جلا

بچہ دیو دیگر اوسوں ایچہ قوی کھدی یار
غشی خطی بچہ توں ایسا پ داناں
جکار بدن دا جادوی دلدی قوی یار
جہناپ نرم ہر جادوی ہوسی غشی یار
کالے کھادی توں کو سپدس نگوان
ایچہ علامت ہے غلبہ ہوس آنار
درم اندر احشاجانی باطن ہوس یار
قوت ساکت اوسدی ہوسی دفرانج
آب حقہ لے کے وچہ بورہ ارم رلا
زالوں توں لڑی ایسوں مالش کس سجان
سکینچیں علی اوسوں ایچہ بیاس یار
یا خود آس کے اسوں آن پیال
ہو چاول شورہ دیہ توں سون سجان

بلغم دا جونا پیچہ و شمان توں جان
اک تاب اندر ہوسی باہر سول نہ ہو
ایچہ تپ اندر اوس دگر کد نہ دے
جے گرجی رہی ایچہ غشی ہوسی آن
درد سرد ہور اچہ ہوسی بہت بجا
اول بار اساعتان نوبت اوسدی جان
ہور رنگ قارور دنا اوسد ایچہ کھلو
سکینچیں علی اوسوں ایچہ بھی آن پلا
بلغم اوسدی دور کد آسے باہر وار
ایہ توں توں اوسوں دوزین وقت کھو
دوا لڑد دیہ توں ہوسی خیر شتا
دال منگاندی سون رڈی نال کھو

نال سکینچیں توں دوزین وقت ہنار
کچی بلغم ایچہ ہوسی بند سام
ایس بسوں اوسوں غشی ہودیکا آن
ہو علامت ایس دی دساں تہن آن
سیا ہنی ادر اوسد ہوسی ہوسی آن
ایہ نشانی اوسدی جانی بہت ربون
غلبہ اپس دی ہوسی ہوسی صغیف ہیار
کہ دار توں اوسد اللہ دی کد آس
ماکھیوں اس فیچہ پاک حقہ اوس کد
ہو تپ نال مالش کے وچہ دغن قسط
ہو کد کلا بکے دیہ توں ہستی وار
جد فضل کہے رب سون لنگ میر کد

دکھو دکھی سمجھ کے بہت در بیان
اودہ اندر غلبہ یاد سی اندر رہے کھا
جے اندر زناپ ہر اس داجہ باہر سرد
ساہ کا ہلا اودہ لہو سی تپ کو جیہ جان
زجاجی بلغم ایچہ غشونت آ کرے
اوڑک چوٹی بچہ توں وچہ دستو در بیان
اسد اوارو سمجھ کے کہ توں بار حکیم
دوسا حشہ بچوں اوسوں ایچہ بھی آن پلا
پچھوں اوسوں ہور دہ وار داتوں کد
اللہ چاہے اوسوں نفع کر لسی آ
خود آب دیہ اوسوں ہستی وار غدا

در بیان جمعی نہادی لیلی

عکس انہا نہاد یاد رکھ دو چہ سمجھ بیان
 راتیں دور ہو جاویں اسنہیں آپے آب
 ایسا نوبت ایس دی جا پیر دی ر
 ایچہ خلاصی ایس دی چرکی کرسی آء
 ایسا عادت ایس دی راتیں واد ہو
 تپ دن اس چہ ہو دسی اور کتہ اداب
 نہادی دجا بچہ نوں شور بلغم بقیں ہو
 عکس انہا نہاد بچہ نوں دکھو دکھ جدا
 اول یہ علاج سے کرتوں دل مدار
 ایہ پنج پنج ماشہ لیتوں درد نہری گھوٹا
 بزوری شربت اسنوں دے توں آن پلا
 ہو راد اسنوں دے جامہ دے چنگی طرح نہاد
 معجون حلیت دے پیر نوں درد اسنوں بچہ
 دو ماشہ نوں نوں لے اوپر رکھ لنگیا
 ایسا دھوپ نوں اسنوں دے توں پور دوا

ایچہ کھی قسم اتا پچ کرتوں بہت نہادین
 اک نائین تا پاپہ ہوس دی اک منوں سوئی
 ایہ تاں فرق سے اندر بہو چھیا
 جا پیر رہ رات دچہ تاں پچہ سوں چھیا
 راتیں معل نہ ہو دسی دن پوٹن سوں
 دوجا لیلی بچہ نوں اس دی سنی کلام
 دن نوں دور ہو جاویں ایسا ہادی خو
 راجا جی بلغم ایو چہ بہت عفونت آء
 جدادہ عفونت پاپوسی ہستی پ کھو،
 جے بلغم دے گھر بصل نہ ہو ویش بلغم بچہ
 جد جا رہی بول دس سوں ہستی دراز
 پیار پانی پانیک اسنوں دے ابال
 آواز دور ہو جاویں چنگا ایہہ دوا
 ایچہ بھی ہے اس تا پچنگا جان دوا
 چنگا ایسا جانن دے دے حق دوا
 آتش اوپر رکھ کے دھوپ راتیں بار
 نفع کر لیں آپ ایچہ تا پ ایچہ ہر جاسی

رہنمائی لکھی کھو دکھو دکھ کھ چھیا
 یہ دوسما بچہ نوں کھو دکھ بچہ
 نہادی حسوں آکھہ آہ دن ہوسنی ناپ
 چھہ دے دن جدا اسنوں حاضری آء
 ستر بہتی اس ناپ دی کھنڈے لکھیا
 ایچہ ساری اندر رات دھوپ تا پ نہاد
 بہت مدد کھ ایس دی اور کھ ہو ای بار
 اس مخفیں پیدا ہو دسی پاپ بچہ جان بچہ
 ایچہ دولوں کو قسم نے ولد دی اندر
 ہر زردی اندر ایس د نظری آدس کھ
 سونف رومی تے سونف دے تخم خیا ملکا
 ادیا رہے تر صاف کد اسنوں دے پچا
 اسنہیں دور ہو جاویں سارا نا بچہ
 جے تھوڑا من پچہ باقی رہی کچہ
 اسنوں پچہ اسنوں پچہ شفا
 مینجی دے پچہ اسنوں پچہ طرح دیا
 معجون حلیت دے دے اسنوں پچہ

شورہ دیہ بیڑیاں یا دیہہ بخود آب | ہر منگاندی دال دیہرولی ٹال شتاب

ترکیب معجون حلیت

مرجان گہاں سنگیے پائیں آن شتاب
 دونی ما کھجوں پائے دیہ نوں دیدیجان

در بیان جمعی راج

اک دایرہ تا پ ایچہ دوجا دایم بچہ

معجون حلیت ایہہ چنگی طرح بنا
 ہو بلغم داتا پ جوادہ ہو جاسی دور
 چا سے وزن برابر دی دایرہ حساب
 بیج ماشہ دیہ اسنوں دے توں وقت نہاد
 تا پ ایہہ چھوٹا بچہ نوں مہلک طرا
 ایچہ قسم دوا کھو دوجہ رکھیں یاد
 ایساں اندر دید نوں شک رکھیں کچہ

تا پ دور ہو جاسی نہادی لیلی
 بلغم دایہ جان توں دے مینجی
 پور سن دے دایں سوچہ چنگی توں چھیا
 دور ہو جاسی سارا اس عانا پ بخار
 اسدی ساری بچہ نوں نوبت آن ادا
 ایچہ کھو دکھ کھی سمجھ نوں موزنی چلا
 جیہر اتا پ ہے داکرہ عفونت چھہ

خارج ایہ عروق ہے مجھے توں بھرا
 دد لایں اکو مجھے توں کوکویت یار
 اٹھا گئی ساعناں اتھے ایہ کوکویت جان
 بھٹے آہیں چار سال مہلت مدی جان
 تاپ ایہ واسطے لی پکڑے خو
 پہلی قسم ایہ تاپ دی سنوں مہربان
 کالا رنگ اس بجہ توں سوداوی دُل
 سودا مٹھا منہ لوسدا لکتی چہرہ مجھ
 اس تختیں تاپ پچھو توں پیدا ہو سی آ
 نبض تواتر ایسی زردی رنگ بان
 عفونت بلغم پادسی تاپ ہو سی اس آ
 چھوین قسم ایہ تاپ اختراف پادسی سودا
 غلبہ اندر ایس کے ہوتا کہ سی آن
 اول با سینق نہیں اس دافصد کرا
 قے کہ ایس بلغم اندر اسوں دتیلو
 اس تختیں منضج ہو سی فیہر جلاب ددار
 مجرب رر ایہ ہے یاد رکھیں اب دُل
 اکہو توں چہرہ لایکے داری وجہ کہو آ
 اس تختیں دور ہو جادسی تاپ بلع داجان
 نو ہندے اینو نہ نو ہندے گوش لے اک یار
 تاپ رر ہی اسوں ہو سی دور بلا
 ہنگنے ورق سداب دکر چان وچلا
 داری ولے رر توں شہد ایہ پلا
 بعضیاں نیلے وجہ منع ہر بعضیاں چار جان

داخل وجہ عروق دے دایم پاپیہ جان
 فرق نہ کچھ وجہ ایناں مہربان کھوار
 مقوڑی مدت ایسی تری ویا تو جان
 ادو ک بارن سال فر وجہ دستور بیان
 پنج قسم تاپ ہو تاپ کہو د کہہ پچان
 سودا عفونت پادسی ہو سی آن پنج
 ہوجی قسم ایہ تاپ دی عفونت ہو
 ایہ علامت جگن دی شک کہیں کجہ
 منہ کوڑا اسوں دوسی گے اوس تہیہ
 گدھی نہیں ایہ بجہ توں ہو سی دیہ بیان
 پانی آسے منہ نہیں بنی نہ ہتی آ
 یا وجہ عفونت کہی نہ محرق ہو سی آ
 پنج قسم تاپ یاد رکھ مسان قسودا
 پچھوں سہلت اندام الوہو آن کٹا
 سودا ہے جو اسوں دیہ توں تاپا لول
 حب افیتیموں اسوں یہ جلاب کہو آ
 ہنگ مچاں کے برابر ہی سنوں مہربان
 اس تختیں دور ہو جادسی الدکر شفا
 یا داری ولے روز توں سنوں قے کرا
 شورا دیہ توں اسوں اسوں دتیلو
 لفظ حکیم دافول دی ڈٹھا چرب
 زے دارو کٹ کے باکھو وجہ رلا
 شہد منع تاپ وجہ کندری حکیم
 اندر ایس کتاب دتیلو اسوں کھان
 داری وجہ توں اسوں دتیلو شوال

ادو ک بارن سال لے وجہ دستور بیان
 چہرہ پیاں چوٹی ساعناں رر کہی آن
 اس تختیں دودو سال ایہ تختیں شک آن
 بحر ان ہو ک ایہ وجہ پختہ تاپ نہ ہو
 د کہو وکی یا در کھ سارا ایہ بیان
 منہ کھٹا رہی ایس داسیا ہی دیکھ بول
 سرخی اندر خون دی مجسہ لال نہ ہون
 ایہ قسم تری تاپ دی عفونت وجہ صطر
 زردی اندر بول دی گار ہا ہو سی ایہ
 جو تختی قسم ہے ایس دی بجہ توں بھرا
 تریہ نول دسوں بول سفید ہو جا
 ایس سبب نہیں اسوں تاپ ہو سی اسیان
 اصل جائز اس داکر دافصد زدا
 اس تختیں بعد جلاب یہ گمی اندر بار
 افیتیموں شربت دیہ توں اوہ کہو بول
 سور بوعلی حکیم دادساں تختیں نول
 داری ولے روز وجہ دیہ اسوں تریہ لول
 معجون حلیف اسوں دیہ توں دیہ بیان
 بلغم دور ہو جادسی چٹکا جان ددار
 داری ولے اسوں شہد دیہ پلا
 ایہ بھی دارو اسوں دتیلو شتاب
 سور شہد کہو دیہ توں وجہ مصالح پلا
 اسنے جائید دیہ توں عاقل سگر فیتیم
 خود آب دیہ اسوں یا جھو لیا دتیلو

در بیان حمی و جی گوید

دو جسم ایچو تھا دایم تا پچھان
 محفوظ بہتی یاد سی اندر ایس دوا
 ایس واسطے بچہ توں چو تھا اس نام
 قدر موافق اوس دوا ہو کدھ لیا
 نرم طبیعت اوسدی جیکر ہو سی آن
 اہلی اودہ توں دوزیر یوار سجان
 شربت بہی نار بخدا یا لیموں دیکھ

مطلق ایس دھنیں سی سون آن
 نرم نرم ہر روز ایچھے جی ہنسی تاپ
 چو خفے روز ایچھے آدمی چٹھسی تاپ
 مطبوخ کہ توں اوسنوں دلوپر کہیں نہ
 حسب ایتھوں دیہ توں اوسنوں جلا تاپ
 ہور شربت بھی نار دوا سون چلا
 تاپ نہ ہو جاد سی رب کہ لسی بہر
 شورہ چاول دیہ توں جے موافق آ

داخل وجہ و قدر تاپ سی اودہ آ
 چو خفے روز ایچھے آدمی نو رکہ لسی تاپ
 اول ایچھے علاج کہ با سلیق چھٹا
 سکینجین سادہ اوسنوں دیہ توں گلقد
 جے گرمی وجہ اوسدے غلبہ کہ سی آن
 خرفہ کہیں کاسنی ایچھے بھی کھوٹ پلا
 کدہ پانک دال سنگ ہو رخو آب کھو

در بیان حمی و جی سدر میگوید

ایچھے بھی تاپ اک قسم ہے لیندن ایچھیا
 واری نال ایچھے اوسدی دوسرے شکر
 ایچھے علامت ایچھی بچہ توں ہیر ہیر
 اول دیہ جلاب توں ہوسی پاک مزاج
 ملاحظہ کہ توں تاپ گرم نہ دیہہ غذا
 سکینجین سادہ توں اوسنوں دیہ سجان
 اس تھیں تاپ ایچھے جاد سی اللہ کہی در
 یا عرق سونف دوا اوسنوں دیہ توں دیہ سجان

پچوین چھوین دیہ ہوسی کیندن آن
 چھوین روز ایچھے دیہ سونوں دوا
 نبض قارور دوا دوا دوا دوا دوا
 مطبوخ ایتھوں دیہ یا ایتھیں آن
 ایہ مزاج برابر ہی بہت موافق آ
 ہور خرفہ کہیں کاسنی ایچھے توں کھوٹ پلا
 اندر قول حکیم کو دار و ایچھے مشہور
 گوشت کدہ پانک دال اوسنوں کہیں غذا

ستوین روز پچھان چو خفے دانگر بچہ
 انہاں روزاں چہ ایچھے تاپ سی آن
 اس طالعے بھی تاپ کہ توں کچھ علاج
 چو کچھ ایچھے علاج ہے اسد حق پچھان
 یا گردے وچہ اسد و غلبہ کہی آن
 یا بہتی داری اوسنوں ایچھے گلقد کھو
 ہور شربت گاؤں زبان دوا دیہیں آن
 یا بخود آپ لے اوسنوں دوا نال کھو

کدہ پانک اوسنوں یا سنگاندسی کال - شورہ چاول اوسنوں دیہ توں آن کھول -

در بیان حمی و جی گوید

اندر تاپ و بادے ہوسی منہ حال
 پانی اوپر زمین دے وگن بے انتہا

تاپ پانی ہوسی اسد اسن احوال
 علامتیں دیہ تاپ دسی سونوں دوا
 سنگاندسی دسی ان لونی نال
 نہ کس گھٹانہ کہے گندی ہوسی سار

اندر تاپ و بادے پہتا کہیں خیال
 چونکہ تانی دوسدی وکھو وکھو سنگاندسی
 ہور بد لگھٹاں عینا دیہ توں کھوٹ پلا
 جو جتا در زمین دے آون یا پھر

دے داجنب فقیر فجرے سرد ہوا
دے داؤں بادی ہر اک لگے لوار
گرمی دن لون ہو دسی تائیں سرد ہوا
لن جان گے جانواروں نے بیوں جان
ہو جہاں زمین کے چھپے کچھ زمین
ہر اک اندر ناپ کے پیدا ہوئی کمال
خشکی ہتی ہو دسی ہو دس خشک بان
بھانڑ اندا دوسرے گرمی جان
گرمی اندر البس کی ہتی ہوئی آ
بد بو ہتی اوس کے کولوں بار
چھلکی لگے اوسوں سینہ اندر جان
موت سہیندی دمنوں شکر کہیں کی
چیکر شبنم آدمی لپیوں کوالتان
ایہ نصیحت یاد رکھ میری لے داٹ
مندی رحمت مجھ توں عفو نہت وچہ
دیہ کچھ نام خدا سید کے گر لانا دیہ
قد روافق اوسا نو ہوں کدھ
عفو نہت دور ہو جاوسی کہاں ہوس
شریت دیہ نالہ خدایا لیوں دایار
سکینہ دین چہ لایکے اس لوں دیہ پیا
لکھنے کہ توں اوسوں ہو خوشیو بان
ایہا کہیں لیپ توں پہنچے دست لگا
کپڑا تھر کر اوساں سرد کد پر لا
مصری پاکے دیہ توں شریت ایہ شتاب
چھ اوسوں طلاق ہو سچے سچ

مشک ہر اس گہاہ تہیں ہر اک لگے آ
ادہ دگو داؤ زمین تے تھر گزاری جان
شبنم ہتی رات لوں ٹھنڈی دگے دوا
سولہ ہر جان توں دلوں بچ بھرا
دے او چھپ جانے تھیں لالہ لقیوں
عقبہ تاپ جہ ہو دسی سردوں ہو سچ
پانی پیو جو بہت ادہ او کہا سا بچھا
سور یا سربا کو کد ملگے پانی ٹھنڈا
پکے بہتہ تک اوسا چھلے ہو سچ
درو دسی اس شکم چہ معدہ کند زخم
سوچتی لوں ہو دسی اسد بوی بچھا
وچا جے ہو دے کے لوں معتدہ ہر جان
پیرے مول نہ جاہ توں کد زخم
دیکھ قار و رہ اوسا دے کہیں علاج
خطرہ کہیں تاپ تھیں پیرے مول بچھا
پہلوں کہیں علاج ایہا اسد قصد کرا
جے ضعف قوت توں ہو دسی لہو چھا
پچھو رہ جلا توں شریت ٹھنڈا
یانلو فردا دیہ توں با شریت دیہ اتار
ہنقشہ شریت دیہ توں یاد یہ مرص کا فیر
ہو رص دل مشک کا فیرے کہ توں سپہار
ہو رص دل تے گلابدی خوشبو کہیں پاس
پاسینے او پر اوسد کہتا لیپ کدرا
اللہ فضل کر لیا تاپ بجاسی دور
شریت مولیوں دیہ توں دوسرے

گندو ہوں گہاہ بھی چھدن اہل ہوا
ایہا ورن اس داؤ لوں وچہ کتا پان
بہتی داؤ زمین تے و بانی لگے آن
جان دور ہو ایر تھیں دے اسد با
ایہ عفو نہت داؤ تھیں آہو نسی مال
آئے بد بو اس تھیں او کہا ہوس
باہر نہوڑا اندا دوس کا گی دی انگیار
آتش بھڑکے اسدوں اہل اسدی بار
تے بہتی اس آدمی بہتہ دست شمار
بہتہ غش اس ہو دس غفلت ہو دسی کی
قوت ساکت اوسدی نبض جھوٹی جان
کچھ اتھے پیش نہ جادسی فضل سنگدھان
ترویک جاویں دے کہیں کہیں دوا
مست اسادی اہل تے تاپیم ہو سچ
اول تھے جا کے اکھیں نیت جبر
لو ہو باسلیق تھیں اسد دیہ چھڈا
فصد کد لے اسد باہر کدہ بخار
دھو دھو کھی دیہ توں شریت دسجان
ہو کاسنی گدڑا کھلے پانی دچہ گھوڑا
شرتاں یہ اوسوں تاپ جادسی دور
کلاب و جبر لایکے اسوں لیپ کدرا
چھے مایہ اوسوں کدے کہیں پاس
ہو رانی آلو دیہ توں پاکے چھ کلاب
جے ریدی درگاہ دچہ ہو دسی منظور
ہو رص کدہ کاسنی ہو سچ کہیں

مصری پلے کے اوسنوں شربت ایدو
 سہو ر علامت ایس دی اس نول طاب
 دور ہو جاسی تا پ اس سنوں یا شریق
 صندل مشک کا فورے پائیں ہو گلاب
 پاپانی کٹھ توں اسد مصری پایا
 جواش جو اندا دیہ توں اندناپ غذا

جیکر غلبہ خون دا بہتا ہو سی آن
 جے سے اندناپ ایہر سی آپ کھلو
 قرص کا فوری اوسنوں ہو گھنڈا شربت
 ایہر گھراندر اسدے چھٹے مار شتاب
 سہو کہیر دیہ توں اوسنوں مصری دیناں یا
 ایہا کھانا اسد ایہا جان دوا
 سہو کڈو پاکک دیہ توں اسنگاندی

دموی تا پ ایہر اکھد کہ جب کتنا بیان
 فصد کریں توں اسد اچھٹیں باسیں
 شربت دیہ عتاب دامت اسادی
 تریوز کھو ایس اوسنوں مصری پایا
 جے ادہ روگی کھادی نفع ہو سی بسیار
 مصری پاچو آتش چھہ اسنوں پھپھال

در بیان حمی جدری می گوید

جدری تا پ ایہر کچھ توں ایہر بھی جان دو
 جو علامت ایس دی اس وچہ ہو رکن
 سطحہ وانگون لبس وچہ لوہو عفونت
 ایہر کی سبب ہے ہو سی انہماں ویا
 دیش روح وچہ ہو سی کرسی آپ غفار
 جتنی ہلکت اسدی شکم اندیہو جان
 ادہ کتولی ہو جادی وچہ کر کہیں بند
 جس توں دو ترے سال وچہ لوہو عفونت
 جیہڑی اندر شکم کے کھادی ادہ غذا
 ایہر بھی قسم د بادی تا پ ہو سی آن
 اوسنوں مائاں کھد پید ہو سی بخار
 سرخ سفید سیاہ ہے مائل ٹنک نہ کچھ
 جیہڑی مائاں پ ایہر اسد اجسہ کدی سیاہ
 بند آد ہو جادی کچھ دے جواب
 ہو جو فساں ددنی لائق جان علاج
 بعضے بٹیاں ہو سیا بعضے ہون جان

ہندی مائاں اکھد اس جدری لوں
 ایہر تا پ عفونت خون نغین پیدا ہو سر
 اوپر کرڈیاں لوہڑیاں پ ہو سی آن
 اوپر کرڈیاں لوہڑیاں پ ہو سی قضا
 ایہا لوہو حیض دارب کرسی اس غذا
 لوہو کھادی حیض دایہ غذا پچھان
 جاد ایہر پید ہو سی سے باہر وار
 اس داند تا پ ایہر حاضر جان بھرا
 لوہو اد ہو اس داکندہ ہو سی آد
 اس داند ایہر توں سخت علامت
 ہندی زحمت کچھ توں ہو سی سخت آزار
 جیہڑی قسم سیاہ سیاہ عیلا
 دہری جی ہو سی کرسی حال نہاہ
 ایہر علامت بری ہے اندر اسد جان
 ایہا اندر سیا فاکم شوش مزاج
 جد لوہو عفونت پاوسی ہے اندر جگر

تا پ مطبقہ وانگون کچھ توں غلبہ اسوج
 سطحہ وانگون لبس وچہ لوہو عفونت
 وگی واد بادی ادیناں اوپر جان
 جد شکم اندا یہ ماں وک ہو سی بال تیار
 جد روح داخل وچہ ہو سی خواہش کرسی
 جد لطفہ ہو سی شکم وچہ لوہو ہو سی بند
 اندر بالان ماہ دے ہو سی عفونت
 بعضے باران سال تہیں اوپر ہو سی آن
 اس نغین تا پ ایہر ہو سی جدری نام کچھ
 سارے جیسے اسد پھنیاں کر سن دے
 تہرے قیماں ایہر ہو سی رحمت مائاں کچھ
 ایہر گھراندر مؤندے ایہا اسدی حد
 کا ہلا ساہ ادہ لیو سی ٹوری اندر خواب
 اللہ رکھے اوسنوں اندر حفظ امان
 جس دے ایہر تا پ بھی پھر غلبہ کرسی
 ظاہر ہو سی تا پ پھر شکرت رکھیں کچھ

بچہ اندر رخا آب کدو سے ادھرت لیا
 اچھڑ جنت ناویں روز فون بخت ہوئی آن
 گدوں اس دافضہ کہ شکست لکھیں کچ
 پہلو اسد افسد کہ سورہ کہ علاج -
 مورین لیں افسد جلد ہی بچھ لوار
 انجیر منفہ پاکے پانی لے جو ش
 دوترے تھوک لکھا اسوں پہ نشا
 سور منفہ دیہ توں پانی وچہ اد بال
 لکے اسوں حوائف کہ بائیں گنڈ لاء
 جے اطلاق ہو واند اسد بچہ
 شربت دیہ توں سوڈیوں بانجھا اد پلا
 چاول دیہ توں و سون یا مسند سی ڈال

سر بھارتے بیڑ دا غلبہ جو س بھرا
 باہوین دین بھرتی استنایدی جان
 ہرگز ادسن ہو دی سن توں تاپ دبا
 جے ادیہ بار اس سال دی ہو دی مسراج
 سور شربت دیہ واند نا شا ہر مہیال
 فاکھوین وچہ لائیگے اسوں پہ پلا
 بخار دور ہو جاوسی ہو سی قبض کشا
 گنڈ لکھا لیں لیں وچہ شربت دیہ پال
 دوتریواری اسوں ایجا دیہ پال
 ایجا علامت جانوں سن وچہ شکست
 اس بچھ دیہ بھجاوسی اسد جان اطلاق
 پاکدیا لک اسوں چاول دیہ توں مال
 یا زچہ دلیلہ اسوں چکی ایہ غدا

بچھنیاں جت ادسن دے ظاہر ہو سن
 جے دگے دود وادی الینا پچھ
 جے قدے کچھ ہو دی ہو سی جہ
 لوہڑا کوڑی جی ہو دی اسد افسد
 سر دی بہت نہ دیکھ توں لکھا لکھا
 جے قبض ہو دی کچھ اسوں نینجہ دین
 اللہ اپنے فضل بخش کدی جہ
 سو نف ننگد داکھ لے ہو پانی پچھ
 پختہ ہو دی درم درم ایجا دے درم
 اس دھن وچہ جان توں چنکا ایہ دوا
 خیر کرے گا ادسن دی اللہ جان پاک
 یا حلوا نرم لکے کے اسوں دیہ پلا

در بیان حبہ حسی می

حبہ ابچہ اکھ بکینوں شل آ
 اسوں خشر اکھ کچھ بھی قسم بچھ
 بیتی ہو سی لیں وچہ عفونت بچھ بھرا
 زردی ہو سی رنگ چیتو سپا ہی جان
 جد باہر آئے اسوں جے وچھ
 باہر ہو چکا ہو دی خطہ کہے نکو
 جیکو بکینوں منہ سے پچھہ کہیں توں
 یا بیلو فر دیہ توں چنکا اسوں ایہ
 جے اطلاق ہے اسوں لالے آدو خون
 شربت دیہ توں اسوں یا اخبار پلا

جدری واکوں بکینوں اسد عکس
 گرمی سن چہ اکھ دی ہو سی آن بخار
 اس بکینوں پچھ ہو سیا اسوں دانا
 چپڑی قسم سیاہی ایجا بد علامت
 دیکھ علامت اسدی بکینی بخار
 جہ ظاہر ہو دانا پچھ دگے اسدی دہ
 سورین بکینوں لالوں لوہو کدھ بھنکار
 بہداندہ ای بکینوں لے اسد کدھ لعا
 ایہ علامت ہے جانی بہت زبون
 بہداندہ ای بکینوں لے اسد کدھ لعا

ایجا کدھیاں لوہڑاں ہو سی مائوں انگوں
 عفونت لوہو لیں چہ تھوڑی ہو سی بار
 دوستان ایجا بکینوں ظاہر ہو سی آن
 اسد وچہ نقصان ہے بکینوں شکست
 چپڑی بکینوں ہو دی ناویں پختہ ہو
 اکدوں اسد افسد کہ چکی ایجا دوا
 بچھوں بھائی اسوں سفند شربت
 جے شکست بیتی ہو دی اسوں شربت
 ایجا علامت سخت ہے اسد کدھ لعا
 تخم ریجانی مال دیہ مصری یا نشا

اطلاق دور ہو جاوے سارا بہور دوا

جینر ہو جاوے دوسری بختے رہ شفاء
کہ وہ پاکست سنو چا دل دیتوں نال

چا دل نال رکے دیہ سر سندی دال

باب بیان حتمی مرکب میگوید

ایہ تاپ مرکب لکھدی ہو سکی کسی انسان
جدواہ عفت پادوسی تاپ ہو دیگا آ
نوں میں تپ تاپ ایہ دوسری سنوں جان
اوڑک جانی او سنوں تپدی ہو سکی آپ
اکو چہ تاپ ایہ جے دن رات سہ
پانی پینا پیوسسی دیسی فے کر آ
سورہض آواز اسدی کر کو دیکھو سیل
اندرون تے رات دے پانی پیوے کوار
نرمی تپن ہو اسدی ہو سفیدی بول
چنگی طرح پچھان اسدی طبع مزاج
بنفشہ شربت دیہ توں یا مینو فر دآن
بندری شربت گرم دیہ اسنوں پیا
جیکو دلوں اکسے اندر اسدے بار
ایہ چا سے لاند لیکے پانی وچ جوت
چنگا اس دھوق وچ ایہ جان دوا

بلغم تر صفرا در لکے اسو جہ جان
جے کر و طیب شفا کو اندر ایس علاج
اس تپن تپچھ ایس دیہ پوچھا جان
جے دیر نون تاپ ایہ ہو دوسری عظمیٰ صفرا
براہ خطاں دیہیں مرکب ایس سہ
تلخ فے اس ہو دوسری دیکھو مول ہو
ایہ علامت پچھ توں گرمی تپچھ جان
نرمی تپن ایس دیہ ہو سفیدی بول
پانی پینا پیوسسی دیسی فے کر آ
جے گرمی دوزر ہو اسنوں پچھا جان
ہو دوسری دیہ توں اسنوں دیہ جان
نہوڑا نہوڑا اسنوں مڑکے جے پچھ
دور دیکر پیا دیہ ہو سکی در آواز
لکے اسنوں صاف کہ کھنڈ پانی وچ بار
تاپ رہ ہو جاوے دوسری لکے کر و شفاء
خود آب دیہ اسنوں دھوق نال کھل

دو خلط ایہ تاپ سہ ہو سکی اکے جان
رحمت مندی ہو دوسری بتر ہو سکی مزاج
داخل وچ عروق فے جے ہو دوسری پچھا
سے رائیں ہو سکی تاپ ایہ بلغم جان پچھا
جے گرمی تپن تاپ سہ پالا لکے آ
نزدی بول وچ ہو دوسری کار تاپ ہو
جے علقہ کہ تاپ ایہ پالا نہ ہو سکی جان
پانی پینا پیوسسی دیسی فے کر آ
خطاں دلوں سمجھ کے کہ توں آن علاج
انٹی آو دیہ توں اس توں آن شتاب
جے بلغم تپن تاپ سہ اسنوں فے کر آ
جے بلغم تپن تاپ سہ رنگ نہ آئے کچھ
بنفشہ دھوق سولف فے مینو فر سولف پیا
ایہ چوڑا نہوڑا اسنوں پیا دیہ جان
کہ وہ پاکست سنو چا دل کسریں غنا

در بیان حتمی دھوق میگوید

پہلی قسم اینجہ تو تپ حقیقی نام -
دلدی ضرر فے زور کہ فانی کر سنی آ
ہو دوسری تپ تپ تپ ہو سکی شفاء

تپ دھوق احوال میں تپن دستان آ
دو قسم تپ تپ تپ ہے دھوق تپ بیان
عزیز کی گرمی دھوق چکر کی روح تمام
ہو دوسری تپ تپ تپ تپ تپ تپ تپ
جو تپ بھر یاد دیو تپ تپ تپ تپ تپ تپ

جو حقیقت ایس دیہ ظاہر کہ سیاں چھا
ہو دوسری تپ تپ تپ تپ تپ تپ تپ
ایہ گرمی ادل اسدی بکھر دیہ خاص
ادل رطوبت بدن دیہ کہ دیہ کھنڈ آن
مراتب دوسرا اسدے تپ تپ تپ تپ تپ

خونہ کی گرمی ٹال بھی بھسی بچھ سجان
جد دیوے اندر ایک تین دن بھسی کچھ
خیر ہو جاسی ایس دی ہو س علاج کچھ
تیرے درجے اور اس اکہیں علاج کچھ
گرچی داخل اس دھڑے رطوبت آن
شطر العقب جو دایکھی مثل اس تپ دیو
ضعیف ہو وکت ایسوں سو وکھن
غلطی حنت بچھ توں غم تہیں سو سی آن
تپ ایکی ایرات دن اکھیں بچھان
جد روگی کے وقت پھر کہا کچھ غنا
ہو تاپاں سے و رنگ بھر فبت اس
جاں کچھ طبیب اس کے منع غذا
منع غذا ہے ہو و سی لیس فبت کچھ
نفض اندر نہ داسوں ضعف ہو سی
گر دیوں چہ آدی پر اس زبان
ہو اکہیں ہو و س دنگیاں گم و س
آئی اس دگر سے زہر پٹری رب رضا
معلوم ہو سی نہ داسوں ملاد رجہ آن
ہو و غرقہ کا سنی دیہ توں لے خضاب
دیہ توں اس رلا کیے ایہ مغز نہ
قرص کا فوری اسوں پہن توں بچھان
دوپہراں لے اسوں دیہ لیسوں لقا
خمرے دیہ توں اسوں ہو و وقت
بجایے اندر ایس دیہ اسوں کچھ
واسطے اس بچھان لے بچھ توں اس بچھ

مراتب تہیں بجایس داہنتا نیل لیا
چرخ حیاتی اوسد اور ک جاسی کچھ
دو درجے ہو سی مشکل اس علاج
خیر نہ ہو سی ایس دی حکمت اندر کچھ
دلوں کر کے تغیر دہ پکڑی اصل عضا
پکڑے مگر توں قائم ہو کھنور
کچھ خطا طبیب نہیں اندر ایس علاج
حاذق ہو طبیب کو اسد کر دیہ بیان
ہے ہمیشہ اسوں بچھ تپ ایم ٹال
تا ظاہر نہ تاپاں بچھے ہو سی
بہنا گم نہ ہو و سی جبہ اس دیا
تاپاں بچھ کھانا کھا دیاں بہنا ہو سی
ہلاکت اسوں ہو سی لشتابی جان
ہو تو اتہ بچھ توں باریکی ہو سی نار
ہو چہرہ رنگ بیمار دار و نق ہو و
آواز جہیں اس ہو سی ہنسا موت دیکھ
پہلے درجے اس دگر توں آن علاج
ہے اندر اس وقت سے چار دوا بچھان
ہو و عرق کا و زبان غجر عنت پلا
مست رب کم کہیسیا آویا پور کار
ہو و سورج نکلے اسوں جو آئینہ اندر
بہر اندہ دیہ توں اسوں ٹال رلا کلا
یا کھوتی داد و دہ بگے ہر بکری آن
بغض نہ شربت دیہ توں لقا بچھ
جو آتش جہان اکٹھے اسوں نہ غذا

اس تپ دیوے بچھ توں جارا پاگو پار
بہلا درجہ اس الہند اس بچھان
غلطی بچھنا ہو سی بچھار ہو س مزاج
ہو سبب جو سابقہ مثل محرقہ سے جان
رطوبت دور ہو جاسی کر سی مار فناء
قوت گہاٹا آدی گرمی دل توں جان
اچھے نال خیال دیکھیں طبع مزاج
علامت اچھ تپ اسوں لیتوں دیہ بچھان
جدانہ ہو سی تاپاں اندر کھال
لازم ہو سی تاپاں اس حرارت جھٹے ہو
جد کھا دہنت غذا دہ کیسی عود بخار
قوت اس غذا دی رہی جھٹے دہ
جاں اچھ طبیب نہیں ہو و اچھے نقصان
بیرنگی ہو سی بول وچہ مثل تل چن
اندر اسدی اکہیاں کر سن آکے دند
اسو پیے بیمار داکرین نہ کچھ دوا
بچھلے درجے نہ کرین ہو سی دوزخ
شرین مہر انار داسیلو فردا یار
خرفہ لیکے کھوٹ توں شیرہ کھنور
ہو و شربت دیہ بچھان ہو سکھیں آن
بچھیاں وچہ ابا لکے دیہ توں اسوں اچھ
گو کی لسی اسوں پن کے دیہ دوا
یا عورت داد و دہ اسوں موافق بچھان
نہ بچھیں دیوچہ اسوں ہو و بلتا س
ہو و چہرہ بکری کھنور توں ہنری وار کھنور

ہو کر دیا پاک دال تنگ ابھی دسوں دیکھ چا دل دیکھ توں دسوں مت اسادی ایہ

در بیان حمی و قیحت سے گوید

دچی قسم ایہ بچہ توں قیحت نام
 بہنا عقل قیاس کر اسوں سمجھیں آپ
 تھامے پانی سرد نال یا بچہ دچہ آ
 پر سبز کینی اوسنے اس پانی نہیں د
 ایس سوں دسوں قوت ہوسی درد
 ہضم نہ ہوسی دسوں نامو کہ مقبول
 سردی دچہ مزاج دے کہ سی بہت
 نرم نرم تپ دسوں تپ بدن تمام
 دق جو آہن ایس توں عاقل شکوہ نہیں
 چکی طرح پچھا کے اسدی طبع مزاج
 سفید قارورہ اوسدا گاڑا ہوسی دیر
 بیضہ مرغی دیکھ توں مصالح پاکے پار
 ہو دیکھ توں دسوں ہستی گرم غذا
 ہو درغن قسط لیا یکے جسے ملنوں بار
 اللہ چاہے دسوی ہوسی نرن شفا
 صوابی علامت دسوں ہوسی جھے آ

ہو علامت ایس دی ساری آن تکلم
 اندر منزل اوسے آئے کو انسان
 ہوسن ایس دی بدن نہیں بند بھار
 یا عورت نال جماع دے کینا خیا
 سردی اس دیکھن دچہ کینا آن قضا
 یا کھاوا وہ نہ شایان ہستی غذا
 قوت سوزہ جگر نہیں گدہ دیورہ
 ہو رنگ غباری دسوں خشکی جسے جان
 ہو پانی نہ بوزد امصری پاکے دیر
 دارو دیکھ توں دسوں گرم کچا علاج
 اول دسوں دیکھ توں کہا دا گرم غذا
 دار چینی لے دیرہ کوٹک بہنوں
 نوشدارو دیکھ توں دسوں ہستاق
 اک ہفتہ توں عمل کر اسوں ایہ ہار
 کبوتر کہیں غذا توں مرغ دیکھ اجا
 نیچہ ارد اس ہوسی بچہ توں آن بھار

تا یا نہیں بچہ تاپیے ایہ بچہ توں شتاب
 اکثر گرمی ہوسی منزل اندر جان
 بچہ غسل دے پیوسی پانی بہنا سرد
 فحری روز اوہ نہادسی ایہا اسدی حال
 ہٹا کھاوا کھا دسوی پر سبز کہ سی بول
 دیا نت ہمیشہ دسوں چلے بہتی آ
 ہضم نہ ہوسی دسوں سوزہ چھ طعام
 لسا بہنا ہوسی چھ بچہ توں آن
 روڑ پلاپٹن ایسوں مت اسادی ایہ
 سردی اندر اسدی ہوسی نبض صغیر
 ہو دیکھ توں دسوں ہستی گرم دوا
 ہو کبوتر ککڑاں گوشت کہیں غذا
 ایہا دیکھ توں دسوں سمجھیں دیکھ جان
 ایہا مہر عمل دچہ دسیا تپوں آ
 یا مرغی بیضہ اوسدا کہیں غذا توں
 تاپاں اندر ایس داکر دے ذکریہ

مصالح توں پکا کے اس دی گرمی غذا

ایہ مصالح دسوں ایس کچھ کھوار

در بیان سرخ بادہ

سرخ ہستی ایس دچہ ساری جھے ہو
 جے چکیاں انگل تہ توں ردی نظری آ
 مرکب گرمی خون بچہ اسد دیکھ جان

سرخ بادہ اک مرض ہے جسے اندر
 گرمی اندر ایس دیکھتی ہوسی پار
 شلقت سار دی بدن دچہ تپ اسدی
 اوسے دیلے عود کہ فر ہوسی اوٹل
 ایہ لاشاتی اسدی سمجھیں دیکھ جان

اودہ گرمی نہیں ہوسی اسوج شک کہ
 نال خوف خون دچہ سی ایہا آزار
 ہو علامت اسدی انگل نال دیا
 زردی دور ہو جاو سی لانی سونی لال
 ہو بول قارورہ اوسدا گاڑا ہوسی

<p>سہن تو انرا دسویں بجہ میری لدا جیکہ تینوں منجھے ہضہ اول کر چنگا اپہا دسوں چہ ترکیب مزاج آلو بخارا آن کے شربت ہو لیا بہتا نفع ہو دسی موافق جان بھرا پیالہ پانی پائے کے سونے آویں مہل دے کے دسوں باہر کدہ چادل دیہ توں دسوں نال منگاندی دال</p>	<p>اول اس طرح سمجھ کے کرتوں آن علاج سویرے تینوں دسویں جلدی پچھ لیا ہوو شربت دیہ ناسخ دایا لیموں ترے ترے تو لے توں غشت تو لیا یا حقہ کر دسوں چنگا ابہر دوا مصری پاکے دسوں ترپو اسیال جو آتش جو اندہ دسوں ل کریش سہو دیہ غذا توں دکھو وکھو سمہال</p>	<p>لوہو سہفت اندام داکڑہ توں دیکھ مزاج پچھوں شربت دیہ توں اس اجان علاج سنگین سادہ دسوں دیویں وقت نہا نوشاد دیہ دسوں بہت موافق آو یا ماہ الاصول دیہ دسوں بہت موافق آو بخار جے اندر دسوں بہتا ہو سی آن ہو کر دیا لک سون دیہ توں آن کھوا سہو دیہ غذا توں دکھو وکھو سمہال</p>
---	---	--

در بیان حصص فی می گو

<p>حصف بونا فی کدہ کچھ توں پچھ پنجا چہ سو با لوانگ اندہ شربت لدا صندل لے کچھ توں دہیناں چہ لدا دوزیواری او سکپڈی لا سجان سہو دسویں کے پانی پی توں آن جہ چنگا ہو دسی ہو سی دسویں</p>	<p>پت جو اکھن دسوں ہندی اندر بار اندر وقت بہا دے جہ دیکھ کاید گلچرے دسویں کاسنی بھی دچہ پا دہینا ہو کچھ لے صندل لال رلا دوزیواری دسوں جے طیس سجان کہ دیا لک سون چادل نال کھوا</p>	<p>ابہ علامت دسویں جے اندر یار جے اندر دسوں بہت ظاہر ہو کیلو سہو دارو کٹ کے پانی پا توں یار جو اندا اٹھا ہو رسن خشخاش دچہ ملا اس تھیں دوزیواری دسویں کایار دسویں دچہ پچھ توں چنگا دیہ غذا</p>
<p>اکہ سو سی بلغم شونہ نہیں اکہ سو سی صفر لوہو نہیں دیکھ کچھ توں خارش ہو س آنا پچھوں اس طرح اہر دسوں دوزیواری کنیدلہ پارہ بانگی ایہ توں آن رلا کدہک پاراد دسوں توں لکھ لکھ کر بیخ ست داری دسوں توں لکھ لکھ کر گونا مانجھا دسوں تریجی دوا ملا</p>	<p>خارش دسویں سال تینوں دسویں اکہ سو سی ہو دسی پانی دلی یا پانی بلغم ہو دسی گہمی خشک بھرا لوہو سہفت اندام دسویں اس چھو خارش دسویں جہ ساسے اس سجان مرچاں لبتوں کالیاں ہو گندہ کلا پچھوں دسویں توں سہو چہ رلا سہو دسویں کے بہت دچہ رلا ملے جے دسوں پانی نال لونا</p>	<p>دسویں دسویں کچھ توں دیکھ کچھ بھرا ابہ دسویں جہ ساسے اس سجان جیکہ علیہ خون دسویں ہو دس یار قدر موافق دسویں دسویں چاکڑ صا نوشاد دسویں گے توں پندھو تھاپا دسویں برابر لیٹوں میر یار گو کا کھن لکے دسویں پانی دسویں دسویں دچہ دسویں جے آن ملا اس تھیں دسویں جہ خارش دسویں</p>

چنگا دارو بجہ توں نسخہ عمل وچہ آن
کہٹا سٹھالون تہیں اس پرہیز کرکے
روٹی دیہ توں کنگ دی کھجور دے نال کھو = ایہا دمنون دیہ توں موافق جان غذا

باب بیان سفیدی گوشت

بونانی سفید اکھ ہندی یا کھن گنج
دو فتنماں ایہ بجہ توں سر نہ ادر پر رنج
خارش ہننی اوسنوں ہر ہر دان چھان
بگا پانی اوسنوں دے خارش نال
سکی خارش ہوسنی سنوں سردیوچہ
ٹہنڈی ہننی ہوسنی لہسی پانی کچھ
دارو اسد اسبجہ کے کھو کھو کھو کھو کھو
اول ایہ علاج کر اسد افصد کر
ارگ پیشانی اوسنی پچھوں کھو کھو کھو
قدر موافق اوسد لے توں لہو چھوٹ
کنان کچھ لاقوں لوہو لے کڈھا
تنقیہ کریں دماغ دادیکے خوب جلا
یا خردل مردہ سنگ لے کر کے چھ رلا
سرکہ دغن گل بھی ہو خردل یا بنجار
سبہود اوسنیہ کے سر نہ لیپ کر
سبہودار دیہی کے سر نہ لے وچہ رلا
ہو مہندی مردہ سنگ لے کر چھ رلا
سرکہ دغن گل بھی ہو خردل یا بنجار
خارش ہدر جادوسی لکڑی کے شفا
اوزن برابر لے توں سبہودار دان
سبہودار دیہی کے سر نہ لے وچہ رلا
صا بن نہ ہو ننگ لے دیوین تھوگ رلا
زحمت دور ہو جادوسی ہوسنی درازا
بانی ددر ہو جادوسی خشکی ہوسنی دور
چھلکے کچھ پیس کے سرکہ دغن رلا
کدو پاک اوسنی چاول کریں غذا
چھلکے کچھ پیس کے سرکہ دغن رلا

باب بیان کوکڑا گوشت

کہ توں دارو اسد ہوسنی آن شفا
ایہ چنگا دارو جانتوں سد حق دوا
کہ توں کوکڑا گوشت لے کر کھو کھو کھو کھو کھو
سبہودار دیہی کے سر نہ لے وچہ رلا

لون زدیہ توں کہٹا روٹی کریں غذا روٹی کھجور دینال دیہ اسنوں ایہ کھو

قوبابونانی اکھ کے ایہ بھی نہ چھان
دیر رہنے ہو دمن جسے اسد آن
خارش ہننی ہوسنی دہر ہون سب
حالت ہندی بجہ توں ہوسنی اسنوں

در بیان قویا گوشت

<p>سخت بیماری سینوں کے درد کہ قصہ بخت اندام و ایہ حکیمان ہو رشتہ در جہتوں کو گل آمد ساس دکھو کھی دس لیں دہر راں پر لاء یا چونہ بھی ہو رے دھپ پانی کھل کر چکلی طرح گھوٹے کے دہر راں پر لاء دساں تینوں اک بس چنگا عمل دوا</p>	<p>اکثر جان نہ ہوں سخت ہے مرض نہ تو اس شخص بعد جلا فی ل سنوں ان کو نیلہ تھوٹھا پائیکے برابر وزن سنار ہو دچو کھلاوہ ایکے کے کڑوں آن دہر راں پر او سنوں بیالیپ کر دور ہو جا سن اس کے دہر راں چھوڑا تیز آب لے کڈے توں چنگا خوب بنا چنگا عمل دوا ہے جانی توں شہر</p>	<p>لالی اندر دہر راں سردی اندر بول حب بقتلہ او سنوں چنگا بہر دوا نہو دی رس پائیکے سپہو کھل کر نہو دی رس پائیکے کڑوں بیس بجا ہو رے لے سیر یوں دچہ لٹی میا جے رحمت رہی او سنوں ہوس کی بیکھا اوپر لائوں دہر راں سپہو سن</p>
<p>دہر کربیز آب کو پید شورہ خالص لیتوں تو لے اٹھ بجا اٹھے اچھ لائوں اشخاردی لے خار عرق جوا سن او سد آتش لے رکھیا ہو تیز آب لے سکھ تو را چھ بنا بک ان کابی لے دچہ پائوں سب دن سیر دو جا شیشہ ہو توں منہ شیشہ دیر دبے شیشہ دچہ توں اس عرق پوا</p>	<p>دہر کربیز آب کو پید تیز آب بنا توں بندیا چنگی اچھ تیز دور ہو جا سن اس شخص رسوا دہر راں نوشا در تو لے اٹھ لے پورا وزن بھجان چار وزن برابر پائیکوں لے گھوٹا دو جا شیشہ ہو رے لے مذکھ ہو جا اچھ بھی ہو تیز آب چنگا جان سحان اچھ چپے وزن برابر پائیکوں خور گھوٹا اک کھل ادھر اک دو جا کھل دھ فدرا افق تیز آب دہر راں پر لاء</p>	<p>دہر کربیز آب کو پید سبب حقیقت اس دی ساری لیتوں دیر گھوٹا دوا دور ہو جا دسی ہو رچھوٹا چنگا کھی اٹھ تو لے لے کھ پیر لائیں شیشہ لیکے آتش اس کے دچہ لواء اچھ شورہ نامہ پچھ کھی ہو گندک اکھٹا شیشہ لے کھ آتش اندر سد پاء دارو والا رکھ اکتھے او سنوں سیک لواء خیر ہو جا سن او سد لاء کھی شفاء چنگے ہو سن بدن سے چنگی ملت پاء شیشہ او پر او سنوں ہو مسی نہ دچا سد لگن تہ توں جیسے او پر پاء بہتی ماری او سنوں چنگیاں او پر لاء ہو تیز آب توں ان کے چنگیاں او پر لاء</p>
<p>دہر بیان کلف یعنی چپائی اکھن لوگ سرچیکھ کے چہر تہ ہار ہوں کہ توں دادر او سن او ہوس دور آرا ہر تال نوشا در چنگی ہو گھوٹا چہرے او پر کھیند ہو سن لے لیا چپائی ان اکھن او سنوں چہر کا او پر پاء</p>	<p>دہر بیان کلف یعنی چپائی جا کے کسی جراح توں قصہ پیر سپہے شیشہ لون لے پانی دچہ صابن دی چنگی لیکے چنگیاں بجان ہمکے دور ہو جا سن کہ سی رب شفاء چہرے او پر کھیند ہو سن لے لیا چپائی ان اکھن او سنوں چہر کا او پر پاء</p>	<p>دہر بیان کلف یعنی چپائی لگن آخہ ہار ہوں وہ کہ سن رنگ تہ شرخ سیاہ دو قسم ہو ہو سی ان شفاء چہرے او پر کھیند ہو سن لے لیا چپائی ان اکھن او سنوں چہر کا او پر پاء</p>

اک سو داوی اکھد کی خون تھیں جان
چھرے ادبہ د سون ہو داغ سیاہ
فضلا س دے جھڑ د پھر د جان
چو تھانا پ ایہ سو دسی اس تھیں جان
مرداں دھن دچر آ سید جھڑ د ناڑ
جلا س سو داوی دیہ توں تھیں جان
سوی دے بی لے توں ہو چو کی لایا
یا لوہے خر گوش دا ایہ بھی لیب
دور ہو جاسی داغ اس جھکا ایہ دوا
دور ہو جاسی اس تھیں داغ تمام

بکھو دھن سمجھ لے سننوں ماسان
ایہ علت ہو دھن دھن دھن دھن دھن
ایس سون سو سیا عورت دھن جان
خون دھن ی توں ان کے باسلیق جھڑ
سجے ہنھوں اس دھن دھن دھن دھن
ہو رہا گے تھیں لون ہو دی س پا
پانی اندر کھوٹ کے لیب کیں لیا
اللہ چاہے دھن دھن دھن دھن دھن
سوی تے تھناں لے ہو کسندہ پا
خیر ہو جاسی اس دھن دھن دھن دھن
ہو کڈ پانک اس دھن دھن دھن دھن

ایہ اکثر علت عورتاں ہن دھن دھن
لوہ بند ہو جاسی ایتھے شک نہ کچھ
مرداں توں ایہ سو دسی اس تھیں جان
سجے پاسوں اس دھن دھن دھن دھن
حب تھیں اس دھن دھن دھن دھن دھن
کھل کر کے انہاں لے جھڑ دھن دھن
ہو رہا گے تھیں لون ہو دی س پا
پانی اندر کھوٹ کے لیب کیں لیا
اللہ چاہے دھن دھن دھن دھن دھن
سوی تے تھناں لے ہو کسندہ پا
خیر ہو جاسی اس دھن دھن دھن دھن
ہو کڈ پانک اس دھن دھن دھن دھن

دبیاں کہن گوکہ

ایہ علامت اس دھن دھن دھن دھن
کلی تے نہ آوسی سو سی بند بھار
تہ پھر جے ہو دھن دھن دھن دھن
ایہ بلغم تھیں جھڑ توں اس دھن دھن
غلبہ ہو سی خون دھن دھن دھن دھن
جیکر غلبہ خون دا فضا دھن دھن دھن
بیلا پانی پانکے اس دھن دھن دھن
ہو گیری چھ ماشہ لینوں دھن دھن
اس دھن دھن دھن دھن دھن دھن
اس دھن دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن

جے جے ادبہ لکے کہن کسینوں بار
دھن دھن دھن دھن دھن دھن دھن
اس دھن دھن دھن دھن دھن دھن
بہر جے اس دھن دھن دھن دھن
سردی اندر اس دھن دھن دھن دھن
مورہ اس دھن دھن دھن دھن دھن
معدہ پانک توں دھن دھن دھن دھن
سنت اندام سمجھ کھڑ دھن دھن
ماکھو دھن دھن دھن دھن دھن
نکھان تے تھن دھن دھن دھن دھن
جے بلغم دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن

دھن دھن دھن دھن دھن دھن دھن
پانی منہ تھیں سو سی گندہ سو سی بار
منہ سر جے اس دھن دھن دھن دھن
یا تھن دھن دھن دھن دھن دھن
لوہ تھیں جے سو دھن دھن دھن دھن
پچھو دھن دھن دھن دھن دھن دھن
ہو تھن دھن دھن دھن دھن دھن
تھن دھن دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن دھن
جھن دھن دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن دھن
دھن دھن دھن دھن دھن دھن دھن

<p>سہن چکا ہوسنی حنف و درجہ تکبیر اطر پفل سناء</p> <p>گہاں مرجان کس پورادہ تولہ پاد سہودار دکتوں و کھو دکھی پاد دونی کھپوں پاتوں دارد و پاد چنگا اس سے حق و چہ لعل اچہ</p>	<p>کدو پاکت بہ نون سنگ اندازی اطر پفل اہ سنا نون بناویں یار ترے تولے برے نون ترے کھپوں پا مصلحی ہور کچورے تولہ اکر کلا ترے تولے مغز بادام نون دد پلا تولہ تولہ دہنہ نون دلیون دفت ہار ددر ہو جاسن اوس مہدیوں کل کجا</p>	<p>نخود آب سون چاول دنی نال برص دور ہو جاوسی دور ہو کس کس ترے تولے تولے تولے تولے تولے منقہ تولے چارے مغز بادام و لچار منقہ دار و ہور نون سہو ان رلا و دہنہ نون اوسون ارا اچہ کھو کھن جے نہیں جادوسی لعل برص</p>
--	---	--

باب بیان بھراں می گوید

<p>بھراں اس نون کھو اسد سنیان لوہی مانع باد نقیب ہوسی اچہ ازار جے گندہ بیان و ن سون و ن و چہ ہیند اوسون و ہیمہ جلاب اچار ہو کھپوں کالا سپک پھیر و یار نون پائیں چہ الیں کے لیا لیب کلا ہور پائیں دی بھرہ نال سون رلا نالے اد پر لاکے لیب کیں دلدار ہو کھوشت خور و پھیر و نون سنا وزن برابری کے دار و سب کھو طا گندہ بیان نون اچہ کھاوسی دور و یا پڑی سے سنسار و می گزند و چہ</p>	<p>سندی زحمت کھو تولہ سنی بچیان جیکر اندر کاک گندہ بیان سوسن یا لا علاج ایہ کھو نون ارا و ہیمہ کھل حسبیا فی اوسون و نون آن بھرا عسل حکمت کرے سون و یوچہ چاہیہ کھو اوس نون ارا لیب بھرا پانی و چہ کھس کے گولی ایہ ہیمہ بنا دار و اچہ بھرا گندہ بیان کھو سنی بر دجا گندہ نون سونا کھو کھو کولی کے الید و سنی پھیر و یار ہو کھو سب سنی سنا و چہ ہیمہ ارا نون پائیں چہ لیب کھو کھو دونی و ہیمہ نون کھو کھو کھو</p>	<p>کل و چہ گندہ بیان سوسن کاک اندر ایہ بھرا نون نون کک اندر یار اول اس سبجہ کے دار و کھو نون سہفت چار و اوس نون اچہ جلاب کلا سوانہ لے کھو اوسدی کھو چہ نیزواری و پور و لیب کھو یار پچھ کے لیب اوسون کھو و چہ یار گندہ بیان نون کھاوسی کھو کھو جھو و پاتوں ہور لنگار و چہ ملا پچھ کھو گندہ بیان کی لیب چار اک سہفتہ تولیک کھو سوسی دور و نخود آب و ہیمہ اوسون چاول شیراں</p>
--	--	---

باب بیان بھراں می گوید

<p>کھو لالی ہوسی کھو نون نون پاد</p>	<p>بھو لالی ہوسی کھو نون نون پاد</p>	<p>لیم خور و دودہ دل اد پر اس کھو</p>
--------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------

دو تیر واری بو پڑا اس کے دودھ
 پیاز لیکے تھوڑے دیر سے کھائیں
 کہیں لکڑی کے لیس دی اوپر نائیں یاد
 ہو کر کنگ تے ریوند کھوٹے پانی اندر یا
 اچھ بھی دوتر سوار یا اسن لیکے
 چیز جو جاسی اسدی چنگا ہو سی بار

سر دی کے کپور پانی مچھسا
 گرم گرم توں اسنوں کچھ لائی یا
 تریدن اوپر اسد ایسا لپ گدا
 ایہ گرم گرم توں بیپ کر اسنوں دتر یا
 جے پکے پھوڑا دس داکچر لائی آن
 دور ہو جاسی اسد سارا جان بجا
 مرکب یہ غذا توں چنگا ہو سن بلا

پھوڑا اوپر اسد دوتر پوار لوار
 ہو دودھ پیڈاں لے کے آٹا پوار
 اس کھنڈ دور ہو جاد سی کچھ لائی اندر
 سوئی بی بی لے کے پانی دچھ کھوڑا
 پاک کدھیر توں چیم کے اسدی دیر
 گوشت لکڑ دیتوں ہو حلو احوں بجا

در بیان دنبل یعنی بھنیر می گوید

دنبل لینا کھد پھوڑا سے شہد
 اکثر جانی ایس توں ہو سی ایہ زبون
 جیکر پھوڑا اسد داکچر اسدی آن
 پھوڑے اوپر اسنوں چنگی طرح بہنا
 روئے ہو چوک توں پانی دچھ کھوڑا
 کھوڑا اچھیا پانگے پترے جوشا
 پچھوں مرہم اسدی دستان تھنوں
 ہو نیک کھوٹھا ایہ لے فیضان ہو سی چار
 ٹاکی اندر پر لایکے اچھ مرہم لایکے آن

ادھک ہو سی سینوں یھ گل جان ضرور
 جدا پھوڑا ہو سی دل ہو کھوڑا
 اس دیلے ناکہ توں نادر کار سجا
 گرم گرم ایہ کو انوں اوپر پھنیر یا
 دوتری واری اوپر پھوڑا اوپر یا
 گرم گرم توں اسد ایسا پھنیر یا
 اس نوں خیر ہو جاد سی سارا جان بجا
 سوم اتے کانورے اک شہ آن رلا
 چیز ہو سی ایس دی ساری بد سجا
 گوشت لکڑ باکرہ کر توں دس غذا

ہو سی بلغم باؤ خنیر ہو سی بھ خون
 یا توں اوپر اسدے جو کاں آن لوار
 کوار گندل دا آن کے غلفے کے کھوڑا
 ایسا پھنیر اسنوں مر کے پھنیر یا
 یا پتر لیتوں سر وے چھیل لایکے یا
 پھوڑا پھنیر اسد ہو سی دور بجا
 شکر ف کے کھوڑا الے کنبیل لایکے یا
 سہو دار دبا لیکے دچھ کھوڑی مرہم بنا
 حلو ادیوں اسنوں دتی کنگ بجا

باب بیان طاعون می گوید

ایچہ کتاں تچھے ہو سی یا بغلان چکا
 ادھک ایچہ مر جاد سی کر کے رنگ تباہ
 ایچہ بھی قسم دبا دی ہو سی پیر یار
 پچھوں اسد دیکھ کر توں آن دوا

لیکن بائیں ہو سب ادھک یا زار
 ہر جیلے اول اسد اکدہ شتابی خون
 اوکھا ہو سی اسد دوا داکت باسور
 دہنیاں سر کے نہ سی ایہ توں لپکا

طاعون کے رم ہو پھوڑا لوانو کچھ
 پھنیر دوا ہو سی اس چہ شکت کچھ
 اول ہو سی پچھوں سے سیاہ
 نہیں ایچہ زحمت جان توں مسخفت زبون
 خیر خیر این اسدی اول آن دوا
 پانی پاتوں اسد دچھیا کلاب لایکے

ایہا دارو البین الیہ کہ بہت ہی دار
خندل ہو کر کلاب کے مٹانے کا دوا

دوم دور ہو جا دسی پھوڑا ہور ازار
گرفت ککڑ باکر اکلوا کر میں غذا

خوشبو یاں سبھی اوسد گو آن بھرا
کہ وہا لک نہ توں جادو لال کھوا

باب بیان مرض برص میگو

دو تھماں مچھ داغ سے ہو سی جا ازار
دبا ہو سی آدمی جس سے کھلو
ہنق جسوں آکھ کھار چیر چیر ہو
ہنق برص پچان توں کھو کھو سجان
جیکو ہو آدسی پٹار گاس جان
پچھوں نہ جلاب توں ہو سی ترش
پچھوں نہ ہیں دس توں لڑیل دیکر
لکھاں مرجاں چترادو توں لے یاہ
دو فی ماکھوں پانوں اسد اندر بار
پنر کتھ مچھ لے اچھ بھی وجہ لا
دیں دیوچہ اوسنوں مہا لیب کرا
ہنق کہیں شناس توں نفع کیسی آن
یا نیز اب بنا لیکے اس لوں لائوں آن
لے وارو کڈی کے سرکہ پانچار
دور ہو جا سی ہنق اس دتر و دار لا

اک ہنق اک برص ہو سی داغ ایہا
برص سفید بہت ہو جسوں سہمی آن
بہت سفید نہ ہو سی اس چہ شک کو
سوئی ماروچہ داغ و جیکو مانی آ
ایہ علامت ہنق دی لینوں پانچار
حب جیہانی اوسنوں یا حب یا رخ
جنگا ایہ جان اس دی خاطر دیر
مختر قرھا ہو تیج لے جاغل ہو رلا
داغاں اوپر لا توں سر لوں ہنق و
سہو دار دگھوٹ کے سرکہ پانوں آن
یا آتش لگے اسنوں کہ لے لیب بہا
ہو رہو کھلے سپا لکھ لے ایہا بار
چنگا دار داچھ ہے سچھ توں دیر
دو داری توں لیب کرا پھنق نہی آ
اللہ چاہے اوسدی سوسن شفا
رہی دیر توں کنگی یا بخود آیت

دوہاں رنگ سفید ہے جسوں
چڑے گوشت وچہ اچھ دی توں
بلغم نہیں ایہ ہو دسی دو لور تھماں جان
نو ہو مول نا دسی جانی برص بھرا
دوہاں دارو اک ہے اول تے کرا
حب صبر دیہ اوسنوں نفع کیسی
ہو رہو پھیر آملہ توں لے چار وچار
ایہ قول لولہ لول کے دارو سبھ
بی مولیٰ ہے ہوئے چوک وچہ لا
پنج ست داری اسنوں کہ توں لیب پچان
برص دور ہو جا دسی اسنوں شملجان
داغاں پیر لا توں سنوں دوتیر بار
ہو رہو پھیر می کتھ لے چوک وچہ لا
یا پانی لے وچہ پلکے ایہا لیب کرا
گوشن ککڑ باکر ہو رنکاری دیہ

باب بیان جندم

پہرے اوس لوں اپنے بہن دیں واکو
آئی اس لے سر تے جیہ پڑی رضا
اول اسد کتھ پچھوں ہو رعلیج

منہ اجانی روک اچھ جی نام جنم
اس حقیر دور ہو جا دس کھرا چرک
خویش قبیلا دس حقیر سبھی لکھو
بلا خطر ایہ مرض ہے کہیں دارا
کہ توں سدی سچھ کے سدی طبع

پیدا ہو کھینوں لے بدن جدام
اچھ جیہ نا ہی ہو مکیا اچھ کے شفق
لا علوج اچھ مرض ہے دگر آن قضا
کچھ کہ توں دار ایس امت کہ فضل
باریاں دہاں حقیر اوسدی سفید نہ ہو

سنگھ دی رگ و س دی سوئیوں
وچہ مینے اوسوں سرورسی کو
من رنفع کہ بیابوئی فضل شتا
دو کو لے پہلا وہ لیتوں تل لکھن
چلیہ دیہ توں اوسوں دلوں شتا
ہر گھم آملیجھ بھی لے توں آن
دوئی پاکے ماکھیں دلوں وقتہ
جے رب چاہے اوسدی رحمتی

جے تینوں کجہ لوٹھے فن دی چھ
یا تیری دالی اوسوں حب جیال
چھو اوسوں دیہ توں یہ معجون بنا
دوئیوں تھوگ رلا کے چٹو دیہ کٹا
ہو رنگ ہر بٹیاں پا پر لکھن
لکھیاں مچاں ہور بٹیاں سب بٹیاں
تو لہ لہ اوسوں ہمارو دکھوا
جے وچہ درگاہ اوسوں لکھن
رڈی دیوین اوسوں چھو لکھن

دیہ توں ہور جلا بس علم لکھن
اس تینوں چھکا ہوئی سون تھو
شارہ پورے قول وچہ کھنڈیو حکم
دوئی پاکے ماکھیں دیہ توں لکھن
نم لے پتر ہور لے بانجی بھی لے یار
دارو سب اوسوں لکھن لکھن
دو مینے اوسوں ہمارو دکھوا
لون نہ دیہ توں اوسوں یہ پتر لکھن

باب بیان حینل می گو

ایہ زحمت حینل بچہ توں سوئیوں
یا پانی دی واپس تینوں کجہ آئے خون
دارو کہ توں ایس داکے یا جکھم
چنل وپر اوسوں ایہا لکھن
ہو ریلہ تھو تھو لکھن مچاں لکھن
وزن برابر لکھن دارو سب سہا
ہو دارو وچہ لکھن سون لکھن

تینوں ہرین اوسوں دیہ توں
خارش ہوئی اوسوں سوئیوں
زحمت دور ہو جاوے کسی فضل کیم
دو ہو جاوے ایس تینوں ایس
مردہ سنگ لکھن لکھن
دارو سب ہور کے وچہ پانی پا
فضل کہے اسے ہور جے شتاب
رڈی اوسوں کو کا لکھن

نما ہر سوئیوں اوسوں دیہ توں
دو ہوئی کجہ اوسوں کہ لکھن
پتر لکھن کوٹے در چنگی طرح لکھن
ہر گھم مول نہ رہیا اوسوں ایہا
لکھن لکھن لکھن لکھن
دو تر یواری اوسوں ایہا لکھن
لون نہ دیہ توں اوسوں دلی لکھن

باب بیان نارو میگو

گٹیاں اندر جان توں پانی سوئی
سادن بہا دیکھ ہر گھم بخا
ہو لہ دھنیاں کو گل لے توں کو
اوپر تلے اوسوں ایہا لکھن

جے کے لکھن مارو وچہ سون
ایہ ہوئی طرف پہاڑ دی گٹیاں اندر
اس پانی تینوں نارو زحمت ہوئی
ادھا مسہل دیہ توں سون حب
پانی وچہ گھما کے اس لکھن
ہو پتر لے توں اک دو اوسوں

ایہ بھی زحمت بچہ توں سوئیوں
اوٹھے ہوئی مرض لکھن لکھن
ایہ بلغم تینوں بچہ توں سوئیوں
بلغم داجا سب لکھن سب
کہم توں اوسوں اوسوں ایہا لکھن
دو تر یواری اوسوں ایہا لکھن

یا پانی پتر کھائے تو اس کا کھٹا گرم گرم ہونے سے تپ نہ ہو کلو جی کے کپور تو نہ ہون واسطہ نکل باہر آدھی اس واسطہ آزار	کہو تندی رت پاکے لہا لیب کر سہو دور و ما شہد گنگوں شجر نیل مٹھا دھوپا کے اوپر لائے وار نخود آب دیہ اسنوں یا چھو لیا نہ سی	اد پر پتر اکھے اس سے نہیں بیا دور ہو جاسی ناڑ دھنگا اچھ دوا دور ہو جاسی ناڑ داس نہیں سب بجا یا گوشت دیویر اسنوں خلو دیویر نال
--	--	--

باب بیان بعض گندہ کیہ

بعض گندہ جس اکھڑ ہو سی کسے انسان بد بو اسنوں ہو سی بھلاں اندر بار صندل پہن گلاب دمرہ سنگ رلا بھلاں اندر اسنوں ملنوں دمنیوار اس نہیں دور ہو جاسی بد بو اسدنی باہر کدہ بخار توں اس دگدلوں آء	بند بخار اس ہو سی مستی نہیں اس نقصن وچ مزاج دے بہت ہو سی بھلو صندل ہو گلاب متھن کے وچہ سور مدہ سنگ کچے تے پھٹکری چرلا رحمت دور ہو جاسی سارا اس آزار دیہ جلاب توں اسنوں جیسی اس مزاج	سنی گندی جد ہو سی تپ ہو سی بہ بخار ہر کوئی اس نہیں دور ہو سی نہ کھلو پانی وچ گہا توں باسن دیوچہ بار پانی اندر رگڑ کے بھلاں دے وچرلا جیکر کچھ قصور اس جلاب دوا جسے کر توں پاک اس نال جلاب علاج
---	--	--

کھا نا پینا سمجھ کے دے توں اس غذا کدو ہالک نال سنگ شک دیہہ پلا ۴

علاج سوختہ آتش	ساڑے آتش کیتوں جیکر نال قضا جس ویلے سڑی انسان اسویلے کر توں زردی مول نہ لائوں سفیدی دوا جیکر پکی جاگد اس مرہم کہیں نیا چنگی طرح گھوٹا پٹکے مٹھائیں رلا حلوہ دیویر اسنوں یا دہ خشک کباب	دور و دساں تہ توں چنگا بہہ دوا لے لو ہو کدہ کدے اوپر لا سجان یا مہندی صندل پیسے ما کپور وچرلا ایہا مرہم اسنوں لائوں دور ہو جاسی ایہو مرہم اسنوں لائیں دور ہو جاسی گہنید تہ دنی کنگدی چاول پشٹا
در بیان باد فرنگ	ایہ نہ حمت باد فرنگدی اسدنی پیا چھلے اندر کدے ہو سن اس بھل بخار یمن نہیں اسد آئے باہر وار قصبہ پتا لود سک بکین نال فرنگ کولن بہی اس دینہ کوالان پچھوئی باسلیق دی صافن دی گچھ	مند روگ انچ کچھ توں ہو سی کسی آسان کالین والین اسنوں دہر ہو سی آء پاپوڑا ہو سی اسنوں کالین والین جان دور ہو جاسی وچہ نلاں دگر گنگ ایہ علامت سمجھ کے اس دافصد کر الین دلو ہو کدہ توں نفع کہیں رب

یا بیضہ کدے لیتوں سفید پانی کدے
چنگی طرح گھوٹا کے مٹھائیں رلا
سرکین بیرے ہو مہندی وچرلا
خیر ہو جاسی اس دی چنگا دے کار

سور جوڑیں پیریں اسنوں جو دہر بار
سور نلے داغ اس ہو سی جی اندر بار
پیریں کرکے لوگ سن نہیں کھان ہوین جان
ادل باسلیق توں اس دی دیوچھلا

حب رسکوری لیکے پھیر دھجلا
اللہ چاہے ایس دی خیر شتابی سو
یا دھوپ دیہ شکر خدا سنوں کسار
چنگا اس دے حق وچا پھیر جان
مردہ سنگ لے باو مر چاں ترے کھوں
دلیا کنک پکانیکے اس دے نال کھو
ایہا پوڑیاں سنوں دیوین نال خدا

چنگا ایہ جلاب سوسے خیر شتاب
جیکر پھوڑا نال لے مریم لاچھڑا
دو تری واری ایہ دیہ باہر کڈہ بخار
دو تمان پھیر دھوپ وکھو وکھو یار
ایہ تولہ تولہ لے توں وکھو وکھو گھوٹا
اک پڑی تولہ سنوں نال دے دیہ
باد پھیر کھچر نال توں یاد لے نال کھو
اللہ فضل کریا ہوسی دور آزار

ایہو سہل دیہ تولہ اس دھجیا نہ کو
ایہ مریم رسکوریوں پھوڑیاں اوپر
یا مثل تمباکو پور تولہ سنوں دھوپ
ایہ لٹخو وکھو وکھو لے دل وچہ سچہ بخار
پوڑیاں سب بنلے جنگی طرح کھا
حستے پڑیاں دیہ توں رب کریا ہیہ
لون دیہ تولہ اس تولہ سنوں حستہ اند

ترکیب حب رسکوری

ایٹاکی دیوچہ پالکے بوٹی نہیں یار
دودھ ددھو جادی بوٹلی باہر آ
جہڑاں پھوڑا دے ککے باہر کڈہ توں یار
گرم پانی دے نال توں گولیاں تھنج
سودا لے جلونزی اسوں خوش گھوٹا

حب رسکوری بنا توں فرنگ ایہ جلاب
دو ماشہ رسکوری شکر دوتی پائ
گوکا دودھ اک سیلے مانڈی یا سنجائ
دو ماشہ سیلے توں اسوں صافی کر
سہو دار دکھل کر گولیاں کریں تیار
وچہ مینے اسوں ایہ دیہ ترے جلاب
ہر داری ایہ جلاب داسوں پلا
پانی پا پلا توں ہوسی دور آزار

دودھو جاسی الین نہیں باد فرنگ
چوک دو ماشہ سورے ایہ بھی وچہ
بوٹلی مانڈی پائیکے جنگی طرح جوتاء
کھبو کر بھی وچہ پائیکے اسوں کھوٹا
چنے برابر گولیاں سچے الے بنا
اس نہیں دودھو جادی باد فرنگ
اک دودھو اسوں ایہو دیہ نفس یار

ترکیب محم رسکوری

سوراجو رسکوری نیدھو تھاپا
اک سودا سی دھو توں پانی اندر پائ

محم رسکوری ایہ لے توں بنا
شکر دودھ سنگ لے ہو لیکر نال
ترے ترے ماشہ لیٹن سرور دن
سہو دار دکھل کر وکھو وکھو یار

اوپر دھڑ پھوڑیاں دوسرے دار لو
ترے ماشہ ایہ لے توں دار سہا
ترے ترے گوکا لیکو لے پانی وچہ نوا
اس گھوڑیو چرلا کے مریم کریں تیار

یہا مریم اسوں پھوڑیاں اوپر لار

ترکیب دودھ فرنگ

چاہے دار دکھل کے نیکے کر توں یار
آتش اوپر رکھ کے اسوں گرم کرا

دھوپ ایہ بنا توں شکر فی ایہ یار
شکر دودھ سنگ لے ہو نیدھو تھاپا
جنگی طرح بنا لیکے ایہ توں کریں تیار
سہو دار دھوپا توں کر بھی دیوچہ یار

دھوپ ایہ باد فرنگ دی جنگی ہے درکار
ترے ترے ماشہ ایہ لے ترے نال لا
تولہ لے ہو دھوپ توں کر بھی اندر پائ
گولی پیر برابر کریں توں آن تیار

کپڑا بھار لے کے بیکل اوس مروا
 زحمت دور ہو جاوسی باد فرنگ اندر
 موصلی سے سفید توں پائیں سویر نال
 پار تے سر نال توں اول طہرل کرا
 ٹٹوڑا پانی پاکے ٹکیاں کہیں بنیاد
 لڑپی دے وچ پاکے اوپر اگ رکھا

منہ سر باہر رکھ کے اسنوں سویر دور
 ورجا دھوپ اک ہو رہے ہنچے سنا
 تولہ تولہ لے توں دار و سب مہال
 پائیں موصلی ہو توں کچھوں وچ رلا
 اک گے دا وزن توں کر لے ملے چا
 پانی مول پاتوں حقہ دیو چھجان

ایہا دھوپیں توں اوس نوں دیو تر توں
 منہ تبا کواد سنوں حقے وچ چھکا
 چھ ماشہ پارہ ہو رہے ہنچے رلا
 چھکا کھل کر توں سرے وانگ گہسا
 لڑاں حقہ لے توں لوں نیچہ بنو
 وانگ تبا کوچھہ توں حقہ چھکا آن

تیرے داری دن رات وچ د بھر دوا پلا
 اللہ جیسے اوس دی ہو سی نرت شفا

علاج زخم تیرے داری

بر دل چہل پیازے وچ میدہ کنکر لہ
 پچھوں اوپر بھنوں دار دکرین سویر
 گرم گرم اس نال توں اول کرین مگور
 گوکا گھیکو وچ پاکے اوپر زخم بھرا
 اوپر دے ہو پندے سٹھا تیل لہ
 پچھوں مرہم لائوں خوب سکر دکا
 رال سفید ہو لینوں تولہ اک منگوا
 اللہ چاہے اوس دھوپسی زخم تیار
 مرہم اوپر زخم دے اسنوں لایں بار

زخم کسینو آلیکے لگے نال قصا
 سو تر وی تے نال توں پائیں دی تبا
 سٹھا نیل وچ پاکے اوپر لے سنا
 بر دل ہو پیازے دونوں ٹخوں کھوٹا
 ترے دن اوپر زخم دے مگور کر توں سویر
 اس خچین چھکا دھوپسی اس زخم بھجان
 تیریدن اوپر اوس دے ایہا دھوپیں بھرا
 ترے تولے گوکا گھیکو لے پانی وچ
 ہنچے پونے رال بنایکے مرہم لے بنا
 ہو مردہ سنگ نال لے وچ گوکا گھیکو
 چھکا دھوپسی جاتوں دی زخم سوا
 گھیکو تے ردی کنکر دی تیریدار پلا

بنیوں س دا دیدیں دسا خوب دوا
 زخم سوانوں اوس دا چنگی طرح سوار
 گرم گرم توں اسنوں اول کرین مگور
 گوکا گھیکو وچ پاکے کر بھی اندر پاء
 بر دل اسیدہ سکے میدہ کنکر رلا
 پاک تپو سی اس لڑاں سو پندے پان
 اس تھیں خیمہ ہو جاوسی زخم اسیدہ پان
 سو داری اس گھیکوں توں پانی نال
 اک دن وچ دو داریاں مرہم لائوں بار
 کر بھی اندر پاکے مرہم لے بنا
 حاد اکڑا کر گوشت کرین غذا

علاج گز بہن دوا

ڈھائی ٹکڑیاں اکھٹے کھائی بہر سویر
 اندر رات میں پکھلے دھوپسی آہ
 پھالا لیتوں ہل دا ڈنڈی سدی تبا
 پلٹت ہو سی دسوں ہرگز کہہ سولہ

جے کوٹا کر کسے لوں ہلکا دھوپسی
 دندا کھسی زہر اس اوپر مہلتان
 پھینڈے ڈھائی پچھہ تیرے پھینڈے سویر
 کوئی شنبہ جے کسے لوں ہلکا دھوپسی
 چنگی کر کے لال توں اس زخم دھوپسی
 جس بے لہر سی کسینوں ملکی شے کو

ہلک کر کے گماہیوں کر سی حال فتا
 ایہ مہلت اوپر اپنی ہلکا دھوپسی آں
 ڈھائی سال سوا کھری مہلت اس بھرا
 چھکا دار اسد کر توں داغ بھرا
 چھکا دھوپ کر اسنوں پختہ ہو سی آہ
 اس کڑہ کچکا کھا دھوپسی کچہ سویر

گدڑ کتاکے نوں ہلکا لڑھی مجھ

اوس کدھ کھجیا کہا اوس وچ شکت
ہلکت ہوندی دسوں ہوسی خیریت

ابھ بھی دار و دید نے لکھیا وچ کتا

باب بیان علاج گزیدہ نال وغیرہ میگوئی

سچ لڑھی کیدوں جیکڑاں فقہاء
بہت بیماری ہودی ہوسی دور نزل
کھلے دست کرانوں چنگے اوسوں
جنگی اسوں استہیں تھے جو ہوسی
ہور نہر مہرہ کے منقہ دیوین جھاب
خیر کہے رب اسدی ٹالے دو آزار

زہر شتابی اوسوں جسے جاودھا
نال شتابی دسوں اول تھے کرا
حب جیپالی دیہ توں باہر کڈی بھار
ہو منگائے توں پٹا اس بکھو پلا
بول کرے اوہ بیٹھ کے اوپر کنگ شتاب
یار می سنگین اوسوں دنگے اوپر لا

زہر اندر جگڑیاں دے غلبہ کرسی ان
پچھوں دیہ جلاب توں کے قبض کشا
ہور میلہ کھوٹھا کہوٹے ناشہ دلا
زہر اوہ چھپک لیا دسی ہوسی شفا
دور ہو جاسی دس دساری دور خلا
زہر دور ہو جاسی ہوسی ترن شفا

ہور منتز جتڑ اوسوں آن کرا میں یار
خیر ہو جاسی اوس ہی چنگے درکار

علاج کزوم گزیدہ وزہر وگس می گوئی

جے کیدوں آن کے مار پچھوں ڈنگ
خنگی ہیتی ہودی ہوسی درد وڈا
یا ڈنگٹ پچھو داگس کے اوپر لاقوں
دور ہو جاسی دس دساری دور بھان
یا لیتوں دودھ اک دلا پر اس دے
زہر دور ہو جاسی رتی سے نہ بڑ
چھپکائی نالے لوں توں معدیں کسا
لیپ کیں لوں اوسوں اسیڈ ڈوڑیو
ہور سر کے لے پریتوں دتڑیواری
خار نہ ہیتی ہودی اکھیاں دیر جان
سر کرے اون توں دویس نہوگہا
شورہ قلمی کھول کے لیپ کیں دوا

دور بہت ہوسی پر کپرتی تنگ
دار و دسوں تنہ نوں چنگا ایسا
ہور قوم لون رلا کے ابھ بھی دکار
حقے وچ پر سور دا جیکہ چکے گھٹ
یا منتز جتڑ اوس لوں پچھوں آن کرا
دھیوں سے انسان چنگے باؤنگ
ہور سر کے دچہ رلا کے دوتے واروا
ہور سون کھی رگڑے سر کے دچہ لگا
چنگی طرح گھوٹا کے کر توں لیپ بھان
اکھیں اوپر سوچ ناں ظاہر ہوسی
اکھیں اوپر اوسوں دتڑیواری لا
ہور سب پریتوں لیکے سر کے دچہ لگا

تراٹاں پوس اوسوں نہر جاوگی دیا
سندھ تے گندی میلے اوسوں لاوین
تھوہڑ دا دودھ لیکے ابھ لیپ کیں
نشل تھاکو اوسوں جاسی نہر گھٹ
خیر ہو جاسی اوس ہی چنگا ہوس سور
جلدی توں باہر پرتوں دپر اوس سنگ
ہور میل گھڑی لیکے اوسوں لاوین یار
دوتے داری اوس لوں اسیڈ لگا
لکھی لڑھی کیدوں کیدوں اوس آں
اوکھا ہوسی آدمی ہوسی ہست جبران
پانی گدڑ دا کھ داسور گدڑ توں
ادھ بھی اوپر کھ دے اوسوں لیپ کڈ

جو درد دور ہون زہر داکر توں سنوآن سوچ دور ہو جاوسی جاسی درد ہنجان

در علاج رحم و ذیال انسان

ہو رہی دل لون راکے پاک ہو لایین بار
مردہ سنگ چو لے ہو گرد ڈاکھ رلا

اجن جین جو آدمی کر دے کینوآن
گرد و اکھ کچو لے ہو سٹھانیں رلا

ایک بھی سنوآن توں زخم اور ہنوار
چنگی طرح کہوٹا کے لیب کر توں آن

دند جو لگن اوسنوں ہو سی درد سجا
دور تر پوری اوسنوں پر دیہ ہنوار

جے سوچ پوے کچھ اوسنوں کون توں
زخم دور ہو جاوسی ہو سی جینر سجان

علاج زہر خوردہ

کروں اردو ایس دانے کدیں آن
زہر دور ہو جاوسی نفع کدیں ایہ

جیکوئے انسان توں ہر فٹاھے آء
حیوانی بناتی معدنی تہ متنا ایہ بچہ
ہر جیلے نال قصے دے کدیں ہر سجان
دودھ کے کھجور لاکے ایہ بھی اوسنوں پلا

نرسہ نماں ایہ وی کد جان بھرا
و کھو و کھی سمجھ تھن شک رکھیں کچھ
نہ یاقی راجہ اوسنوں کچھ تے دے وہ
نفع کدیں اوسنوں ایہ بھی خوب دوا

علاج دہنورہ خوردہ

پچھوں دیہ توں اوسنوں ہنسی پلا
دور تر پوری اوسنوں لسی ایہ دوا

دیوے کے منگھ نوں ہنورہ جیکو
جے تینوں کچھ لوٹے اوسنوں قے کد
پاکھٹا شربت دیہ توں سنوآن انا
ہو رگو کا کہیں لے کے سرنگھ توں آن

عقل دور سچ و سی خلی ہنسی ہو
بخار معید اوسنوں دابا ہر کدہ لیا
یالسی اندا اوسنوں شکہ یا پلا
بخار دور ہو جاوسی ہو سی عقل سجان

در علاج فہون خوردہ

شریت کھٹے دیہ توں کھٹے ہو رانا
یا مصری کہیں اوسنوں دنیو راکھلا

جیکو بہت پیغم جو کھا و جو کلاں
بہت پیہو نشی اوسنوں ظاہر ہو سی
یالسی کھٹی اوسنوں دیہ توں میر سیا
شورہ چرب کھو توں اسی کرین غلا

ایہ بھی قسم ہے زہر دی دلدی اند جان
ہنسی خلی اوسنوں جے جاسی دیا
ہو دودھ لے کھو دے شکر نال رلا
خشی دور ہو جاوسی ہو سی قبض کشا

غذا مرطب اوسنوں دیہ توں ضرور زہر دور ہو جاوسی دارو ایہ مشہور

در نسخہ ہائے متفرقہ

قوت ہنسی ہو سی ہڈی دے گوا
سر کے دیوچہ پا کے زیرہ رکھ سجان
ہو رمر جان لینوں کالیاں چنگا لیتو
لورہ ارمنی لون لے نو لے تری سجان

مچون کونی آکھ کچھ بنا یون بار
اس تھیں بلغم جاوسی نالے جاسی
دور تر دوا جاسی چنگی ایہ دوا
دن تے رات گزار کے چھادیں رکھا
سندھ سداب ہو تہیخ بیخ تو لے یا
مہو دارو کہوٹ کے و کھو و کھو جدا

چنگی طرح سنوار کے کچھون تیار
ماضم ہنسی ہو سی دیوچہ کھین بار
زیرہ لے سیاہ توں ماراں تو لے آن
جد کے زیرہ لیکے اوسنوں چاہیا
بیخ تو لے ہو رپو و چنگا لینوں آن
دونی پاکہیوں پالوں وار دہرہ رلا

مچون بنالیں اسی دی چنگی طرح سوار
لورہ ناش دیہ توں دلوں وقت ہنار

ترکیب جواب شکر کوئی

تو زبرہ سیاہ لے وچہ سر کربا لیا
ڈنٹے کوٹے پاکے سنون چا گھوٹا

جوارش کوئی ایہہ ہے اکو قلم بھڑا
ایہ قوت معدہ دیو سی نفع کھڑا
دن نے طٹ گولہ کے چھاویں گھوٹا
مرچاں گھنڈہ پوندہ نگھانیاں یار

اکو بچہ تاثر توں اکو بچہ دوا
بادی دور ہو جاسی بلغم دور چھان
جد گے ادہ آئیکے ادس توں بھیا
ایہ چارے دار ولینوں لے چار چار

دو لی ماکھیرن کے جوارش کرکوں آن
تو لو مانتہ ایہہ یوں توں وقت سبحان

معجون حیار شہنر

سد دور ہو جادوسی شکون جاسی یار
ہو پھل بھشتہ لینوں تو لے چا سجا
سقمونیا دودہ پالینوں مصطکی دھجیاں
سیراک پانی پاکے گے گوداں لیا
ماکیوں تے پاکھنڈوں ادھی اورج
سنگھنا کہ توں اس وچہ چگی طرح سدا
دار و سہو یوں توں کر دہی پائیاں

معجون انبلتاس دی بہ بنائیں یار
بچارے کھنڈن جادوسی ہوتی قبض کشا
سارادور ہو جادوسی اندر و جانی نکلے
نمک ہندی ہو بلٹھ لے دو وونوئی
ایہ وکھو وکھی گھوٹا دار و سہو آن
چھاننی اندر ادس دا گوداں دھجیاں
وچہ کڈا ہی پاکے انبلتاس رلا
تہ کے توں تہی دام دیا کیوں وچیا
معجون لے بنائوں چگی طرح سبحان
خبر ہو جاسی اوسن ی ہوسن دازا

گر می بلغم واسطے چگی بہ درکار
ناپ گر می بلغم جادوسی ہوسن طبع
تہ دی سفید لیکے چھوٹو لہ توں لیاں آن
سونف رومی نے سونف لے دو توں لیا
ہو گودا انبلتاس لے اک سیر منگاد
چگی طرح بنا کے کرکوں صاف سبحان
کہ قوام توں اسدا نرم جوش دیہ یار
سہو دار و لیں چہادہ توں آن ملا
ایہ دو دونو لے اسمنوں دیوں وقت بنلا

معجون حیا شہنر صغیر

کریم کہ کدو سنن چھاننی اندھ چھان
گھاسی دیو چہ پاکے سنوں جوشا
ہو زردی لے سفید توں لہ چار
دار و سب لاکے کہ چھون تمام

معجون بہ انبلتاس دی ہو بنائیں یار
ہو گودا انبلتاس داودو تو لے یار
چگی طرح بنا کے کرکوں صاف سبحان
قوام کریں توں ادس دا چنگا دیہ یار
کٹ چھان توں اسمنوں چگی طرح بنا
تو زبرہ ادس توں دیوں وقت بنلا

باد شکم تہیں جادوسی گر می بلغم دا زار
تھوڑا پانی پائیکے سنوں لے جوشا
وہ تو لے ہو کہند توں اسن دیو چہ لہ
قوام جد ہو جادوسی لے توں چھب افزار
ہو گودا کیوں لینوں یا پانسنز دام
دور ہو جاسی اسدا سارا جان بچار

ترکیب ساخن مر یا بلبل

کرسی اوشن نظر توں دسی نظر بلند
نیم ہون جد کے کہ لہ تشابی مال

مر یا جان ہریڈ وچنگا ایہہ دوا
قوت معدہ دیو سی ہا ختمہ کرسی آن
بہکھنہ دواسے ہا ختمہ کریں حکیم پسند
چھری لیکے تیر توں ہوٹاں چھل لہسا

اسمنوں لے حکیم توں چگی طرح بنا
تقویت کرے دماغ توں بنا کھو جان
ہریڈ اس لے اک سونف توں پانی پالبل
سہو وکھو وکھ توں ہریڈ اس لے کچھا

سب پرانی چھوڑ کے نئی پاکبوس
کڑا ہی دوجہ پاک کے دوجی وارو چٹا
سہو دار دکت کے پاتوں میں چہ

کڑا ہی دوجہ پاک کے خوب نام پکا
تج لوگ کے سندھ توں بلچیدہ پیا
سہاڈی اندر پاک کے رکھ توں بدین
صحت ہو دین کی نئی ہر کھار

دارو سہو توں دس سار دوجہ رلا
مصلحی ہے سہو پاتوں میں نولہ پیا
بغیر چاہیہ اس توں جھیکر کھادی پیا

ترکیب ساختن سر پاک

نارہ لے توں نانڈی دوجہ پیا
چکے سہو آٹے سلا کی اہنا نخل
پوردونی لے کے کھنڈ توں چہ کڑا ہی
توام ہو سی جد آیکے شتابی لاسہ ہال
بچوں دارو سہو توں پائیں دوس چہ
کٹ چھان کے اوس دوجہ تیرا دانا پیا

مر با آٹھ آٹھ ایچ بھی لے جارا
ماضہ کر سی بہن اچھو توں ہو سی
پانی با اباں توں چنگی طرح جو شارا
دھو دھو گہری سر آدہ بننے خشک کرا
پانی پاک کے اوس دوجہ خوب توام کرا
یاد دنی پاکبوس پاک کے ایس طرح بنا
مرہ چنگا ہو سیاد لے اند جان
یا گو کا کھو لے پاتوں کر آمیز تمام

توت معدہ کر سبادیسی ہیکہ ودا
سہو توت ہو دسی دارو کر سہو
پانی دودھ کرا توں خشک کریں سب پیا
نال لائی اہنا توں چھیک کر سیسی
آٹھ پاک کے اسوچہ مڑ کے دے اہاں
چہ پانی خشک ہو جاو سہاڈی لویاں
سہو تروسی لے سفید توں لے چار مٹکا
سجھون بنا میں اسنی آوی تیرو کام

ایہ نولہ نولہ دہ توں دد توں وقت کھوا بکار دور ہو جاو سن چنگا یہ دوا

ترکیب چیمپال

نولہ اک چیمپال لے چکا خوب مٹکا
چہ پختہ ہو کر آن کے سنوں کھار
پوٹلی پنکھے اوسدی دودھ دوجہ پیاں
بچوں دارو سہو توں اسد دوجہ لدا
چارے دارو دکت کے سب لیں پیا
تج گولی وارو زن توں اچھو جلا کرا

حب چیمپال جان توں چنگا یہ جلاب
ہمیشیاں رمضان استیس سوسن کو
پوٹلی پنکھے اوسدی گوہر دوجہ کھرا
چیمپال لے کے اوسدی گویاں لے کڈا
گوکے دودھ دوجہ پاک کے پختہ کریں سہال
تروسی نولہ نولہ توں قبیلہ نولہ پیا
چنگی طرح کھوٹا کے سہو پانی پاکو
پنج گولیاں نہ ہو اوسوں کر من پیاں
حب چیمپال سہو بھی ایہ توں آن بنا
اک نولہ چیمپال لے پوٹلی پنکھے خالی
پوٹلی پنکھے اوسدی دودھ دوجہ پیا
اک نولہ تروسی سوسن چیمپال توں آن

بادی بلغم واسطے اچھو بنا شتاب
ایہ دیا تودہ حکیم تہیں حب چیمپال مشہور
چنگی طرح اہاں توں گوہر اندر بار
چنگی طرح بنا پیکے پختہ دور کرا
دندے کونڈے پاک کے چنگی طرح کھوٹا
سویا کہ نولہ پاک کے نولہ سندھ رلا
چنے ہر ابر گولیاں لے توں اربنا
لڈچا ہے اوس توں چنگی پنکھے سہال
خوب جلاب ایہ آٹھ دے دینی بلغم دا
گوہر دوجہ اہاں کے چنگی طرح ہاں
چہ پختہ ہو سہو سہو ہر کڈہ توں آن
نولہ گہری سہو توں اچھو بھی پیاں

ترکیب دیکر چیمپال

اس تھیں بھی اوسد پختہ لے کڈا
دندے کونڈے کھوٹے چنگی طرح

کھول کر ایسے دوسرے طرح کی طرح
بیج گولی دارن تو بانی ٹال کھول
باراں سو سہ سال سہ چتر چتر

سو نصیبانی فی حق و کفر کبریا
چنگا هو می المین مقید بسو حجاب
دارا الشفا و پیر لوح حکمت کبری تم کتاب
ابجد برده خافا غفلت اندر عین کبر

چنے بر اید گولیاں سپہو بنائے
دو دیو جاسی ادس در انبار شتاب
جیکے ہو و خطا و چیرے بدہ ایوس

فهرست مضامین کتاب التفسیر

نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون
۱	بیان بیان کتاب و تشریح بدن انسان مختصر تفصیل احکام شرعی	۱۷	باب در بیان در رنگ قارون	۱۸	باب در بیان در رنگ سفید	۱۹	باب در بیان در رنگ سیاه
۲	علامات مرض	۲۰	باب در بیان در رنگ سرخ	۲۱	باب در بیان در رنگ سبز	۲۲	باب در بیان در رنگ زرد
۳	بیان معلوم کردن اختلاف پرچم قسم	۲۳	باب در بیان در رنگ سیاه	۲۴	باب در بیان در رنگ سیاه	۲۵	باب در بیان در رنگ سیاه
۴	بیان اختلاط بدن	۲۶	باب در بیان در رنگ سیاه	۲۷	باب در بیان در رنگ سیاه	۲۸	باب در بیان در رنگ سیاه
۵	در بیان معلوم کردن ماضیه	۲۹	باب در بیان در رنگ سیاه	۳۰	باب در بیان در رنگ سیاه	۳۱	باب در بیان در رنگ سیاه
۶	باب در بیان علامت نیک و بطور استدلال	۳۲	باب در بیان در رنگ سیاه	۳۳	باب در بیان در رنگ سیاه	۳۴	باب در بیان در رنگ سیاه
۷	باب در بیان علامت بد معلوم کردن	۳۵	باب در بیان در رنگ سیاه	۳۶	باب در بیان در رنگ سیاه	۳۷	باب در بیان در رنگ سیاه
۸	باب در بیان مریضه یا بزم رگها	۳۸	باب در بیان در رنگ سیاه	۳۹	باب در بیان در رنگ سیاه	۴۰	باب در بیان در رنگ سیاه
۹	بیان شناختن رگ نفعال	۴۱	باب در بیان در رنگ سیاه	۴۲	باب در بیان در رنگ سیاه	۴۳	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۰	باب در بیان فصد رگ بیشانی	۴۴	باب در بیان در رنگ سیاه	۴۵	باب در بیان در رنگ سیاه	۴۶	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۱	باب در بیان فصد کردن چشم و فصد رگ	۴۷	باب در بیان در رنگ سیاه	۴۸	باب در بیان در رنگ سیاه	۴۹	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۲	باب در بیان فصد رگ با سلیق	۵۰	باب در بیان در رنگ سیاه	۵۱	باب در بیان در رنگ سیاه	۵۲	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۳	باب در بیان الطبی	۵۳	باب در بیان در رنگ سیاه	۵۴	باب در بیان در رنگ سیاه	۵۵	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۴	باب در بیان حبس الذراع	۵۶	باب در بیان در رنگ سیاه	۵۷	باب در بیان در رنگ سیاه	۵۸	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۵	باب در بیان فصد رگ خرق مسند	۵۹	باب در بیان در رنگ سیاه	۶۰	باب در بیان در رنگ سیاه	۶۱	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۶	باب در بیان فصد رگ بعض	۶۲	باب در بیان در رنگ سیاه	۶۳	باب در بیان در رنگ سیاه	۶۴	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۷	باب در بیان فصد رگ صافن	۶۵	باب در بیان در رنگ سیاه	۶۶	باب در بیان در رنگ سیاه	۶۷	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۸	بیان در بیان فصد رگ بعض	۶۸	باب در بیان در رنگ سیاه	۶۹	باب در بیان در رنگ سیاه	۷۰	باب در بیان در رنگ سیاه
۱۹	باب در بیان فصد رگ بعض	۷۱	باب در بیان در رنگ سیاه	۷۲	باب در بیان در رنگ سیاه	۷۳	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۰	باب در بیان فصد رگ بعض	۷۴	باب در بیان در رنگ سیاه	۷۵	باب در بیان در رنگ سیاه	۷۶	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۱	باب در بیان فصد رگ بعض	۷۷	باب در بیان در رنگ سیاه	۷۸	باب در بیان در رنگ سیاه	۷۹	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۲	باب در بیان فصد رگ بعض	۸۰	باب در بیان در رنگ سیاه	۸۱	باب در بیان در رنگ سیاه	۸۲	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۳	باب در بیان فصد رگ بعض	۸۳	باب در بیان در رنگ سیاه	۸۴	باب در بیان در رنگ سیاه	۸۵	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۴	باب در بیان فصد رگ بعض	۸۶	باب در بیان در رنگ سیاه	۸۷	باب در بیان در رنگ سیاه	۸۸	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۵	باب در بیان فصد رگ بعض	۸۹	باب در بیان در رنگ سیاه	۹۰	باب در بیان در رنگ سیاه	۹۱	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۶	باب در بیان فصد رگ بعض	۹۲	باب در بیان در رنگ سیاه	۹۳	باب در بیان در رنگ سیاه	۹۴	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۷	باب در بیان فصد رگ بعض	۹۵	باب در بیان در رنگ سیاه	۹۶	باب در بیان در رنگ سیاه	۹۷	باب در بیان در رنگ سیاه
۲۸	باب در بیان فصد رگ بعض	۹۸	باب در بیان در رنگ سیاه	۹۹	باب در بیان در رنگ سیاه	۱۰۰	باب در بیان در رنگ سیاه

کتاب مرآت الیوم فی الطب (درجہ اول) حضرت علامہ مولانا ابوالحسن علی Nadwi صاحب مدظلہ العالی

صفحہ نمبر	نام مضمون	صفحہ نمبر	نام مضمون	صفحہ نمبر	نام مضمون	صفحہ نمبر	نام مضمون
۹۹	بیان در خواب کن یوم	۱۲۸	بیان صبح المفاصل	۱۴۵	بیان جمعی شمرقہ	۱۴۵	بیان ہجیران
"	ترکیب جوارش غنہ المید	"	ترکیب حب ہزار صیغہ	"	بیان جمعی شمرقہ بلغم	"	بیان کچھالی
"	بیان قوت باہ	"	ترکیب ہزار کبیر	"	بیان جمعی غنہ باہی	"	بیان دہل
"	دیگر بیان قوت باہ	"	ترکیب بھون سورجبال	"	بیان جمعی غنہ غنہ	"	بیان طاحون
"	ترکیب دواء المسک حلوائی	"	باب بیان فقر ص	"	بیان تب و اطبہ	"	بیان برص
"	بیان زرو شدن نزال	۱۱۱	باب در بیان ددالی	"	ترکیب دقہ التبرید	"	بیان خدام
۱۰۲	بیان کثرت خدام	۱۱۰	باب بیان دقہ الغنہ	۱۵۰	بیان جمعی دیم بلغمی	"	بیان چشبل
"	بیان آمدن مٹی ندی	"	بیان درواخنہ	"	ترکیب قرص درد	"	بیان نارکدہ
۱۰۳	بیان ترکیب مساک	"	بیان اقسام حویا غنہ	۱۵۱	بیان جمعی غنہ غنہ	۱۵۱	بیان سوختہ
"	بیان قنہ حصین	۱۲۱	بیان تب جمعی یوم	"	بیان جمعی بلغم	"	بیان غنہ گندہ
"	باب در بیان سحر کردن	"	بیان جمعی غنہ	"	بیان جمعی لعل و ہارکدہ	"	بیان باد فرنگ
"	دنان از صول در صم	"	بیان تب جمعی غنہ	۱۲۲	ترکیب جوارش غنہ	"	ترکیب حب رسیکود
۱۰۴	بیان ناشدن حمل عود	"	بیان جمعی یوم حکری	"	بیان جمعی ریح	"	ترکیب مرہم رسیکود
"	بیان شافقہ جمعی عود	۱۲۲	بیان جمعی یوم جوانی	۱۳۳	بیان جمعی ریح و باہی	"	ترکیب دود فرنگ
"	بیان شافقہ جمعی عود	"	بیان جمعی یوم اندر	"	بیان جمعی سحر و سحر	۱۵۲	بیان علاج زخم و تھج و غیر
"	خترست یا پسر	"	بیان جمعی یوم غنہ	"	بیان جمعی باہی	"	علاج گزیدن سنگ یوان
"	بیان محافظت ص	۱۳۸	بیان جمعی یوم فری	"	بیان جمعی جلدی	۱۵۴	علاج گزیدن مار و دیگرہ
"	بیان دم کردن کدو و غیر	"	بیان جمعی از خواب	"	بیان جمعی حبہ	"	علاج گزیدن کدو و دیگرہ
۱۱۰	بیان آمدن جگر و جگر	"	بیان جمعی یوم استغفر	۱۵۵	بیان جمعی مرکب	۱۵۵	علاج دیران اشک و دیگرہ
"	بیان آمدن جگر و جگر	"	بیان جمعی یوم استغفر	۱۵۵	بیان جمعی دقہ	۱۵۵	علاج دیران اشک و دیگرہ
"	بیان غنہ و دلاوت	"	بیان جمعی یوم زرد	"	باب بیان جمعی دقہ	"	علاج دیران اشک و دیگرہ
۱۱۱	بیان زحمت کجادر ص	۱۲۲	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان سرخ بادہ	"	علاج دیران اشک و دیگرہ
"	بیان کثرت جگر	"	بیان جمعی یوم زرد	۱۴۰	بیان صفت بدنی	"	بیان لختہ ناک و متفرق
"	ترکیب قرص گندہ	"	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان خاش بدنی	۱۵۴	ترکیب جوارش کوشی
"	بیان بند شدن جگر	"	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان سحر	"	بیان جوارش کوشی
"	بیان جگر و جگر	۱۲۵	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان کدو و دکان	"	بیان جوارش کوشی
"	بیان اختلال دود	"	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان قویا	"	بیان جوارش کوشی
"	در بیان دم رحم	"	بیان جمعی یوم زرد	"	ترکیب تیراب	۱۵۵	بیان جوارش کوشی
"	بیان درد پشت	۱۲۶	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان کدو و دکان	"	بیان جوارش کوشی
"	بیان عرق النساء	"	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان کدو و دکان	"	بیان جوارش کوشی
"	بیان درد کمر	"	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان کدو و دکان	"	بیان جوارش کوشی
"	بیان وجع الودک	"	بیان جمعی یوم زرد	"	بیان کدو و دکان	"	بیان جوارش کوشی

کتاب دل محمد پاک سرحدین تاجران کتب شمشیری بازار لاہور

حضرت مولانا ابوالفتح محمد بن عبدالحق

۱۰۰

حسن سائق
حصه بلقيه

اجی سہو خان

...

المطبخ
الملك

منزل

...

و انچه که در این کتاب مذکور است

صاف کز ناما

تذکرہ

مکتبہ اسلامیہ

توضیح

جا کر روح نفسانی نجاتی ہے اور بواسطہ اعصاب کے تمام بدن میں فائدہ بخش حرکت کا اور انھوں
میں فائدہ بنیائی کا اس کو روح باصرہ کہتے ہیں اور کانوں میں فائدہ شنوائی کا اور زبان میں
فائدہ اور اک طعم یعنی مزے کا اور ناک میں فائدہ اور اک بو کا دیتی ہے اور وہی روح حیوانی
جگر میں جا کر بواسطہ رودہ کے فائدہ تغذیے کا تمام اور فائدہ نمودار یعنی بالیدگی کا دیتی ہے اور
اس کو روح طبعی کہتے ہیں ^{۱۲} فائدہ غذا میں جو اجڑے غلیظ اٹھتے ہیں اس کو کھینچ کہتے ہیں اور جب
تغذیہ خم میں ہوتا ہے تو صلیح بہت پیدا ہوتی ہیں خواہ معدے میں خواہ جگر میں خواہ اسحاق
۱۲ فائدہ مزاج خون صالح کا گرم و تر قوام مستدل مزاج پیکار رنگ سفید ہے بعضے عضو کا مثل دماغ
کے غذائے خاص ہوتا ہے اور سب رگوں میں موجود رہتا ہے بوقت نہ ہونے غذا کے تاثیر حرمت
سے خون ہو کر غذا بدن کی ہوتا ہے اور جوڑ پڑھنے اور اعصاب کو تر رکھتا ہے صفحہ ۱۱۱
کا مزاج گرم و خشک قوام رقیق مزاج رنگ زرد ہے تین فائدے اسکے ہیں ایک خون کے
ساتھ رگوں میں جاتا ہے تاکہ اسکے ملنے سے قوام خون کار قیق ہو کر تپلی رگوں میں گزر کر دوسری
یہ کہ مرارہ یعنی پتے میں جاتا ہے وہاں سے جب تغذیہ اس آنتوں پر گرتا ہے تب حاجت دفع
بھرنی کی ہوتی ہے اور تیسری غذا سے خاص بعض اعضا مثل ریه کے ہوتا ہے سودا کا مزاج
سودا خشک قوام گاڑھا مزہ کیسیا مائل ترشی رنگ مائل سیاہی ہے فائدے اسکے بھی تین
ہیں ایک خون کے ساتھ رگوں میں جاتا ہے واسطے گاڑھا کرنے قوام خون کے دوسری
غذائے خاص بعض اعضا مثل پٹری کے ہوتا ہے تیسری لمحال یعنی تلی میں جاتا ہے
جب لمحال سے دو ایک قطرے نم سحرہ پر گرتے ہیں تب جبکہ معلوم ہوتی ہے قاسب
مرض بطور سے ہوتے ہیں ایک ساقیج کا اسباب خارجی مثل گرمی آفتاب و سردی پانی سے ہوتا
دوسرا مادی کہ تیز اخلاط سے ہوتا ہے تغیر مقدار خلط میں ہو خواہ کیفیت خلط میں

کہتے ہیں بھئی مادی

11

五

14

ن

三

...

72

5

1

10

15

1

1

1

27

1

1

22

10

...

10

اور ایک خلط میں ہو یا کئی خلطوں میں ف ہر مرض میں چار زمانے ہیں ایک ابتدہ جب
 مرض پیدا ہوا دوسرے زمانہ جب تک بڑھتا رہتا ہے تیسرے انتہا جب بڑھ چکا ہو چھٹا انحطاط جب
 گھٹ چلا ف اکثر قریب موت کے آثار مرض کے ظاہر نہیں رہتے ہیں اس سبب سے کہ طبیب
 زندگی سے مایوس ہو کر اور اک مرض کا اور افضال اس سے چھوڑ دیتی ہے ف تاثر دوا کے
 چار درجے ہیں اگر دوا کے استعمال سے بدن کی کیفیت متغیر نہ ہو مگر زیادہ یا بدفعات کھانے سے
 وہ درجہ اول ہے اور اگر تغیر محسوس ہو لیکن محض افعال بد نہیں ظاہر نہ وہ درجہ دوسرے ہے اور
 اگر محض ظاہر ہو لیکن ہلاکت کو نہ پہنچائے وہ درجہ تیسرے ہے اور اگر ہلاکت کرے وہ درجہ چوتھا ہے
 ف اکثر دوا کی تاثیر کھانے میں خلط لگانے کے ہے اسکا بھی لحاظ رکھنا ضرور ہے مثلاً گشیز
 لگانے میں محل ہے کھانے میں مغلف و مبر ہے ف بعض دوا کا اثر صرف مس سے بھی
 حاصل ہوتا ہے جیسا سنگ شبل پر لگانا خفقان کو مفید ہے یا منگاباندھنا پیشانی
 در دوسرے کو تا عود صلب گلو میں لگانا ام الصبیان کو اس طرح اکثر خنثائیں متعل ہیں مگر عوام
 ان کو طب خارج جانتے ہیں اور فقیروں کا لٹکا اور ٹوٹکا کہتے ہیں ف بعض دوا کا اثر
 بالخاصہ ہوتا ہے خلاف مزاج اصلی کے جیسا انار کہ مرطوب ہے مگر استسقہ کو مفید ہوتا ہے ف
 بعض دوا کو طبائے مرکب القوی جانا ہے یعنی سردی و گرمی دونوں کو مفید ہونے سے کہ
 اسباب واک قوت پانے میں لینا منظور ہو تو بیخ و چوب تخم نمکوفتہ کر کے اور برگ گل کو بدستور
 ترکیبیں اور اگر چاہیں کہ تمام قوت حاصل ہو تو پہلے خیسانہ کر کے جو شانہ کریں ف اگر دوا مرض کا
 قلیل ہو تب تعدیل و تحلیل کو کافی جانیں ورنہ بدن اخراج مواد کے ایسا نگریں کہ موجب ضرر
 ہوتا ہے علی الخصوص امراض جلدیہ اور مفاصل میں عایت رکھنا لازم ہے ف اگر مواد ہر ذی نوع
 میں دوا کی جائے ساتھ غرغرے کے اور اگر معد میں ہو تنقیہ کیا جائے ساتھ تی کے اور اگر امعاء میں

اور ایک خلط میں ہو یا کئی خلطوں میں ف ہر مرض میں چار زمانے ہیں ایک ابتدہ جب
 مرض پیدا ہوا دوسرے زمانہ جب تک بڑھتا رہتا ہے تیسرے انتہا جب بڑھ چکا ہو چھٹا انحطاط جب
 گھٹ چلا ف اکثر قریب موت کے آثار مرض کے ظاہر نہیں رہتے ہیں اس سبب سے کہ طبیب
 زندگی سے مایوس ہو کر اور اک مرض کا اور افضال اس سے چھوڑ دیتی ہے ف تاثر دوا کے
 چار درجے ہیں اگر دوا کے استعمال سے بدن کی کیفیت متغیر نہ ہو مگر زیادہ یا بدفعات کھانے سے
 وہ درجہ اول ہے اور اگر تغیر محسوس ہو لیکن محض افعال بد نہیں ظاہر نہ وہ درجہ دوسرے ہے اور
 اگر محض ظاہر ہو لیکن ہلاکت کو نہ پہنچائے وہ درجہ تیسرے ہے اور اگر ہلاکت کرے وہ درجہ چوتھا ہے
 ف اکثر دوا کی تاثیر کھانے میں خلط لگانے کے ہے اسکا بھی لحاظ رکھنا ضرور ہے مثلاً گشیز
 لگانے میں محل ہے کھانے میں مغلف و مبر ہے ف بعض دوا کا اثر صرف مس سے بھی
 حاصل ہوتا ہے جیسا سنگ شبل پر لگانا خفقان کو مفید ہے یا منگاباندھنا پیشانی
 در دوسرے کو تا عود صلب گلو میں لگانا ام الصبیان کو اس طرح اکثر خنثائیں متعل ہیں مگر عوام
 ان کو طب خارج جانتے ہیں اور فقیروں کا لٹکا اور ٹوٹکا کہتے ہیں ف بعض دوا کا اثر
 بالخاصہ ہوتا ہے خلاف مزاج اصلی کے جیسا انار کہ مرطوب ہے مگر استسقہ کو مفید ہوتا ہے ف
 بعض دوا کو طبائے مرکب القوی جانا ہے یعنی سردی و گرمی دونوں کو مفید ہونے سے کہ
 اسباب واک قوت پانے میں لینا منظور ہو تو بیخ و چوب تخم نمکوفتہ کر کے اور برگ گل کو بدستور
 ترکیبیں اور اگر چاہیں کہ تمام قوت حاصل ہو تو پہلے خیسانہ کر کے جو شانہ کریں ف اگر دوا مرض کا
 قلیل ہو تب تعدیل و تحلیل کو کافی جانیں ورنہ بدن اخراج مواد کے ایسا نگریں کہ موجب ضرر
 ہوتا ہے علی الخصوص امراض جلدیہ اور مفاصل میں عایت رکھنا لازم ہے ف اگر مواد ہر ذی نوع
 میں دوا کی جائے ساتھ غرغرے کے اور اگر معد میں ہو تنقیہ کیا جائے ساتھ تی کے اور اگر امعاء میں

اور ایک خلط میں ہو یا کئی خلطوں میں ف ہر مرض میں چار زمانے ہیں ایک ابتدہ جب
 مرض پیدا ہوا دوسرے زمانہ جب تک بڑھتا رہتا ہے تیسرے انتہا جب بڑھ چکا ہو چھٹا انحطاط جب
 گھٹ چلا ف اکثر قریب موت کے آثار مرض کے ظاہر نہیں رہتے ہیں اس سبب سے کہ طبیب
 زندگی سے مایوس ہو کر اور اک مرض کا اور افضال اس سے چھوڑ دیتی ہے ف تاثر دوا کے
 چار درجے ہیں اگر دوا کے استعمال سے بدن کی کیفیت متغیر نہ ہو مگر زیادہ یا بدفعات کھانے سے
 وہ درجہ اول ہے اور اگر تغیر محسوس ہو لیکن محض افعال بد نہیں ظاہر نہ وہ درجہ دوسرے ہے اور
 اگر محض ظاہر ہو لیکن ہلاکت کو نہ پہنچائے وہ درجہ تیسرے ہے اور اگر ہلاکت کرے وہ درجہ چوتھا ہے
 ف اکثر دوا کی تاثیر کھانے میں خلط لگانے کے ہے اسکا بھی لحاظ رکھنا ضرور ہے مثلاً گشیز
 لگانے میں محل ہے کھانے میں مغلف و مبر ہے ف بعض دوا کا اثر صرف مس سے بھی
 حاصل ہوتا ہے جیسا سنگ شبل پر لگانا خفقان کو مفید ہے یا منگاباندھنا پیشانی
 در دوسرے کو تا عود صلب گلو میں لگانا ام الصبیان کو اس طرح اکثر خنثائیں متعل ہیں مگر عوام
 ان کو طب خارج جانتے ہیں اور فقیروں کا لٹکا اور ٹوٹکا کہتے ہیں ف بعض دوا کا اثر
 بالخاصہ ہوتا ہے خلاف مزاج اصلی کے جیسا انار کہ مرطوب ہے مگر استسقہ کو مفید ہوتا ہے ف
 بعض دوا کو طبائے مرکب القوی جانا ہے یعنی سردی و گرمی دونوں کو مفید ہونے سے کہ
 اسباب واک قوت پانے میں لینا منظور ہو تو بیخ و چوب تخم نمکوفتہ کر کے اور برگ گل کو بدستور
 ترکیبیں اور اگر چاہیں کہ تمام قوت حاصل ہو تو پہلے خیسانہ کر کے جو شانہ کریں ف اگر دوا مرض کا
 قلیل ہو تب تعدیل و تحلیل کو کافی جانیں ورنہ بدن اخراج مواد کے ایسا نگریں کہ موجب ضرر
 ہوتا ہے علی الخصوص امراض جلدیہ اور مفاصل میں عایت رکھنا لازم ہے ف اگر مواد ہر ذی نوع
 میں دوا کی جائے ساتھ غرغرے کے اور اگر معد میں ہو تنقیہ کیا جائے ساتھ تی کے اور اگر امعاء میں

۹ پچھلے پچھلے کے گھر پہلے
نقص اور سہل سے
سرینا و جبالہ کے
میں اس کے گھر پہلے
کا دوسرا بدن کا
کے حال ہے
اور اس کے کو
کیفیتیں اور مہم ہیں
ایک فاعل دہی
مصلحت اور کو
دیوبست اور کو
در کویت فاک کے
در کویت دیوبست
بدن کے ارکان سے
انہیں ارکان سے
وجود میں کر کے
جملہ میں کر کے
خون میں کویت صدر کے
خون میں کویت صدر کے
بلغم میں کویت صدر کے
اور روح بھی کویت صدر کے

ہوئے ساتھ اسہال کے اور اگر عروق میں ہو ساتھ فصد کے اور اگر جلد میں ہو بغیر قی کے

مقالہ اول بیان علامات میں

فصل بیان علامات کیفیات اربعہ یعنی گرمی و سردی و تری و خشکی اور علامات غلبہ اخلاط میں جاننا چاہئے کہ کوئی کیفیت بالذات اپنے قائم نہیں ہو سکتی مگر دوسری کیفیت کے ساتھ اور دو کیفیتوں مخالف کا بھی جمع ہونا محال مطلق ہے جیسا گرمی و سردی خواہ تری و خشکی پس واضح ہو کہ گرمی ساتھ تری و خشکی کے اور سردی ساتھ تری و خشکی کے جمع ہوتی ہے چنانچہ گرمی ساتھ تری کے خون میں اور ساتھ خشکی کے صفراء میں اور سردی ساتھ تری کے بلغم میں اور ساتھ خشکی سو دماغ میں جمع ہے علامات غلبہ خون حرارت لمس اور گرانی تمام بدن خواہ بعض اعضا کی اور کثرت انحراف اور جانی اور اونگھ اور نیند کی اور کند ہونا حواس کا اور سستی حرکات کی اور شیرینی دہن کی اور سرخی بدن اور آنکھ اور زبان کی اور کثرت اور سرخی بول اور سوسا اور زرد کی اور سرعت اور تواثر اور عظم اور حدت کے ساتھ گرانی حرکت نبض میں اور کاہلی طبیعت میں اور زیادہ ہنسنا اور سکرانا اور نکلنا پھوٹے پھنسی کا اور نکلنا خون کا مسور ہوں سے اور بخیر پھوٹی علامات غلبہ صفرا گرمی لمس کی اور زردی بدن اور آنکھ اور زبان کی اور تلخی اور خشکی دہن اور خشکی سوزش ناک کی اور ہوا گرم نکلنا تمھوں سے اور کثرت تشنگی کی اور قلت اشتہاے طعام کی اور تلی کا ہونا اور قی تلخ نکلنا اور سوزش اور زردی بول اور بیداری اور بد خوابی اور سوزش اور خارش بدن کی اور راحت اور رغبت اشیائے مفرطہ سے اور نبض میں تیزی اور تواثر کا ہونا اور سبکی حرکت میں اور سوزش نبض کے مقام علامت غلبہ بلغم نرمی اور سفیدی اور سردی ظاہر بدن کی اور استعاف اور برتج اور سفیدی آنکھ اور زبان کی اور گرانی اعضا کی اور کثرت خواب کی اور ضعف ہضم اور ڈکار ترش اور کندی

۱۳۰
فون سے پہلے ہوتی ہے
میں مزاج ہوا کہ ہے
سکے سرعت اس کو
کھتے ہیں کہ زہادوں کو
کا کم ہوا اور تواثر میں
زہادوں کو تواثر میں
دو کا کم ہوا کہ ہے
اور عظم اسے کہتے ہیں
کہ طول اور عرض اور
عمق زیادہ ہو جسے
بسیب

دھوی کے ۱۲ ۱۲ ۱۲

استقلال و
اختیار و ادب
و جبر و
طبیعت و
افضل و
بجوان و
که روز
صالحی و
که قبل
طبیعت و
که حرکت
اسواسی

استقبال
اختران مادہ کے
جلو میں ۱۲
کے پختہ نزال مرد
اور عورت کا اکٹھا
واقع ہو ۱۲
کے مثل سلطان
اور صومناج طرین
بار قست منی
یک دولہ کے یا
نامی مادہ منی کے

۱۴

۱۔ اصل کو ربطیت اور اس کی پہچانی کی گئی ہے۔

۲۔ اس کو علقہ کہتے ہیں۔

۳۔ اس کو فلفہ یا شل اس کے اور ۱۲

۴۔ اور

۱۰۴

لہ جانا چاہیے
 کرشمہ میں وقت
 جبکہ نہ کھٹے سے
 فیض جاری ہوگا
 انہیں رنگوں
 کے کناروں سے
 اور گریں رنگی
 جب اور ناف
 بہن جنین کے
 جاتے ہیں اور
 جابجا منیفے
 میں بھی متعلق
 جو جانی برا انکی ملا جلا ہے
 شکیستہ اور سردی
 جیتا نہیں اور یہی
 جیتا وقت وضع محل
 رنگیں وقت وضع محل
 کے وقت میں جی کو
 دروزہ کہتے ہیں
 والدہ عام بلعوباب
 والدہ انہیں رنگوں سے
 جیوں کے نرم سے

اور رنگوں کی راہیں ظاہر ہوتی ہیں پھر مقام ناف پر ایک نقطہ قائم ہوتا ہے اور اسب نقطہ سے پٹ
 تکمیل ناف کی ہوتی ہے اور رنگیں اس ناف میں آنکر متعلق اور جمع ہوتی ہیں اور ناف کے مقابل
 خون فیض کا کہ وہی غذا ہے پہنچا کرتا ہے بعد اسکے چھ روز میں وہ سب بطور مضغ کے ہوتا ہے
 بعد اسکے دس روز میں تمام اعضا شکل پکڑتے ہیں اور تھوڑا تھوڑا خون رحم سے اس میں پکھلا
 اور غذا ہوتا جاتا ہے اور اس میں راج پیدا ہوتی ہے جسکو عرف عام میں جان کہتے ہیں اسکے
 بعد تین دن میں مزاج مردیہ عورت کا قائم ہو جاتا ہے اور اعضا اصل ہی رہتے ہیں
 اسکے بعد پانچ روز میں تمام اعضا کی شکل نمودار ہوتی ہے اور ایک طرح کا مزاج قرار پاتا
 اور رنگوں کے راستے جاری اور اعضا کے جوڑ ظاہر ہوتے ہیں اور یہ سب حالات حمل میں
 حل دختر سے کم ایام میں ہوتے ہیں خلقت پسر کی پتیش دن سے پتالیس دن تک
 خلقت دختر چالیس دن سے پچاس دن تک تمام ہوتی ہے بعد اختتام ان سب حالات کے چھپنے
 تک بڑا کرتا ہے اور دو چاند ایام خلقت میں حرکت کرتا ہے اور سچن ایام حرکت میں خروج پاتا
 مثلاً پتیش حالت پتیش روز میں تمام ہوں اور تترس دن متحرک ہوتے اور دوسو دن
 کے بعد کہ ساتھ جینے ہوتے ہیں خروج کرے اور غالباً زندہ رہے اور اگر چالیس روز میں خلقت
 تمام ہوئے اتنی روز میں حرکت کرے اور دوسو چالیس روز کے بعد کہ آٹھ جینے ہوتے
 ہیں خروج کرے اور غالباً زندہ نہ رہے اس وجہ سے کہ چھ جینے میں جب جنین کی تالیس گام
 ہوتی ہے ساتویں جینے میں حرکت اضطراری خروج کے واسطے کرتا ہے اگر صحیح المزاج ہو
 قوی الخلقہ ہے تو پردوں کو پھاڑ کر نکل آتا ہے پھر بسبب قوت مزاج کے ہوائے خارج سے اگر
 متعزز نہ ہو زندہ رہا اور اگر کم قوت نہ ہو ساتویں جینے پر نہ نکو تو دوسو چالیس جینے میں نکلا پھر ان
 حرکات اضطراری متاثر ہو کر نکلا ہو خارج کی زیادہ مضرب ہو اور مر جائے اور اگر آٹھویں جینے میں

۱۶
 ناقصین متعلق ہوتی
 ہیں ۱۱
 اس وقت میں بجا آئے
 جنین کہتے ہیں ۱۲
 اعضا عموماً کے اور
 فیضان مزاج اندازے
 کے ۱۳
 دوسو چالیس دن اور
 ۱۴
 دن کے کم نہیں
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

اعضا کا نام
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۴۰ تا ملائیت اعصاب کو حاصل ہے اور ذلالت آسانی سے ہوتی ہے ۱۲

کہ کہ حمل کرنا سلیج الاثر ہے ایضا اگر دماساک بول کر کے بعد فراغت بول کے جماعت
 موجب استقرار حمل کا ہے مانعات حمل قبل جلع کے برگ پودینہ سے حمل کرنا بعد جلع کے تخم شنب
 دخم گندنا سے حمل کرنا اور چالیس دنہ باقلا نہار کھانا اور تخم چوکا بازوئے چپ عورت پر باندھنا
 اور بعد طہ کے سرگین فیل خواہ کاکج حمل کرنا اور حشفے پر روغن طلا کر کے خواہ ذکر عرق ساز
 لگا کر جلع کرنا مانع حمل ہے اور اگر خون حیض ہو جو بارہ کو بدفعہ اول یا بعد حمل کرے یا ایک متقل
 روغن تخم نل نوش کرے تمام عمر حاملہ نہ ہووے مانعات سقوط حمل کہ بارہ البجر و دار بدقوت کپر
 باندھنے سے حمل نہیں کرتا تسبیل لادت کلی خبیلی کی متقل سلیج کلنا رخ متقل بیج سنیل و جلتہ تخم
 شتخاش سیاہ عصارہ بارتنگ عصارہ غب الشهاب سے حمل کرنا مخراجات حیض نہ گھسکر
 یا فوراً حمل کرتا ہے اہل زراوند تخم کتان سیاحہ فلفلیہ بوزیدان پر سیاہوشان خرق سیاہ
 سے حمل کرنا اور پیلا مول یا خیمہ باریک کر کے ہبوزہ ملا کر ناف پر طلا کرنا اور کندش باریک
 کر کے شہد ملا کر ناف خواہ عانہ پر طلا کرنا اور شونیز مسکریا اور پوست خیار شنبہ باریک بانجوش
 کر کے پینا اور خون چلنے سے حمل کرنا اور بوزن ایک ماشہ ریوند پانی میں گھسکر پینا مجربات
 شیمہ مینگنی بھڑکی اور تخم کرب اور پخال کبوتر کا بچر کرنا اور میٹھ پینا اور حمل کرنا سلیجہ شخیر
 بخامف چند بیدستر سیاہ پانی میں پیسکر رحم میں قطور یا حمل کرنا اور بابونہ ملنا تین
 کرنا فصل تدریجیہ لود میں جب لڑکا پیدا ہووے چار انگل چھوڑ کر ناف کاٹیں نہایت نرمی
 و اہستگی سے کثافت اسکی دفع کر کے نرم باندھیں اور پنہ روغن زیت خواہ روغن سرسوں میں
 تر کر کے ناف پر رکھیں اور شیر گرم پانی میں تھوڑا نمک ملا کر غسل دیں اس احتیاط سے منلو ناک
 در کان میں پانی نہ جانے پادے اور اگر اس پانی میں ساق یا میتھی جوش کر لیں تو بہتر ہے بعد کے
 آب شیریں شیر گرم سے دھویں اور ایک انگلی شہد اسکے منہ میں ڈالیں اور نرم کپڑے میں لپیٹ کر عضو

طبع معتدل ۱۲
 دلیل اعتدال ۱۱
 وقت اور اعتدال ۱۰
 طبع معتدل ۹
 طبع معتدل ۸
 طبع معتدل ۷
 طبع معتدل ۶
 طبع معتدل ۵
 طبع معتدل ۴
 طبع معتدل ۳
 طبع معتدل ۲
 طبع معتدل ۱

سطح سے رکھ کر نرم باند ہیں اور جس مکان میں روشنی زیادہ نہ ہو پرورش کریں اور آہستہ آہستہ
 جنبش دیں اور ہوا سے خارج اور روشنی سے آشنا کریں اور روغن زیت خواہ روغن سرسوں بدن پر
 لگایا کریں فصل ۶ تبذیر پلانے نثر اور پرورش میں جاننا چاہیے کہ پانچ روز تک لڑکے کو اسطرح دودھ
 پالیں کہ دودھ میں روئی تر کر کے اسکے منہ میں دیں تاکہ اسکے عضائے دہن کو مضرت نہ پہنچے اور
 اسکو ذیقہ دودھ کا معلوم ہووے اور حرکت اعضائے دہن سے دودھ معدے میں اترے
 اس حیل سے لڑکا تبذیر چ دودھ چوسنے لگے گا اگر کسی عورت صحیح المزاج کا دودھ میسر آوے
 تو نہایت مناسب ورنہ دودھ بکری خواہ کابیکا لیکن وقت تر کرنے روئی کے اندک گرم ہونا
 چاہیے میں فساد نہ ہوے اور جلد تحلیل ہووے اور دہنیت اسکی دور کہے روئی تر کریں بعد
 اسے پستان منہ میں دیکر چوڑیں تاکہ اسکو ذیقہ دودھ کا معلوم ہو اور خود چوسنا اختیار کرے
 اور لگایا کو کوئی بیماری نہ ہووے تو اسکا دودھ از بس مناسب مزاج لڑکے کے ہے لیکن
 چالیس روز تک اور ادنی مدت چہ روز یک وقت زائیدگی سے عورت کا دودھ ناقص
 رہتا ہے اس مدت میں اگر اسکا استعمال نہ ہو تو بہتر ہے اور اگر دوسری عورت کا دودھ
 پالیں تو ایسی ہووے کہ خوبصورت اور نیک خلق اور قوی المزاج اور عمر میں برس سے تین
 برس تک کی ہووے اور اسکی زائیدگی سے چالیس روز گزر گئے ہوویں معتدل المزاج بڑی
 پھلتی والی دودھ اسکا نہ بہت گلاٹا ہووے نہ بہت پتلا اور لڑکا جنی ہووے نہ لڑکی اور
 دودھ پلانے والی اچھی غذا کھایا کرے اور پہلے دو ایک قطرے دودھ گرائے تب پستان لڑکے
 کے منہ میں دیا کرے اور بہت چلنے پھرنے اور ریاضت اور مجامعت سے پرہیز کرے اور اگر
 وہ گارٹا ہووے تو مطلقاً کھلاویں مثل سکنجبین سادہ یا زوری معتدل اور پختہ
 اور ناخواہ کے اور ریاضت معتدل بھی مفید ہے اور اگر دودھ پتلا ہووے تو غذائے معطر

طبع معتدل ۱۲
 دلیل اعتدال ۱۱
 وقت اور اعتدال ۱۰
 طبع معتدل ۹
 طبع معتدل ۸
 طبع معتدل ۷
 طبع معتدل ۶
 طبع معتدل ۵
 طبع معتدل ۴
 طبع معتدل ۳
 طبع معتدل ۲
 طبع معتدل ۱

طبع معتدل ۱۲
 دلیل اعتدال ۱۱
 وقت اور اعتدال ۱۰
 طبع معتدل ۹
 طبع معتدل ۸
 طبع معتدل ۷
 طبع معتدل ۶
 طبع معتدل ۵
 طبع معتدل ۴
 طبع معتدل ۳
 طبع معتدل ۲
 طبع معتدل ۱

طبع معتدل ۱۲
 دلیل اعتدال ۱۱
 وقت اور اعتدال ۱۰
 طبع معتدل ۹
 طبع معتدل ۸
 طبع معتدل ۷
 طبع معتدل ۶
 طبع معتدل ۵
 طبع معتدل ۴
 طبع معتدل ۳
 طبع معتدل ۲
 طبع معتدل ۱

انگلستان سے دور اگر ان علاج کا دیا جائے گا یہ جان داروں میں لگ جاتا ہے اور وہ لگدلتے رہ جاتے ہیں جس سے ان کو درد دینے کے وقت اور درد کرنا کا ذکر کیا جائے گا یہ بھی ان کا ذکر کیا گیا ہے کہ ان کو دیکھ کر یہ معلوم ہو گا کہ ان کو کون سا دوا دینی چاہیے

یہ ختم خور اور تخم کا ہوا زبادیان پانی میں پسیر کر ملا کے پلاویں یا پوست خشک پانی میں پکا کر لال سکالو میں اگر منہ آئے تو برنگ سیاہ بدھی سفید اور سرخ علاج پذیر ہے علاج گناہ فارسی یا ساق یا پوست انار شیریں سرمہ سا کر کے منہ میں چھڑکیں اگر سوتے میں روتا ٹھیک معلوم کرنا چاہئے کہ ہمہی سے خواب بد دیکھتا ہے علاج شہد خالص چٹاویں کر غذا کو معدے سے دور کرے خواہ بادیان اور برگ پودینہ جوش کر کے پلاویں اگر براز رقیق آئے دلیل ضعف معدی ہے علاج زیرہ گل سرخ یا حب لاس پانی میں پسیر کر ملاویں یا بازو یا پوست انار لگائیں یا برگ پودینہ اور دانہ الاچی سفید پسیر کر ملاویں یا طباشیر کبود اور دانہ الاچی سفید و نبات سفید سفوف کر کے شیر باد میں گھول کر چٹاویں اگر قبض ہوئے علاج چوہے کی سینکے اور برگ پودینہ شہد میں ملا کے شیان بنا کے روغن گل سے چکنا کر کے شاذ کریں اور اور دو سرخ مصطکی رومی شہد میں چٹاویں یا روغن گل نیگرم پیٹ میں پر لگاویں یا گائیگاپتہ نان پر رکھیں اگر روئے اور نامتھ پیٹ پر ماسے دلیل درد شکم کی ہے علاج پنہ کنہ نیگرم کر کے پیٹ سینکیں یا روغن گل شیر گرم پیٹ پر لگاویں یا نمک سرمہ سا کر کے نیگرم پیٹ پر پلین اگر چکی بکثرت آئے اور آپ سے بند نہ ہوئے علاج سونف اور شکر پسیر کر ملاویں یا شہد چٹاویں اگر آنوں لمبو باز کے ساتھ کرے علاج چار تخم روغن گاؤ میں چکنا کر کے لعاب شیشہ خضی کے ساتھ شہد کو پلاویں اگر چٹے پیدا ہوویں علاج زرد چوب بائرنک پانی میں پسیر کر ملا کے پلاویں اور ایلو پانی میں گھول کر مہر پر لگاویں یا برگ سبز گوند کا پانی یا تینا کو کوئیک لگاویں اگر سونے میں ہونٹھ اڑے کے تر ہو جایا کریں اور بادجو کثرت شیر خورگی کے لاغر ہوتا جائے اور خلومعدیہ وقت بیقاری کرے دلیل ہے اوپر پیدا ہونے حیات کے جس کو معرف عام میں کیچے کہتے ہیں علاج سبز سرخ جوش کر کے پلاویں پوست بیج انار ترش جوش کر کے

یہ ختم خور اور تخم کا ہوا زبادیان پانی میں پسیر کر ملا کے پلاویں یا پوست خشک پانی میں پکا کر لال سکالو میں اگر منہ آئے تو برنگ سیاہ بدھی سفید اور سرخ علاج پذیر ہے علاج گناہ فارسی یا ساق یا پوست انار شیریں سرمہ سا کر کے منہ میں چھڑکیں اگر سوتے میں روتا ٹھیک معلوم کرنا چاہئے کہ ہمہی سے خواب بد دیکھتا ہے علاج شہد خالص چٹاویں کر غذا کو معدے سے دور کرے خواہ بادیان اور برگ پودینہ جوش کر کے پلاویں اگر براز رقیق آئے دلیل ضعف معدی ہے علاج زیرہ گل سرخ یا حب لاس پانی میں پسیر کر ملاویں یا بازو یا پوست انار لگائیں یا برگ پودینہ اور دانہ الاچی سفید پسیر کر ملاویں یا طباشیر کبود اور دانہ الاچی سفید و نبات سفید سفوف کر کے شیر باد میں گھول کر چٹاویں اگر قبض ہوئے علاج چوہے کی سینکے اور برگ پودینہ شہد میں ملا کے شیان بنا کے روغن گل سے چکنا کر کے شاذ کریں اور اور دو سرخ مصطکی رومی شہد میں چٹاویں یا روغن گل نیگرم پیٹ میں پر لگاویں یا گائیگاپتہ نان پر رکھیں اگر روئے اور نامتھ پیٹ پر ماسے دلیل درد شکم کی ہے علاج پنہ کنہ نیگرم کر کے پیٹ سینکیں یا روغن گل شیر گرم پیٹ پر لگاویں یا نمک سرمہ سا کر کے نیگرم پیٹ پر پلین اگر چکی بکثرت آئے اور آپ سے بند نہ ہوئے علاج سونف اور شکر پسیر کر ملاویں یا شہد چٹاویں اگر آنوں لمبو باز کے ساتھ کرے علاج چار تخم روغن گاؤ میں چکنا کر کے لعاب شیشہ خضی کے ساتھ شہد کو پلاویں اگر چٹے پیدا ہوویں علاج زرد چوب بائرنک پانی میں پسیر کر ملا کے پلاویں اور ایلو پانی میں گھول کر مہر پر لگاویں یا برگ سبز گوند کا پانی یا تینا کو کوئیک لگاویں اگر سونے میں ہونٹھ اڑے کے تر ہو جایا کریں اور بادجو کثرت شیر خورگی کے لاغر ہوتا جائے اور خلومعدیہ وقت بیقاری کرے دلیل ہے اوپر پیدا ہونے حیات کے جس کو معرف عام میں کیچے کہتے ہیں علاج سبز سرخ جوش کر کے پلاویں پوست بیج انار ترش جوش کر کے

یہ ختم خور اور تخم کا ہوا زبادیان پانی میں پسیر کر ملا کے پلاویں یا پوست خشک پانی میں پکا کر لال سکالو میں اگر منہ آئے تو برنگ سیاہ بدھی سفید اور سرخ علاج پذیر ہے علاج گناہ فارسی یا ساق یا پوست انار شیریں سرمہ سا کر کے منہ میں چھڑکیں اگر سوتے میں روتا ٹھیک معلوم کرنا چاہئے کہ ہمہی سے خواب بد دیکھتا ہے علاج شہد خالص چٹاویں کر غذا کو معدے سے دور کرے خواہ بادیان اور برگ پودینہ جوش کر کے پلاویں اگر براز رقیق آئے دلیل ضعف معدی ہے علاج زیرہ گل سرخ یا حب لاس پانی میں پسیر کر ملاویں یا بازو یا پوست انار لگائیں یا برگ پودینہ اور دانہ الاچی سفید پسیر کر ملاویں یا طباشیر کبود اور دانہ الاچی سفید و نبات سفید سفوف کر کے شیر باد میں گھول کر چٹاویں اگر قبض ہوئے علاج چوہے کی سینکے اور برگ پودینہ شہد میں ملا کے شیان بنا کے روغن گل سے چکنا کر کے شاذ کریں اور اور دو سرخ مصطکی رومی شہد میں چٹاویں یا روغن گل نیگرم پیٹ میں پر لگاویں یا گائیگاپتہ نان پر رکھیں اگر روئے اور نامتھ پیٹ پر ماسے دلیل درد شکم کی ہے علاج پنہ کنہ نیگرم کر کے پیٹ سینکیں یا روغن گل شیر گرم پیٹ پر لگاویں یا نمک سرمہ سا کر کے نیگرم پیٹ پر پلین اگر چکی بکثرت آئے اور آپ سے بند نہ ہوئے علاج سونف اور شکر پسیر کر ملاویں یا شہد چٹاویں اگر آنوں لمبو باز کے ساتھ کرے علاج چار تخم روغن گاؤ میں چکنا کر کے لعاب شیشہ خضی کے ساتھ شہد کو پلاویں اگر چٹے پیدا ہوویں علاج زرد چوب بائرنک پانی میں پسیر کر ملا کے پلاویں اور ایلو پانی میں گھول کر مہر پر لگاویں یا برگ سبز گوند کا پانی یا تینا کو کوئیک لگاویں اگر سونے میں ہونٹھ اڑے کے تر ہو جایا کریں اور بادجو کثرت شیر خورگی کے لاغر ہوتا جائے اور خلومعدیہ وقت بیقاری کرے دلیل ہے اوپر پیدا ہونے حیات کے جس کو معرف عام میں کیچے کہتے ہیں علاج سبز سرخ جوش کر کے پلاویں پوست بیج انار ترش جوش کر کے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

رکھیں اگر لپکیں آکھ کی پھولی رہیں علاج رسوت نیکرم لگا دیں اربا بونہ جوش کر کے آکھ دھوئیں
 رست دینے سے حد قے آکھ کے سفید ہو جائیں علاج مکوی کا پانی لگاویں اگر آکھ میں
 رہا بیٹے کتنی ہوئے علاج پلک الٹ کے چھوے سے رگڑیں کہ ٹوٹ جائیں اور اس پر
 چاکو مشہ باریک کر کے چھڑکیں اور چاکسو کو داں ہاش میں پکا کر مقشر کریں خواہ گدھے
 کی لید میں اگر بدن پر دانے نمودار ہو دیں سیاہ نیلگون رہے لیکن سفید سرخ اسلم ہے
 علاج کلہا مازو اور گل رنی گھسکر و عن گل ملا کر لگا دیں کہ زائد نکلے اور ٹوٹ کر سفید پانی
 جاری ہوئے علاج روغن اسی لگا کر اس پر برگ حنا اور برگ بھول خشک مہر سا کہ چھڑکیں
 یا حب لاس اور رسوت پاریک کے چھڑکیں اور اصلاح دودھ پلانے والی کی کریں اگر سرخ بودہ ہو دے
 براز بنبر سو گا اور نیز اور جا بجا جلد سرخ ہوگی علاج گل معصفر تخم حنا مندل سرخ برگ شہترہ
 ضیاء نہ کر شد ملا کے دودھ پلانیوالی کو پلاویں یا پوست بلیڈر پوست بلیڈ آملہ پوست دخت
 نیب گلوے تازہ دار ہلد مجیشہ برگ شہترہ حنا خشک مندل سرخ رسوت سبکو نورن
 ساوی باریک کر کے گولی بناویں و رقیق و مناسب دودھ میں گھسکر لڑ کے کو پلاویں رر رغن میں
 گھسکر لگا دیں کہ تپ ہووے علاج صوفی تپ کے دودھ پلانیوالی کی دو کریں و تھوڑا لڑ کے کو بھی پائیں
 اور فاکشی لڑ کے کی تپائی اور پاؤں کے تلوے میں بھاپ و خاکشی کا کریں و کپڑا اور دھواں کہ پسینا خوب نکلے
مقالہ چوتھا بیان قواعد کلیہ میں
 فصل بیان فصد میں جاننا چاہئے کہ بدن میں گئیں دو قسم کی ہیں ایک قسم دے نکل میں انکو
 سریان کہتے ہیں بسبب اسکے کہ دل مبدل روح کا ہے اور سریان میں روح زیادہ خلق رہتی ہے
 دوسری وہ جو جگر سے نکلی ہیں انہیں خون مخلوط سب خاطر کے ساتھ رہتا ہے اور
 روح بھی رہتی ہے مگر تحلیل ہیں اگر صرف کثرت خون کی موجب مرض کے ہوئے تو بلا منفیج کے

طبيب خاص في

9

میں جیال رکھتا

نصفه

کے چاروں طرف سے

الحمد لله رب العالمين

امام ابو موسیٰ

در علامت

اوٹھ ادب

میں پہنچاؤں

...

الحمد لله

کر سنے ۱۳ شریکان نہیں ملے اند افسد زیادہ ۲۵
 اور کسی اس سے اس قدر بعد ہے اور کسی طہر چمک ہوتا روز کے بعد پڑ کے دیوہ

فصد کریں اور اگر کوئی غلط دوسرے بھی بے شکرت خون کے باعث مرض کا ہو تو بعد نصیحت اس
 خلط کے فصد کرنا چاہئے اور چونکہ خون کے ساتھ روح کی مقدار خارج ہوتی ہے لہذا بلا ضرورت قوی
 کے فصد نہ چاہئے اور فصد منع ہے چودہ برس کی عمر تک اور لاغر اندام اور قوی خونی اور حاملہ اور
 حائضہ کو اور بروز بحران اور بعد جلع کے اور بد ہضمی اور شدت گرما اور شدت سرما میں اور
 پندرہ چوبیس تا بیس ہر مہینے تک اور وقت شب کے اور جب تک کہ معدے میں غذا تحلیل نہ ہو
 لیکن حالت اضطراب میں مثل سرسام اور ذات الجنب اور خناق کے موانع خفیف فصد پر لحاظ کرنا
 چاہئے اور ایام سردی میں قبل وال آفتاب کے اور گرمی میں بعد زوال کے فصد لیں اور ایام سرما
 میں اور بلغمی مزاج کی رگ کشاد کھولیں اور ایام گرمی میں اور صفراوی مزاج کی باریک و جبکی مرض
 ایک جانب کے کسی عضو میں ہو تو تین روز تک ابتدائے مرض سے طرف مخالف سے کھولیں
 اسکو مالہ کہتے ہیں یعنی مواد اس جانب سے باز رکھنا اور دوسری جانب بٹل کر دینا اور اگر تین دن
 گذر گئے ہوں تو طرف موافق سے اور جہاں کہ مقصود کسی طرف سے نہ ہو اور فصد ہاتھ
 سے لینا ہو تو اس طرف داہنی سے اولی ہے کیونکہ طرف چپ کے متصل طاقت ہوتا ہے اور مالہ
 اس طرح کا جائز نہیں ہے مثلاً طرف راست اعضا عالی میں علت ہو فصد جانب چپ کے اعضا
 اسفل سے کیجئے اور جبکو بعد فصد استفراغ ہوتا ہو پہلے تھے کہ اوپر اور صفراوی مزاج کو پہلے
 شربت انار ترش اور بلغمی مزاج کو دوا گرم پلا کے فصد کریں اور اگر غم شتر کا ہے تب پہنچے اور عضو
 آئس کہے صندل و گشنیز اور مثل اسکے محلات ورم کے لگاویں اور اگر قوت ہو تو دوسری
 طرف سے صندلیں اور اگر غم شریان کو دیکھو تو خون سرخ اور رقیق آویگا اور مانند حرکت نبض کے اسکے
 مزاج میں حرکت ہوگی فوراً کند را ورم لاخوین اور سونا ما کھی باریک کر کے سپیدی تخم مزاج میں
 ملا کر غم میں کھلیں اور اگر غم کے وائیں قابضات لگا کر باندھیں اور تین دن کے بعد کھولیں اگر بند نہ ہو تو

[illegible]

[illegible]

[illegible][illegible]

۱۲۰۰
 ۱۲۰۱
 ۱۲۰۲
 ۱۲۰۳
 ۱۲۰۴
 ۱۲۰۵
 ۱۲۰۶
 ۱۲۰۷
 ۱۲۰۸
 ۱۲۰۹
 ۱۲۱۰
 ۱۲۱۱
 ۱۲۱۲
 ۱۲۱۳
 ۱۲۱۴
 ۱۲۱۵
 ۱۲۱۶
 ۱۲۱۷
 ۱۲۱۸
 ۱۲۱۹
 ۱۲۲۰
 ۱۲۲۱
 ۱۲۲۲
 ۱۲۲۳
 ۱۲۲۴
 ۱۲۲۵
 ۱۲۲۶
 ۱۲۲۷
 ۱۲۲۸
 ۱۲۲۹
 ۱۲۳۰
 ۱۲۳۱
 ۱۲۳۲
 ۱۲۳۳
 ۱۲۳۴
 ۱۲۳۵
 ۱۲۳۶
 ۱۲۳۷
 ۱۲۳۸
 ۱۲۳۹
 ۱۲۴۰
 ۱۲۴۱
 ۱۲۴۲
 ۱۲۴۳
 ۱۲۴۴
 ۱۲۴۵
 ۱۲۴۶
 ۱۲۴۷
 ۱۲۴۸
 ۱۲۴۹
 ۱۲۵۰
 ۱۲۵۱
 ۱۲۵۲
 ۱۲۵۳
 ۱۲۵۴
 ۱۲۵۵
 ۱۲۵۶
 ۱۲۵۷
 ۱۲۵۸
 ۱۲۵۹
 ۱۲۶۰
 ۱۲۶۱
 ۱۲۶۲
 ۱۲۶۳
 ۱۲۶۴
 ۱۲۶۵
 ۱۲۶۶
 ۱۲۶۷
 ۱۲۶۸
 ۱۲۶۹
 ۱۲۷۰
 ۱۲۷۱
 ۱۲۷۲
 ۱۲۷۳
 ۱۲۷۴
 ۱۲۷۵
 ۱۲۷۶
 ۱۲۷۷
 ۱۲۷۸
 ۱۲۷۹
 ۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰

21

المختار

الشيخ الفاضل

عالمگیری

میں نے

عزیز طلاق کر کے بیجا

جہاں سے

۱۰۰

نہایت پرکاش

بیت اخلاط سے اور
خفیب میں

طرح سے اور

اور جو کبھی چھوٹی خواہ متوسط ہو تو شست بہتر رنگ اس پر خطوط رنگ نہ دوا دپٹ سرخ
خواہ رنگ نہ ہو تو بہتر ہے اور جو بڑی اور سیاہ رنگ در اس پر خط لاجوردی خواہ طاووسی
ہوں نص ہے یہ کبھی آٹا لاون میں جس میں کائی اور سوار ہوتی ہے پیدا ہوتا ہے اسکے پکڑنے
کی تدبیر ہے کہ ایک ٹکڑا گوشت کا اس میں ڈالیں تو تین پہر میں بہت کبھی ریاں اس میں
پسٹ جاتی ہیں جب پکڑیں جب پہلے ایک دن الٹا لٹکا رکھیں کہ پانی ناقص نہ پیٹ
سے نکل جاوے بعد اسکے ایک روز جو کھار کھار مقام ضرورت کے لگا دیں اگر عضو کو نہ پکڑے تو
آٹا لک کی خوشبو عضو پر لٹکا کر لگا دیں جب چھڑانا چاہیں اور از خود پھوٹے ٹپ اسکے منہ پر تھکے
ڈالیں کہ چھوڑ دے پھر مسکی گردن ایک ٹکڑی سے چھو کر بالکل خون نکال کر برتن میں جس میں
پانی اور مٹی بہری ہو ڈال رکھیں کہ زندہ رہے اور پھر کام آئے اور زخم عضو سے جبکہ
ناقص آئے بند بخیریں اور نیم کے منہ پہنچے اس پر باندھ رکھیں جب بند کرنا منظور ہوگا اور
بند نہ ہو تب ہلدی اور دیکن کی پختہ مٹی یا اور محففات سفوف کر کے زخو پر چھڑکے
بند نہ جایا گیا اور زخم کو کھد رکھیں کہ ہوا کے لگنے سے یریم نہ لائے اور اگر یریم نہ لائے تو خود
خشک ہو جائیگا اور کبھی لگائیے پہلے روز تفتیہ کلی نہیں ہوتا بلکہ اور بھی سوا آجاتا ہے
لے دوسرے دن بھی لگانا ضرور ہے کہ بقیہ مواد خارج ہو جائے فصل قواعد مسل میں جاننا
کہ چھ سہل واسطے حفظ صحت کے مستعمل ہو یا ہم بیخ خواہ خریف میں بہتر ہے اور جو دفعہ مضر
لے مستعمل ہوئے اس میں نظر فصل کا نہیں ہو سکتا الا امراض مزمنہ میں یا یا ہم زیادہ
اور بزرگ و بادخلاف موسم کے اور ضعیف الموصی اور ضعیف المعدہ اور مدقوق اور لاغر الاستعمال
منع ہے اور قبل سہل کے استعمال منفع کا ضرور ہے اس واسطے کہ منفع سے ہر خلط قابل خارج
اور منفع خلط رقیق کو غایت کد رقیق کر دیتا ہے تدبیر منفع کی یہ ہے کہ اجزاء مناسب خلط کے

چہ کہ نسبت فرما
یقین پہنچ اور ترقی کا وا
اس سال کے سبب عتدال
قوام اخلاط کے ان دنوں
و قتل میں تانفج میں
انہ سبب ہات با تمام حاصل ہوا
سبب فیض جوت اور گرمی
میں مسلسل نہیں بنایا جائے
جارت میں سبب غلط
ساتھ

49

طبيب احصائي

اور محمود اخلاط متفیع
کما بینتی حاصل ہوتا ہے
بلکہ جو جب نفیہ طبعیہ
ہو گئی میں سبب اجڑ
حرارت ہو اور
مہل کے کہ اکثر حرار
سے خالی ہینس
تھو کیفیت اخلاط
موازدراج ازیم
در پتہ خلا

۱۲
۱۲
۱۲

۱۸ یسائی ۱۲
حنفی بھی ہو سکتا اور
زیادہ ضعیف
مذہب سے
میں ہیں اس
مذہب کے ضعیف

12

14

12

11.

ترک رکھیں صلیب جوش خفیف دیکر ملکر چھ پلاویں اور جب تک حالت سہل کی نہ ہوئے اسکو
 دو اتوی نہ دیں اور جب تک سہل کا عمل شروع نہ ہوئے سونا نچا ہے الامسل قومی میں مگر
 مسل قومی میں بعد شروع کے ہرگز سونا نہ چاہیے اور جب تک کہ مسل معین غذا مطلقاً
 منع ہے اور مسل جوشاندہ پر گرم پانی پینا کے عمل کو باطل کرتا ہے اگر پیٹ میں درد ہوئے
 تو تھوڑا گرم پانی پینا اور چند قدم چلنا مفید ہے اور شربت دود پر پانی پینا معین اور جس
 مسل میں حب اللہ یعنی جال گوشت ہوئے یا جس سفوف میں تربل اور رنگ ہو تو قبل شروع
 عمل کے پانی سرد اور بعد عمل کے پانی گرم پینا بہتر ہے جس کسی کو سہل سے تے ہو جاتی ہو
 قبل سہل کے موزن تک متواتر تے کرنا مناسب ہے اور مسل سے متلی ہو مقویات معدیہ
 سب وہی کے تھوڑا کھانا مفید ہے اور اگر مسل عمل محرمہ اسی دن دوسرا مسل پلانا
 منع ہے مگر جتنے اور شانے سے تحریک کرنا جائز ہے اور اگر مسل کی گرمی اعضائے رئیس کو جا کر
 حالات بد پیدا کرے تو قصد لینے چاہیے اور اگر اس سال حد سے زیادہ گزرے اور تشنگی غالب ہو
 اور رنگ مہلین کا متغیر ہو چلے تو معدے پر قابضات لگا کر اس سال بند کرنا چاہیے اور
 تقویت مزاج کے لئے شربت یا مناسب پلاویں اور تے کرنا بھی اس سال کو باز رکھتا ہے اور اگر
 کثرت اس سال سے چھکی پیدا ہوئے تو چھینکیں لوویں اگر اس سے بھی بند نہ ہو تو ترتیب
 کی کریں طریق مسهل مطبوخ بنانے کا یہ ہے کہ اجزائے منفیج میں اجزائے مسل کو ملا کر پیوستہ
 ترکے جوش دیکر دست کریں اگر موصفات ملانا ہوئے تو بھج جوش کے اسکا زلال ملاویں
 اور شیر خشت اور ترنجبین اور آب خیار شنبہ کو بھی جوش نہ دینا چاہیے انکو علیحدہ ترکے اور ملکہ
 صاف کر کے ملاویں اس مسل میں ملائہ بھن بادلم خواہ شیر بادلم کا اسوے مناسب کہ اجزائے مسل مع
 اولیہ میں پیمیں اعد خد آب کا پینا اس سال کو بند کرتا ہے لیکن ان کے گرم پیوستہ اعد بوا ہو وریک

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

اس اختراع کو پسند کیا جس مریض کے امعاء میں مواد دیکھتا مریض شور کے پانی سے
 عمل کرنا مفید پاتا جہاں وہ پانی میدہ ہوتا تک کو پانی میں ملا کر عمل کرنا فائدہ یکساں
 دیکھتا آخر کار دوا سے مسئلہ سے طباً حقہ کرنے لگے جاننا چاہئے کہ حقہ سے مواد امعاء
 خارج ہوتا ہے اور جب عضائے اسفل مواد سے خالی ہو جائینگے پت اور پر کے عضووں
 بھی مواد اسفل گرے گا چن حقہ میں وہ بھی خارج ہو جائیگا الفرض امراض اعلیٰ اور اسفل
 خصوصاً امراض ماغی کو حقہ مفید ہے اگر قبل و ایک روز سے استعمال منفع کا ہو اور روز
 حقہ کوئی دوا مسئلہ کھائی جائے تو زیادہ تر فائدہ ظاہر ہو و طریق حقہ کا یہ ہے کہ دویہ
 مسئلہ جوش کر کے آب صافی اسکا مشابہ دوا میں جسکو بھونک کر بڑایا ہو یا چمڑے کی
 قیصلی میں بھر کر اور اسکے منہ پر لکڑی پتلی سولج دار بانا بھکر مریض کو سیدھا لٹا کر اور سر پر
 نیچے تھیر رکھ کے دو لکڑی مقعد میں کھکر دوا کو آہستہ آہستہ دبانے کو دوا امعاء میں پہنچے اور
 زور سے دہنے میں امعاء کو عدم پہنچتا ہے لیکن دوا میں کوئی روغن بھی ملا نا ضرور ہے تاکہ
 دوا سے امعاء میں خراش نہ پہنچے کیونکہ امعاء خردہ اس امر کے نہیں ہیں کہ کوئی چیز ایسی جس پر
 معہ کا عمل ہو ہو دواں میں پہنچے اور اگر ایسا روغن ہو کہ جس میں قوت مسئلہ ہو تو بہتر
 وضع ہو کہ متاخرین نجائے قیصلی چرمی کے ایک لہ طری اختراع کیا ہے فائدہ طریق چھکائی
 کا مثل حقہ کے ہے دویہ مدت سے براہ بول کے فصل فائدہ شاذ میں بعض اجزاء سے مسئلہ
 کو باریک سفوف کر کے صابون میں لاکرنی بتی مستحکم ایک طرف پتلی دوسری طرف موٹی
 بنا کر اس قیصلی لگا کر پتلی طرف مقعد میں رکھ کر آہستہ آہستہ داخل کریں اگر بمقدار چھ انگلی
 کے داخل ہوتی ہے تو اثر اسکا امعاء قولوں تک پہنچتا ہے اور مواد کو خارج کرتا ہے ورنہ طبیعت کو
 طرف نفع بزرگ سے مستعد و رائے کر دیتا ہے اور دوسری تدبیر یہ ہے کہ صابون جھیکر نوکیلا ناشیاں

[illegible]

غلبہ کرے گا اور اس سے
 اس کا اثر ہوگا اور اس سے
 اس کا اثر ہوگا اور اس سے
 اس کا اثر ہوگا اور اس سے
 اس کا اثر ہوگا اور اس سے
 اس کا اثر ہوگا اور اس سے
 اس کا اثر ہوگا اور اس سے
 اس کا اثر ہوگا اور اس سے

بنا کر شد لگا کر اس پر سفوف رانی اور نمک کا چھڑک کر تھوڑا تھوڑا تیل پیکائے استعمال کریں
 مادہ مثل شافہ کے راہ بول میں بتی دوا کی واسطے اور راول کے یا رفع قرح کے رکھتے ہیں فصل
 قواعد میں قے مواد کو معک سے نکالتی ہے اور امراض اسفل میں بطریق امالہ مواد کے نہایت
 خوب حال ہے عارضہ عرق النساء اور وجع مفاصل کو بہت مفید ہے بہترین شکل قے کر نیکے
 یہ ہے کہ دوائیں مقبیات نوش کر کے آنکھ پر پی باندھ کر اوپر پیٹ اور کمر کو نرم باندھ کر کھڑے ہو کر قے
 کریں کہ اس طرح پر مواد بخوبی خارج ہوتا ہے اور ایک دن بیشتر غذا نرم کھائیں اور اگر ضرورت
 پر استعمال کریں تو کاندہ تاریخ کا نہ کریں اور اگر واسطے حفظ صحت کے کریں تو دھویں و زہد و یوں
 تاریخ پھینچنے میں کیا کریں اور ایام گرمی میں قے کرنا خوب ہے اور اگر قے سے پہلے عارض ہو تو
 پھینک لانے سے بند ہوتی ہے اور اگر اس حیلے سے بھی دفع نہ ہوئے تو اشیائے مرغی مثل بالائی
 وغیرہ کے کھلاویں فصل قواعد اور راول میں جاننا چاہیے کہ اگر اخراج مواد کا جگہ اور گودہ اور نشانہ
 اور اعضائے متماثل سے مقصود ہوئے تو استعمال مدرات کا بہتر ہے کیونکہ مخرج طبعی فضلات
 ان اعضا کا ہے اور اگر احتیاس منہ یا احتیاس حیض کا ہو تو بت مدرات انکے استعمال کرنا مفید ہے
 اور طریقہ استعمال سب مدرات کا یہ ہے کہ او یہ بطور شیر پکے مستعمل ہو دیں یا دوسری ترکیب
 مشہورہ سے مستعمل ہو دیں لیکن طریقہ خاص کہ امراض سداک میں مستعمل ہے بیان ہوتا ہے
 کہ چنچر آدرا تو سی مثل کباب چینی اور قلمی شورہ اور زردل اور دانہ الی ایچی سفید کے سفوف
 کر کے شیر گاؤ اور پانی میں ملا کر پلا دیں اور تمام سفوف غذا نہ کھلاویں اور بدتعات دودھ اور پانی ملا کر
 پلا یا کریں طرح کہ دودھ کا دو چن پانی ہوئے اور اگر ریض کو سبب ہونے کھانسی وغیرہ کے استعمال
 دودھ کا مناسب ہے تو صرف پانی پر خواہ عرق مکرے پر گفتا کریں فصل بیان قواعد و مستودات معالجات
 خارجی میں جاننا چاہیے کہ مقصود اصلی معالجے سے پہچانا اثر واد کا مقام مضرتی و قے تمام زمین و

ہول سے یعنی
 عی مثل شافہ
 بیج کے مادہ
 دوسرے جگہ دفع قرح
 دوائیں یا کوئی بات
 پیش کرنا کہ صحت
 بہترین متوجہ ہو جائے
 قے اور غلبہ میں
 کا تحقیق ہوئے
 لیکن جلد رسو
 خیال کرنا اس امر کا کہ
 لگاؤ مادہ بخوبی درد
 ریاہ کا نہ ہونے والا
 الی ایچ کلان اور عاٹ
 کہ نہ اور موز کا پور شد
 میں ملا کر حلیم میں پیٹ
 تاکو کے رکھ کر ایک
 چنگاری دھ کر حقہ میں
 شے مثل شربت
 بزدی یا بد یا جاریہ
 مثل بکری صحت
 اور فصل اور مزاج
 کیا مثل
 قے اور سفوف
 کے

خواہ عضو خاص میں ہو چنانچہ سارے طبعی کھلانے اور پلانیکے اور بھی بہت طریق میں لیکن مختصراً
 اس مقام پر ذکر کئے جاتے ہیں نرن دو اجوش کر کے اسکی آجانی نیگرم میں مریض کو بٹھالنا انکساب
 بیچے بھپا دو اجوش کر کے اسکا دھواں تمام بدن پر خواہ عضو خاص میں مثل کانچے پنچا یا سوجور یعنی دھونی
 دو خشک جلا کر اسکا دھواں تمام بدن پر خواہ عضو خاص میں مثل ناک کے پہنچانا پائے شویہ دہر کر
 پانی میں پکا کر اس پانی سے برہم مٹھن مریض کے پاؤں دھونا اور پانی پھپکا کر اوپر سے کپڑا لینا اور
 تلوے کھل رکھنا بعد چند ساعت کے نیچے کی جانب سے کھولنا تھریج دو بار ایک کر کے بدن پر
 ملنا اگر دوا خشک سے تو دھوا کہتے ہیں اور اگر تر ہوئے تو بٹھاتے ہیں تذبذب دھن دھن ملنا حمل
 دوا کو پوٹلی چھوٹی میں باندھ کر راہ بول زمان میں رکھنا زورور دوا خشک باریک گھسکر چھڑکنا
 سعو ط دوا کا پانی ناک میں پٹکانا سکوپ دوا کا پانی نیگرم تبیج بدن پر گرا ہوا مٹھول منجن دانت پر ملنا
 شہوم دوا تر یا خشک سو گھنا صفا دینی لپ دوا موٹی پسکر ظاہر بدن پر لگانا طلا دوا تیلی لگانا
 عطوس دوا واسطے چھینک کے سو گھنا فتیلہ دوا کو کپڑے میں لپیٹ کر عضو کے کسی سوراخ میں رکھنا
 قریجہ دوا کپڑے میں لپیٹ کر راہ بول عورت میں رکھنا کھل یعنی سرہ دوا باریک آنکھ میں لگانا
 کا جل دھواں دوا کا لیا آنکھ میں لگانا دوا خشک خواہ تر پوٹلی میں باندھ کر نیگرم بدن
 پر تبیج رکھنا الخ الخ دار قن خوشبو چھوٹی طرف میں رکھکر سو گھنا نفوخ دوا باریک گھسکر ناک
 میں خواہ کسی دوسرے عضو میں پھونکنا نطول یعنی تریر ادا کا پانی بدن پر فاصلے سے علی ہدایا
 گرنا فصل ۱۱ جاننا چاہئے کہ اکثر تدابیر ایسی ہیں کہ بدن دو کے طرف کو فائدہ ہو تر جبط یعنی پی
 باندھنا پاؤں میں کہ انجڑے دماغ سے کھینچنا ہے تخلیک پاؤں کا کھجلا ناکپڑے سے یا
 دوسری چیز خش سے کہ انجڑہ دماغی کو فرو کرتا ہے بھنگی آدمی کے گوشہ چشم کی طرف

[illegible]

لو پھول لٹکانا کہ اُسے دیکھنے کی عادت کرنے سے دفع مرض ہو جاتا ہے یا صاف
قوت کو آئینہ جلی دکھانا یا مدقوق کی تغیر ہو و لمب کرنا یا تبدیل ہوا کا کرنا
مقالہ پانچواں تاثیرات اور اخذ او میں مفرد ہیں
ستعال و اکا باقتضات حالات مریض اور رعایت وقت اور وزن دوا اور رعایت مریض کے
در ترکیب مناسب دینا اور حضرت سے پرہیز کرنا چاہئے مثلاً جو چنیریں قابل غذا لگے ہیں ان کے
غذا اور چیزوں کو دوا خارجاً یا داخلہ جطرح سے مناسبت استعمال کریں مثلاً اگر کھانہ
کی دوا لگنے میں استعمال ہو تو فائدہ نہیں حاصل ہو سکتا معدلات کہ خلط متغیر کو حال
اصل پر ادویس معدلات خون تخم کاسنی کا ہو کشنیز گل سرخ عناب صندلین شاہتہ
منڈی خالیوں آلوہ ہم دھڑی چوبیشیم کچال چوبابوس نیکنٹھی برگ نیم گل تلہ
گل بنفشہ معدلات صفرا خرقہ کاسنی تخم حیدرین کشنیز صندل سفید تخم کا ہو بہار آب
معدلات بلغم بادیان انیسون اصل السوس مقشر کون دار چینی موہر سنبل الطیب خطہ
خیزی معدلات سودا سپستان برگ گاؤزبان تخم خربزہ اصل السوس انجیر تہ
انیسول ماطقات کہ اخلاط غلیظہ کو رقیق اور قیق کریں اہل اسقبل حاض کر سہو
بلسان امحان انجیر حیدر بیہ متر خردل قرطم میرا ذخر خنکاشت بابونہ دار چینی
جدوج زوقاسے یا بس قط صتر پودینہ زراوند حرف حریل ایرسا نام سداب نان
سکینج قارقر حاضفجات کہ خلط متغیر کلائی اخراج کے کریں منصفیات صفرا منا
گل سرخ گل بنفشہ گل نیلوفر شاہتہ تخم کاسنی بیج کاسنی عناب الثلب منصفیات
موہر تخم خطمی بادیان انیسون اصل السوس پر سیاوشان شکاسی انجیر زرد و گل
گلند یا سکینج منصفیات سودا سپستان عناب گاؤزبان بادنجو اصل السوس مقشر

کہ پھول لگانا کہ اُسے دیکھنے کی عادت کرنے سے دفع مرض ہو جاتا ہے یا صاب
 مودہ کو آئینہ جلای دیکھانا یا مدقوق کی تفریح ہو ولب کرنا یا تبدیل ہوا کا کرنا
 مقالہ پانچواں تاثیرات اور اخذ اوویہ مفروضہ ہیں
 استعمال واکا باقتضات حالات مریض اور رعایت وقت اور وزن و دوا اور رعایت ہضم
 ترکیب مناسب دینا اور مضرات سے پرہیز کرنا چاہئے مثلاً جو چیزیں قابل غذا لگے ہیں ان کو
 غذا اور چیزوں کو دوا خارجاً یا داخلہ بطبع سے مناسبت استعمال کریں مثلاً اگر کھانہ
 کی دوا لگاتے ہیں استعمال ہو تو فائدہ نہیں حاصل ہو سکتا معدلات کہ خلط متغیر کو حالت
 اصلی پر لادیں معدلات خون تخم کاسنی کا ہو کشیز گل سرخ عناب صندلین شاہترہ
 منڈی خالیوں آلو تھم وڈی چیشیم کچال چوبابوس نیلکشی برگ نیم گل نیلوفر
 گل بنفشہ معدلات صفرا و زرد کاسنی تخم خیارین کشیز صندل سفید تخم کا ہو بہارہ اسہول
 معدلات بلغم بادیان انیسون اصل السوس مقشر کون دار چینی موثرہ سنبل الطیب خطمی
 خاوری معدلات سودا پستان برگ گاؤز بان تخم خربزہ اصل السوس انجیرہ موثرہ
 انیسون ماطقات کہ اخلاط غلیظہ کو رقیق اور قطع کریں اہل اسقبل حاض کر سہو بخوس
 سبلسان الحوان انجیر خند بیدستر خردل قرطم سیرا وخر خجنگشت یاوونہ دار چینی معد
 جعد و زرقاے یا بس قط صغیر پودینہ زراوند حرف حرمل ایرسا تمام سداب ناخواہ
 سبکینج قاقور حاصضجات کہ خلط متغیر کو لائین اخراج کے کریں منضجات صفرا مناب
 گل سرخ گل بنفشہ گل نیلوفر شاہترہ تخم کاسنی بنج کاسنی عناب السلب منضجات بلغم
 موثرہ تخم خطمی بادیان انیسون اصل السوس پر سیاوشان شکاسی انجیرہ زرد گل سرخ
 گلشنید یا سکنجبین سودا پستان عناب گاؤز بان باد بنجیو اصل السوس مقشر پر سیاوشان

اسکو بر سر درخت
 دانه اور عصارہ
 پانی ز مایہ
 جو بادہ لفظ
 بعد از غسل
 استعمال
 کا جرم تالی لانا
 غلین
 اور دانه کو
 لطیف
 صیف

اسطو خودوس شاہترہ شکامی بارودو باویان ترنجبتین یا گلقند مسملات کر خط متقص
 کو برہ برز کے دفع کریں اگرچہ کوئی دوا ایسی نہیں ہے کہ سوائے ایک خاٹ کے دوسری
 کو نہ نکالے مگر جس کے واسطے مخصوص اسکو بیشتر نکالتی ہے اور سپ سہل مضف معدہ
 ہیں مگر ہلیدہ اور سنا میں اختلاف ہے بعض کے نزدیک تو معوی معدہ ہیں اور انہی میں
 اور کشت صرف خیساندہ اور جو شانہ میں داخل کرنا چاہیے اسطو پرکہ پوٹلی میں بازہ
 شامل دوسری دوا کے ترکیب قتلے کے پوٹلی چوڑ کر نکال ڈالیں مسملات صفر ترندی
 او سنا ترنجبتین شیر خشت برگ سنا ہلیدہ زرد گل بنفشہ گل سرخ تخم کشت مغز طوس خیار شنبہ
 مسملات بلغم شحم حنظل عاریقون ترب سفید جوف خراشیدہ بفساچ کلونجی حب انیل
 سر سجاں شیریں ریونڈ پنی زخمیل مقل مغز تخم بید انجیر اور روغن اسکا اور مغز فلو س
 خیار شنبہ حب آیرج مسملات سودا ہلیدہ کابلی ہلیدہ سیاہ حب انیل برگ سنا انہی میں
 اسطو خودوس یا ریح فیقر اسفلج ریونڈ خطائی لاجورد مغسول مقیات کہ اخلاط ملش
 موجودہ معدہ اور اسکے حوالی کو تے سے نکالتے ہیں آب ترب آب شبت تخم ترب تخم شبت
 بیج خرپڑہ اصل السوس غیر مقشر شدہ سکنجبین شکر سرخ نمک آب گرم ملینات شکم
 ترب پالاک کر تب مغز پنہ دانہ چکندر عرق نیشکر شہد غیر کف گرفتہ شفتا لورہ عصلی
 حب آسمنہ ساگ خردہ ساگ بھو شیریش و گو سپند اور کثرت خورش مکھن کی چاہے
 حابسات شکم جگر بریاں میش و گو سپند باطلائے بریاں بیج انجیر استوجو کے کلہ پاپچہ
 بریاں کچنآل زیرہ سماق تخم زحمان اسپغول کنوچہ بارتنگ بلیگری حب لاس دانہ
 الاچی باویان انیسون جملہ بریاں نشاستہ گندم گل ارمنی زہر مرہ مفتحات کہ سہ
 اصدیای کو دفع کریں اور خزاہترہ عاریقون رازیانہ انیسون انستین صغترہ

باریک کر کے چھانکھو
 لیون است ہلیدہ
 کابلی خضربیاہ
 اسطو خودوس
 برگ چھانکھو
 میں مالک روغن بادام چکن کریں
 اور روغن کھنکھو
 چھوٹی چھوٹی بناؤں خوراک
 میں دینا

۳۶
 تین خط کر کے فی صبح
 چاکری چھوڑ دینا
 پلوں سے لے کر ایک دو
 کر کے لے کر ایک دو
 دھوئے پانی میں
 صحت دینا
 مثل اسکو خودوس
 بلکہ کشت و شفا

اسکو خودوس
 دانه اور عصارہ
 پانی ز مایہ
 جو بادہ لفظ
 بعد از غسل
 استعمال
 کا جرم تالی لانا
 غلین
 اور دانه کو
 لطیف
 صیف

[illegible]

۱۲ " ہزار کھیں ۱۳
استعمال ان
در دوسرے اکثر ہو کر پائے
خصوصاً وہ لوگ جنہو
تو بہت انگلی ہے
اور کثرت استعمال
ان چیزوں سے
ناک حفظ صحت
ہیں اس واسطے کہ کیا
اور دوسرے کی
قرور رکھی ہیں
مثلاً اگر دماغ کو

سلاخ چرخ
 لکھا ہے کہ آواز
 خوش آئند طمان
 کی نہیں اور
 تال کی جو کمال
 ہو اور آواز
 پہنچے توں کی
 ہو اسے مرقوم ہے
 اور کا ہو کاساگ
 ہکا کے کھا
 بھی مفید ہے

جالینوس کی
 غایت نفی کر کا ہو
 کاساگ اکثر کھا
 کرتا تھا اسی
 طے کر مینصفہ
 ابھی طرح سے
 آیت ۱۲
 طے اور چائے
 اور بن کا پینا
 کو دفع کر کا تبہ

جالینوس
 ۳۸
 یہ اوریت ہے
 سے خواب میں
 روتا ہے
 اور اذیت رو ہے
 غلط مولد
 سوا ہے
 اور عین
 ۳۹

سر پر اور دناک اعضا اور آواز پانی کی فائدہ اگر سوتے ہوئے آدمی کے چہرے پر مٹی قبر کی
 چھڑک دیں جب تک وہ مٹی جدا نہ ہو پیند اسکی موقوف نہ ہو مسہرت کہ غلبہ خواب اور غنودگی
 کو دفع کریں برگ پودینہ سرکہ خزل قرنفل سرد پشانی اور کنہشی پر لگانا پیر سیاہ اور مشک سرنگھنا
 نمک اور سرکہ سوگھنا یا سچ فیکراسے غرغہ کرنا اور کافور سوگھنا فائدہ و پینالہ فاختہ یا شیر
 سر پر باندھنا یا الخاضیۃ مفید ہے محلات رویہ جس غلب پریشان نظر آویں گندنا
 و بیایا قلا پیاز خام کھانا شراب تازہ پینا مانع است احلام رویہ جس سے خواب پریشان
 دیکھا موقوف ہو سنگ بلور چوب زیت کے میں لگانا شب یانی سرکہ نیچے رکھکے سونا
 مسحات سکریں سے نشا شراب کا جلد ظاہر ہو زعفران بادام تلخ جنگ جاوہری چھریلہ
 شراب میں ناز عفران یا چھریلہ شراب پر سوگھنا بادام تلخ یا پانچ دانے کالج کے بعد شراب کے
 کھانا مؤخرات سکریں نشا شراب کا بعد در کے ہو شراب پر سفر جل یا بادام شریں یا گلاب
 کی کھانا یا گلاب یا بادام فعات خمار از ترش کھانا عرق لیموں عرق گلاب مشرب قند
 پینا گل سرخ سوگھنا مقویات دماغ آملہ بیلہ مربی سیب ہی امرو گل سرخ گلاب
 مانج فندق بالنگو سعد کوئی سنبل الطیب فرنج مشک جو زہر امروارید عود غبر قرنفل زعفران
 کندر اسطوخودوس یا سہیں مغز تخم کہ دے دراز تخم کا ہو صندل سفید بادام شیریں
 زنجبیل مانع حیوانات گوشت ماکیاں اور دلچ اور شیریش مقویات دل اور مغز جا
 امرو دانا شیریں اور انار ترش ابرشیم آملہ پوست ترنج شگوف لیموں اشنہ اطفا الطیب
 آلو باد زنجبویہ مرجان بنج مرجان بہمن بسفاج بذرا الحاض برگ تنبول سیب ہی انجیر
 ترہندی زہر ہرہ خانی گل چاندنی جد وار دانه الاچی سفید درونج وار چنی مشرب
 زرنباو یا سہیں سلخ سنبل الطیب گل گرہل زعفران شقاقل صندل سفید طباشیر عود

نیچے

دریغ جگر کوفت ریخته ۱۰۰ دریا شیکه سخن غیر محض اور کرم اور بچہ پیر کر چیر کرم کرم شیف کرم مقوی مند بپا ۱۰۰ اور حلویات اور جو چینی و صیلا کرتی ہیں مده و

درق طلا و رق ققره مغز پسته فرخ خشک کمر کو قمر نقل کافور کندر کشیز کیر اکا و زبان
 مرارید گل نیلوفر بنام پودینہ گل ترخ یا قوت سنگ یشب لاجورد عرق کیوڑہ شر الیمین
 مقویات جگر افسنتین جوز بواز بنباد سعد و رنج دار چینی تخم کشکث اسارون مغز پسته
 مصطکی قاقله عود ہندی زراوند بادریج بویہ اطفا الطیب حایا ویز جب بلسان نارین
 غانت کاسنی گل سرخ زرشک نشاستہ انار آب باران مضرات جگر آب سرد و نارنگی
 خزانہ تریانہایت خشک اور مداومت سر کے کی اور شہد کہ موسم سرما میں مہیا ہووے
 مقویات معدہ آملہ دانہ انار پوست بلبلہ سماق ہی طباشیر گل سرخ آلوے خام
 بلبلہ مربی جاموں اساروں اذخر فلفل سیاہ شیر شتر پوست ترخ بالنگو جوز بواکینی
 زرنباد اشفہ سعد سلیمہ سانج ہندی کچنال کر نقل قاقله کندر مصطکی پودینہ عود ہندی
 سنگدان مرغوبی مضرات معدہ آلوے شیریں عناب تخم آسی تخم پیما سبی ساگ بویا
 شیر ناریل پیر کمنہ تخم کالم کنجد سیاہ مار الشیر عدس آب گرم فائدہ جاننا چاہئے کہ جو چیز مفید
 یا مضر معدہ کی ہے اسکا فعل مری اور امعا کے ساتھ بھی یسا ہی ہے مقویات اشتہا طعم
 حلق لیموں پوست لیموں پوست ترخ فلفل سکجین سفر جلی زرشک سرکہ مصطکی خولجان
 نمک ہندی قاقله شیر شتر آب سرد فائدہ مقویات معدہ مقویات اشتہا بھی ہیں مقویات
 دندان لشنہ گلنار شب کندر شلخ گوزن سوختہ مستی پوست بلبلہ فلفل عرق حاسماق زیرہ
 گلاب سعد انص مابین مصطکی کندر دانہ الاچی فلفل سیاہ سوختہ کیس طباشیر حلاوٹ
 سوختہ استخوان بلبلہ زرد سوختہ برادہ آہن کی گلاب کی ناس تنبا کوئے سوختہ سندوت انتر روت
 سنگ جراثیم کھا بے خنداں خر مہرہ زرد قسط شیریں زراید چپال مولسری تخم سرس زرنب
 سک راگ برک مور و کف دریا عدس مقشر تخم تر ہندی مکی بیج فی مونی بجر مضرات دندان

اور مسقط شہنا ۱۰۰ اور مکمل و اسے کر کے
 ۳۹ کہ مازد ایک جز اور پوست انار نیم جز
 قریب پیکر بون اور تھوڑے پائیں بیکار
 چش دیں اور کھیں کہ مثل خمیر کی
 ہو جائے اور زجاج اور گند چھائی جز اور عصا و
 حرامہ عام ڈیڑھ

باب اول اور حق بکالیں ۱۰۰ لہذا ۱۰۰ کافور جز اور

دماغ کا تارک
یعنی بھینٹا
اور کمر کے ۱۲
شعبہ شل نارنگی
دماغی تارک
اور حرکت روح
وقت کی حرکت
مثل معدیہ یارم
کسی عضو سے
کے کیا اعضا اور
سے ۱۲

یعنی پنجام میں کڑا
 شہر سے سکندر یا صبح
 چوہانی ۱۱۱۱
 جنوں کی چائیں
 میں بنایا الکلب
 قدرت صبار اسب
 ان سب اخراج
 زخا کا اور علاج
 نہایت دشوار و مشکل
 چھلے بالیو خلیا
 رانی اور خیال کا
 تکرار فاسد و بدو
 خوف کو کھائیں سبب سکندر

یعنی فرنگی اگر اکثر ہو کر مقررہ صبح اور شام کے واسطے تقیہ و باغ کرنا مناسب فصل
 سکندر میں کندش فضل صبح عاقر قرص جوز بواشونیز چند بیدر تر باریک کر کے ناک میں بھیجنا
 اور پیشانی اور سر پر طلا کرنا ایضاً مزخوش سیداب قنفل نامخواہ ضما اور نطول کرنا ایضاً
 ایسا سنبل تندی سر کے میں پسیر سر پر ضما کریں فصل جنوں میں علاج گل سیونی
 گل قنفل گل نیلو فر گل بنفشہ اسطوخودوس برگ گاؤزبان آملہ خیساندہ کر کے باضافہ فی
 کے پینا ایضاً خیار گرد و اش جو شیر گو سپنہ کھانا فائدہ آومی کے سر کے بال جلا کر و عن گل
 میں ملا کر ناک میں ٹپکانا جنوں کو زائل کرتا ہے فصل بالیو خلیا میں علاج ایٹیم ضما فصل
 سفید لہلہ تخم خیابین تخم کاسنی بادرنجبویہ برگ گاؤزبان گشیر مغز تخم کدو کا ہو خرقہ پاک
 کلاب ورق نقرہ سنگ یشب زہرہ خطائی ترکیب مناسب کھانا فصل نسیان میں علاج
 بلبل کا بلی بلبلہ آملہ پراچینی اساون قنفل جوز بوا موز کباب چینی کندر مصطکی کھانا ایضاً سداب
 زرخ نامخواہ سر پر نطول کرنا ایضاً خردل پودینہ برنج آسف سر کے میں پسیر سر پر بعد دفع
 بالو کے ضما کرتا فصل فالج میں اگر شش دہنی میں ہو علاج پذیر ہے اور اگر طرف بائیں سمت
 ہلکا اور فالج اگر چہ تقیہ کثیر سے ذائل ہو جاتا ہے تب بھی اندیشہ نکسک اور کچھ اثر اسکا قائم
 رہتا ہے علاج دو تین روز تک آب دانہ رکھنا بعد اسکے ایک حصہ شہر دو حصے پانی میں
 جوش کر کے جب نصف پانی باقی رہے تھوڑا تھوڑا ایلانا ایضاً مسہلات بلغم کئے پینا اور نہیں
 حقہ کرنا ایضاً شیخ ازخردار شیشمان چند بیدر تر مشک عینہ بہن سونجان شیریں بلبلہ
 زنجبیل دار فضل در و ج نامخواہ سنبل ہندی جوز بوا راوند مدح فضل سیاہ و ج ترکی کھانا
 اور لگانا ایضاً گوشت کبوتر اور مرغ اور دیر کھانا ایضاً موسیائی عصا زرخوش میں گھونک
 ناک میں ٹپکانا ایضاً برگ بنجا لو برگ سداب گھصونج کٹائی پوست ارشد برگ بکاٹین

کثیر یعنی کثرت کا
 یسودا بلندی کا
 مادہ سودا کی کار نامہ
 فصل سبب سکندر کا
 چوہانی ۱۱۱۱
 مزاج حار اور سردی
 بھی جوتا ہے اور سردی
 بلندی تقیہ چائے
 اور سودا مزاج حار میں
 فصل ۱۱۱
 ذریعہ استعمال خطا
 کافی ہے ۱۱۱۱
 بھی ہو جائے بلبلہ
 کہ طبیعت حالت اسواط
 کی ہے رغبت زیادہ کرتی
 کرتی ہے ۱۱۱۱
 یعنی بھلا وال اسکے
 استعمال میں احتیاط
 چاہئے باغ و عن گاو میں
 لاکر استعمال ہوتا ہے

اور نہ نام غرض
 موزہ دم غلیم کا
 ہوتا ہے بلکہ
 دھواں اسکا
 ہمال سکندر
 ہوا نام ہے
 بلبلہ بلبلہ
 سکندر یا
 دھواں ملن
 کن موٹ

[illegible]

مجلس

استقامت میں الین
اور ملکہ کا نام الی شط
کی مراد غنیمت اور
بیا بیغ کا کہ الی بوز
کے بنا کو غنیمت کہ
ملکہ الی غنیمت
پانی فتح ہو گیا
جس کے کہ غنیمت
موت غنیمت
اور غنیمت
منا غنیمت
لکھنا

۴۰ دماغ ۴۱ دماغ ۴۲ دماغ ۴۳ دماغ ۴۴ دماغ ۴۵ دماغ ۴۶ دماغ ۴۷ دماغ ۴۸ دماغ ۴۹ دماغ ۵۰ دماغ

علاج نشاستہ گندم کثیر اسقید مساوی الوزن چربی مرغ میں مرہم بنا کر لگانا ایضاً روغن بادام
 میں مرہم گذشت کر کے لگانا ایضاً مثبت اور بابونہ روغن گل میں پیس کر لگانا
 باب چھٹا امراض دندان اور مسوڑھوں میں
 فصل درد دندان میں علاج گلاب کا فور اور سر کے میں ملا کر شیر گرم مضمضہ کرنا ایضاً
 کا فور اور نمک گھسکر ملنا ایضاً برگ ترنج نمکوفتہ دانت کے نیچے رکھنا ایضاً پوست ہلیٹ
 ایضاً عاقر قرص ورنجیت برابر سفوف کر کے ملنا تریاق الاسنان عاقر قرص سیاه ہینگ
 بریاں زکچر نمک لاهوری کچر یوزن مساوی سفوف کر کے شہد میں گولیاں بنا کر خشک کرنا
 اور دانت کے نیچے رکھنا ایضاً مونیر معہ تخم پنہ بار یک میں لپیٹ کر نمکوفتہ دانت سے دابنا
 اور لعاب کرنا فصل جنبش دندان میں علاج پشکری بریاں ایک جز شہد خالص و جز
 کر خالص ایک جز پکا کرب کاڑھا جو دانت پر ملنا ایضاً سیاری سوختہ کات سفید
 مرچ سیاہ مصطلی رومی تمک سنگ مساوی سفوف کر کے ملنا ایضاً گل سرخ ماز و سبز
 پوست ہلیٹ زرد پشکری بریاں مصطلی رومی شیر برگ موسری میں پسک ملنا فصل مرہم مسوڑھ
 دندان میں علاج پانچہ خرگوش شیر گاؤ میں ج ش کر کے مضمضہ کرنا ایضاً روغن گاؤ میں
 پکا مضمضہ کرنا ایضاً مصطلی بابرنگا بر سفوف کر کے ملنا ایضاً روغن قسط گردن پلنا
 ایضاً پرنکینہ کا گلے میں لگانا فصل دانت بٹ ہو جائیں علاج زنجبیل اور کندش باریک
 کر کے ناک میں پھونکنا ایضاً خردل پانی میں پسک اور پرنکینا ایضاً عاقر قرص زنجبیل کلان
 لک سنگ منہ کے اندر ملنا ایضاً کا ٹیل لسن پانی میں پسک تیل میں پکا خسار و غیر
 لگانا فصل کندی دندان میں علاج کباب خواہ وٹی گرم دانتوں سے دابنا ایضاً مغز بادام تلخ
 جانیل چابا فصل ورم مسوڑھوں میں علاج عاقر قرص مرچ سیاہ عدس برگ مکو

۵۱ دانتوں کا
 ۵۲ دانتوں کا
 ۵۳ دانتوں کا
 ۵۴ دانتوں کا
 ۵۵ دانتوں کا
 ۵۶ دانتوں کا
 ۵۷ دانتوں کا
 ۵۸ دانتوں کا
 ۵۹ دانتوں کا
 ۶۰ دانتوں کا

۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰

درم ۱۲

۲۱۲ ہے اسی قسم سے
 ٹھیکہ بھی
 میں پیدا ہوتا ہے
 گردن اور بغل
 میں خصوص
 نرم گوشت
 سختی مائل
 یعنی ہوتا ہے
 فہ مغز

بھی نظر آتی ہے یاد ہو تو دیکھنے سے جانی بھاگ آئے گی طعن میں چھوٹ میں جو پانی پیئے ہوئی ہے اکثر اذیت ہے کھجور جو تک ہے کبھی پانی سے دبا کر اٹھانا اٹھ اور اٹھائی ہے یعنی پھونکنی ۱۳ رال گرا نا ۱۲ اٹھ اور دبا کر

طبی احسان
۵۵
فصل رینق
کبھی کبھی
ہے اور
لاحتی حال
بیقرار
کرم اور
نویسچان
اور نظر آفس
اور نظر وارہ
بھی نظر آتی ہے
بارہ تو

3

طب احصائي

میں نے اس کو قضا میں
پاؤں کی جاوے
گئی اور اگر
تالو میں
تو بیکار رہا
میں نے

نیلم گرم ملا کرنا ایضاً برگ سوسا پیسکر نیم گرم لگانا ایضاً موش خاکی کو رغن کنجد میں پکا کر
لگانا ایضاً دو موہنے سانپ کو مار کر زمین میں دفن کریں جب گوشت نجس ہو جائے سب استخوان
اُسکی بجنسہ خاک میں گوند کر گلو پر باندھیں ایضاً ادیم یعنی جرم بودار باندھنا مفید ہے
فصل ۲ استرخانے لمات میں یعنی کہے کا لشک آنا اور پھول جانا علاج پوست انار شیریں
گلنا رطباً شیریں سفید ایک ایک جزازوے سبز آفتابا دیان ہر ایک نیم جز سفوف کر کے انگلی
سے کوٹے پر لگانا ایضاً ساق مازو گلنا راقا نیسا اور پھسکری برگ حجاؤ بیج گلاب رفوف
کر کے حلق میں نفوخ کرنا ایضاً فلفل سفید پھسکری مازو سنبہ باریک کر کے نفوخ کرنا ایضاً گل خشت
دیگدان چرخ سیاہ باریک کر کے لگانا فصل ۳ چونک حلق میں لگانا علاج سرکے میں نمک اور
ہینگ حل کر کے غرغہ کرنا ایضاً مالاب کی مٹی خریطہ بھر کے منہ میں لینا کہ چونک اُسہیں
پیش آوے ایضاً ناخواہ جوش کر کے غرغہ کرنا فصل ۴ استخوان ہاتھیں گرنا علاج اسپند
جوش کر کے غرغہ کرنا ایضاً لقمہ کلاں کھانا اور اگر مچھلی کا کانشا حلق میں گرے یہی
تدبیر مفید ہے اور بگے کی ہڈی باریک کر کے حلق میں پھینکنا اور اشیا سے تیز مثل قفل
کے منہ میں رکھنا کہ لعاب نکلنے سے تعلق ست ہو کر کانشا جدا ہو جاوے

باب نواں امراض صدر ہیں

فصل اسعال اور رطوبت سے ہو علاج پیلا مول کا کر اسینگى نمتا بنھ نون مھاو
گولی بنا کر منہ میں رکھنا اور چوسنا ایضا ایک خرمی سے تخم نکال کر اس میں لونگ اور چھ سیاه
تین تین عدد رکھ کر برگ ارشد میں پیسٹ کر جا کر اسکی خاک شہد میں ملا کر چائنا ایضا برگ لک
ناخواہ نمک کھاری مغز گھیکو اور مساوی طرف گل میں کھکر گل حکمت کر کے خاک کرنا اور قدر
قدر سے کھانا ایضا اصل السونج سیاوشلن زرقا سپستان گل بنفشہ مویر منقی چوش کر کے باغنا

قریب دماغ
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible]

طب اطفال

بلائی کھانا بہت
نان ہو تا بہت
سک
ذات الخبز
م

اور خالص اور
خانقہ وغیر خانقہ
اور سادہ اور
شیشم اور

اور ذات الصدقہ
اور ذات الحرف ۱۲
اور احمقان

یہاں سے دھوئیں موم کے گنا اور

اس راہ سے سفر
 میں سبب بند ہونے
 راہ کے سفر تمام بدن
 میں پھیلا اور یا سادہ
 اس کے لیے بڑا سبب
 ہے خون کی موت
 گئی ہے اور اس
 سفر اور اس
 اس راہ سے سفر
 میں سبب بند ہونے
 راہ کے سفر تمام بدن
 میں پھیلا اور یا سادہ
 اس کے لیے بڑا سبب
 ہے خون کی موت
 گئی ہے اور اس
 سفر اور اس

لب خیا شہر ضما کرنا ایضا موم روغن طلا کرنا ایضا شلخ گوزن زنجبیل سیسٹج ارٹاگانا
 باب و سوان اراض دل اور مرارہ اور طحال و جگر میں
 فصل اخفاقان میں علاج آملہ اور گلقدار آفتابی اور گلقدار سیسٹجی کھانا ایضا زنجبیل
 نبات کے ساتھ پینا ایضا آملہ مرئی کھانا ایضا بڑا قدرہ صندل برگ گاؤزبان میں کشیز
 نیکیوتہ خس نیکیوتہ آملہ خشک پانی میں ترکی کے باضادہ قدرہ نبات سفید کے نوش کرنا
 ایضا یونہی در میان دو طرفہ ثنائی کے طلا کرنا ایضا آب آہن تاب پینے کی مدد مت
 کرنا فصل اغشی میں علاج حالت بیہوشی میں مطسٹا سوکھنا اور تربط کرنا اور بعد تقویت
 قلب کی ملحوظ رکھنا ایضا گاؤزبان گلقدار سیسٹجی مرئی سیب کامرئی آملہ کا کھانا ایضا
 روغن کا ہو سینہ پر لگانا ایضا صندل سفید لگانا فصل آریقان زرد و سیاہ میں
 علاج کلیہ استعمال حوضات اور عدلات کا سفید ایضا شہر تخم کاسنی سکنجبین سادہ
 ملا کر پینا ایضا سکنجبین بزوری جہ میں یونہی خطائی داخل کر کے کاسنی سبب ہونے کے ساتھ پینا ایضا
 تخم نیا ای نہیں گھسکرناک میٹ الٹا ایضا آب گ کاسنی تگ مکاؤت گ کشیز باضادہ شکر خام کے
 پینا ایضا صندل سفید ارہلہ ساوی سفوف کر کے شہد ملا کر چار ماشہ کھانا ایضا برگ خاشاک
 تر کرنا صبیغ زلال سکاپینا فصل دوم طحال جب کو بڑھکتے ہیں علاج عرق گوگرد قدرہ قدرہ
 پانی میں ملا کر پینا ایضا قدرہ نو سادہ آب برگ ترب میں ملا کر پینا ایضا مولی اور کنج سیاہ پیکر
 نیم گرم ضما کرنا ایضا لک غسول چرچہ کھانا ایضا انجیر لاتی سر کے میں پونہ کر کے کھانا
 ایضا لک سچی جو کھا خردل چرچہ سیاہ مغز گھیسوار میں گولی بنا کر کھانا ایضا پیلا مول چٹا
 زنجبیل کلان تخم لہلہ تک سنگ مساوی شہر اور ک میں گولی بنا کر کھانا فصل لک استقا
 میں اگرچہ یہ مرض کئی قسم کا ہوتا ہے اور کتب مطولہ میں بیان شرح اور مفصل موجود ہے

اس راہ سے سفر
 میں سبب بند ہونے
 راہ کے سفر تمام بدن
 میں پھیلا اور یا سادہ
 اس کے لیے بڑا سبب
 ہے خون کی موت
 گئی ہے اور اس
 سفر اور اس
 اس راہ سے سفر
 میں سبب بند ہونے
 راہ کے سفر تمام بدن
 میں پھیلا اور یا سادہ
 اس کے لیے بڑا سبب
 ہے خون کی موت
 گئی ہے اور اس
 سفر اور اس

اس راہ سے سفر
 میں سبب بند ہونے
 راہ کے سفر تمام بدن
 میں پھیلا اور یا سادہ
 اس کے لیے بڑا سبب
 ہے خون کی موت
 گئی ہے اور اس
 سفر اور اس

۱۰ اور جام
 مسوق کرنا بلکہ
 ماسر گرم میں
 سکونت کرنا
 اور رنگ میں
 بیچنا اور لونا
 اور دودھ اور
 کا پینا ۱۱
 ۱۲ دوسرے جادوی
 میں ۱۳ مثل
 مسوق متقی اصل میں
 نقشہ منقشہ
 بادبان اور دودھ
 کے اور کھانا جانا
 ۱۴ گرم میں سہل دوی
 اور تھکا استعمال
 ۱۵ کرنا منع
 ۱۶ فیض جو لین مناسب
 ۱۷ مثل انسان در گل
 سرخ اور الکی کے
 ۱۸ بقدر ضرورت منقشہ
 ۱۹ نہیں چاہیے

اس مختصر میں معالجہ مشترک مفید ہر قسم کا مذکور ہوتا ہے علاج ترید پوست خراشیدہ اور
 چوب اندرونی دفع کر کے شہد میں گولی بنا کر کھانا کر مواد اسہال کے ساتھ دفع ہو اویضا
 شربت وینا عرق بادیان کے ساتھ پینا ایضاً برگ لکڑی ہر برگ عنبا لشعابیہ تریس
 کھانا ایضاً تشنگی اور گر سنگی پر صبر کرنا اور اوویہ مخففات استعمال کرنا ایضاً آب برگ
 کمال میں منہ دیکھی ہوئی کھانا اور بجائے پانی کے عرق برگ کچال اور عرق برگ چھاؤ پینا
 باب گیارھواں امراض معدہ میں
 فصل درد اور نفخ معدہ میں علاج سیاب مرغ سیاہ نمک سیاہ پسیک نیگم پینا
 ایضاً پوست بچ آگ مرغ سیاہ زیرہ سیاہ بابرنگ پوست ہامیلہ زرد زنجبیل کلان خلفل لہ
 جو کھارنگ سنگ مساوی سفوف کر کے پانچ ماشہ کھانا ایضاً پان بنگلہ برگ پودینہ چیل
 جوش کر کے پینا ایضاً زنجبیل سہاگہ بریاں نمک سیاہ مساوی آب پوست درخت سجن میں گولی
 خوردینا کر کھانا فصل ۱۷ ورم معدہ میں علاج فصد یا سلیق یا سفید اندام کی کرنا ایضاً تھین
 طینہ کی لب خیار شہد اور گلاب آفتابی سے کرنا ایضاً برگ کوب خیار شہد زنجبیل ضاد کرنا
 البقد آخ شہد ناخواہ شونیز بچ اوخر کر خالص میں پسیک نیگم ضاد کرنا ایضاً برگ
 سنبھاوا اہل میل رخت روسی کی اسکندہ گل رخی پانی میں پسیک قد سے سرکہ ملا کر نیگم ضاد
 کرنا فصل ۱۸ قے میں علاج اولاسکنجبین اور نمک و آب تب گرم پانی میں ملا کر تھک کرنا
 کہ مولو ناقص فہ ہو جائے ایضاً بابرنگ زنجبیل مرغ سیاہ برابر سفوف کر کے شہد ملا کر چائنا
 ایضاً عرق ناکیہ ورنہ پنی نالی پیر زنجبیل برابر سفوف کر کے شہد ملا کر چائنا ایضاً ہلدی جلا کر پانی میں
 بجھانا اور اس میں گولیاں ایضاً زیرہ سیاہ دانہ الاچی سفید کر فلفل نبات سفید پینا ایضاً برگ پودینہ
 زرشک مغز تخم کنول گٹا سفوف کر کے شہد میں ملا کر چائنا ایضاً ساق زیرہ سیاہ نبات سفید

۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹
 ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰
 ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰
 ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰
 ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰
 ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰
 ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰
 ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰
 ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰
 ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰
 ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰
 ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰
 ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے
 ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے
 ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے

ملا کر مینا یا بیضا مغز تخم کنار ناگرو تھا الاچی خورد مندل سفید سفوف کے شہد میں ملا کر چائنا
 فائدہ ہے صفراوی میں استعمال محوصات کا مفید ہے فصل فی الدم میں بخون کی تہ
 ہوتا علاج اگر طاقت ہو فصد باسلیق کا کرنا بیضا برگ نارنج انجیر پانی میں پیسکر پینا
 بیضا ماز و بول برگ کنا پیسکر مہرے پر ضا و مہر لگانا بیضا مندل سفید کل رمنی
 عرق گلاب خواہ پانی میں پیسکر معہ اور سینہ پر طلا کرنا فصل ہفید میں علاج اگر تہ
 اور اسہال جاری ہوں پہلے اوویہ سے مدد کرنا چاہئے کہ بالکل مواد مومی دفع ہو جاوے تب
 دوسری تدبیر کریں بیضا بنج درخت سرخو کا دو ماشہ پیسکر شیر گرم پینا بیضا بنج کتلی کلان اور
 مچ سیاہ پینا بیضا اند کے چونہ کھانے کا بیکر گولی سفوف زرد چوبہ میں غلطال کر کے پانی گرم
 کے ساتھ نکلنا بیضا سد آب مچ سیاہ مکہ سنگ گولی بنا کر کھانا فصل افواق میں پینے
 چکی علاج زرد چوبہ جو کر ب اور تر کر کے حقے پر شل تنباکو کے رکھ کر دھواں کھینچنا بیضا ایسا ہی
 ابریشم خام یا پرطلوٹن یا ترشہ بالسن یا ٹاٹ کمنہ یا دانہ مونگ کا دھواں کھینچنا بیضا اعودہ
 جلا کر اسی خاک شہد ملا کر چائنا بیضا ٹاٹ کمنہ اور ریشہ بالائے ناریل جلا کر اسی خاک شہد
 ساتھ چائنا فائدہ اگر اسلے ہو تقیہ قہ اور اسہال سے مفید ہے اور اگر کثرت استفراغ
 سے ہو و مسکہ اور شہرہ باوام سے نبات ملا کر چائنا بیضا مسکہ اور سفیدی تخم مرغ معہ
 ہر طلا کرنا فصل آروغ میں یعنی دھندلہ دم آنا علاج پوست ہیلہ پوست املہ مصطکی
 زبرہ سیاہ ناخواہ دانہ الاچی خورد و کلان زنجبیل مچ سیاہ ماسی کر کے نبات ہون ملا کر کھانا

باب یارہوان امراض امعا یعنی روده میں

فصل اسہال میں علاج اولاً تقیہ ساتھ اسہال کے کنا لچھو سکے اوویہ قابضات پینا اور
 لگانا بیضا آٹے کو دہی ترش میں پیسکر گرد لاف کے حلقہ بنا کر شہرہ ہو کر اس میں کنا لچھو سکے

ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے
 ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے
 ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے
 ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے
 ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے

ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے
 ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے
 ہونا ہے کہ ہر صحت ہونی چاہیے
 طبع صحت ہونی چاہیے

نصف اسکا اور
 کمر جو جانے نہ
 سینہ اسکا
 دستوں کا آنا
 زیادہ حرکت
 بلکہ مکتب
 اور لیٹات سے
 نکل کر باغ
 آب جو دراصل
 نیم کمر فضا
 جہ یعنی فضا

ایضاً پوست درخت انہ سرکہ خالص میں پیسکر ناف پر لگانا ایضاً درخت کنا میں جو مثل
 گوند کے نکلتا ہے وہی میں پیسکر لگانا فصل پیش اور سنگہنی میں علاج چار تخم یعنی کنوچہ
 بازنگ اسپنول تخم ریحان چرب کر کے لعاب بیدہ خطمی کے ساتھ پینا اور بعد چندی بریاں
 کر کے ایضاً لعاب بیدہ اور ریشہ خطمی شکر سفید ملا کر پینا ایضاً کشنیر زیرہ سیاہ بادیان
 پیسکر باضافہ شکر سفید کے پینا ایضاً تخم کنوچہ تخم خشخاش سفید تخم چھو کا تخم خرفہ صمغ عربی
 سبکو بریاں کر کے گل زمینی دانہ الاچی سفید جملہ بوزن مساوی اور شکر سفید ہوزن مجموع کے
 سفوف کر کے کھانا اس حق قدیمے آب سر پینا ایضاً صندل سفید و کافور ناف پر ملا کر پینا ایضاً
 کشنیر سو گندہ بالاکل صاوا زیرہ سفید سفوف کر کے کھانا ایضاً پوست ہلیہ ناخواہ زیرہ سفید
 ہر ایک مساوی اور بریاں سفوف کر کے بقدر مناسب کھانا اس پر وہی ترش پینا ایضاً
 بیاب سیاہ روغن زرد میں بریاں اور سفوف کر کے ہوزن شکر ملا کر کھانا اس پر قدیمے ہی
 پینا فصل اقرعہ میں علاج اول ساتھ پینے روغن بیدہ نجیر کے خواہ دوسرے اجزائی تدریجاً
 استعمال کی کرنا بعد وقوع فضائے کے درد ساکن نہ ہو تو دفع درد کی دوا کرنا ایضاً ناخواہ بازنگ
 پوست ہلیہ جو کھار نمک سنگ سفوف کر کے کھانا ایضاً ہادی زنجبیل ہالوں پیسکر تھوری
 انیون ملا کر ملا کرنا اس حق بیدہ نجیر بنگرم باندھنا ایضاً اسارون عاقر قرحہ تلخ زنجبیل
 مرچ سیاہ سفوف کر کے شد میں گولی بنا کر کھانا ایضاً مونگ کی روٹی ایک طرف پکا کر
 اس پر بطرف خام روغن بیدہ نجیر لگا کر سفوف زنجبیل اور ہینگ کا چھک کر بنگرم پیٹ پڑھنا
 فصل اسمول اور باد گولہ میں علاج چہرہ جلا کر خاک اسکی رات کو تر کرنا اور صبح آب صاف
 اسکا پینا ایضاً جھنگرہ سبز اور نمک کھاری ہوزن گولی بنا کر کھانا براء الساعۃ پوست بیدہ
 زنجبیل جوش کر کے نمک سیاہ ملا کر پینا ایضاً نمک سنگ زنجبیل سہاگہ بریاں ہینگ بیاں

شافہ غیر ذلت
 معادلات تنقیہ
 مافی السحاب کے پھیل
 مشہور سے با تمام
 تنقیہ کرنا اور ابد
 دفعہ قبض کے ایک
 رات دن غذا نہ پینے
 کچھ اور کچھ
 ۵۹
 شہادت درد مہلک
 مخدرات کا استعمال
 مثل طلائع انیون کے
 کرتے ہیں اگرچہ تنقیہ
 نہ ہوا ہو اور شوریہ
 گوشت ہر ہر دفرہ میں
 خشک اور کثرت میں بریاں
 اور شافہ گوند سفوف
 کسی عین میں سفوف
 ملا کر درد اور
 جگر کی کو فورا

شفا دے کر کے از بیدہ فی الفور
 نکالے گا
 شفا دے کر کے از بیدہ فی الفور
 نکالے گا
 شفا دے کر کے از بیدہ فی الفور
 نکالے گا

شکر سفید مسدوی سفوف کر کے شکر سفید ملا کر کھانا اس پر چوتھانہ پر سیاہ نشان
پنا فصل جس بول میں علاج ایک شیشہ عرقن کا اخیل میں کھنا بالخاصہ درار بول
کرتا ہے ایضا گلٹھا ک جوش کر کے مٹانے پر نطول کرتا ایضا شوره قلمی ناف پر رکھنا
ایضا روغن بیدارنجیر شیر گاؤ میں ملا کر پینا ایضا ریونڈ چینی شوره قلمی چھکری پانی میں یک
پینا ایضا استعمال مدرات کرنا فصل ۴ قرصہ گردہ اور مٹانہ میں بلا علامت سوزاک و قرصہ
اخیل کو حرم کا قطرہ بول کے ساتھ یا بدن اُسکے تاپا ہے اور اکثر مقام گردہ اور مٹانہ کے درد
بھی محسوس ہوتا ہے علاج مغز تخم خربزہ مغز تخم خیارین مغز تخم کدو شیریں تخم خرفہ نشا گندم
کیطرب السوس پنج انجبار سنگ جراثیم مسدوی باریک کر کے گولی بنانا اور بقدر
مناسب کھانی کی مداومت کرنا فصل ۵ فریاضیٹس میں اس میں ل پر مورگس جمع ہوتے
ہیں اور غلبہ تشنگی کا بدون علامت تپکے ہوتا ہے تفریق اقسام معالجات کی اسکے کتب
مبسوط میں بہت خوب ہیں لیکن چند مجربات اس مختصر میں بھی تحریر ہوتے ہیں
علاج پوست اندرونی درخت گوار سفوف کر کے مہوزن نبات سفید ملا کر ایک تولہ
نہار کھانا ہمیشہ مفید ہے ایضا صندل سفید گلنار برگ مغیل گل ارمنی تخم کاہو
گردے پر رضا کرنا ایضا طباشیر السوس تخم خیارین تخم کاہو تخم خرفہ بیاں صندل
سفید ہر ایک ایک جز کشنیز خشک یاں گل ارمنی نشاستہ کتیرا سڑا یک نیم جز گلنار حاق
صنع عربی ہر ایک یک نیم جز قرص بنا کر کھانا ایضا پوست درخت دس سمندر سکو کتیرا
کتھہ سفید مسدوی سفوف کر کے شہد میں ملا کر کھانا فصل ۶ سلسل بول میں احوال
خوب میں بول ہو جانا علاج سنگھارا اور نبات سفید مہوزن سفوف کر کے کھانا ایضا کچھ
ایک جز ناخواہ آدھ جز قند سیاہ دیرہ جز کوٹ کر کھانا ایضا کوئل سلسل کی قند سیاہ کے ساتھ کھانا

شکر سفید مسدوی سفوف کر کے شکر سفید ملا کر کھانا اس پر چوتھانہ پر سیاہ نشان
پنا فصل جس بول میں علاج ایک شیشہ عرقن کا اخیل میں کھنا بالخاصہ درار بول
کرتا ہے ایضا گلٹھا ک جوش کر کے مٹانے پر نطول کرتا ایضا شوره قلمی ناف پر رکھنا
ایضا روغن بیدارنجیر شیر گاؤ میں ملا کر پینا ایضا ریونڈ چینی شوره قلمی چھکری پانی میں یک
پینا ایضا استعمال مدرات کرنا فصل ۴ قرصہ گردہ اور مٹانہ میں بلا علامت سوزاک و قرصہ
اخیل کو حرم کا قطرہ بول کے ساتھ یا بدن اُسکے تاپا ہے اور اکثر مقام گردہ اور مٹانہ کے درد
بھی محسوس ہوتا ہے علاج مغز تخم خربزہ مغز تخم خیارین مغز تخم کدو شیریں تخم خرفہ نشا گندم
کیطرب السوس پنج انجبار سنگ جراثیم مسدوی باریک کر کے گولی بنانا اور بقدر
مناسب کھانی کی مداومت کرنا فصل ۵ فریاضیٹس میں اس میں ل پر مورگس جمع ہوتے
ہیں اور غلبہ تشنگی کا بدون علامت تپکے ہوتا ہے تفریق اقسام معالجات کی اسکے کتب
مبسوط میں بہت خوب ہیں لیکن چند مجربات اس مختصر میں بھی تحریر ہوتے ہیں
علاج پوست اندرونی درخت گوار سفوف کر کے مہوزن نبات سفید ملا کر ایک تولہ
نہار کھانا ہمیشہ مفید ہے ایضا صندل سفید گلنار برگ مغیل گل ارمنی تخم کاہو
گردے پر رضا کرنا ایضا طباشیر السوس تخم خیارین تخم کاہو تخم خرفہ بیاں صندل
سفید ہر ایک ایک جز کشنیز خشک یاں گل ارمنی نشاستہ کتیرا سڑا یک نیم جز گلنار حاق
صنع عربی ہر ایک یک نیم جز قرص بنا کر کھانا ایضا پوست درخت دس سمندر سکو کتیرا
کتھہ سفید مسدوی سفوف کر کے شہد میں ملا کر کھانا فصل ۶ سلسل بول میں احوال
خوب میں بول ہو جانا علاج سنگھارا اور نبات سفید مہوزن سفوف کر کے کھانا ایضا کچھ
ایک جز ناخواہ آدھ جز قند سیاہ دیرہ جز کوٹ کر کھانا ایضا کوئل سلسل کی قند سیاہ کے ساتھ کھانا

شکر سفید مسدوی سفوف کر کے شکر سفید ملا کر کھانا اس پر چوتھانہ پر سیاہ نشان
پنا فصل جس بول میں علاج ایک شیشہ عرقن کا اخیل میں کھنا بالخاصہ درار بول
کرتا ہے ایضا گلٹھا ک جوش کر کے مٹانے پر نطول کرتا ایضا شوره قلمی ناف پر رکھنا
ایضا روغن بیدارنجیر شیر گاؤ میں ملا کر پینا ایضا ریونڈ چینی شوره قلمی چھکری پانی میں یک
پینا ایضا استعمال مدرات کرنا فصل ۴ قرصہ گردہ اور مٹانہ میں بلا علامت سوزاک و قرصہ
اخیل کو حرم کا قطرہ بول کے ساتھ یا بدن اُسکے تاپا ہے اور اکثر مقام گردہ اور مٹانہ کے درد
بھی محسوس ہوتا ہے علاج مغز تخم خربزہ مغز تخم خیارین مغز تخم کدو شیریں تخم خرفہ نشا گندم
کیطرب السوس پنج انجبار سنگ جراثیم مسدوی باریک کر کے گولی بنانا اور بقدر
مناسب کھانی کی مداومت کرنا فصل ۵ فریاضیٹس میں اس میں ل پر مورگس جمع ہوتے
ہیں اور غلبہ تشنگی کا بدون علامت تپکے ہوتا ہے تفریق اقسام معالجات کی اسکے کتب
مبسوط میں بہت خوب ہیں لیکن چند مجربات اس مختصر میں بھی تحریر ہوتے ہیں
علاج پوست اندرونی درخت گوار سفوف کر کے مہوزن نبات سفید ملا کر ایک تولہ
نہار کھانا ہمیشہ مفید ہے ایضا صندل سفید گلنار برگ مغیل گل ارمنی تخم کاہو
گردے پر رضا کرنا ایضا طباشیر السوس تخم خیارین تخم کاہو تخم خرفہ بیاں صندل
سفید ہر ایک ایک جز کشنیز خشک یاں گل ارمنی نشاستہ کتیرا سڑا یک نیم جز گلنار حاق
صنع عربی ہر ایک یک نیم جز قرص بنا کر کھانا ایضا پوست درخت دس سمندر سکو کتیرا
کتھہ سفید مسدوی سفوف کر کے شہد میں ملا کر کھانا فصل ۶ سلسل بول میں احوال
خوب میں بول ہو جانا علاج سنگھارا اور نبات سفید مہوزن سفوف کر کے کھانا ایضا کچھ
ایک جز ناخواہ آدھ جز قند سیاہ دیرہ جز کوٹ کر کھانا ایضا کوئل سلسل کی قند سیاہ کے ساتھ کھانا

ایضاً پوست ہلیدہ پوست بلیا آملہ گلنا حفت بلوط کلرین مساوی سفوف کر کے روغن
 محل میں چرب کر کے سرچند نبات سفید میں توام کر کے بقدر مناسب کھانا ایضاً
 ناگروہ تخم ترہ تیزک پودینہ مساوی الوزن سفوف کر کے وقت خواب کھانا ایضاً اسی
 بریاں زرد چوبہ کنر مساوی سفوف کر کے ہم چند شکر ملا کے کھانا فائدہ تقطیر کول اگر
 ضعف و افہ سے ہوئے دوا جس ل کی کرنا اور اگر ضعف ماسکہ سے ہوئے دوا سسل
 بول کی کرنا فصل بول الدم میں علان برگ انار شیریں بیج انجیر پیکر شربت انار
 ملا کر پینا ایضاً شلخ گوزن سوختہ کثیر الوزن مساوی آب برگ انار شیریں قرص بنا کر کھانا
 باب چودھواں امراض اعضائے تناسل میں
 فصل سوزاک میں اگرچہ نسخے اس مرض کے ازبیشہ ہوں ہیں الا نطر مناسب چند نسخے
 موجب تحریر ہونے ہیں علان اول اندری جلاب سفید ہے ص کباب چینی ریون چینی
 دارچینی دانہ الاچی سفید ہر ایک یک جز شورو قلمی دو جز و نبات سفید چار جز سفوف کر کے
 شیر کا وہیں مخلوط کر کے پینا اس شیر کا واد آب سڑا کر بدفعات پینا اور غذا شیر اور
 بیج کھانا ایضاً ست سلاجیت سم چند شہد میں ملا کر کھانا ایضاً دانہ الاچی کبھان مید
 کباب چینی پیکر باضافہ شکر خام کے پینا ایضاً دانہ الاچی سفید ست گندہ روزہ مساوی
 سم چندال شکر ملا کر سفوف کھانا ایضاً زبرہ سفید و جز لوبان سفید ایک جز شکر سفید
 تین جز سفوف کر کے کھانا ایضاً بیج ترب میں گندہ روزہ و رشورہ قلمی کھاکر کل حکمت
 پکا کے پیکر باضافہ شکر خام کے پینا ایضاً روغن بہروزہ شربت میں ملا کر پینا فصل ۲
 ہت شک میں اس مرض کی بہت قسمیں ہیں بہر حال خون قاسم جو ہا ہے اور ایک حرارت و بیسی
 لاحق ہو جاتی ہے کہ تدریر فاسد نہیں کتنی ادویہ جاری ہیں جو ہیں علان شکر مار و علو قوا

[illegible]

۱۲
۱۲
۱۲

[illegible]

ایضاً صبر کھانا اور لگانا فائدہ جب علامت نکلنے کی ہے اگر کافی اور چرسہ سیاہ لگائی جاوے
 تو نہیں نکلتی اور مواد تحلیل ہو جاتا ہے ایضاً اگر خپا و ہنپکر روغن گاؤ ملا کر لگایا جاوے
 تو کل نکل کر سلسلہ موقوف ہوتا ہے فصل اکوتہ میں علاج برگ حنا زرد چوبہ حدس
 بریاں مساوی پانی میں پسیر لگانا ایضاً مغز تخم ارشد شیر میں پسیر لگانا ایضاً کلیم
 سوختہ روغن شرف میں ملا کر لگانا ایضاً چوب کہنہ تازہ کہ بعد شکست برگ کے رہتی ہے
 جلا کر روغن بید انجیر میں لگانا ایضاً سپ کا سم سوختہ اور استخوان سوختہ باریک کر کے
 روغن کنجد سیاہ میں لگانا ایضاً بلادر روغن کنجد میں جلا کر تو تیار بریاں خاکستر لم سپ
 مساوی ملا کر کھل کر کے لگانا ایضاً سندور و در سنگ پشکری کتھ سفید نمک سنگ
 مساوی سرخوہ عرق لیموں ملا کر کھل کر کے روغن شرف اور شہد ملا کر لگانا فصل
 شقاق عقب میں یعنی اڑی پھٹنا علاج صابون ولایتی پانی میں گسکر کھڑنا ایضاً
 زیتون سفید چربی مرغ کی ہم بنا کر لگانا ایضاً مغز تخم بید انجیر پسیر لگانا ایضاً خوشاش سفید لگانا
 باب متر معمول امراض موسیٰ اور ناخن میں
 فصل داء الثعلب میں یعنی بال جھڑ جاتا علاج چرک گس شیر میں ملا کر لگانا ایضاً
 روغن بقیع یا زردہ تخم مرغ اور روغن کنجد لگانا ایضاً خاکستر دندان نیل اور شیر میں ملنا
 ایضاً خاکستر حب النیل یعنی کالا دانہ پسیر لگانا ایضاً دندان نیل اور صفت مساوی گسکر
 لگانا ایضاً زردہ گاؤ لگانا ایضاً آب آملہ سے دھونا فصل ناخن خشک اور شق چڑنے
 میں علاج زرد چوبہ پست پل زرد چوبہ میں گسکر لگانا ایضاً ہلال اور کاجی لگانا
 ایضاً مسک شیریں کو پسند لگا کر سینکنا ایضاً روغن بید انجیر لگا کر چوب آگ جلا کر سینکنا
 فصل ۳۲ قسح بوسکہ میں ناخن کیسے تھے ورم جلد اور درد شدید تپک کے ساتھ ہوتا ہے

سلسلہ
 جو اگر
 یا پاؤں
 میں دانہ
 پھیلا ہوتی
 ہیں

طبیب حسان
 اور یک جہانہ

جوب
 ۴۴
 کام
 منہ
 اور
 سوس

اور
 سینکنا

اور کبھی ناخن گر جاتا ہے علاج اسپتول یا ندھنا ایضاً پینڈول ٹی لگانا ایضاً کلونجی پیکر
 باندھنا اگر چہ درد شدہ ہو تو تپ ہے لیکن پکا دیتی ہے ایضاً موم خام روغن بابونہ میں پکا کر
 آپر کر خالصتہ آپر کرگ پالک آپر کرگ پورٹ زیرہ ملا کر جاب پانی چلجائے مثل مرہم لگا کر باندھ ہے

باب اشعار و ال احراض جلد میں

فصل ایکف میں علاج پھکری اور کمر بار کے میں پیکر لگانا ایضاً عرقان صندل
 ناکیر خس پیرج پانی میں پیکر لگانا ایضاً منہ تخم خرمائیر گاد میں پیکر لگانا ایضاً پوست
 ترنج زکچور پانی میں پیکر لگانا ایضاً شیر گاؤ کے دہنے میں جو کف نکلتا ہے تازہ لگانا
 فصل انہاسی میں علاج جو اساجوش کے منہ دھونا ایضاً منہ تخم خرمائیر گاد میں پیکر لگانا
 فائدہ پوست درخت نیم پوست درخت سرس پوست درخت انار ہلدی دار ہلدنا اگر موصا لودہ
 مساوی پیکر ملا کر ناکلف اور مہاسی کو دفع کرتا ہے فصل سحہ میں یعنی گنج پھنڈا علاج
 پھکری چھریہ کے میں پیکر لگانا ایضاً المید ایک ہر و سہاگ خام نصف جز و روغن تلخ میں لگا کر
 لگانا ایضاً کزبل ارند کی پیکر سے ٹکٹ کر لگانا ایضاً کچلہ پلاس پا پر زیرہ سفید مساوی
 روغن تلخ میں جلا کر مثل مرہم کے لیکر لگانا ایضاً خردل نیم بریاں سفوف کر کے روغن
 لکڑی میں ملا کر لگانا ایضاً پوست درخت نیم مسور بخود ہر ایک سوختہ یک جز و در سنگ تو تیا
 مرچ سیاہ ہر ایک نیم جز ہر ایک کر کے روغن کچلہ سیاہ میں ملا کر لگانا فصل سیو میں
 یعنی کسی عضو کی جلد سے یا سر سے مثل بھوسے عہ کے جدا ہونا علاج زیرہ گاؤ روغن شہر
 میں ملا کر لگانا ایضاً برگ گر حل تازہ لگانا ایضاً پیاز دشتی پیکر شدہ ملا کر لگانا ایضاً ہنگو
 تانہ پوست ہلیہ چک آہن تخم نیل پھکری مساوی سوکے میں پیکر لگانا ایضاً ٹک بار یک
 کر کے روغن کل میں ملا کر لگانا فصل کمر پرل رجا جن میں علاج دانہ خشک اس سفید شیر شہر خواہ

۴۶
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

طبعانی
 ۴۶
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

طبعانی
 ۴۶
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

پانی میں پیسکر لگانا ایضاً سہم حصہ آملہ سوختہ ہر ایک تین جز کیلئے ایک جز سہاگ خام نیم جز
 روغن تلخ میں مہم ہنار لگانا فصل برص اور ہنسی میں علاج برگ کینج زرد چوبہ ہر ایک ایک
 سہاگ و جب پیسکر لگانا ایضاً تخم ترب زرد چوبہ ناگہ شرف وہی میں پیسکر لگانا فصل
 شری میں یعنی پتی علاج چرونی اور گیر و روغن تلخ میں پیسکر لگانا انصافا خواہ اور گیر و
 سر میں پیسکر لگانا ایضاً تخم خریزہ تخم خیارین اندر جو سرکہ میں پیسکر لگانا ایضاً سکینجین
 میں ملا کر مینا فصل قوبالینی واد میں علاج برگ ملتاس زہ ہر روز پانچ چار بار ملنا ایضاً
 صندلین و رسا کہ عرق لمیوں میں گھسکر لگانا ایضاً پنج پاک جو لمیوں میں گھسکر لگانا
 ایضاً تخم پنوار کینج سیاہ شرف پیسکر لگانا فصل خارش میں علاج روغن گاؤ گرم کر کے
 پاؤ اور دم زرد ملا کر لگانا ایضاً چوک سہاگ تو تیا گھسکر باضافہ روغن تلخ لگانا ایضاً برگ برگ
 جلا کر روغن شرف لگانا ایضاً برگ تازہ حنابگ تنبول بنگلہ ہر ایک جز و سیاب ایک صلابہ
 کریں جب سیاب مخلوط ہو جائے تو تیاے سبز و دار سنگ مرچ سیاہ تخم پنوار تخم بکھی سیندور کیلئے
 چوک ہر ایک نیم جز ملا کر کھل کریں در روغن گاؤ یکصد یک ہشتہ سات جز روغن کینج
 دس جز ملا کر لگایا کریں فائدہ جذام شقیہائے مکر اور تصفیہ خون دوا اور غدا و کار حاصل
 عرق بدبو بدن سے خواہ بغل سے نکلنے میں علاج سفید قلعی باز و مسامی گھسکر روغن گل
 ملا کر لگانا ایضاً برگ تنبول روغن کینی سفید میں پکا کر لگانا ایضاً بادخجان جوش کر کے
 اسکے پانی سے بدن دھونا ایضاً ناگہ موختا تخم شبت چرونی پیسکر لگانا فصل آگ سے خواہ
 روغن یا پانی گرم سے حل جانے میں علاج فوراً خون تازہ گو سپند یا سفیدی تخم مرغ کی
 لگانا ایضاً روغن السی و شیر گاؤ یا گو سپند ملا کر برگ فضیل میں جلا کر مثل مہم کی بنا کر لگانا
 ایضاً شرف جلا کر پانی میں پیسکر لگانا ایضاً مغز گھسکر لگانا ایضاً گلی چونے کی روغن السی

پانی میں پیسکر لگانا ایضاً سہم حصہ آملہ سوختہ ہر ایک تین جز کیلئے ایک جز سہاگ خام نیم جز
 روغن تلخ میں مہم ہنار لگانا فصل برص اور ہنسی میں علاج برگ کینج زرد چوبہ ہر ایک ایک
 سہاگ و جب پیسکر لگانا ایضاً تخم ترب زرد چوبہ ناگہ شرف وہی میں پیسکر لگانا فصل
 شری میں یعنی پتی علاج چرونی اور گیر و روغن تلخ میں پیسکر لگانا انصافا خواہ اور گیر و
 سر میں پیسکر لگانا ایضاً تخم خریزہ تخم خیارین اندر جو سرکہ میں پیسکر لگانا ایضاً سکینجین
 میں ملا کر مینا فصل قوبالینی واد میں علاج برگ ملتاس زہ ہر روز پانچ چار بار ملنا ایضاً
 صندلین و رسا کہ عرق لمیوں میں گھسکر لگانا ایضاً پنج پاک جو لمیوں میں گھسکر لگانا
 ایضاً تخم پنوار کینج سیاہ شرف پیسکر لگانا فصل خارش میں علاج روغن گاؤ گرم کر کے
 پاؤ اور دم زرد ملا کر لگانا ایضاً چوک سہاگ تو تیا گھسکر باضافہ روغن تلخ لگانا ایضاً برگ برگ
 جلا کر روغن شرف لگانا ایضاً برگ تازہ حنابگ تنبول بنگلہ ہر ایک جز و سیاب ایک صلابہ
 کریں جب سیاب مخلوط ہو جائے تو تیاے سبز و دار سنگ مرچ سیاہ تخم پنوار تخم بکھی سیندور کیلئے
 چوک ہر ایک نیم جز ملا کر کھل کریں در روغن گاؤ یکصد یک ہشتہ سات جز روغن کینج
 دس جز ملا کر لگایا کریں فائدہ جذام شقیہائے مکر اور تصفیہ خون دوا اور غدا و کار حاصل
 عرق بدبو بدن سے خواہ بغل سے نکلنے میں علاج سفید قلعی باز و مسامی گھسکر روغن گل
 ملا کر لگانا ایضاً برگ تنبول روغن کینی سفید میں پکا کر لگانا ایضاً بادخجان جوش کر کے
 اسکے پانی سے بدن دھونا ایضاً ناگہ موختا تخم شبت چرونی پیسکر لگانا فصل آگ سے خواہ
 روغن یا پانی گرم سے حل جانے میں علاج فوراً خون تازہ گو سپند یا سفیدی تخم مرغ کی
 لگانا ایضاً روغن السی و شیر گاؤ یا گو سپند ملا کر برگ فضیل میں جلا کر مثل مہم کی بنا کر لگانا
 ایضاً شرف جلا کر پانی میں پیسکر لگانا ایضاً مغز گھسکر لگانا ایضاً گلی چونے کی روغن السی

اس کے کینجین
 دوا و غدا و کار حاصل
 عرق بدبو بدن سے خواہ بغل سے نکلنے میں علاج سفید قلعی باز و مسامی گھسکر روغن گل
 ملا کر لگانا ایضاً برگ تنبول روغن کینی سفید میں پکا کر لگانا ایضاً بادخجان جوش کر کے
 اسکے پانی سے بدن دھونا ایضاً ناگہ موختا تخم شبت چرونی پیسکر لگانا فصل آگ سے خواہ
 روغن یا پانی گرم سے حل جانے میں علاج فوراً خون تازہ گو سپند یا سفیدی تخم مرغ کی
 لگانا ایضاً روغن السی و شیر گاؤ یا گو سپند ملا کر برگ فضیل میں جلا کر مثل مہم کی بنا کر لگانا
 ایضاً شرف جلا کر پانی میں پیسکر لگانا ایضاً مغز گھسکر لگانا ایضاً گلی چونے کی روغن السی

ہیرا پھل کے علاج
 تین درم خوراک
 درم بانی کا علاج
 صفراوی میں اور
 کھجور کے علاج
 کھجور کے علاج
 کھجور کے علاج

سودمند بیٹھلاؤں کو اس میں بھر کے عورت ناز میں خوش کر کے پانی میں سداوی فرمادہ یا بخار سے کفن حاصل کر کے آبیے ۱۲

کرے ۳ دن دور
صغریٰ کی بیکہ و سحیح
صغریٰ کے راجن بن
الکلیف اور اترانی
طیعیہ و اسکیب
الکلیف اور اترانی
لق اور تار اور روح
۷۰ یاقوت سد

جونا اور
فصل ہوتا
دھات کا اور
آواز کا
بجا رہی ہوتا
اور کا بنتا
پڑن کا وقت
لٹانے کے اور
بجار کا کیساں
اور ہوتا اور ان کے چارنا
ورنا اور میں
اور نا

اے کیسے
 کی طرف اور
 آئی ہوئی ہے
 بسبب میلانی
 اور پھولنے کے یہ
 کو مزاحمت حاصل
 ہوئی ہے اور دوسرا
 امر کہتے خون کی ہے
 جو دیر شریانی میں ہوا
 یہ میں پہنچتا ہے

اور بیسب کثرت اپنی شرافت
پر کوئی شک کرنا ہے اور
اسی مٹی نفس اس
مرفن میں اور کا جو
پاؤں ہے خصوصاً حضرت
مکہ اور خانہ طاعت
چوچک کے قول میں
بسیار دیر مند اور
آج کل کا سن

مونا اور
فصلک مونا
مونا

اور اونٹ کی میٹھنی اور استخوان کو سپند سوختہ اور بیج سے اور مغز تخم خربزہ پانی میں پیکر
 دلوں کے دماغ پر لگانا دماغ کو خشک کرتا ہے اور جب ناول میں رطوبت نہ رہے تب بدن پر عرق
 مناسب لگنا اور بعد جدا ہونے خشک کیے پینے کے ریشہ خطمی اور برگ کھار صحرائی اور از صہ
 بنہ نیکوفتہ پانی میں جوش کر کے غسل میں لیا اور چند روز استعمال تدریجاً مثل لعاب برگ
 گاؤز بان اور شربت انار شیریں اور عرق کیوڑہ بشرط محسوس نہ کرے گرمی کے مناسب تپتی
 یہ تپا بند میں ایسی خفیف اور گاہے ظاہر اور گاہے مخفی ہوتی ہے کہ پچاننا اسکا دشوار
 ہوتا ہے اور اکثر غم اور تھک سے پیدا ہوتی ہے اور بعد غذا کے مشتعل ہونا بھی علامت ہے
 علاج مکان سرد میں رہنا اور خوشی کے سامان متیار رہنا اور تدریجاً خفیف اور مفرحات
 استعمال کرنا اور جن چیزوں سے خشک نزلہ اور کھانسی کی ہوتی ہے پرہیز کرنا چاہیے اور
 درود آدمی کا اور گدھی کا نہایت مفید ہے اور دودھ گھوڑیکا بھی فائدہ کرتا ہے اور یہ عرق
 شریفید ہوتا ہے بلکہ دو تین مرتبہ اس سے بالکل مرض رفع ہو گیا ہے جس کو دراز تر از شہید پیٹھ
 راشیدہ ہر ایک سولہ جز برگ کاسنی برگ خرفہ برگ کاہن ہر ایک ٹھہ جنا اور اگر برگ میسر ہو تخم
 لکھ تین جز گلو سے تازہ نیکوفتہ پوست اندرونی درخت کچنال بیج کاسنی نیکوفتہ ہر ایک چار جز
 تالیس برگ گاؤز بان برگ بنفشہ گل نیلوفر برگ جھاؤ خضرا ملہ تخم برادرہ ہر ایک تین جز
 برادرہ صندل سفید برادرہ صندل سرخ گل سرخ چاب نیکوفتہ ہر ایک جز بقدر نیچوڑہ مجموع
 اجزاء کے آب ریامیں چار پہن کر کے برابر مجموع دوا کے ڈھ بکری کا خواہ گائی کا ملا کر بقدر
 آب ریہا کے عرق بھیجیں اور بقدر مناسب لیا کریں تنہا خواہ قرص طباشیر یا قرص کافور کے ساتھ
 مقالہ آٹھواں بیان سمیات اور اسکے علاج میں
 جانا چاہیے کہ بعض لوگ کھانا سمیات کا بامید منفعت کے اختیار کرتے ہیں اس سبب

یہ درود
 شہید پیٹھ
 جاب
 برگ
 نفع
 علاج
 خجندیہ
 ۶۵
 حاصل
 اسواسط
 کہ حرام
 میں
 شفا
 نہیں

۱۲ ۱۴ ۱۶

حار ہو یا بار دیک
 یا غذا فاسد ہو کر اتر
 سم پیدا کرے جسے کہ
 پیٹ میں یا دل میں جیسے کہ
 بار یا عقیب پیڑ سے
 مسموم ہو ان سب حال
 میں سونا منی ہے۔
 اس کو سونہ میں حرارت
 یعنی طرف داخل ہے
 ہوتی ہے اور فوری تھیں
 اور مضبوط ہو جاتا ہے
 ۶
 میں اور حالت
 میں لازم ہے کہ ان حالات
 وزارت کیا گیا اور فوت
 طبیعت کو کہ کچھ تھیں
 نامقاوت سے جان بڑھو
 مزاج اس کا گرم اور خشک
 صفت خشک گرم اور بھری
 درجہ دوم میں اور بھری
 اس کو سرد و پیچیدہ میں
 کہتے ہیں۔
 خشک و سرد

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

۱۱۳

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

۱۱۹

۱۲۰

۱۲۱

۱۲۲

۱۲۳

۱۲۴

۱۲۵

۱۲۶

۱۲۷

۱۲۸

۱۲۹

۱۳۰

۱۳۱

۱۳۲

۱۳۳

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۶

۱۳۷

۱۳۸

۱۳۹

۱۴۰

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

۱۴۴

۱۴۵

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۱

۱۵۲

۱۵۳

۱۵۴

۱۵۵

۱۵۶

۱۵۷

۱۵۸

۱۵۹

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

۱۷۱

۱۷۲

۱۷۳

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

۱۷۷

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۰

۱۸۱

۱۸۲

۱۸۳

۱۸۴

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

۱۹۵

۱۹۶

۱۹۷

۱۹۸

۱۹۹

۲۰۰

۲۰۱

۲۰۲

۲۰۳

۲۰۴

۲۰۵

۲۰۶

۲۰۷

۲۰۸

۲۰۹

۲۱۰

۲۱۱

۲۱۲

۲۱۳

۲۱۴

۲۱۵

۲۱۶

۲۱۷

۲۱۸

۲۱۹

۲۲۰

۲۲۱

۲۲۲

۲۲۳

۲۲۴

۲۲۵

۲۲۶

۲۲۷

۲۲۸

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۱

۲۳۲

۲۳۳

۲۳۴

۲۳۵

۲۳۶

۲۳۷

۲۳۸

۲۳۹

۲۴۰

۲۴۱

۲۴۲

۲۴۳

۲۴۴

۲۴۵

۲۴۶

۲۴۷

۲۴۸

۲۴۹

۲۵۰

۲۵۱

۲۵۲

۲۵۳

۲۵۴

۲۵۵

۲۵۶

۲۵۷

۲۵۸

۲۵۹

۲۶۰

۲۶۱

۲۶۲

۲۶۳

۲۶۴

۲۶۵

۲۶۶

۲۶۷

۲۶۸

۲۶۹

۲۷۰

۲۷۱

۲۷۲

۲۷۳

۲۷۴

۲۷۵

۲۷۶

۲۷۷

۲۷۸

۲۷۹

۲۸۰

۲۸۱

۲۸۲

۲۸۳

۲۸۴

۲۸۵

۲۸۶

۲۸۷

۲۸۸

۲۸۹

۲۹۰

۲۹۱

۲۹۲

۲۹۳

۲۹۴

۲۹۵

۲۹۶

۲۹۷

۲۹۸

۲۹۹

۳۰۰

۳۰۱

۳۰۲

۳۰۳

۳۰۴

۳۰۵

۳۰۶

۳۰۷

۳۰۸

۳۰۹

۳۱۰

۳۱۱

۳۱۲

۳۱۳

۳۱۴

۳۱۵

۳۱۶

۳۱۷

۳۱۸

۳۱۹

۳۲۰

۳۲۱

۳۲۲

۳۲۳

۳۲۴

۳۲۵

۳۲۶

۳۲۷

۳۲۸

۳۲۹

۳۳۰

۳۳۱

۳۳۲

۳۳۳

۳۳۴

۳۳۵

۳۳۶

۳۳۷

۳۳۸

۳۳۹

۳۴۰

۳۴۱

۳۴۲

۳۴۳

۳۴۴

۳۴۵

۳۴۶

۳۴۷

۳۴۸

۳۴۹

۳۵۰

۳۵۱

۳۵۲

۳۵۳

۳۵۴

۳۵۵

۳۵۶

۳۵۷

۳۵۸

۳۵۹

۳۶۰

۳۶۱

۳۶۲

۳۶۳

۳۶۴

۳۶۵

۳۶۶

۳۶۷

۳۶۸

۳۶۹

۳۷۰

۳۷۱

۳۷۲

۳۷۳

۳۷۴

۳۷۵

۳۷۶

۳۷۷

۳۷۸

۳۷۹

۳۸۰

۳۸۱

۳۸۲

۳۸۳

۳۸۴

۳۸۵

۳۸۶

۳۸۷

۳۸۸

۳۸۹

۳۹۰

۳۹۱

۳۹۲

۳۹۳

۳۹۴

۳۹۵

۳۹۶

۳۹۷

۳۹۸

۳۹۹

۴

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

کیا کہ مندرجہ ذیل طبعی انکی دشوار ہوتی ہے لہذا امتحان کرتے ہیں کہ صحت تمام بدستی اوزان اور اندراج ان اودیکے جو بفریق بدل بجائے اجڑے کیا کہ
 کہ داخل ترکیب ہو سکتی تھیں اور بعد حاضرواید کے کہ چیکے نکلنے سے مزاج اصلی نسختے کا تبدیل
 نہیں ہو تا چنانچہ نسختے جو بیشتر بکار آمد ہیں اس مقام سے میں تحریر ہوتے ہیں تو میں اس واسطے
 تقویت باہ اور معدا اور اعضائے رئیس کی اور نفع خفطان کو اور بدن کو خوش رنگا و روشن کہ
 خوشبود کرے اور طبعی سے بعد چالیس روز کے استعمال کرنا چاہئے خواہ قبل طعام یا بعد طعام
 کے اور قوت اسکی دو سال تک قائم رہتی ہے حالانکہ یہ نسخہ نیم برآوردہ شیر گاؤں میں آٹھ ہر تک
 تر کر کے صاف کریں اور اس قدر پانی ملا کے پکاوں کہ تمام پانی جذب جائے تب ملکہ صاف کریں
 کہ ریشہ اسکے سفید ہو جاویں اس میں ہونڈن شکر سفید و ہونڈن اسکے شہد کف کافہ ملا کر قوام
 کریں اس پر گلاب آلودہ ملا کر موطا لوٹنگ مصطکی رومی سنگد بالاجمانی دانہ الپچی سفید ستیا
 کہ مجموعہ شہد کا سوم حصہ ہو ملاویں انوشد روئے لولوی صفر اور مقوی قلب فاع خفطان
 اور حیات حارہ ص وارید ناسفہ سنگد پست ایک ایک جز تین روز تک عرق کیوڑہ اور
 گلاب میں صلابہ کر کے خود عام طباشیر سنبل الطیب و جز مسفوف کر کے بر شمع خام یا کافور
 دو چندان شیر آلودہ ملاویں ساتھ شہد سفید کے کہ چنداں صحیح ہو بدستور طباشیر کریں یا راج
 مود سوادی کو خارج کر کے اور قسم در در اور در گوش اور در اور نقل سحر و فالح اور عشاء اور قورہ
 اور ہن و بر ص اور جز ام کو مضید ہے ص شمع خنظل عار لیقون مقہونیا یا پانچ یا سبچہ انیسون
 نقل انیسون تاج مچ سیاہ زنجبیل اسطوخودوس گلشن بادرنجبویہ تین تین جز ہر جز پست
 ترنجبراک گاؤں زبان دود و جز مسفوف کر کے دو چندان شہد فالص میں ملاویں بعد چالیس
 کے استعمال کریں خوراک چھ ماہ سے ایک ایک روز تک اصل اسطوخودوس کی کما مر اضی

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

لے
اور دانہ
کا کچلا
جہان
اور
کھان
بست
ناف
ہم
تھوڑا

۸۰
رو
چاہ
میں
دھنک
مخمر
نمی
چہ
سہ کر جان
چوگر
دینا
سوج

پانی میں گھول کر پینا اور آب برگ و سبب کربو کا پینا اور کاغذ سفید پانی میں گھول کر پینا اور ترش
چیزیں کھانا جو زماثل یعنی دھوا اگرچہ اسکی چوب کرگ میں ہر قلیل ہے لیکن تخم اس کا
بوزن یک نیم تولا کے سم قائل ہے علامات اسکی سرخی چشم اور تار کی نظر اور دوار اور سبات
اور عرق سرد اور بیوشی علاج قے کرنا و غن کچھ اور آب گرم سے اور اشیا سے سرد کھانا اور شیراز
باسر کہ صبر اور انجان اور فوٹنج اس میں جوش کیا جائے پینا اور فادر ہر خاص اسکا پینہ
یعنی کپا ہے مقابل تخم کے تخم اور برگ کے اور چوب کچھ فصل انہ حیوانات میں جانا چاہیے کہ
بعض حیوان کا تمام جسم سمی ہے لیکن دانت اور ناخن و نیش سب حیوان میں سم ہے یہاں تک کہ
اگر کچھ دانت و ناخن میں بھی سم ہے مگر اثر انکا باعتبار حجم مسموم کے ظاہر ہوتا ہے چنانچہ
بعض کو ہر سانپ اور عقرب کا بھی اثر نہیں کرتا اور ہر نہیں بھی تفاوت ہے بعض لگا اثر
فوراً تمام جسم کو بچتا ہے مثل سانپ کی اور بعض کا عضو خاص میں مثل زنبور کی اور
بعض سم عرصے سے ظاہر ہوتا ہے مثل کاٹنے سگ یا نہ کے علاج کلی اچھے عضو موف کے اور
باندھنا مستحکم اگر ممکن ہو اور فوراً عضو موف پر حمایت مع الزط کرنا اور کھینے لگا کے اور دیر مقررہ
لگا کر مواد سمیہ بہانا لیکن حجام کو چاہیے کہ سرکہ اور روغن سے مضمضہ کر کے شاخ چوسے تاکہ
اثر سم سے محفوظ رہے اور پینال باز یا کبوتر یا بٹ کا لگانا اور خاکستر جو بخییر کی لگانا یا ہینگ
کو کیر میں پسکر لگانا یا بخییر ستانی خواہ دشتی کا دودھ لگانا اور تریاقات کھانا اور انیسون
اسطوخودوس نان خواہ چند بیدتر متقل زنجبیل شہیدیں ملا کر کھانا اور فادر ہر کھانا اور لگانا
سانپ اسکے کئی اقسام میں بدترین اسکا انفی جبکہ کاٹنے سے سوئے نفس اور عیشہ اور غشی ہوتی
ہے اور بیشتر اسی غشی میں مسموم ہلاک ہوتا ہے اور اگر غشی سے افادہ ہو تو عضو موف میں سوزش
اور اس سے خون ریم جاری ہوتا ہے اور دوسرے اعضا تک بڑھتا جاتا ہے اور

چاہنا

۴۰ شکر بادام شیرین بادام شیرین بادام شیرین بادام شیرین بادام شیرین

اور جلدی کو مفید ہے ص پست بلیڈ کابی پست بلیڈ آما خشک تخم برآوردہ ایک ایک جز
 طوطا و دس گل بنفشہ و دو جز اقیقہ سیول انیسول بادرنجبویه شیطح ہندی یک نیم جز بنفشہ
 کے سہ چندان شہد خالص کف گرفته مقوم میں ملاوین اطریفل کشنیز می سرورنگھ
 رو کاغذ در دو کو جو انچر سے اور ترے سے ہو اور ضعف بھر رطوبی اور ہر قسم بواسیر کو مفید ہے
 ص پست بلیڈ زرد و پست بلیڈ کابی بلیڈ سیاہ پست بلیڈ کشنیز خشک جملہ مساوی
 سفید کر کے روغن بادام خواہ روغن گاؤ میں چرب کر کے چنڈل شہد کف گرفته میں ملا
 رکھیں بعد وہینہ کے استعمال کریں نو ماشہ سے ایک تولہ تک یا سیلیقون و افح سیلان
 انگار ناخنہ اور بھینی اور مفید انڈیہ نزول آب اور ضعف بھر کر چھ ص کف دریا
 سنگ بھری سافج ہندی زرد و چوبہ یک ایک جز قر نفل صبر نوسادر ربع ربع جز زرد سفید
 نصف جز زرد مساکر کے آب پست بلیڈ زرد میں شتیاف بنا رکھیں پخت حاجت پانی
 میں خواہ آب برگ مکو میں گھسکا کھجھ میں لگا بیٹن پز شعلہ آگ فی الحال بلفظ برش کہ مرف
 ہے بمعنی الساعۃ اور ترکیب حکماء فدیج کی ہے زکام اور نزله اور تیرگی چشم اور دوار اور آواز
 گوش اور لقوہ اور فالج اور رعنشہ اور صرصر سبات اور نسیان اور الیخولیا اور ہدیان
 اور ضعف اعصاب اور استرخای لثہ اور جلاوت دہن اور گندگی دہن اور سیلان لعاب
 دہن اور معال اور نزف دم اور اوجاع بلغمی اور ضعف معدہ اور جگر اور انواع استسقا اور
 موت انزال کو مفید اور قاذرہ ہرموم کا ہے ص فلفل سیاہ فلفل سفید فلفل البنج ہر ایک
 چارہ اونیون مصری و جز زعفران ایک جز سنبل الطیب ثاقوہ قافریون ریح جلیجہ سنبل
 کے سہ چندان شہد میں قائم کریں اور تین مہینے جو میں کھرا استعمال کریں رگن و سچ ایک
 کت قوت اسکی پانچ برس تک باقی رہتی ہے بٹہ کہ بدن کو خوش نگاہ اور نرم کرے ص

نارینج
 اس نسخہ
 کا دوا
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰
 ۵۰۱
 ۵۰۲
 ۵۰۳
 ۵۰۴
 ۵۰۵
 ۵۰۶
 ۵۰۷
 ۵۰۸
 ۵۰۹
 ۵۱۰
 ۵۱۱
 ۵۱۲
 ۵۱۳
 ۵۱۴
 ۵۱۵
 ۵۱۶
 ۵۱۷
 ۵۱۸
 ۵۱۹
 ۵۲۰
 ۵۲۱
 ۵۲۲
 ۵۲۳
 ۵۲۴
 ۵۲۵
 ۵۲۶
 ۵۲۷
 ۵۲۸
 ۵۲۹
 ۵۳۰
 ۵۳۱
 ۵۳۲
 ۵۳۳
 ۵۳۴
 ۵۳۵
 ۵۳۶
 ۵۳۷
 ۵۳۸
 ۵۳۹
 ۵۴۰
 ۵۴۱
 ۵۴۲
 ۵۴۳
 ۵۴۴
 ۵۴۵
 ۵۴۶
 ۵۴۷
 ۵۴۸
 ۵۴۹
 ۵۵۰
 ۵۵۱
 ۵۵۲
 ۵۵۳
 ۵۵۴
 ۵۵۵
 ۵۵۶
 ۵۵۷
 ۵۵۸
 ۵۵۹
 ۵۶۰
 ۵۶۱
 ۵۶۲
 ۵۶۳
 ۵۶۴
 ۵۶۵
 ۵۶۶
 ۵۶۷
 ۵۶۸
 ۵۶۹
 ۵۷۰
 ۵۷۱
 ۵۷۲
 ۵۷۳
 ۵۷۴
 ۵۷۵
 ۵۷۶
 ۵۷۷
 ۵۷۸
 ۵۷۹
 ۵۸۰
 ۵۸۱
 ۵۸۲
 ۵۸۳
 ۵۸۴
 ۵۸۵
 ۵۸۶
 ۵۸۷
 ۵۸۸
 ۵۸۹
 ۵۹۰
 ۵۹۱
 ۵۹۲
 ۵۹۳
 ۵۹۴
 ۵۹۵
 ۵۹۶
 ۵۹۷
 ۵۹۸
 ۵۹۹
 ۶۰۰
 ۶۰۱
 ۶۰۲
 ۶۰۳
 ۶۰۴
 ۶۰۵
 ۶۰۶
 ۶۰۷
 ۶۰۸
 ۶۰۹
 ۶۱۰
 ۶۱۱
 ۶۱۲
 ۶۱۳
 ۶۱۴
 ۶۱۵
 ۶۱۶
 ۶۱۷
 ۶۱۸
 ۶۱۹
 ۶۲۰
 ۶۲۱
 ۶۲۲
 ۶۲۳
 ۶۲۴
 ۶۲۵
 ۶۲۶
 ۶۲۷
 ۶۲۸
 ۶۲۹
 ۶۳۰
 ۶۳۱
 ۶۳۲
 ۶۳۳
 ۶۳۴
 ۶۳۵
 ۶۳۶
 ۶۳۷
 ۶۳۸
 ۶۳۹
 ۶۴۰
 ۶۴۱
 ۶۴۲
 ۶۴۳
 ۶۴۴
 ۶۴۵
 ۶۴۶
 ۶۴۷
 ۶۴۸
 ۶۴۹
 ۶۵۰
 ۶۵۱
 ۶۵۲
 ۶۵۳
 ۶۵۴
 ۶۵۵
 ۶۵۶
 ۶۵۷
 ۶۵۸
 ۶۵۹
 ۶۶۰
 ۶۶۱
 ۶۶۲
 ۶۶۳
 ۶۶۴
 ۶۶۵
 ۶۶۶
 ۶۶۷
 ۶۶۸
 ۶۶۹
 ۶۷۰
 ۶۷۱
 ۶۷۲
 ۶۷۳
 ۶۷۴
 ۶۷۵
 ۶۷۶
 ۶۷۷
 ۶۷۸
 ۶۷۹
 ۶۸۰
 ۶۸۱
 ۶۸۲
 ۶۸۳
 ۶۸۴
 ۶۸۵
 ۶۸۶
 ۶۸۷
 ۶۸۸
 ۶۸۹
 ۶۹۰
 ۶۹۱
 ۶۹۲
 ۶۹۳
 ۶۹۴
 ۶۹۵
 ۶۹۶
 ۶۹۷
 ۶۹۸
 ۶۹۹
 ۷۰۰
 ۷۰۱
 ۷۰۲
 ۷۰۳
 ۷۰۴
 ۷۰۵
 ۷۰۶
 ۷۰۷
 ۷۰۸
 ۷۰۹
 ۷۱۰
 ۷۱۱
 ۷۱۲
 ۷۱۳
 ۷۱۴
 ۷۱۵
 ۷۱۶
 ۷۱۷
 ۷۱۸
 ۷۱۹
 ۷۲۰
 ۷۲۱
 ۷۲۲
 ۷۲۳
 ۷۲۴
 ۷۲۵
 ۷۲۶
 ۷۲۷
 ۷۲۸
 ۷۲۹
 ۷۳۰
 ۷۳۱
 ۷۳۲
 ۷۳۳
 ۷۳۴
 ۷۳۵
 ۷۳۶
 ۷۳۷
 ۷۳۸
 ۷۳۹
 ۷۴۰
 ۷۴۱
 ۷۴۲
 ۷۴۳
 ۷۴۴
 ۷۴۵
 ۷۴۶
 ۷۴۷
 ۷۴۸
 ۷۴۹
 ۷۵۰
 ۷۵۱
 ۷۵۲
 ۷۵۳
 ۷۵۴
 ۷۵۵
 ۷۵۶
 ۷۵۷
 ۷۵۸
 ۷۵۹
 ۷۶۰
 ۷۶۱
 ۷۶۲
 ۷۶۳
 ۷۶۴
 ۷۶۵
 ۷۶۶
 ۷۶۷
 ۷۶۸
 ۷۶۹
 ۷۷۰
 ۷۷۱
 ۷۷۲
 ۷۷۳
 ۷۷۴
 ۷۷۵
 ۷۷۶
 ۷۷۷
 ۷۷۸
 ۷۷۹
 ۷۸۰
 ۷۸۱
 ۷۸۲
 ۷۸۳
 ۷۸۴
 ۷۸۵
 ۷۸۶
 ۷۸۷
 ۷۸۸
 ۷۸۹
 ۷۹۰
 ۷۹۱
 ۷۹۲
 ۷۹۳
 ۷۹۴
 ۷۹۵
 ۷۹۶
 ۷۹۷
 ۷۹۸
 ۷۹۹
 ۸۰۰
 ۸۰۱
 ۸۰۲
 ۸۰۳
 ۸۰۴
 ۸۰۵
 ۸۰۶
 ۸۰۷
 ۸۰۸
 ۸۰۹
 ۸۱۰
 ۸۱۱
 ۸۱۲
 ۸۱۳
 ۸۱۴
 ۸۱۵
 ۸۱۶
 ۸۱۷
 ۸۱۸
 ۸۱۹
 ۸۲۰
 ۸۲۱
 ۸۲۲
 ۸۲۳
 ۸۲۴
 ۸۲۵
 ۸۲۶
 ۸۲۷
 ۸۲۸
 ۸۲۹
 ۸۳۰
 ۸۳۱
 ۸۳۲
 ۸۳۳
 ۸۳۴
 ۸۳۵
 ۸۳۶
 ۸۳۷
 ۸۳۸
 ۸۳۹
 ۸۴۰
 ۸۴۱
 ۸۴۲
 ۸۴۳
 ۸۴۴
 ۸۴۵
 ۸۴۶
 ۸۴۷
 ۸۴۸
 ۸۴۹
 ۸۵۰
 ۸۵۱
 ۸۵۲
 ۸۵۳
 ۸۵۴
 ۸۵۵
 ۸۵۶
 ۸۵۷
 ۸۵۸
 ۸۵۹
 ۸۶۰
 ۸۶۱
 ۸۶۲
 ۸۶۳
 ۸۶۴
 ۸۶۵
 ۸۶۶
 ۸۶۷
 ۸۶۸
 ۸۶۹
 ۸۷۰
 ۸۷۱
 ۸۷۲
 ۸۷۳
 ۸۷۴
 ۸۷۵
 ۸۷۶
 ۸۷۷
 ۸۷۸
 ۸۷۹
 ۸۸۰
 ۸۸۱
 ۸۸۲
 ۸۸۳
 ۸۸۴
 ۸۸۵
 ۸۸۶
 ۸۸۷
 ۸۸۸
 ۸۸۹
 ۸۹۰
 ۸۹۱
 ۸۹۲
 ۸۹۳
 ۸۹۴
 ۸۹۵
 ۸۹۶
 ۸۹۷
 ۸۹۸
 ۸۹۹
 ۹۰۰
 ۹۰۱
 ۹۰۲
 ۹۰۳
 ۹۰۴
 ۹۰۵
 ۹۰۶
 ۹۰۷
 ۹۰۸
 ۹۰۹
 ۹۱۰
 ۹۱۱
 ۹۱۲
 ۹۱۳
 ۹۱۴
 ۹۱۵
 ۹۱۶
 ۹۱۷
 ۹۱۸
 ۹۱۹
 ۹۲۰
 ۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰
 ۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

طیبات

عازہ ۱۳

۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲

۵۱
 بر وزن دیوار
 کھنکھانی
 چار شطراس
 در سے میں
 کیا کہ جب
 چکے مینا نقطہ
 کے چھتے چوں
 چھتے کا جل
 سے جاتے
 ۵۲
 بنی جو اعصاب
 اور غشائیں

روغن شیخ شمعان فی التیام انزلہ زخم اور ناسور لہو اسیر اور ضربہ اور سقطہ و محمل
 اور ام بارہ مقوی اعصاب اصل السوس چوب ڈیو اور زرد چوبہ پوست درخت متیل اور بلبل
 آبنوس چوب چینی پوست بلیار زرد پوست بلیار لہو مرچ کنکول سو میرکات سفیدہ و ارشک
 کبیرہ مال سفیدہ برگ حاد و وہ سفوف کلین سید یوزن مسہای چوب کہ کٹھن پر پانی مالاب خوا
 در یامیں کردہ چند رب اکا جوئے ترکیب زان بعدہ و چند سب کے روغن السی ملا کر پکاویں
 جب پانی علیا دیئے و کف اٹھانے وقت ہو روغن صاف کر لیں و روغن محم کو واسطے در و اعضا
 در تحمیل مواو کے نہایت مفید ہے ص محم زرد ایک جز نکاک کھاری تین جز دیگر میں
 ۵۳ اور بطور عرق کے کھینچیں ایضاً نکاک سا بنھ کر کھینچتے دو جز موم زرد ایک جز ملا کر مثل تیر تیرا
 کے کھینچیں و روغن بہرورہ دو چار قطرے شکر سفید کے شربت میں ملا کر پینے سے سوزک کسے
 ۵۴ فی التیام ص تھوڑی ریگ خام محرف گھڑے میں کھلاسن بہرورہ رکھیں اور مثل تیزاب کے
 کھینچیں و روغن حواصل واسطے فالج اور لقوے اور در و جمع امراض بارہ و ماغی کے مفید ہے
 ۵۵ اس ایک حواصل کو برابر احشائے صاف کر کے پارچہ کریں سورنجان تلخ خولنجان کٹ تلخ لونگ
 بائیل جاو ترسی تر کچر ایک ایک تو اسفوف کر کے ڈالیں اور روغن مشرف پاؤ آسمار آب
 اس بہر ملا کر دیگر مرتبہ میں دو پونہ تک پکا کر سرد کر کے روغن صاف کر لیں و روغن کلین
 ۵۶ اس طرح ہنوز روغن کچی سفید میں ملا کر تین روز آفتاب میں کھینچ جب ولیدہ ہو جاو ملاکر
 صاف کریں پھر اس روغن میں اس طرح سے اسی قدر بھول ملا کر صاف کریں تیسری مرتبہ بھول
 ملا کر رکھیں قائمہ روغن بابونہ بھی تو ہی ترکیب سے ہوتا ہے قائمہ روغن سور و روغن سجان
 روغن پودینہ کے واسطے امراض ریجی کے مفید ہے ص برگ تازہ کوٹ کر پانی اس کا
 پھان کر ہم وزن کچر سفید ملا کر پکاویں جب پانی جلیجاوے روغن استعمال کریں

جو فنج دیکر
 تھکیل کرنا ہے
 خوار و متین قطرے
 بلبل پان میں ڈالنا
 مالش اسکی جی
 سبج الارشہ
 سبج اور ا حلیل
 میں بھی چکا نامفید ہے
 ۵۵
 حوصل صفراوی
 مستقل ہوتا ہے ادویہ کے
 اسکی تحلیل اور دفع
 کے بہت موافق مواد حارہ
 کپڑا اس میں چند بار
 رکھنا باعث ترقی
 حرارت دماغ اور سک
 عطاش
 واسطے

۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

بی شکر شکر بی ادب
 بد هو جاوگا اور
 سب کچھ بنیں جا
 چھی شکر بی ادب
 کھلا گا اور معتدل
 شکر بی ادب
 ہے معتدل
 میں پادشاهی
 شکر بی ادب
 اس کی پادشاهی
 ہے

۱۲
نزداد ہو جاتے ہوں
کے ملاویں کو قادی
پیر کے بعد تیری
سکھ اگر اور دیکھا
دلا لیا ہے
منجیل نکال
تیش کے نہیں
گرم سے مناسب
اور برگ اردو
تیس دن کو عید
پہننا ہے عار
کہیں

کھول کر پھر ملا
 کوبن دو چار باریں
 آبلہ پر کر کر طوبت
 بے گی بعد اسکے شیر
 کی چربی خواہ روغن
 گاو و دھنیا ہوا
 لگاویں اگر زخم پر
 نہ ہو مرد اسنگ
 یا سپیدہ اور
 سینہ دور ملا کر
 لگاویں کر زخم

جب ایک جز پانی چل جائے ملکر صاف کریں اور اس پانی میں ایک جڑ گل سرخ اور ملا کر جوش
 کریں چار بار ایسا ہی کریں کہ دو جز پانی باقی ہے تب تین جز شکر سفید خواہ قند سفید ملا کر
 قوام کریں چار تولہ آب برف خواہ آب شورہ میں حل کر کے نوش کریں اور اب مدر پیچ سے اسکے گل
 کو قوت ہوتی ہے شربت بنفشتہ گل بنفشتہ ایک جز پانی میں جوش کریں جب چارم حصہ باقی
 ہے صاف کر کے چار جز شکر سفید ملا کر قوام کریں فائدہ خشک واک کے شربت بنانی کا یہی دستور
 ہے اور تردوا میں شیرینی ہم وزن دو کے چاہئے اور جن اشیا کا پانی لیکر شربت بناویں مثل
 انار اور لیموں کی اس میں یک نیم چند پانی کی شیرینی ملا نا چاہئے اور بدون ملائے آب
 خالص کے تیار کریں فائدہ رب میں پانی کا چارم حصہ شیرینی چاہئے شیاؤں کہ واسطے
 نقل اور بطلان سماعت کے مفید ہے ص مرزنجوش خردل سدب شہم خنظل تخم ترب
 بوزن مساوی سفوف کر کے زہرہ گو سپند میں شیاؤں بناویں اور بوقت حاجت روغن بادام
 تلخ میں گھسکر کان میں پکاویں اور اگر زردندہ مرج ایک جز اضافہ کریں قوی تر ہو ملا متھو
 اور دفع سستی اعصاب کہ سبب جلق خواہ رطوبت فضلہ کے ہوئے ص شنگرف سیاح مال طبعی
 پیاز زنگس رچنی بوزن مساوی زہر گو سپند میں باہر پزند کھل کر کھیں اور خشفہ محفوظ رکھ کے
 ملا کریں ایضا خرطین زربور بھی تم وزن مسکے بیش میں چار پر کھل کر کے ملا کریں اور برگ
 بنول قسم بنگلہ اسج باند میں ایضا پوست بچ کیہر سفید پیاز زنگس مغز کہ و تلخ ہم وزن شیریں
 میں کہ چار چنہ نجوع کا ہوئے جوش کریں جب ایک ثلث باقی ہے دودھ کو صاف کریں
 اسکا نکال کر ملا کریں اگر قویہ جندیدہ بستر اس سکھیں ملے دیں زیادہ تر قوی ہو ایضا تخم سپند
 مغز تخم ارند خردل مساوی روغن جینبی میں پیکر شیر گرم ذکر اور خشفہ اور عانہ پر ملا کریں عرق
 مقوی اور مہی اور خوش کیف ص گل گر واصل تازہ کشمش نبات سفید ہارکین و آتار قر

طب حسانی
 زائل ہو جاوے
 بنوہ ہندی کچھ
 چونک کوکتے ہیں
 فہم بطلان
 زکر کو استحکام
 اور زنجیری
 ہے گام
 ہے واسطے
 تقویت باہ
 اور استحکام
 ہے بنوہ
 میں شہد
 اور اعصاب
 ص کا
 ہے

۱۰ استعمال
 ۱۱ اقراص کاتیب
 ۱۲ مہلک
 ۱۳ کھجور
 ۱۴ کھجور
 ۱۵ کھجور
 ۱۶ کھجور
 ۱۷ کھجور
 ۱۸ کھجور
 ۱۹ کھجور
 ۲۰ کھجور

جوز بواشعلب مصری شقاقل مصری منفہ پستہ منفہ چلفوزہ ہر ایک تولہ جو کوب کر کے
 تین ریس بارل ملا کر ایک ہفتہ آفتاب میں کھکھک کر صاف کریں خوراک چار تولے سے چھ تولے
 تک عرق مسک اور کیف کہ عبارت شراب ہے مقوی اور مہی اور ماضع طعام اور بدن کو
 خوش رنگ کئے ص قند سیاہ پس میوہ زرد و سیب پستہ زردت مغیل یک سیر آملہ گندمی
 پھنکڑہ ہر ایک پاؤں چھ پڑیہ جیٹا مانی اجوین خراسانی خس تھ تھ ناکر تھ تھ کچور بارہ ہفتہ
 تخم خاموسلہ سنبھلا ہر ایک یک چھٹا تک محلی سفید سیاہ ہمیں سرخ و سفید تووری زرد
 و سفید لالچی سرخ اندر جو ہر ایک نیم چھٹا تک بادیان نیم پاؤں کوب کر کے چار میں آب
 بارل ملا کر خم میں رکھیں جب جوش مائے تب پانچ سیر سیر گاؤں ملا کر عرق کھینچی میں ص خشخاش
 واسطے قرص سینہ اور شش کے مفید ہے ص رب السوسن نشاستہ کثیر اچھ چھ ماشہ پستہ خشخاش
 سفید ماشہ گل سرخ صغ عربی طباشیر سفید پانچ پانچ ماشہ زعفران ماشہ سفوف
 کر کے قرص بناویں خوراک تین ماشہ ساتھ چار تولے عرق مکہ کے ایضاً واسطے اسہال مہی
 اور صفراوی اور بواشیر خونی کے مفید ہے ص لم الاخوین پنج انجبار گندار سماق تین تین
 گل رنی طباشیر سفید نشاستہ صغ عربی پستہ خشخاش و دوز کا فور نیم جز برسم مروت
 قرص بناویں خوراک پانچ ماشہ قرص طباشیر قابض تھائے محرقہ اور صفراوی اور اسہال
 اور تشنگی کو مفید ہے ص صغ عربی نشاستہ تخم محاض یعنی چو کا گل رنی ایک ایک لہ طباشیر
 زرشک سماق تخم خرفہ بودادہ نو تولے سفوف کر کے عرق گلاب میں قرص بناویں خوراک
 تین ماشہ قرص طباشیر ملین نافع حیات صفراوی اور کمنہ اور مقوی معدہ اور مسکن حرارۃ
 ص طباشیر سفید زرشک گل سرخ موہر منقہ ترنجبین تخم کاسنی جلیہم وزن سفوف کر کے
 قرص بناویں قرص کا فور طے تپق اور سل کے مفید ہے ص کا فور سطل محرق زعفران

۱۱ نہ چھ
 ۱۲ بعضہ المہلک
 ۱۳ اوقات زعفران
 ۱۴ کو خجور
 ۱۵ ہونیکہ نشاستہ
 ۱۶ میں اور ہر ایک
 ۱۷ بادیان
 ۱۸ سیر

۸۹ اسکا داخل کرنے
 ۹۰ تائیر دیا کی
 ۹۱ قلبہ تک کہ
 ۹۲ مبداء حرارت
 ۹۳ کاہت جلد
 ۹۴ پینچ
 ۹۵ اور زعفران
 ۹۶ کو خصوصیت
 ۹۷ قلبہ کی
 ۹۸ ساکھ

۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰

11 11 11

وسفید شقائق مصری ثعلب مصری تخم کرکس تخم شنبلیله تخم بلیون تخم پیاز تخم کنار اندر بجا بگو
 کباب چینی خولنجان بوزیدان مرغجان شیریں برگ پودینہ درونج عقری ایک ایک تولہ
 دانہ خشکاش مغز پسته مغز بادام مغز چلغوزہ مغز فندق مغز اخروٹ کنجد نقشہ نارچیل مغز
 دود و تولہ رنجبیل قرنفل جوز بودانہ الاچھی سفید چھ مائے سفوف کر کے دو چند قند سفید
 یا شکر سفید مقوم میں ملاویں لبوب صغیر مغز بادام مغز اخروٹ مغز چلغوزہ مغز پسته
 مغز فندق نارچیل حب السمنہ کنجد نقشہ تین تین تولے توری سرخ وزر و بہمن سفید سرخ
 ثعلب مصری شقائق مصری خولنجان ایک ایک تولہ دارچینی تھج عرق حافل از حافل سیاه
 رنجبیل چھ مائے سفوف کر کے دو چند شکر قندی ملاویں ماء الاچھی مقوی اعضاء
 او مقوی قوی اور صمن بدن اور دفع امراض سوداوی حص چوب چینی صندل سفید صندل سرخ
 بادرنجبویہ گل منڈی برگ گاؤ زبان بہمن سرخ و سفید دارچینی دانہ الاچھی کلان چھڑیلہ
 ناکر بوتھا تین تین تولے گل سرخ گل بنفشہ گل گاؤ زبان خس جٹا مانسی عشبہ مغربی ایک ایک تولہ
 جوز بودا سباسبہ چھ مائے آب ریاض جیسانہ کر کے آب بخینی دس سیر گوشت خسی جوان
 اور قوی کا اضافہ کر کے عرق کھینچیں اور اگر گوشت طیور زیادہ کریں قوی تر ہوئے مہم
 کے واسطے جراحات قضیب اور خضصے کے مفید ہے حص دم الاخوین مردار سنگ توتیا بھنر
 سونا ماکھی پانچ پانچ مائے کات سفید سنگ جراحات دود و مائے یا موم زرد و تولہ
 موم و گل تین تولے ملا کر باتش نرم مہم بناویں مہم کہ پیوڑے سے گوشت ناقص دفع
 اور قرعہ کو مندمل کرے حص رال سفید باریک کر کے ہم وزن روغن السی میں حل کر کے چند
 پانی سے دھو دیں جب سفید ہو جائے مستعمل کریں مہم باسلیقون کہ تحلیل اور ام
 اور اندام جراحات کرے حص سوت ہندی مکی رال سفید پشکری بریاں جملہ باریک کر کے

۱۲ چار ماہ
 ۱۱ عین خوارک
 ۱۰ اضافہ کریں
 ۹ ادویہ مذکور
 ۸ فکر کو میں ملا کر
 ۷ پھر اس لیے کو ایک
 ۶ تا پانی سب جاو
 ۵ میں نہ صکر نکالیں
 ۴ ہو جاو و پھر صاف
 ۳

درجہ اولیٰ درجہ دوم درجہ سوم درجہ چہارم درجہ پنجم درجہ ششم درجہ ہفتم درجہ ہشتم درجہ نهم درجہ دهم درجہ یازدهم درجہ سولہم درجہ سہولہم درجہ ہجدهم درجہ نوزدهم درجہ بیستم

کریں فائدہ قبل لگانے کے جلد پر دھن لگائیں کہ جلد میں قورہ نہ کریں اور اگر قورہ کے کچھ کچھ
 کاؤر سپیدی بیضیہ داخل کریں تو جلد خوشبودار اور خوش رنگ ہو ایضا چار جز پانی پر تھوڑا
 چونہ ڈالیں منورہ نہ ہو اہو ایک جز ہزال سفوف کر کے ملاویں اور خوب لت کر کے استعمال
 کریں ٹھکٹے پانچم طعام دافع تخیمہ محلل بلح ص بیج اور برگ ترب خشک کر کے جلاویں
 اور اسکی خاکہ تر کو چار سپہ پانی میں تر کر کے زلال لیکریکاویں گاڑہ ہو کر نمک خشک ہجاویگا
 اور ایسی ہی تدریب نمک نکالنے کی ہے یا قوتی دافع جنون اور سہواس اور جمیع امراض
 سٹووی اور مقوی دماغ و قلب ص بل قوت ربانی مواریدنا سفہ لاجور و کمر باکبا ایک ایک
 ہفتہ عرق کیوڑہ میں صلابہ کر کے مشکٹ بننے فرجہ شکہ عنفران عود خام نیم نیم جز سفوف
 کر کے شش چند قوم نبات سفید میں کہ ساتھ عرق گاؤزبان اور عرق گلاب کچے تیار
 کیا ہوئے ملا کر ورق طلا اور ورق نقرہ ملاویں اور بعد چالیس روز کے استعمال کریں

مقالہ دسواں بیان تراکیب ہندیہ میں

گرچہ پوختی بید پرین اور منگیس اور رس پریت اور سارنگ دھو وغیرہ کے دیکھنے سے
 ظاہر ہے کہ ہر نسخے کو تراکیب متعددہ اور مختلف اختراع اور ایجاد کیا ہے لیکن چند ترکیب
 سہل الوجود اس سالہ میں تبصیح تمام تحریر ہوتے ہیں چند راوی کہ تپاٹے منہ اور حلت
 ضعف میں شیڈ اور ک خواہ شہد کے ساتھ دیتے ہیں انقاش حرارت غریزہاں یا مریض
 تولے مسلوبہ بھی ایک صحت کو عود کر آتے ہیں ص سیاب و تولے اکتالین یا ریاچہ سنگین
 میں صاف کر کے ورق طلا بدفعات اس میں ڈال کر کھل کریں جب تین تولے ورق طلا
 انہیں حل ہو جاوے اور ایسا مخلوط ہو جائے کہ تمیز باقی نہ رہے تب ایک تو مواریدنا سفہ اور چھ
 ماشے شکر فاس میں ملا کر عرق لیموں کا غلی میں آٹھ روز تک کھل کر کے چند عود قرص بنائے ایک

درجہ اولیٰ
 درجہ دوم
 درجہ سوم
 درجہ چہارم
 درجہ پنجم
 درجہ ششم
 درجہ ہفتم
 درجہ ہشتم
 درجہ نهم
 درجہ دهم
 درجہ یازدهم
 درجہ سولہم
 درجہ سہولہم
 درجہ ہجدهم
 درجہ نوزدهم
 درجہ بیستم

طیبات

۹۳
 اور زمانہ
 سردی
 کا ہو
 بیخ نوم
 سرما
 اور
 سن
 بیخ
 اور

حاصل لا انی بریر فنی صنف اور

عبدالمطلب بن عبد مناف
عليه السلام

شهری از آن
۱۲

۱۲

۱۲

ٹاٹ لپٹ کر مستحکم باندھیں اور ایک چکر میں گز گز پھر گھرا اور ایک گز کا دورہ ہو کر پاچا بدشتی
 بھر کر دو اکو درمیان میں لکھ کر آنچ دیں اور چقر کو خاکستری وغیرہ سے بند رکھیں کہ آنچ خوب اثر کرے
 جب سر پہ جاوے لگا لکھنا کشتہ سے علیحدہ کریں اور خوب صلابہ کر کے بعد چھ مہینے کے استعمال
 کریں کشتہ طلا و نقرہ سونے اور چاندی کو تیز بیرنگہ کورہ بالا بچھا کر اوراق اور ست کر کے برگ
 نیم کو فتنہ خواہ دودھی نیم کو فتنہ میں لپٹ کر سکورہ گلے میں رکھ کر دوسری سکورہ میں بند کر کے
 محکمات کر کے بطور مرقومہ بالا آنچ دیں کشتہ معمر جان مرجان کو چالیس مہینے اب کٹائی
 میں بچھا کر سکورہ میں رکھ کر بدستور آنچ دیں کشتہ سپیسہ کہ امراض زردہ اور ضیق النفس
 وغیرہ میں شہرہ اور ک خواہ شہد کے ساتھ کھلاتے ہیں ص سپیسہ کو گداخت کر کے سات ستار
 بار روغن شریف اور جو شاندر تر چھالے ہر پٹہ آملہ میں بچھا کر کڑا ہی آہنی میں آنچ پکھیں
 اور گندہاک کو سفوف کر کے بتدریج اس پر ڈالیں اور نیم کی نڈھی سے حرکت دیں یہاں تک
 کہ گندہاک کی آنچ سے خاکستری ہو جاوے امتحان صحت کشتہ فلزات روغن گاؤ اور
 سماگ اور شہد مساوی اوزن میں کشتہ کو غلول بنا کر میچہ آہنی میں آگ پر رکھ کر خوب گرم
 کریں فلزات یکجا ہو کر زردہ ہو جائیں گے اور اشیانہ کو رجا ہو جائیں گے اور اگر کشتہ تقبی
 ہے تو فلزات زردہ اور یکجانہ ہونگے فائدہ جن چیزوں کو خام کھانا خطرناک نہیں اُسکا
 کشتہ بھی کھانا غلا غیر جائز نہیں ہے اس واسطے باقی کشتجات کی تدبیر نہیں لکھی جاتی
 سپاری پاک مقوی باہ اور گردہ اور معدہ اور رفع پر میو اور بند کشاد اور رافع عظم
 مردوزن نافع وجع مفاصل ہے اور فرج کوتنگ کرے اور سیلان طوبات کا رحم سے متوق
 کرے اور حمل کو سقوط سے بند رکھے اور بدن کو نرم خوش رنگ کرے ص سپاری کھنی آٹھ
 چار پارہ کر کے پانچ میرو دہ گاؤ ہمیش میں جوش کر کے صاف کریں اور خشک کر کے سفوف بنائیں

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰

۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰

۱- قیام
۲- چایین
۳- خیمه
۴- خیمه
۵- خیمه
۶- خیمه
۷- خیمه
۸- خیمه
۹- خیمه
۱۰- خیمه

بھرمصری سب بچا کر کے پکاویں جب گاڑا ہو جائے دو تولے جاوتری سفوف کر کے ملائیں
 خوراک تین ماشے سے چھ ماشے تک نرگندی پاگ مقوی باہ اور حافظ اور بادور اور
 باضمہ مولدنی مفرح اور مقوی قلب نافع اخلاط فاسد اور ہیٹ اور کاف اور ہور اتا اور
 فروغ مصلح خون ص نرگندی منڈی بھنگہ آملہ ستاور ہر ایک دھیر اسگند ناگری
 موسلی سیاہ تخم کنوچہ گو کھرو کلان بھو بھلی تال کھانا اسگند بالا ہر ایک پاؤ سیر تخم آلوہ
 سب کو نیم کو ب کر کے ہشت چند پانی میں پکاویں جب پختہ حصہ بانی سہ ملکر چھان کر سیر
 مصری آدھ سیر شہد میں پاؤ سیر و عن زرد آدھ سیر کھویا ملا کر پکاویں جب گاڑا ہو جاو
 رعفران بنسلوچن مصطکی لوٹنگ جائفل جاوتری وار چینی صندل اگر دانہ الاچی خرو کلان
 ایک ایک توڑ مشک خالص تین ماشے سفوف کر کے ملاویں در گھی چروخی کی چھوڑا مغز پست
 چار چار تولے نیکوب کر کے ملا کر کھیں اور خوراک لپکتے لے سے دو تولے تک عماما کلیان اسے
 سنگ ہنی اور پیو اور سیلان لعاب ہن اور مہنی اور امراض سینہ اور دل کے مفید مقوی
 اشتہا دافع لاغری اور عقیم مصفی آواز اور ملاک بدن ص سٹھ پیل پیل پیل مریج جوین
 اجمودہ اگر تگر تیرنج کجیل چتاور بائرنگ صیا الاچی خورد اندر جو کلوہ نجی نک سو پھر
 نک سینہ مانک سا بنھہر ایک ایک جز نیکوب کر کے مویر تخم بوردہ ہم وزن مجموع کر کے
 چار چند پانی میں پکا کر ملکر چھان کر اس پانی میں تھوڑا روغن کنجد ملا کر پکاویں کہ نہایت گاڑا
 قابل گولی بنائیے ہو جائے خوراک نو ماشے سے ایک تولے تک رس نس گولی باضمہ طعالم اور
 مقوی دماغ بلغم نافع سعال بلغمی ص عاقر قرحہ مریج سوٹھ تیرنج وار چینی رعفران موٹھا
 پیل پیل مریج جائفل جاوتری ثعلب مصری بھن ہر سب صغیر مصطکی اندر جو پست
 تیرنج مویر تخم بوردہ گوند بول بیاباں جملہ بوزن مساوی بقدر بخود کے گولی بناویں خوراک

جواب الفتوى

11/13

12. 12. 12

३२

۱۲

三

برج

11

کے

اور اس

طهرانی

الحمد لله

۹۰

ش

بجانب

۳۰

چند روز

52

۱۲ ۱۲ بشمار ۱۲ ۱۲

در امرت علی ابنی

نائب کئے ہیں اور
منبر پر جی بھی
کئے ہیں ۱۲
کو بدلتے ہیں
خیر لفظ لاتین
لہذا صحیح سمجھ کر
رفق میں رسولی
میں شریعت کی
جو ملک بنجھاو
پہل ۱۳

دیں اور میں
 چار پانی غلط دود
 کہ آج زلال
 امکا لیں نہایت
 متکین گرج
 کرتا ہے اور اس
 پانی کو ماہ شیر
 میں صحت
 تازہ ہندی میں
 جس کو بہت کچھ
 میں اور خوراک
 دیا ہے

جو سرد و تر ہے صفرا شکر دافع تشنگی اور مناسب ازجہ حار بخود گرم تر ہے بدرجہ اول
خون صالح پیدا کرتا ہے اور روح کو مدد دیتا ہے عذس گرم خشک را باد انگیز ہے تشنگ
اور اوبیا اور موٹھ قریب اسکے ہیں اسہر اسکی طبع میں اختلاف ہے بقول ضعیف
سرد و خشک اور بقول تحقیق گرم و خشک بدرجہ دوم مصلح اسکی ترشی ہے اور ثقیل ہے
معدہ پر مریض امراض سرد میں تشنگی بعض کے نزدیک سرد تر اور بقول بعض گرم خشک
لیکن بقول صحیح سرد و خشک ہے بسبب خشکی کے اکثر تشنگی لاتا ہے اسی سے احتمال گرمی کا
ہوتا ہے اور استعمال پانی سے رطوبت کرتا ہے لہذا احتمال رطوبت کا ہوتا ہے مثلاً
اوساکن اور شاملخ اور ارزان اور کورہ گرم و خشک ہیں باہر اس سرد و خشک و چٹائی
میں اور باہر کبوی اور رطوبت کو دفع کرتا ہے چارہ قسم کی سرد تر اور باد انگیز ہے ماش
گرم و تر اور باد افزا اور مقوی باہر ہے مونک سرد و خشک اور بقول بعض معتدل ہے
فائدہ جن غلوں سے روغن لیا جاتا ہے سب گرم ہیں لیکن السی اور خشک ماش سرد میں
اور کبھی سفید میں اختلاف ہے فصل بیان فو کہ میں انہ گرم و خشک و درجہ دوسرے میں
مقوی باہر اور مسکن بدن دافع خفقان اور بلا شیہ جاملوں سرد بدرجہ اول خشک را بدوم
مقوی معدہ اور قلب نافذ دیا بیس اٹھل گرم تر بدرجہ دوم مقوی باہر اور غلا منی اور معدہ
پڑھل گرم بدرجہ اول نفاخ اور مضر باہر اور مولد سعال اور تخم اسکا قابض کیتھا سرد و خشک قابض
اور مقوی معدہ اور استہا اور عفت اسکی موثر سعال گوندی سرد تر ہے بدرجہ دوم در
نفاخ اور نافذ سعال اور مفر مولسری گرم خشک اور قابض مقوی سرد اور باہر اور غلاط اور محسک منی
کھرنی گرم و تر اور مقوی اعصاب اور معدہ کور سرد تر اور قابض اور بطی الہضم کنار سرد تر
بدرجہ دوم دافع فسادہ فراوید مسکن تشنگی اور حرارت احتشا اور قابض کمر کھ سرد ہے اور

[illegible]

۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۰۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

قابض مقوی معدہ اور قلب باغ خفقاں اور تشنگی شریفہ معتدل اور بقول ضعف سرد
 وتر ہے مولدنی مقوی قلب باغ خفقاں انار سرد و تر بدرجہ اول مصلح خون مقوی قلب
 مسکن تشنگی امر و سرد و تر بدرجہ اول اور بقول یغنیہ گرم قابض اور قوی معدہ کو لااھ
 سنگترہ سرد و تر دافع صفرا مقوی قلب جگر مفرد باغ نارنگی سرد و تر دافع صفرا مفرد باغ
 محدث سعال انجیر گرم و تر ہے بلین طبع نافع سعال منجھ مواد سینے سے کیلا خام سرد و تر
 اور قابض اور پختہ مائل بجزارت ہے چکو ترہ سرد و تر ہے مسکن عطش مقوی قلب
 فصل اصول اور زرارہ اشار میں شکر قند معتدل ہے ثقیل اور دیر بھم مقوی باغ
 اور مولدنی اور مقوی باہ مصلح اسکی شکر ہے سنتھنی طبیعت و خواص اسکی مثل شکر قند
 کے ہے سفوف اسکا شکر اور شیریں ملا کر پینا قوت بدنکی زیادہ کرتا ہے کیر و سرد و تر دوسرے
 درجے میں ہے اور قابض اور دافع فساد صفرا و خون اور حرارت اعضا اور مولدنی اور دی
 بار و دیابس ہے بدرجہ اول اور مقوی باہ مخاطہ منی مولد سج مضر معدہ اور مری مصلح
 اسکی ترشی اور مصلح گرم ہے کچا لو مثل اردی کے ہے پنڈالو سرد و تر ہے اور ثقیل اور نافع قلیہ
 بول اور مسکن تشنگی زمیں قند گرم و خشک بدرجہ دوم ہضم طعام دافع ریاخ غلیظہ اور نافع
 السیدیکھی اور ضحاد اسکا مفید ہے درد مفاصل کو آلو گرم و خشک بدرجہ اول اور قابض
 تالو سرد و تر ہے سیلج البضم کاجر سرد و تر بدرجہ دوم مقوی قلب اور جگر اور مولدنی اور
 مصغی خون اور مقوی باہ ترب گرم تر ہے ہضم طعام مقوی معدہ اور باہ اور دافع صلیج
 مفتہ سدہ اور مد شیلج گرم بدرجہ دوم تر بدرجہ اول کثیر الغذا مقوی باہ و مفتت سنگ گدہ
 اور مثانہ بلین طبع نافع کسحال مقوی اور منقی صدر مقوی باہ چھترہ گرم تر ہے نافع سعال
 اور منقی صدر ترلی سرد و تر ہے بدرجہ دوم نافع بواسیر و طحال اور استقا اور بطلع بلین طبع و

۱۰۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

ضعف معدہ اور مولد صمدید چھپنے اور سردوتر بدرجہ دوم اور مقوی اشتہا نافع تپ صفوی
 اور شش چھیدس سردوتر بدرجہ اول اور صریح الہضم سیم بار و طبیب قابض اور نفع
 اور ثقیل گو بھی سردوتر ہے اور قابض پاک کے دوتر ہے بدرجہ اول اور بقول ضعیف
 معتدل ہے بلین اور جالی اور روع اور نافع امراض سینہ اور سوزش اور تشنگی یا و نجان
 گرم خشک بدرجہ دوم اور بقول بعض خشک بدرجہ سوم مورت بواسیر سودا مفر قشر
 باطلہ سرد بدرجہ اول خشک بدرجہ دوم نجف قابض اور مقوی مسکن سعال مولد نفع اور
 خارش نافع نزلہ رقیق لوبیا سردوتر بدرجہ سوم اور بقول ضعیف بدرجہ دوم مسکن حدت
 خون اور صفرا اور زبول اور دافع کدو دان و درد سر گرم خضراہ مسقط شہوت طعام مفر
 بصر تھوڑا سردوتر بدرجہ دوم قلیل الغذاء مولد اخلاط صالح بلین شکم مطب بدن مسکن تشنگی
 دیر ہضم قابض باہ نافع امراض حارہ مضر گروہ اور اعصاب چولائی گرم و تر دافع قبض منشی
 اور باضم دافع جریان منی اور استخاضہ اور خارش میتھی کاساک گرم بدرجہ دوم خشک بدرجہ
 اول منقح در بلین اور محلل یاح در حیض مقوی ریه نافع سعال اور اور مقوی باہ منفی
 سینہ سوا کاساک گرم بدرجہ دوم خشک بدرجہ اول محلل اور مضج اور بول اور حیض
 اور شہیدہ قاطع منی کرب کلام کرب القوی اور بقول ضعیف خشک بدرجہ اول
 مقوی باہ مولد منی مغلط خون اور نافع صعود اجزہ اور مورت خولب سجن کی پھی گرم
 بدرجہ دوم قابض نافع طحال اور محلل ریاح اکست کے پھول سرد و خشک مولد ریاح
 دافع صفرا مقوی شامہ زبل شب کوری کینال کی کلی سرد و خشک دیر ہضم قابض مقوی
 سرد نافع خون بواسیر و جریان حیض اور سجان خون اور قاتل کرم شکم سمبندری
 سردوتر قابض اور مقوی اعضائے باہ پٹا سن گرم و تر مقوی باہ و ثقیل

لہ
 ہندی
 اسکی
 بیکن
 ۱۰۲
 طباطبائی

۱۱۴۰۲
۱۱۳۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲
۱۱۳۰۲

۱۱۴۰۲
۱۱۳۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

۱۱۴۰۲

